

PRAVNA BIBLIOTEKA

Poslovanje u trgovini

Zbirka propisa iz područja trgovine

ZAKONI

(Urednički pročišćeni tekstovi)

- Zakon o trgovini, Zakon o elektroničkoj trgovini, Zakon o potrošačkom kreditiranju, Zakon o zaštiti potrošača, Zakon o općoj sigurnosti proizvoda, Zakon o informiranju potrošača o hrani, Zakon o predmetima opće uporabe, Zakon o iznimnim mjerama kontrole cijena, Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti, Zakon o inspekcijama u gospodarstvu

PODZAKONSKI AKTI

(Urednički pročišćeni tekstovi)

Pripremio:

Ante VIDOVIĆ, dipl. iur.

Zagreb, 2014.

©Copyright 2014.
RRiF plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge

10000 Zagreb, Vlaška 68
Tel.: 01/4699-700, fax: 01/4699-703
Prodaja: 4699-760
E-mail: rrif@rrif.hr

Za nakladnika direktor:
Branimir MARKOTA, dipl. oec.

PRAVNA BIBLIOTEKA

Glavni urednik:
Prof. dr. Vilim GORENC

UDK 658.6
ISBN 978-953-272-103-4

Grafička priprema i tisak:
EDIT d.o.o.
Zagreb, Vlaška 64/III

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem: **882340**

SADRŽAJ

1. ZAKON O TRGOVINI

(Urednički pročišćeni tekst) 1

I. OPĆE ODREDBE 1

II. OBAVLJANJE TRGOVINE 2

III. UVJETI ZA OBAVLJANJE TRGOVINE 5

IV. UVJETI ZA OBAVLJANJE TRGOVINE S TREĆIM ZEMLJAMA 7

VI. RADNO VRIJEME U DJELATNOSTI TRGOVINE 13

VII. NEPOŠTENO TRGOVANJE 14

VIII. NADZOR I UPRAVNE MJERE 15

IX. PREKRŠAJNE ODREDBE 17

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE 19

**– ODLUKA USTAVNOG SUDA RH
BR. U-I-642/2009, U-I-679/2009,
U-I-685/2009 I U-I-1574/2009** 23

2. ZAKON O ELEKTRONIČKOJ

TRGOVINI (Urednički pročišćeni tekst) ... 37

I. OPĆE ODREDBE 37

SADRŽAJ I PODRUČJE PRIMJENE 37

OPĆI POJMOVI 37

PRIMJENA PRAVA 38

IZNIMKA OD PRIMJENE PRAVA 38

SLOBODA OBAVLJANJA USLUGA

INFORMACIJSKOG DRUŠTVA 39

SLOBODA PRUŽANJA USLUGA

INFORMACIJSKOG DRUŠTVA

– DAVATELJI USLUGA SA SJEDIŠTEM

U EUROPSKOJ UNIJI 39

II. OBVEZA INFORMIRANJA I KOMERCIJALNA

PRIOPĆENJA OPĆE INFORMACIJE 40

SADRŽAJ KOMERCIJALNOG

PRIOPĆENJA 40

NEŽELJENE ELEKTRONIČKE

KOMUNIKACIJE (NETRAŽENA

KOMERCIJALNA PRIOPĆENJA) 40

III. ISPRAVE U ELEKTRONIČKOM OBLIKU 41

OBLIK I VALJANOST UGOVORA U

ELEKTRONIČKOM OBLIKU 41

SUPSIDIJARNA PRIMJENA PROPISA 41

ELEKTRONIČKI POTPIS 41

PODACI I OBAVIJESTI ZA SKLAPANJE

UGOVORA 41

DOSTUPNOST UGOVORA I OPĆIH

UVJETA POSLOVANJA 42

POTVRDA PRIMITKA 42

TRENTAK SKLAPANJA UGOVORA 42

IV. ODGOVORNOST DAVATELJA USLUGA

INFORMACIJSKOG DRUŠTVA

– POSREDNIKA 42

PRIVREMENA POHRANA (caching) 43

POHRANA (hosting) 43

LINKOVI 43

ZAŠTITA PRAVA 43

OBVEZA NADZORA 44

V. PROVOĐENJE ZAKONA 44

DJELOKRUG NADLEŽNOG TIJELA 44

SUDSKA ZAŠTITA 45

PRIVREMENE MJERE 45

IZVANSUDSKO RJEŠAVANJE SPOROVA 45

VI. KAZNENA ODREDBA 45

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE 46

ZAVRŠNA ODREDBA 46

3. ZAKON O POTROŠAČKOM KREDITIRANJU

(Urednički pročišćeni tekst) 48

I. OPĆE ODREDBE 48

II. INFORMACIJE VEZANE UZ UGOVOR

O KREDITU 50

III. PRISTUP KREDITNIM REGISTRIMA 54

IV. SADRŽAJ UGOVORA O KREDITU 55

V. EFEKTIVNA KAMATNA STOPA 61

VI. ODOBRENJE ZA PRUŽANJE USLUGA 62

VII. INSPEKCIJSKI NADZOR 63

VIII. ZAŠTITA PRAVA POTROŠAČA 64

IX. PREKRŠAJNE ODREDBE 65

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE 67

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE 67

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE 68

4. ZAKON O ZAŠTITI POTROŠAČA

Dio I. 69

TEMELJNE ODREDBE 69

Dio II. 72

POSLOVANJE TRGOVACA

S POTROŠAČIMA 72

Glava I.....	72
OPĆE ODREDBE.....	72
Glava II.....	75
POSEBNI OBLICI PRODAJE.....	75
Glava III.....	76
JAVNE USLUGE KOJE SE PRUŽAJU POTROŠAČIMA	76
Glava IV.....	78
NEPOŠTENA POSLOVNA PRAKSA.....	78
Dio III.....	83
POTROŠAČKI UGOVORNI ODNOSI.....	83
Glava I.....	83
Opće odredbe	83
Glava II.....	86
NEPOŠTENE ODREDBE U POTROŠAČKIM UGOVORIMA	86
Glava III.....	89
SKLAPANJE UGOVORA IZVAN POSLOVNIH PROSTORIJA I UGOVORA NA DALJINU.....	89
Glava IV.....	100
UGOVOR O PRAVU NA VREMENSKI OGRANIČENU UPORABU (<i>timeshare</i>), UGOVOR O DUGOTRAJNOM TURISTIČKOM PROIZVODU, UGOVOR O PONOVOJ PRODAJI I UGOVOR O ZAMJENI.....	100
Dio IV.....	104
PROCESNOPRAVNA ZAŠTITA PRAVA POTROŠAČA.....	104
Glava I.....	104
IZVANSUDSKO RJEŠAVANJE POTROŠAČKIH SPOROVA.....	104
Glava II.....	104
ZAŠTITA KOLEKTIVNIH INTERESA POTROŠAČA	104
Dio V.....	109
INSTITUCIONALNI OKVIR ZAŠTITE POTROŠAČA.....	109
Glava I.....	109
NOSITELJI ZAŠTITE POTROŠAČA.....	109
Glava II.....	110
NACIONALNI PROGRAM ZAŠTITE POTROŠAČA	110
Dio VI.....	111
INSPEKCIJSKI NADZOR	111
Dio VII.....	113
PREKRŠAJNE ODREDBE.....	113
Dio VIII.....	118
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE.....	118

5. ZAKON O OPĆOJ SIGURNOSTI PROIZVODA

(Urednički pročišćeni tekst)	120
I. OPĆE ODREDBE.....	120
II. OPĆI SIGURNOSNI ZAHTJEVI ZA PROIZVODE.....	121
III. OBVEZE PROIZVOĐAČA I DISTRIBUTERA.....	122
INFORMIRANJE JAVNOSTI.....	123
POTICANJE DRAGOVOLJNIH MJERA	124
SUSTAV BRZE RAZMJENE OBAVIJESTI	124
IV. INSPEKCIJSKI NADZOR	124
PODNOŠENJE PRIGOVORA NA SIGURNOST PROIZVODA	125
V. PREKRŠAJNE ODREDBE.....	126
VI. PODREDNA PRIMJENA OSTALIH PROPISA	126
VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE.....	126
ZAVRŠNE ODREDBE.....	127

6. ZAKON O INFORMIRANJU POTROŠAČA O HRANI

(Urednički pročišćeni tekst)	128
I. OPĆE ODREDBE.....	128
II. POSEBNE ODREDBE.....	128
III. NADLEŽNO TIJELO	129
IV. UPRAVNI NADZOR I SLUŽBENE KONTROLE.....	129
V. PREKRŠAJNE ODREDBE.....	131
VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE.....	133

7. ZAKON O PREDMETIMA OPĆE UPORABE

(Urednički pročišćeni tekst)	134
I. OPĆE ODREDBE.....	134
II. OPĆI UVJETI KOJE MORAJU ISPUNJAVATI PREDMETI OPĆE UPORABE.....	136
III. SUSTAV KONTROLE.....	137
A. NADZOR NAD PROIZVODNJOM I STAVLJANJEM NA TRŽIŠTE	137
B. MONITORING.....	139
C. UZORKOVANJE PREDMETA OPĆE UPORABE ZA POTREBE INSPEKCIJSKIH NADZORA	140
D. INSPEKCIJSKI NADZOR NAD UVOZOM IZ TREĆIH DRŽAVA.....	141
IV. OVLAŠTENJA NADLEŽNIH INSPEKTORA.....	142

V. PREKRŠAJNE ODREDBE	143
VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	145
8. ZAKON O IZNIMNIM MJERAMA KONTROLE CIJENA	
(Urednički pročišćeni tekst)	146
I. OPĆE ODREDBE	146
II. IZRAVNA KONTROLA CIJENA	146
III. PRAĆENJE KRETANJA CIJENA	147
IV. ZAJAMČENE CIJENE	147
V. KONTROLA CIJENA NADLEŽNIH TIJELA LOKALNE SAMOUPRAVE	147
VI. KAZNENE ODREDBE	147
VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	148
9. ZAKON O TEHNIČKIM ZAHTEJVIMA ZA PROIZVODE I OCJENJIVANJU SUKLADNOSTI	
(Urednički pročišćeni tekst)	149
I. OPĆE ODREDBE	149
II. PROPISIVANJE TEHNIČKIH ZAHTEJEVA	150
III. OBVEZE GOSPODARSKIH SUBJEKATA	150
IV. TIJELA ZA OCJENJIVANJE SUKLADNOSTI I ZAHTEJEVI KOJE MORAJU ISPUNITI	153
V. INSPEKCIJSKI NADZOR	155
VI. PREKRŠAJNE ODREDBE	156
VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	157
10. ZAKON O INSPEKCIJAMA U GOSPODARSTVU	160
1. OPĆE ODREDBE	160
2. USTROJSTVO I DJELOKRUG INSPEKCIJA TE UVJETI ZA OBAVLJANJE INSPEKCIJSKIH POSLOVA	160
3. PRAVA, OBVEZE I OVLASTI INSPEKTORA	165
4. PREKRŠAJNE ODREDBE	170
5. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	171
11. PRAVILNIK O KLASIFIKACIJI PRODAVAONICA I DRUGIH OBLIKA TRGOVINE NA MALO	172
12. PRAVILNIK O NAČINU ISTICANJA MALOPRODAJNE CIJENE I CIJENE ZA JEDINICU MJERE PROIZVODA I USLUGA	177
13. PRAVILNIK O OBAVJEŠĆIVANJU O PROIZVODU KOJI JE OPASAN ZA POTROŠAČE	180
14. PRAVILNIK O MINIMALNIM TEHNIČKIM I DRUGIM UVJETIMA KOJI SE ODOSE NA PRODAJNE OBJEKTE, OPREMU I SREDSTVA U PRODAJNIM OBJEKTIMA I UVJETIMA ZA PRODAJU ROBE IZVAN PRODAVAONICA	184
STVARNO KAZALO	195

PREDGOVOR

Ovom zbirkom propisa dan je pročišćeni tekst Zakona o trgovini te nekih ostalih relevantnih propisa vezanih za trgovinu, kao izrazito značajnu ljudsku djelatnost, putem koje se razmjenom roba na tržištu ostvaruju određene materijalne koristi za sudionike takve djelatnosti.

Naime, Zakon o trgovini (Nar. nov., br. 87/08., 96/08., 116/08., 76/09., 114/11., 68/13. i 30/14.), koji je stupio na snagu 2. kolovoza 2008., od iznimne je gospodarske važnosti, stoga niti ne čudi što je kontinuirano podložen promjenama kako bi mogao slijediti trendove u aktualnom gospodarstvu, pridonoseći, između ostalog, i njegovu razvoju te tako što učinkovitije i što kvalitetnije ostvarivati svoju svrhu.

Ovaj izrazito bitan propis u prvoj je polovini ove godine zadnji put izmijenjen i dopunjen. S obzirom na dinamičnu materiju, uzrokovanu, između ostalog, neprestanim razvojem same trgovine, usklađenjem s aktima EU-a i dr., sasvim su očekivane i te novele Zakona.

Zakonom o trgovini uređuju se uvjeti za obavljanje djelatnosti trgovine, radno vrijeme u djelatnosti trgovine, mjere zabrane nepoštenog trgovanja, zatim nadzor i upravne mjere, nadležna tijela za izdavanje dozvola i provedbu nadzora te kaznene odredbe za provedbu Uredaba Vijeća (EZ-a).

Temeljna pitanja ustanovljena Zakonom odnose se na sprječavanje pojava oblika sive ekonomije i nelojalne tržišne utakmice, ukidanje administrativnih barijera do potrebe za uređenjem postojećih oblika trgovine i inspekcijskih poslova, uz brigu o radnicima i potrošačima u smislu njihove opskrbljenosti robama i uslugama te pravilima koja vrijede na jedinstvenom tržištu EU-a.

Kao što je već navedeno, Hrvatski je sabor na sjednici 21. veljače 2014. usvojio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini (Nar. nov., br. 30/14., dalje: Novele Zakona), koji je stupio na snagu 6. ožujka 2014.

Novelama Zakona učinjene su stanovite promjene u našem pravu trgovine u kvantitativnom smislu, jer iste sadržavaju 29 članaka u odnosu na cijeli Zakon, koji se ukupno sastoji od 84 članaka. Novele Zakona donesene su po hitnom postupku jer se njima provode mjere „Transformacije Državnog inspektorata RH u okviru Smjernica ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2014. - 2016.“ na način da će inspekcijske poslove nad povredom Zakona provoditi nadležni inspektori Ministarstva financija te zbog potrebe uređenja tržišta trgovine na veliko i trgovine sa zemljama koje nisu članice EU-a, odnosno članice Europskoga gospodarskog prostora i s Republikom Turskom za određenu robu, a prema preporukama Europske komisije. Time je sam Zakon o trgovini dodatno usklađen s pravnom stečevinom Europske unije.

Same odredbe Zakona o trgovini koje su izmijenjene i dopunjene Novelama Zakona, odnose se na novele vezane za direktnu i prigodnu prodaju, zatim za samo obavljanje trgovine, trgovinu na veliko (kupnja robe radi daljnje prodaje profesionalnim korisnicima, tj. drugim pravnim ili fizičkim osobama koje obavljaju neku registriranu ili zakonom određenu djelatnost), uvjete za obavljanje trgovine (minimalni tehnički uvjeti kojima moraju udovoljavati prodajni objekti, oprema i sredstva pomoću kojih se obavlja trgovina i dr. uvjeti propisani posebnim propisom s obzirom na oblik i način obavljanja trgovine te opći sanitarni i zdravstveni uvjeti u skladu s posebnim propisima), udruge i ostale neprofitne subjekte, zatim za osiguranje podataka o stanju robe, za zabranu prodaje određene robe maloljetnicima, za radno vrijeme u djelatnosti trgovine, za osnivanje stranih predstavništva, za nadzor i upravne mjere te za prekršaje.

Dakle, s obzirom na važnost djelatnosti trgovine i njezinu dinamičnost koja treba biti u funkciji i interesu cjelokupnoga gospodarstva RH, samim Zakonom i njegovim novelama uspostavljen je pravni temelj u okviru kojeg se vodi briga kako o zaposlenicima tako i o potrošačima u smislu njihove opskrbljenosti robama na udaljenim i izoliranim područjima te robama koje su vezane za poštovanja kulturnih i obiteljskih tradicija i potrebe turista. Zapravo se kod stvaranja pravnog temelja za obavljanje trgovine vodila briga o funkcioniranju cjelokupne društvene zajednice.

Što se tiče samog obavljanja trgovine, koja je Zakonom definirana kao gospodarska djelatnost kupnje i prodaje robe i/ili pružanja usluga u trgovini u svrhu ostvarivanja dobiti ili drugog gospodar-

skog učinka, napominjemo da se ista obavlja kao trgovina na veliko i kao trgovina na malo. Trgovina se može obavljati putem trgovaca, koji se u smislu Zakona o trgovini određuju kao pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje kupnje i prodaje robe i/ili pružanja usluga u trgovini.

Trgovac obavlja djelatnost trgovine slobodno i pod jednakim uvjetima na tržištu tako da se ne sprječava, ne ograničava i ne narušava tržišno natjecanje u smislu Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Nar. nov., br. 79/09. i 80/13.). On može, bez upisa u odgovarajući registar, obavljati i druge poslove u manjem opsegu koji služe obavljanju djelatnosti trgovine, a koji se uobičajeno obavljaju uz djelatnost trgovine.

Prema tome, osim trgovaca, trgovinu može obavljati i nositelj i/ili član obiteljskoga poljoprivrednog gospodarstva upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, u skladu s posebnim propisima, kada svoje poljoprivredne proizvode prodaje na malo izvan prodavaonica na način propisan Zakonom o trgovini te na tržnicama na veliko pod uvjetima utvrđenim tim Zakonom.

Nadalje, trgovinu može obavljati i pravna ili fizička osoba koja nema obvezu upisa u Upisnik dobavljača sadnog materijala, u skladu s posebnim propisima, kad poljoprivredni sadni materijal prodaje na malo izvan prodavaonica na način propisan Zakonom o trgovini te na tržnicama na veliko određenim Zakonom. Također, trgovinu može obavljati i pravna ili fizička osoba upisana u Upisnik šumoposjednika, kad šumske proizvode prodaje na malo izvan prodavaonica na način propisan Zakonom te na dražbama u skladu sa Zakonom, na tržnicama na veliko u skladu sa Zakonom, drugim oblicima trgovine na veliko u organizaciji strukovnih institucija i/ili savjetodavnih služba ministarstva nadležnog za poslove šumarstva u skladu s odredbama posebnih propisa, te kad obavlja trgovinu na veliko u skladu s odredbama Zakona o trgovini.

U smislu Zakona o trgovini, trgovinu može obavljati i zastupnik koji obavlja direktnu prodaju za registriranog trgovca ili proizvođača te pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje proizvodne djelatnosti kad svoje proizvode prodaje na malo.

U odnosu na staro zakonsko rješenje, Novelama Zakona prošireni su oblici obavljanja djelatnosti trgovine na malo izvan prodavaonica za obiteljska i poljoprivredna gospodarstva uz već postojeće oblike, i to na prodaju na štandovima i klupama unutar trgovačkih centara, ustanova i sl., te putem prodaje na daljinu. Uz to, time je uvedena obveza ishodenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine za pravne osobe (udruge, zadruge, ustanove i sl.) koje prema posebnim propisima radi ostvarivanje svojih ciljeva (u skladu s odredbama internih akata) svoje proizvode prodaju na malo izvan prodavaonica na način propisan odredbama Zakona o trgovini. Uz to je, kako je navedeno, dana mogućnost šumoposjednicima upisanim u Upisnik šumoposjednika da šumske proizvode prodaju i putem drugih oblika trgovine na veliko u organizaciji strukovnih institucija i/ili savjetodavnih služba ministarstva nadležnog za poslove šumarstva.

Hoće li se takvim zakonskim okvirom u području trgovine, koji svakako predvodi Zakon o trgovini, ostvariti barem dio ciljeva koje je zakonodavac njegovim donošenjem namjeravao postići, sama će praksa i dalje na to upućivati. Stoga je za pozdraviti svako novo ili propisima unaprijedeno rješenje uneseno u naš pravni sustav, pa tako i zadnjim novelama Zakona o trgovini, ako će, između ostalog, rezultirati povećanjem gospodarske aktivnosti u nas, a što je u uvjetima još uvijek postojeće gospodarske krize i više nego nužno.

Urednik:
Ante Vidović, dipl. iur.

1. ZAKON O TRGOVINI

(Urednički pročišćeni tekst*)

I. OPĆE ODREDBE

Predmet uređenja

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju uvjeti za obavljanje djelatnosti trgovine, radno vrijeme u djelatnosti trgovine, mjere zabrane nepoštenog trgovanja te nadzor i upravne mjere.

(2) Ovim se Zakonom utvrđuju nadležna tijela za izdavanje dozvola i provođenje nadzora te kaznene odredbe za provedbu Uredbe Vijeća (EZ-a) br. 1236/2005 od 27. lipnja 2005. o trgovini određenom robom koja bi se mogla koristiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje (SL L 200, 30. 7. 2005., str. 1.), s izmjenama (u daljnjem tekstu: Uredba 1236/2005/EZ).

(3) Ovim se Zakonom utvrđuju kaznene odredbe za provedbu Uredbe Vijeća (EZ-a) br. 2368/2002 od 20. prosinca 2002. kojom se provodi postupak certificiranja Procesa Kimberley za međunarodnu trgovinu neobrađenim dijamantima (SL L 358, 31. 12. 2002.), str. 28, s izmjenama (u daljnjem tekstu: Uredba 2368/2002/EZ).

Značenje izraza sadržanih u Zakonu

Članak 2.

U smislu ovoga Zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

1. »Prodajni objekt« je prodavaonica, skladište, tržnica na veliko, tržnica na malo ili drugi oblici prodaje robe izvan prodavaonice.

2. »Prodavaonica« je posebno uređen prodajni objekt u kojem se obavlja djelatnost trgovine, a sastoji se od prodajnog prostora i pomoćnih prostorija.

3. »Specijalizirana prodavaonica« je prodavaonica koja pretežito prodaje jednu vrstu robe.

4. »Skladište« je prodajni objekt (otvoren, natkriven ili zatvoren) namijenjen za smještaj i čuvanje robe te za obavljanje ostalih aktivnosti skladištenja, odnosno prodajni objekt u kojem se obavlja trgovina.

5. »Prodavač« je osoba koja neposredno prodaje ili slaže robu u trgovini te savjetuje kupca o svojstvima i namjeni robe.

6. »Trgovački poslovođa« je osoba koja rukovodi materijalno-financijskim poslovanjem trgovine.

7. »Radno vrijeme u djelatnosti trgovine« je dnevno i tjedno radno vrijeme u kojem su prodavaonice i drugi oblici trgovine otvoreni za kupce.

* Pročišćeni tekst Zakona o trgovini sadrži:

- Zakon o trgovini (Nar. nov., br. 87/08.) od 25. srpnja 2008., a stupio je na snagu 2. kolovoza 2008., osim odredbe osim odredaba čl. 58. st. 2., 3. i 4., čl. 60. i čl. 70. st. 1. podst. 9. u dijelu koji se odnosi na radno vrijeme prodavaonica nedjeljom, koje su bile stupile na snagu 1. siječnja 2009.

- Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o trgovini (Nar. nov., br. 116/08.) od 11. listopada 2008., a stupio je na snagu 11. listopada 2008.

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini (Nar. nov., br. 114/11.) od 7. listopada 2011., a stupio je na snagu 15. listopada 2011., osim odredbe čl. 11. toga Zakona koja je stupila na snagu 1. srpnja 2012.

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini (Nar. nov., br. 68/13.) od 7. lipnja 2013., a stupio je na snagu 1. srpnja 2013.

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini (Nar. nov., br. 30/14.) od 5. ožujka 2014., a stupio je na snagu 6. ožujka 2014.

Ove izmjene i dopune Zakona o trgovini tiskane su masnim slovima.

Napomene: a) Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske br. U-I-642/2009, U-I-679/2009, U-I-685/2009 i U-I-1574/2009 (Nar. nov., br. 76/09.) od 19. lipnja 2009. ukidaju se članak 58. stavci 1., 2., 3., 4. i 5., članak 59., članak 60. i članak 62. stavci 2. i 3. Zakona o trgovini, a ukinute odredbe se prestale važiti danom donošenja Odluke; b) stupanjem na snagu Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o trgovini (Nar. nov., br. 116/08.) prestala je važiti Uredba o izmjeni i dopuni Zakona o trgovini (Nar. nov., br. 96/08.) od 21. kolovoza 2008. (koja je bila stupila na snagu 21. kolovoza 2008.)

8. »Nabavna cijena« je jedinična cijena koštanja po kojoj se kupuju robe i usluge čiju strukturu čine fakturirana cijena dobavljača umanjena za eventualne popuste i zavisni troškovi nabave koji su vezani uz konkretnu nabavu materijala i sredstava za rad.

9. »Blagdani« su svi blagdani određeni Zakonom o blagdanima, spomendanima i neradnim danima.

10. »Ista roba« je roba koja je po svojim svojstvima identična, ili ukoliko takve robe nema, druga roba koja nije identična po svojstvima, ali ima svojstva koja su većim dijelom slična.

11. »Prigodna prodaja« je prodaja organizirana u sklopu održavanja sajмова, priredaba i izložbi. Prigodnom prodajom dopuštena je prodaja samo proizvoda i robe koji su predmet i svrha organiziranja spomenutih manifestacija i može trajati najduže do 60 dana u tijeku jedne kalendarske godine, neovisno o vremenu održavanja manifestacije.

II. OBAVLJANJE TRGOVINE

Članak 3.

(1) Trgovina je, u smislu ovoga Zakona, gospodarska djelatnost kupnje i prodaje robe i/ili pružanja usluga u trgovini u svrhu ostvarivanja dobiti ili drugog gospodarskog učinka.

(2) Trgovina se obavlja kao trgovina na veliko i kao trgovina na malo.

(3) Ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, na ugovorne odnose u posredovanju u trgovini primijenit će se odredbe Zakona o obveznim odnosima.

Članak 4.

(1) Trgovac je, u smislu ovoga Zakona, pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje kupnje i prodaje robe i/ili pružanja usluga u trgovini.

(2) Trgovac obavlja djelatnost trgovine slobodno i pod jednakim uvjetima na tržištu, na način da se ne sprječava, ne ograničava i ne narušava tržišno natjecanje.

(3) Trgovac može, bez upisa u registar, obavljati i druge poslove u manjem opsegu, koji služe obavljanju djelatnosti trgovine, a koji se uobičajeno obavljaju uz djelatnost trgovine.

Članak 5.

(1) Osim trgovca iz članka 4. ovoga Zakona, djelatnost trgovine mogu obavljati i:

– **nositelj i/ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava u skladu s posebnim propisima, kada svoje poljoprivredne proizvode prodaje na malo izvan prodavaonica na način iz članka 10. stavka 1. podstavka 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9. i 10. ovoga Zakona, kao i na tržnicama na veliko iz članka 7. stavka 3. ovoga Zakona.**

– pravna ili fizička osoba koja nema obvezu upisa u Upisnik dobavljača sadnog materijala u skladu s posebnim propisima, kad poljoprivredni sadni materijal prodaje na malo izvan prodavaonica na način iz članka 10. stavka 1. podstavka 1., 2., 5., 9. i 12., kao i na tržnicama na veliko iz članka 7. stavka 3. ovoga Zakona,

– pravna ili fizička osoba koja posjeduje povlasticu za gospodarski ribolov na moru, povlasticu za gospodarski ribolov na slatkim vodama, povlasticu za uzgoj riba i drugih morskih organizama i povlasticu za akvakulturu, kada ribe i druge morske organizme prodaje na malo izvan prodavaonica na način iz članka 10. stavka 1. podstavka 1., 4., 5., 9. i 11. ovoga Zakona, kao i na tržnicama na veliko ribom iz članka 7. stavka 6. ovoga Zakona,

– **pravna ili fizička osoba upisana u Upisnik šumoposjednika, kad šumske proizvode prodaje na malo izvan prodavaonica na način iz članka 10. stavka 1. podstavka 1., 2., 5. i 9. ovoga Zakona, kao i na dražbama u skladu sa člankom 6. ovoga Zakona, na tržnicama na veliko u skladu sa člankom 7. ovoga Zakona, drugim oblicima trgovine na veliko u organizaciji strukovnih institucija i/ili savjetodavnih službi ministarstva nadležnog za poslove šumarstva sukladno odredbama posebnih propisa te obavlja trgovinu na veliko sukladno odredbama ovoga Zakona.**

- pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje proizvodne djelatnosti, kad svoje proizvode prodaje na malo,
- pravne osobe (udruge, zadruge, ustanove i sl.) koje prema posebnim propisima radi ostvarivanja svojih ciljeva, a sukladno odredbama statuta ili drugih općih akata, svoje proizvode prodaju na malo izvan prodavaonica na način iz članka 10. stavka 1. podstavka 2., 3., 4., 9. i 13. ovoga Zakona.

(2) Osobe iz stavka 1. podstavaka 1., 2., 3., 4., 5. i 6. ovoga članka mogu obavljati djelatnost trgovine ako ispunjavaju uvjete iz članka 12. ovoga Zakona.

(3) Iznimno, odredba stavka 2. ovoga članka ne odnosi se na osobe iz stavka 1. podstavaka 1., 2., 3., 4., 5. i 6. ovoga članka kada se prodaja robe i/ili usluga obavlja prigodnom prodajom (sajmovi, izložbe i sl.).

Dražbe

Članak 6.

(1) Dražba, kao poseban oblik prodaje robe, je organizirana prodaja robe najboljem kupcu na temelju javnog nadmetanja na određenom mjestu i u određeno vrijeme.

(2) Dražbe mogu biti stalne i povremene.

(3) Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) uredbom će na prijedlog ministarstva nadležnog za gospodarstvo (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) za određenu robu propisati uvjete za organiziranje dražbe, način poslovanja te postupak prodaje robe putem dražbe.

Trgovina na veliko

Članak 7.

(1) Trgovina na veliko je kupnja robe radi daljnje prodaje profesionalnim korisnicima, odnosno drugim pravnim ili fizičkim osobama koje obavljaju neku registriranu ili zakonom određenu djelatnost.

(2) Trgovina na veliko obavlja se u prodajnim objektima, ako su za takav način prodaje ispunjeni uvjeti propisani ovim Zakonom i drugim propisima.

(3) Trgovina na veliko može se obavljati i na tržnicama na veliko.

(4) Vlada će na prijedlog Ministarstva uredbom propisati uvjete za organiziranje, način poslovanja te postupak prodaje robe na tržnicama na veliko ribom.

Članak 8.

(1) Vlada će na prijedlog Ministarstva, radi osiguravanja zaštite života i zdravlja ljudi i životinja te zaštite prirode i okoliša, za određenu robu uredbom propisati posebne uvjete za obavljanje djelatnosti trgovine na veliko i trgovine s trećim zemljama, samo u posebno uređenim i opremljenim skladištima. Ovom uredbom određuju se i posebni uvjeti za skladišta i skladištenje te robe i druga pitanja s tim u vezi.

(2) Odredbe uredbe iz stavka 1. ovoga članka neće se primjenjivati na zemlje koje su članice Europske unije, odnosno članice Europskog gospodarskog prostora i Republiku Tursku. Za potrebe ovoga Zakona, s obzirom na primjenu važećih odnosnih propisa Europske unije, ove zemlje se ne smatraju »trećim zemljama« u smislu odredbe stavka 1. ovoga članka.

Trgovina na malo

Članak 9.

(1) Trgovina na malo je kupnja robe radi daljnje prodaje potrošačima za osobnu uporabu ili uporabu u kućanstvu, kao i profesionalnim korisnicima ako za tu prodaju nije potrebno ispunjavanje dodatnih minimalnih tehničkih i drugih uvjeta propisanih posebnim propisima.

(2) Trgovina na malo obavlja se u prodavaonicama ili izvan prodavaonica ako su za takav način prodaje ispunjeni uvjeti propisani ovim Zakonom i drugim propisima.

(3) Ako se u prodavaonici obavlja i neka druga djelatnost, prostor namijenjen toj djelatnosti mora biti vidljivo odvojen od dijela prodavaonice namijenjenog trgovačkoj djelatnosti.

(4) Trgovac može u svojoj prodavaonici dodatno obrađivati hranu tako da bude primjerena za uporabu.

(5) Trgovac ne smije potrošačima omogućiti konzumaciju hrane ili pića u prodavaonici iz stavka 4. ovoga članka.

(6) U prodavaonici ili ispred nje dopuštene su besplatne degustacije pojedinih vrsta robe.

(7) Ministar nadležan za gospodarstvo (u daljnjem tekstu: ministar) donijet će Pravilnik o klasifikaciji prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo.

(8) Uvjete, način te vrstu robe koja se može prodavati u trgovini na malo u vojnim objektima propisat će pravilnikom ministar nadležan za obranu, uz prethodnu suglasnost ministra.

Članak 10.

(1) Trgovina na malo izvan prodavaonica je oblik trgovine na malo kada se prodaja roba i/ili usluga obavlja na neki od sljedećih načina:

- na štandovima i klupama na tržnicama na malo,
- na štandovima i klupama izvan tržnica na malo,
- na štandovima i klupama unutar trgovačkih centara, ustanova i sl.,
- putem kioska,
- pokretnom prodajom,
- prodajom na daljinu (prodaja putem kataloga, TV prodaja, prodaja putem interneta, prodaja putem telefona),
- prodaja putem automata,
- prigodnom prodajom (sajmovi, izložbe i sl.),
- u proizvodnim objektima obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava,
- u proizvodnim objektima pravnih ili fizičkih osoba koje posjeduju povlasticu za akvakulturu ili povlasticu za uzgoj riba i drugih morskih organizama,
- u spremištima, trapilištima i sl. koja prodaju poljoprivredni sadni materijal,
- **u prostorima kulturnih, sakralnih, obrazovno-pedagoških, sportskih, znanstvenih i drugih javnih ustanova te prostorima koji su proglašeni zaštićenim područjem prirode u skladu s posebnim propisima.**

(2) Na način iz stavka 1. ovoga članka ne može se prodavati roba ako je takav način prodaje zabranjen posebnim propisima.

(3) Prodaja robe na javno-prometnim površinama na štandovima i klupama izvan tržnica na malo, prodaja putem kioska, prodaja putem automata i prigodna prodaja, može se obavljati samo na mjestima koja svojom odlukom odredi predstavničko tijelo grada ili općine.

(4) Prodaja robe na način iz stavka 1. podstavka 5. ovoga članka (pokretna prodaja), može se obavljati samo uz uvjete propisane odlukom predstavničkog tijela grada ili općine na čijem području se pokretna prodaja obavlja.

(5) Prodaja robe na štandovima i klupama izvan tržnica na malo, prodaja putem kioska, prodaja putem automata i prigodna prodaja na površinama koje imaju pristup s javno-prometne površine može se obavljati samo na mjestima za koja je predstavničko tijelo grada ili općine dalo odobrenje.

(6) Predstavničko tijelo grada ili općine propisat će vanjski izgled prodajnog objekta iz stavaka 3. i 5. ovoga članka vodeći računa o lokalnim i ambijentalnim značajkama.

(7) Posjedovanje robe komercijalnog karaktera na mjestima koja su određena kao tržnice, mjestima na kojima se može prigodno trgovati (sajmovi, izložbe, priredbe i slično) i na drugim mjestima na kojima se stvarno odvija trgovina (javno-prometne površine) smatra se obavljanjem djelatnosti trgovine.

Članak 11.

(1) U trgovini na malo zabranjuje se prodaja alkoholnih pića i drugih pića koja sadrže alkohol osobama mlađim od 18 godina.

(2) Na svim prodajnim mjestima na kojima se prodaju alkoholna pića i pića koja sadrže alkohol mora biti istaknuta oznaka o zabrani njihove prodaje osobama mlađim od 18 godina.

(3) U trgovini na malo zabranjuje se prodaja duhana i duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina u skladu s posebnim propisom.

(4) U trgovini na malo zabranjuje se oglašavanje, izlaganje i prodaja robe pornografskog sadržaja osobama mlađim od 18 godina.

(5) Prodavač mora uskratiti prodaju robe iz stavka 1., 3. i 4. ovoga članka kupcu ako procijeni da je mlađi od 18 godina, a kupac dobrovoljno ne dokaže da nije mlađi od 18 godina davanjem na uvid prodavaču neke od osobnih isprava

(6) Na prodajnim mjestima na kojima se prodaje roba pornografskog sadržaja, mora biti istaknuta oznaka o zabrani njihove prodaje osobama mlađim od 18 godina.

III. UVJETI ZA OBAVLJANJE TRGOVINE

Članak 12.

(1) Za obavljanje trgovine moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

– minimalni tehnički uvjeti kojima moraju udovoljavati prodajni objekti, oprema i sredstva pomoću kojih se obavlja trgovina te drugi uvjeti propisani posebnim propisom s obzirom na oblik i način obavljanja trgovine,

– opći sanitarni i zdravstveni uvjeti i uvjeti sukladni propisima o hrani kojima moraju udovoljavati prodajni objekti, oprema, sredstva i osobe koje neposredno posluju s robom, koja može utjecati na zdravlje ljudi, sukladno posebnim propisima.

(2) Ministar će **u suradnji** s ministrom nadležnim za zdravstvo, ministrom nadležnim za poljoprivredu i ministrom nadležnim za graditeljstvo pravilnikom propisati uvjete iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka.

(3) Pravilnikom iz stavka 2. ovoga članka određuju se minimalni uvjeti koje moraju ispunjavati prodajni objekti, oprema i sredstva u prodajnim objektima trgovine na veliko i trgovine na malo, uvjeti koji se odnose na vanjske površine prodajnog objekta, uvjeti za prodaju robe izvan prodavaonica, postupak utvrđivanja uvjeta, kao i vrsta robe koja se ne može prodavati izvan prodavaonica.

Članak 13.

(1) Zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine iz članka 12. stavka 1. ovoga Zakona podnosi se **mjesno nadležnom uredu državne uprave u županiji, odnosno nadležnom upravnom tijelu Grada Zagreba** prema mjestu gdje se nalazi prodajni objekt i mora sadržavati sljedeće podatke i dokaze:

– o pravu korištenja poslovnog prostora,
– da prodajni objekt ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona te druge uvjete propisane posebnim propisima.

(2) Ispunjavanje uvjeta iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje **mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba**.

(3) Ako **mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba** utvrdi da su ispunjeni uvjeti iz stavka 1. ovoga članka donijet će, u roku od 30 dana od dana uredno podnesenog zahtjeva, rješenje da prodajni objekt, oprema i sredstva pomoću kojih se obavlja trgovina udovoljavaju minimalnim tehničkim, općim sanitarnim i zdravstvenim uvjetima i uvjetima sukladno propisima o hrani za obavljanje registrirane djelatnosti trgovine te drugim uvjetima propisanim posebnim propisima, a sukladno ovom Zakonu i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(4) Mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba dostavit će rješenje iz stavka 3. ovoga članka nadležnoj ispostavi područnog ureda Porezne uprave, nadležnoj ispostavi inspekcije, nadležnoj sanitarnoj inspekciji, Državnom zavodu za statistiku te Ministarstvu u pisanom i/ili elektroničkom obliku.

(5) Djelatnost trgovine ne može se započeti obavljati prije nego što **mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba** izda rješenje da prodajni objekt, oprema i sredstva pomoću kojih se obavlja trgovina ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona te druge uvjete propisane posebnim propisima.

(6) U prodajnom objektu se ne smije obavljati oblik trgovine za koji **mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba** nije izdao rješenje.

(7) Ako se utvrdi da je prodajni objekt prestao ispunjavati neki od uvjeta navedenih u stavku 1. ovoga članka, **mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba** donijet će rješenje o prestanku važenja rješenja iz stavka 3. ovoga članka.

(8) Iznimno od stavka 6. ovoga članka djelatnost trgovine izvan prodajnog objekta može se obavljati povremeno (za vrijeme trajanja manifestacija, sajмова, prigodnih priredbi i sl.) sukladno sanitarnim propisima.

(9) Iznimno od stavka 6. ovoga članka, bez novog rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine, djelatnost trgovine može se obavljati u prodajnim objektima sukladno odredbama ovoga Zakona, ukoliko je za isti prodajni objekt već izdano rješenje nadležnog tijela o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine ako se radi o nastavku obavljanja djelatnosti trgovine, a u međuvremenu nije došlo do bitnih promjena vezanih uz prodajni objekt, opremu i sredstva kojima se obavlja djelatnost trgovine.

(10) Na nastavak obavljanja djelatnosti trgovine iz stavka 9. ovoga članka bez izdavanja novog rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine ne utječe vrijeme izdavanja prijašnjeg rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine ako su uvjeti za obavljanje djelatnosti trgovine usklađeni s odredbama članka 43. stavaka 1. i 2. Pravilnika o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica (»Narodne novine«, br. 66/09.), kao niti promjena vrste robe kojom se obavlja djelatnost trgovine, ako se ne radi o hrani i robi opasnim za život i zdravlje ljudi i životinja te prirodu i okoliš.

Članak 14.

Brisan

Članak 15.

Osobe koje su zaposlene u trgovačkom društvu ili obrtu registriranom za obavljanje djelatnosti trgovine na radnom mjestu prodavača ili trgovačkog poslovođe, moraju imati najmanje završeno srednje obrazovanje u trogodišnjem trajanju.

Članak 16.

(1) Trgovac mora nadležnom inspektoru osigurati podatke o stanju robe u prodajnom objektu na temelju pisanih isprava ili elektroničkog zapisa o nastalom poslovnog događaju iz kojih se može spoznati poslovni događaj. Isprave o robi u prodajnom objektu moraju imati osobito podatke o:

- imenu ili nazivu dobavljača,
- broju i nadnevku isprave o zaduženju ili razduženju robe,
- nazivu, mjernoj jedinici i količini robe,
- prodajnoj cijeni robe,

- promjeni prodajne cijene robe,
- zaduženju za vlastitu robu.

(2) Stavak 1. ovoga članka odgovarajuće se odnosi i na osobe iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona.

STAVLJANJE ROBE NA TRŽIŠTE

Članak 16.a

(1) Trgovac koji stavlja na tržište tehničke proizvode, motorna i druga vozila, njihove dijelove dužan je osigurati jamstveni list.

(2) Trgovac iz stavka 1. ovoga članka dužan je, tijekom jamstvenog roka, osigurati servis i rezervne dijelove za proizvode iz stavka 1. ovoga članka.

IV. UVJETI ZA OBAVLJANJE TRGOVINE S TREĆIM ZEMLJAMA

Članak 17.

Trgovina s trećim zemljama obavlja se sukladno Zajedničkoj trgovinskoj politici Europske unije.

Članak 18.

Brisan

2. Uvjeti koje mora ispunjavati roba pri uvozu

Članak 19.

(1) Roba koja se uvozi ili privremeno uvozi mora glede zdravstvene, veterinarske ili fitosanitarne ispravnosti udovoljavati uvjetima koji su propisani u Republici Hrvatskoj.

(2) Roba koja se uvozi može biti stavljena na tržište ako je sukladna s propisanim zahtjevima, označena u skladu s odgovarajućim propisima te ako su za robu osigurane propisane isprave o sukladnosti.

(3) Motorna vozila koja se uvoze u Republiku Hrvatsku moraju biti tehnički ispravna u skladu s propisima o tehničkoj ispravnosti vozila na cestama, a prije njihovog stavljanja na tržište ili prve registracije u Republici Hrvatskoj moraju odgovarati propisanim zahtjevima o homologaciji.

Članak 20.

Za robu čija svojstva zahtijevaju posebno rukovanje i čuvanje, a za koju su propisani posebni uvjeti za obavljanje trgovine na veliko na domaćem tržištu, sukladno članku 8. ovoga Zakona, Vlada može odrediti iste uvjete i za uvoz te robe.

3. Provoz robe

Članak 21.

Vlada na prijedlog nadležnog ministarstva, u skladu s posebnim propisima i međunarodnim konvencijama, može zabraniti provoz određene robe kroz carinsko područje Republike Hrvatske ili propisati uvjete pod kojima se takva roba može prevoziti u tranzitu, radi sprječavanja ugrožavanja života i zdravlja ljudi i očuvanja i zaštite prirode i okoliša.

4. Isprave koje prate robu pri izvozu i uvozu

Članak 22.

(1) Pravila o podrijetlu robe i način izdavanja potvrda o podrijetlu robe utvrđuju se carinskim propisima i međunarodnim ugovorima koje je sklopila Republika Hrvatska.

(2) Potvrde o hrvatskom podrijetlu robe izdaje Hrvatska gospodarska komora, a potvrde o povlaštenom podrijetlu robe Ministarstvo financija – Carinska uprava.

(3) Kad je propisima strane države, međunarodnim sporazumom ili propisom Republike Hrvatske predviđeno da robu pri izvozu i uvozu moraju pratiti određene potvrde, odnosno određene ovjerene isprave, takve potvrde izdaje ili ovjerava Ministarstvo, osim za pojedine robe za koje se potvrde, odnosno određene isprave izdaju ili ovjeravaju u upravnom postupku sukladno posebnim propisima Republike Hrvatske.

Članak 23.

Brisan

PRIVREMENI IZVOZ I UVOZ

Članak 24.

(1) Roba se može privremeno izvoziti i uvoziti u skladu s ovim Zakonom i carinskim propisima, posebnim zakonima i na temelju njih donesenim propisima i međunarodnim konvencijama i ugovorima.

(2) Na robu koja se privremeno izvozi, odnosno uvozi, primjenjuju se odredbe ovoga Zakona te posebnih zakona i na temelju njih donesenih propisa, a carinski postupak provodi se u skladu sa carinskim propisima.

Članak 25.

(1) Iznimno od članka 24. stavka 2. ovoga Zakona na privremeni izvoz i uvoz robe ne odnose se odredbe o kontingentima iz ovoga Zakona niti zabrane ili druga ograničenja izvoza i uvoza određena iz gospodarskih razloga.

(2) Ako je za robu koja se privremeno izvozi ili uvozi propisana dozvola na temelju ovoga Zakona ili posebnih zakona, roba se privremeno izvozi ili uvozi uz dozvolu ili drugu odgovarajuću ispravu.

POSEBNI OBLICI TRGOVINE S INOZEMSTVOM

Članak 26.

Brisan

Članak 27.

Brisan

3. Prodaja strane robe s carinskog skladišta

Članak 28.

(1) Posebni oblik trgovine s inozemstvom je i prodaja strane robe s carinskog skladišta.

(2) Uvjeti za osnivanje i poslovanje carinskih skladišta te posebne oblike carinskoga postupanja pri prodaji robe s carinskog skladišta uređuju se carinskim propisima.

TRGOVINSKI ZAŠTITNI MEHANIZMI

1. Mjere zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza

Članak 29.

(1) Ako se u kratkom razdoblju poveća uvoz određene robe, u apsolutnim količinama ili relativno u odnosu na domaću proizvodnju i ako takav uvoz nanosi štetu ili prijeti nanošenjem štete domaćoj proizvodnji iste robe, Vlada će poduzeti odgovarajuće mjere zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza s ciljem otklanjanja šteta i poremećaja nastalih takvim uvozom.

(2) Mjere zaštite domaće proizvodnje iz stavka 1. ovoga članka primjenjivat će se na svu robu koja se uvozi neovisno o zemlji podrijetla ili zemlji uvoza.

(3) Mjere zaštite domaće proizvodnje iz stavka 1. ovoga članka su količinsko ograničenje uvoza određene robe (kontingent) ili povećanje carine za određenu robu.

(4) Mjere zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza provode se sukladno međunarodnim obvezama Republike Hrvatske.

Članak 30.

(1) Mjere zaštite domaće proizvodnje iz članka 29. ovoga Zakona mogu se poduzeti samo ako se u ispitnom postupku dokaže uzročna veza između povećanog uvoza određene robe i štete, odnosno mogućnosti nastanka štete za domaću proizvodnju.

(2) Ako se u ispitnom postupku utvrdi da su štetu domaćoj proizvodnji prouzročili drugi čimbenici, a ne povećani uvoz određene robe, ostvaren u istom razdoblju, neće se propisivati mjere iz članka 29. ovoga Zakona.

Članak 31.

(1) Zahtjev za pokretanje ispitnog postupka podnosi bilo koja fizička ili pravna osoba odnosno gospodarsko udruženje koje djeluje u ime domaće proizvodnje.

(2) Ako Ministarstvo utvrdi da su zahtjev podnijeli proizvođači iz stavka 1. ovoga članka ili osoba koju su oni ovlastili za podnošenje zahtjeva, provest će ispitni postupak.

(3) Način i kriterije za provedbu ispitnog postupka propisuje Vlada propisom iz članka 35. ovoga Zakona.

Članak 32.

Odluka o pokretanju ispitnog postupka objavljuje se u »Narodnim novinama«.

Članak 33.

(1) Ako kao mjeru zaštite iz članka 29. ovoga Zakona Vlada propiše količinsko ograničenje uvoza određene robe (kontingent) iz članka 36. ovoga Zakona, opseg tog kontingenta za određenu robu ne smije biti manji od prosječnoga godišnjeg uvoza te robe ostvarenog u proteklom trogodišnjem razdoblju, osim u slučaju potrebe otklanjanja ili sprječavanja nastanka štete.

(2) Ako se raspodjela utvrđenog kontingenta obavlja između više zemalja, Vlada može sa zemljama članicama Svjetske trgovinske organizacije, osobito zainteresiranima za izvoz te robe u Republiku Hrvatsku, usuglasiti način raspodjele kontingenata i njihove udjele u toj raspodjeli. Ako utvrdi da takav način raspodjele kontingenta nije prikladan, utvrđen opseg kontingenta raspodijelit će se razmjerno udjelima zemalja izvoznica u ukupnom uvozu određene robe u Republiku Hrvatsku u promatranom razdoblju, vodeći pritom računa i o drugim bitnim čimbenicima, koji su utjecali ili mogu utjecati na uvoz te robe.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka Vlada može izmijeniti način raspodjele kontingenata ako:

- uvoz iz određene zemlje članice Svjetske trgovinske organizacije poraste nesrazmjerno ukupnom povećanju uvoza određene robe u promatranom razdoblju,
- postoje opravdani razlozi za odstupanje i
- su uvjeti za odstupanje jednaki prema svim dobavljačima određene robe.

Članak 34.

(1) U iznimnim okolnostima, kad bi odgoda poduzimanja mjera zaštite iz članka 29. ovoga Zakona prouzročila teško otklonjivu štetu domaćoj proizvodnji, Vlada može, na prijedlog Ministarstva propisati privremene mjere zaštite, ako utvrdi postojanje pouzdanih pokazatelja da je povećani uvoz nanio štetu ili da prijeti nanošenjem štete domaćoj proizvodnji.

(2) Kao privremenu mjeru zaštite iz stavka 1. ovoga članka, Vlada može propisati zaštitnu pristojbu u obliku povećanja carine za određenu robu.

Članak 35.

Način provedbe, primjenu, trajanje te ponovno uvođenje mjera zaštite iz članka 29. – 34. ovoga Zakona propisuje Vlada uredbom na prijedlog Ministarstva.

2. Kontingenti

Članak 36.

(1) Vlada može odrediti količinsko ograničenje uvoza određivanjem uvoznog kontingenta, radi otklanjanja poremećaja u platnoj bilanci Republike Hrvatske i radi provedbe mjera iz članka 29. ovoga Zakona.

(2) Vlada može odrediti količinsko ograničenje izvoza određivanjem izvoznog kontingenta za određenu robu radi zaštite neobnovljivih prirodnih bogatstava Republike Hrvatske, ako se istodobno odgovarajućim mjerama ograničava i trgovina tom robom u Republici Hrvatskoj.

(3) Količinsko ograničavanje uvoza i izvoza iz stavka 1. i 2. ovoga članka provodi se sukladno međunarodnim obvezama Republike Hrvatske.

Članak 37.

(1) Robu za koju se pri uvozu i izvozu određuje kontingent propisuje Vlada uredbom na prijedlog Ministarstva.

(2) Kontingentima se određuje opseg izvoza i uvoza određene robe najduže za razdoblje do jedne godine.

(3) Propis kojim se određuje opseg kontingenata iz stavka 2. ovoga članka, Vlada je dužna donijeti do 1. studenoga tekuće godine za iduću godinu.

Članak 38.

(1) Propisom iz članka 37. stavka 3. ovoga Zakona, Vlada određuje, osim opsega kontingenata za izvoz i uvoz robe, kriterije, rokove i uvjete za raspodjelu kontingenata.

(2) Raspodjelu kontingenata iz stavka 1. ovoga članka obavlja Ministarstvo.

(3) Raspodjela kontingenata iz stavka 1. ovoga članka obavlja se putem javnog natječaja. Natječaj se mora objaviti najmanje 15 dana prije raspodjele kontingenata u javnim glasilima.

(4) Pri raspodjeli kontingenata osigurava se najmanje 10% za dodatnu raspodjelu za potrebe nove proizvodnje čije se potrebe nisu mogle predvidjeti pri redovitoj raspodjeli kontingenata.

(5) Carinska uprava Republike Hrvatske dužna je jedanput godišnje dostaviti Ministarstvu podatke o izvozu i uvozu robe na temelju kontingenata.

Članak 39.

Ministarstvo može iznimno pojedinim gospodarskim subjektima odobriti uvoz i izvoz robe iznad kontingenta utvrđenog i raspodijeljenog na način iz članka 36. ovoga Zakona, i to za:

- uvoz robe radi zamjene za robu uništenu djelovanjem više sile,
- uvoz opreme na temelju kredita međunarodnih financijskih institucija,
- izvoz robe, ako se time ne remeti opskrba na domaćem tržištu.

3. Izuzeća od primjene kontingenata

Članak 40.

(1) Neovisno o propisanom kontingentu slobodan je uvoz, odnosno izvoz:

– opreme radi zamjene za opremu uništenu djelovanjem više sile ili u prometnoj nezgodi, koja se nabavlja na temelju reosiguranja,

– opreme koja predstavlja ulog strane osobe ili povećanje toga uloga, a koja se uvozi na temelju ugovora o osnivanju, odnosno ulaganju,

– opreme i sredstava preostalih nakon smanjivanja opsega poslovanja, odnosno nakon likvidacije tvrtke u inozemstvu uz dokaz da su bila u uporabi u tvrtki osnovanoj u inozemstvu,

– rezervnih dijelova za održavanje ranije uvezene opreme kao i dijelova već uvezene opreme i trajnih potrošnih dobara,

– opreme, dijelova opreme i materijala radi ugradnje u opremu namijenjenu investicijskom objektu u inozemstvu sukladno ugovoru o izvođenju investicijskih radova, koji će se nakon roka potrebnog za kompletiranje opreme ili radi ugradnje izvesti u inozemstvo,

- opreme i rezervnih dijelova za tu opremu kupljenih u inozemstvu, kojima se izvoznik, odnosno uvoznik koristio tijekom izvođenja investicijskih radova u inozemstvu,
- komercijalnih uzoraka i drugih prigodnih predmeta koji se uvoze bez plaćanja protuvrijednosti.

(2) Robu iz stavka 1. podstavka 6. ovoga članka uvoznik može slobodno uvesti nakon završetka investicijskih radova u inozemstvu uz predloženie dokaza o kupnji te robe te uz posebnu izjavu da su oprema i rezervni dijelovi za tu opremu upotrijebljeni isključivo za izvođenje investicijskih radova u inozemstvu.

Članak 41.

(1) Izvoznik, odnosno uvoznik, može slobodno sukladno sklopljenom ugovoru o izvozu i uvozu, izvoziti i uvoziti robu radi zamjene za ranije isporučenu robu za koju je tijekom jamstvenog roka ili ako taj rok nije ugovoren, utvrđeno da nije ispravna ili da ne udovoljava ugovorenim uvjetima.

(2) Roba za koju izvoznik, odnosno uvoznik utvrdi da nije isporučena s glavnom pošiljkom može se slobodno izvesti, odnosno uvesti.

(3) Pri izvozu, odnosno uvozu robe iz stavka 1. i 2. ovoga članka izvoznik, odnosno uvoznik dužan je nadležnoj carinarnici predložiti ugovor, kao i druge dokaze da se radi o zamjeni za ranije isporučenu robu, odnosno o robi koja nije isporučena s glavnom pošiljkom.

Članak 42.

(1) Vlada može, osim količinskog ograničenja uvoza iz članka 36. stavka 1. ovoga Zakona, odrediti i uvođenje uvozne pristojbe u obliku carine, radi otklanjanja poremećaja u platnoj bilanci Republike Hrvatske.

(2) Uvozne pristojbe iz stavka 1. ovoga članka Vlada će postupno ublažiti kako se uvjeti poboljšavaju, odnosno ukinuti kada uvjeti više ne opravdavaju njihovo uvođenje ili provedbu.

4. Antidampinške mjere

Članak 43.

(1) Ako se roba uvozi na carinsko područje Republike Hrvatske po cijeni nižoj od njezine stvarne vrijednosti (dampinški uvoz), i ako se u ispitnom postupku, koji provodi Ministarstvo, utvrdi da takav uvoz nanosi ili prijeti nanošenjem štete domaćoj proizvodnji, Vlada će propisati antidampinšku pristojbu na uvoz te robe.

(2) Antidampinška pristojba može se propisati zbog otklanjanja učinaka dampinga za robu čije puštanje u slobodan promet na carinsko područje Republike Hrvatske uzrokuje štetu ili prijetnju štetom.

(3) Antidampinška pristojba propisuje se nakon provedenog ispitnog postupka kojim se utvrđuje postojanje dampinškog uvoza, štete nastale takvim uvozom te uzročne veze između takvog uvoza i štete za domaću proizvodnju.

Članak 44.

(1) Zahtjev za propisivanjem antidampinške pristojbe podnosi bilo koja fizička ili pravna osoba odnosno trgovinsko ili gospodarsko udruženje koje djeluje u ime domaće proizvodnje.

(2) Ako Ministarstvo utvrdi da su zahtjev podnijeli proizvođači iz stavka 1. ovoga članka ili osoba koju su oni ovlastili za podnošenje zahtjeva, provest će ispitni postupak.

Članak 45.

Način provedbe članka 43. i 44. propisuje Vlada uredbom na prijedlog Ministarstva.

5. Kompenzacijske mjere

Članak 46.

(1) Kompenzacijska pristojba može se propisati zbog otklanjanja učinka subvencioniranog uvoza, odnosno subvencije koja je odobrena izravno ili neizravno za proizvodnju, izvoz ili

prijevoz robe u zemlji podrijetla ili zemlji izvoza za robu čije puštanje u slobodan promet na carinsko područje Republike Hrvatske uzrokuje štetu ili prijetnju štetom.

Članak 47.

(1) Zahtjev za propisivanjem kompenzacijske pristojbe podnosi bilo koja fizička ili pravna osoba odnosno trgovinsko ili gospodarsko udruženje koje djeluje u ime domaće proizvodnje.

(2) Ako Ministarstvo utvrdi da su zahtjev podnijeli proizvođači iz stavka 1. ovoga članka ili osoba koju su oni ovlastili za podnošenje zahtjeva, provest će ispitni postupak.

Članak 48.

Način provedbe članka 46. i 47. propisuje Vlada uredbom na prijedlog Ministarstva.

6. *Dozvole za izvoz i uvoz robe*

Članak 49.

(1) Državni ured za trgovinsku politiku (u daljnjem tekstu: Državni ured), kao nadležno tijelo za provođenje trgovinske politike, posebnim će aktom propisati način primjene neposredno primjenjivih uredbi Europske unije kojima se uređuje poseban režim uvoza, odnosno mjere nadzora uvoza proizvoda iz trećih zemlja u Europsku uniju.

(2) Dozvole za izvoz i uvoz robe koja bi se mogla koristiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje iz Uredbe 1236/2005/EZ, izdaje Državni ured.

(3) Oblik i sadržaj obrasca zahtjeva za izdavanje izvozne ili uvozne dozvole, postupak izdavanja, izmjena i dopuna ili oduzimanja izvozne ili uvozne dozvole te nadzor za robu koja bi se mogla koristiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje propisat će Vlada uredbom, na prijedlog Državnog ureda.

Članak 50.

Brisan

Članak 51.

Brisan

OSNIVANJE STRANIH PREDSTAVNIŠTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Članak 52.

(1) Strane osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost iz zemalja koje nisu članice Europske unije, odnosno članice Europskog gospodarskog prostora, mogu osnovati predstavništvo u Republici Hrvatskoj.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka mogu otvoriti jedan ili više ogrankova predstavništva u Republici Hrvatskoj.

(3) Predstavništvo nije pravna osoba i poslove obavlja po nalogu strane osobe koja ga je osnovala.

(4) Predstavništvo ne može obavljati gospodarsku djelatnost nego samo poslove istraživanja tržišta i predstavljanja strane osobe koja ga je osnovala.

(5) Prije otvaranja predstavništva u Republici Hrvatskoj osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je predstavništvo upisati u Registar predstavništva stranih osoba koji se vodi u Ministarstvu.

(6) Vlada na prijedlog Ministarstva uredbom propisuje uvjete za osnivanje i rad predstavništva stranih osoba u Republici Hrvatskoj.

PRAVA FIZIČKIH OSOBA PRI UVOZU I IZVOZU

Članak 53.

(1) Domaće i strane fizičke osobe mogu slobodno unositi i primati iz inozemstva, odnosno iznositi i slati u inozemstvo predmete osobne prtljage, hranu i predmete za osobne potrebe i potrebe članova svoje obitelji, predmete za potrebe svog domaćinstva i životinje, u količinama

koje nisu namijenjene preprodaji. Predmeti naslijeđeni u inozemstvu mogu se slobodno unositi, a iznositi – uz uvjet uzajamnosti. Predmeti predviđeni međudržavnim ugovorima mogu se slobodno unositi i iznositi u skladu s tim ugovorima.

(2) Uvjet uzajamnosti iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na naslijeđene predmete državljana zemalja članica Svjetske trgovinske organizacije (WTO).

(3) Domaće i strane fizičke osobe mogu iznositi i slati u inozemstvo robu, odnosno kulturna dobra i kulturne predmete prema posebnim propisima samo na temelju suglasnosti ministarstva nadležnog za kulturu.

(4) Fizičke osobe koje radi preseljenja uvoze opremu namijenjenu za obavljanje djelatnosti, istu mogu uvoziti u skladu s carinskim propisima.

(5) Ukoliko se radi o zaštićenim divljim svojstama te njihovim dijelovima i derivatima radnje iz stavka 1. ovoga članka, mogu se obavljati samo uz prethodno dopuštenje tijela nadležnog za poslove zaštite prirode.

(6) Ukoliko se radi o robi za koju je potrebna dozvola sukladno propisima o nadzoru robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstva radnje iz stavka 1. ovoga članka, mogu se obavljati sukladno propisima o nadzoru robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava.

Članak 54.

(1) Domaće i strane fizičke osobe koje dolaze privremeno u Republiku Hrvatsku, odnosno odlaze privremeno u inozemstvo, mogu privremeno uvoziti, unositi ili primati iz inozemstva, odnosno privremeno izvoziti, iznositi ili slati u inozemstvo predmete koji su im potrebni za vrijeme privremenog boravka u Republici Hrvatskoj, odnosno u inozemstvu u skladu s ovim Zakonom, carinskim propisima, posebnim propisima o zaštiti prirode i kulturnih dobara, međunarodnim konvencijama i ugovorima.

(2) Predmeti iz stavka 1. ovoga članka mogu se uporabiti samo za namjene zbog kojih su privremeno uvezeni, uneseni ili primljeni, odnosno izvezeni, izneseni ili poslani.

Članak 55.

Brisan

Članak 56.

Brisan

VI. RADNO VRIJEME U DJELATNOSTI TRGOVINE

Članak 57.

(1) Trgovac određuje radno vrijeme prodavaonice i drugog oblika trgovine na malo (u daljnjem tekstu: prodavaonica) u skladu s ovim Zakonom pri čemu će uzeti u obzir potrebe kupaca, broj radnika zaposlenih u prodavaonici i poštivanje njihovih prava uređenih ovim Zakonom, Zakonom o radu, drugim radno pravnim propisima, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između poslodavca i radničkog vijeća i ugovorom o radu, posebno u pogledu plaće i naknade plaće, dodataka na plaću, rasporeda i preraspodijele radnog vremena, prekovremenog i noćnog rada, te stanke, dnevnog, tjednog i godišnjeg odmora.

(2) Nadzor nad primjenom radno-pravnih odnosa poslodavca i radnika iz stavka 1. ovoga članka obavlja tijelo državne uprave nadležno za poslove inspekcije rada.

(3) Podnošenje žalbe ili tužbe, odnosno sudjelovanje u postupku protiv poslodavca zbog povrede zakona, drugog propisa, kolektivnog ugovora ili pravilnika o radu, odnosno obraćanje radnika nadležnim tijelima državne vlasti, ne može biti razlog za otkaz ugovora o radu.

(4) Obraćanje radnika, zbog osnovane sumnje na korupciju ili u dobroj vjeri podnošenje prijave o toj sumnji odgovornim osobama ili nadležnim tijelima državne vlasti, ne može biti razlog za otkaz.

(5) Radniku koji zbog osnovane sumnje na korupciju podnese prijavu o toj sumnji nadležnim tijelima jamči se anonimnost ako nadležno tijelo ocijeni da se radi o težem obliku korupci-

je, zaštita od uskraćivanja ili ograničavanja prava utvrđenih propisima o radu te zaštita od bilo kojeg oblika zlostavljanja.

(6) Ako radnik u slučaju spora iznese činjenice koje opravdavaju sumnju da je poslodavac postupao protivno odredbama stavka 3. i 4. ovoga članka, na poslodavcu je teret dokazivanja o opravdanom razlogu otkaza ugovora o radu.

Radno vrijeme prodavaonica

Članak 58.

Brisan

Članak 58.a

Brisan

Članak 59.

(ukinut Odlukom USRH)

Članak 60.

(ukinut Odlukom USRH)

Članak 61.

(1) Trgovac je dužan na prodajnom objektu jasno, vidljivo i čitljivo za potrošače istaknuti radno vrijeme.

(2) Trgovac i kupci dužni su se pridržavati radnog vremena prodavaonice. Trgovac je dužan 15 minuta prije završetka radnog vremena prodavaonice jednom ili više puta upozoriti kupce koji se zateknu u prostoru prodavaonice na kraj dnevnog radnog vremena prodavaonice.

Članak 62.

Brisan

VII. NEPOŠTENO TRGOVANJE

Članak 63.

(1) Pod nepoštenim trgovanjem podrazumijevaju se radnje trgovca kojima se radi tržišnog natjecanja povređuju dobri trgovački običaji.

(2) Nepošteno trgovanje je zabranjeno.

Članak 64.

Nepoštenim trgovanjem u smislu ovoga Zakona smatra se osobito:

- prodaja robe ispod njezine nabavne cijene s porezom na dodanu vrijednost,
- reklamiranje, oglašavanje ili ponuda robe ili usluga navođenjem podataka ili upotrebom izraza s kojima se iskorištava ugled drugog trgovca, njegovih proizvoda ili usluga, odnosno proizvoda drugog trgovca,
- davanje podataka o drugom trgovcu, ako ti podaci štete ili mogu nanijeti štetu ugledu i poslovanju drugog trgovca,
- prodaja robe s oznakama ili podacima ili izgledom koji stvaraju ili bi mogli stvoriti zabunu glede izvora, načina proizvodnje, količine, kakvoće ili drugih osobina robe,
- radnje trgovaca usmjerene na prekid poslovnih odnosa, između drugih trgovaca ili koje sprečavaju ili otežavaju poslovne odnose drugih trgovaca,
- neopravdano neispunjavanje ili raskidanje ugovora s pojedinim trgovcem kako bi se sklopio isti ili povoljniji ugovor s drugim trgovcima,
- ugovaranje izvoza robe i usluga po nižoj cijeni ako je drugi trgovac već ugovorio izvoz takve robe i usluge po višoj cijeni čime se nanosi šteta tom trgovcu,

- davanje ili obećanje darova, imovinske ili druge koristi drugom trgovcu, njegovom dje-latniku ili osobi koja radi za drugog trgovca, kako bi se davatelju omogućila pogodnost na štetu drugog trgovca ili potrošača,
 - neovlaštena uporaba usluga trgovačkog putnika, trgovačkog predstavnika ili zastupnika drugog trgovca,
 - protupravno pribavljanje poslovne tajne drugog trgovca ili bespravno iskorištavanje po-vjerenе poslovne tajne drugog trgovca.
- (2) Nepoštenim trgovanjem ne podrazumijeva se prodaja robe ispod njezine nabavne ci-jene s porezom na dodanu vrijednost kada se radi o skorom isteku roka valjanosti, povlačenju robe iz asortimana, potpunoj rasprodaji zbog zatvaranja objekta te stečaja i likvidacije trgo-vačkog društva, odnosno zatvaranja obrta ili drugim razlozima kojima trgovac ne čini radnje kojima se sprječava, ograničava ili narušava tržišno natjecanje.

Članak 65.

- (1) Naknada štete nastale zabranjenim radnjama nepoštenog trgovanja ostvaruje se u sud-skom postupku.
- (2) Tužbu iz stavka 1. ovoga članka može podnijeti trgovac koji je oštećen te komorska i interesna udruženja trgovaca.
- (3) Pravo na tužbu iz stavka 1. ovoga članka zastarijeva protekom roka od jedne godine od dana kada tužitelj sazna za djelo i počinitelja, a najkasnije tri godine od dana izvršenja djela.

VIII. NADZOR I UPRAVNE MJERE

Članak 66.

- (1) Upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona obavlja Ministarstvo.
- (2) **Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona provode nadležni inspektori Ministarstva financija.**
- (3) **Nadzor nad provedbom Uredbe (EZ) br. 1236/2005 i Uredbe (EZ) br. 2368/2002 provodi Ministarstvo financija, Carinska uprava te o svojim nalazima polugodišnje pisa-no izvješćuje Ministarstvo vanjskih i europskih poslova.**

Članak 67.

Brisan

Članak 68.

- (1) Nadležni inspektor će u provedbi inspekcijskog nadzora rješenjem, do otklanja-nja utvrđenih nedostataka, a najkraće na rok od 30 dana od dana donošenja rješenja, zabraniti pravnoj ili fizičkoj osobi daljnje obavljanje djelatnosti trgovine ako:
- djelatnost trgovine obavlja bez registracije, odobrenja ili dozvole izdane od nadlež-nog tijela (članak 4., 7., 8. i 9.),
 - trgovinu na veliko i trgovinu s trećim zemljama za određenu robu ne obavlja u po-sebno uređenim i opremljenim skladištima, a radi osiguravanja zaštite života i zdravlja ljudi i životinja te zaštite prirode i okoliša (članak 8.),
 - prodaje proizvode čija je prodaja drugim propisima zabranjena (članak 10. stavak 2.),
 - prodaje alkoholna pića i pića koja sadrže alkohol ili prodaje duhanske proizvode ili oglašava, izlaže i prodaje robu pornografskog sadržaja osobama mlađim od 18 godina (članak 11. stavci 1., 3. i 4.),
 - djelatnost trgovine obavlja u prodajnom objektu za koji mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba nije izdalo rješenje kojim se utvrđuje da prodajni objekt, oprema i sredstva ispunjavaju propisane uvjete za obavljanje djelatnosti trgovine (članak 13.),

– trgovac ne osigura nadležnom inspektoru isprave o stanju robe u prodajnom objektu iz kojih se može spoznati poslovni događaj (članak 16.),

– predstavništvo strane osobe obavlja djelatnost trgovine ili ako predstavništvo prije otvaranja nije upisano u Registar (članak 52. stavci 4. i 5.),

– trgovac učini neku radnju koja se smatra nepoštenim trgovanjem (članak 64.),

– se zbog utvrđene povrede propisa treba izreći posebnim propisom predviđena mjera zabrane prometa određenih proizvoda, a postoji opasnost od njihove prodaje, prikrivanja, zamjene ili uništenja.

(2) Nadležni inspektor će u slučajevima iz stavka 1. podstavaka 2., 4. i 9. ovoga članka zabraniti pravnoj ili fizičkoj osobi obavljanje djelatnosti trgovine usmenim rješenjem.

(3) U slučaju nepoštivanja odredbi iz stavka 1. podstavaka 4., 6. i 8. ovoga članka nadležni inspektor može izreći mjeru zabrane obavljanja djelatnosti trgovine onim proizvodima za koje je utvrđena povreda propisa.

(4) Mjera iz stavka 1. ovoga članka izvršit će se pečaćenjem prodajnog objekta, opreme i sredstava pomoću kojih se obavlja trgovina ili na drugi pogodan način.

(5) Iznimno, mjera iz stavka 1. ovoga članka za radnje iz stavka 1. podstavaka 1., 2., 4., 5., 6., 7. i 8. ovoga članka neće se provesti pečaćenjem ili na drugi pogodan način ako trgovac najkasnije u roku od pet radnih dana od dana donošenja rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti trgovine nadležnom inspektoru dostavi dokaze da su utvrđeni nedostaci iz stavka 1. podstavaka 1., 2., 4., 5., 6., 7. i 8. ovoga članka otklonjeni, kao i o izvršenoj uplati novčanog iznosa od 30.000,00 kuna u državni proračun. U protivnom, rješenje će se provesti pečaćenjem ili na drugi pogodan način sljedeći radni dan nakon isteka roka za dostavu propisanih dokaza.

(6) U slučaju iz stavka 5. ovoga članka, nadležni inspektor rješenjem će obustaviti upravni postupak kojim se utvrđuje prestanak izrečene mjere zabrane obavljanja djelatnosti trgovine.

(7) Navedena mjera iz stavka 5. ovoga članka, ako je izvršena, rješenjem će se obustaviti, a zapečaćeni prodajni objekt, oprema i sredstva će se otpečatiti i prije isteka roka od 30 dana, ako se nadležnom inspektoru dostavi dokaz o otklanjanju utvrđenih nedostataka i dokaz o izvršenoj uplati novčanog iznosa od 30.000,00 kuna u državni proračun.

(8) Rješenje iz stavka 2. ovoga članka inspektor je dužan u pisanom obliku dostaviti stranki u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja. Žalba se može izjaviti samo na pisani otpisak rješenja. Inspektor je dužan na zahtjev stranke izdati pisano rješenje, iako su nedostaci otklonjeni.

(9) Ako se u poslovnim prostorijama nalaze pokvarljivi proizvodi, trgovac može pisanim putem, u roku od 24 sata od dana pečaćenja prostorija, zatražiti da se one privremeno otpečate i da se u nazočnosti inspektora iz njih odmah iznesu pokvarljivi proizvodi te poduzmu sigurnosne i druge mjere radi sprječavanja nastanka štete, nakon čega će inspektor poslovne prostorije ponovo zapečatiti.

(10) Žalba izjavljena protiv rješenja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(11) Nadležni inspektor će u provedbi inspekcijskog nadzora rješenjem narediti otklanjanje nadzorom utvrđenih nedostataka i odrediti primjereni rok u kojem nedostatke treba otkloniti ako:

– na prodajnom mjestu na kojem se prodaju alkoholna pića i pića koja sadrže alkohol nema istaknute oznake o zabrani njihove prodaje osobama mlađim od 18 godina i/ili nema istaknute oznake o zabrani prodaje robe pornografskog sadržaja osobama mlađim od 18 godina (članak 11. stavci 2. i 6.),

– prodajni objekt ne ispunjava propisane minimalne tehničke i druge uvjete ili ako nisu ispunjeni propisani uvjeti za prodaju izvan prodajnog objekta (članak 12.),

– proizvodi stavljeni u promet tijekom jamstvenog roka nemaju osiguran servis i rezervne dijelove (članak 16.a).

(12) Ako nedostaci iz stavka 11. ovoga članka ne budu otklonjeni u određenom roku, nadležni inspektor će donijeti rješenje kojim će zabraniti obavljanje djelatnosti trgovine proizvodima za koje i/ili zbog kojih je utvrđena povreda propisa, dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.

(13) Prestanak izrečene mjere iz stavka 11. ovoga članka inspektor će utvrditi u zapisniku o kontroli izvršenja rješenja.

Članak 69.

(1) Ako nadležni inspektor utvrdi da postoji opasnost da izvršenjem određenog uvoza može nastati šteta za sigurnost, zdravlje ljudi i životinja, prirodu ili okoliš, može rješenjem izreći mjeru privremene zabrane izvršenja tog posla.

(2) Žalba protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne zadržava izvršenje rješenja.

IX. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 70.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba, a novčanom kaznom od 4.000,00 do 70.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi kao i fizička osoba ako:

– obavlja djelatnost trgovine, a nije registrirana za obavljanje kupnje i prodaje robe i/ili obavljanje usluga u trgovini (članak 4.),

– prodaje određenu robu putem dražbe suprotno propisanim uvjetima (članak 6. stavci 1. i 3.),

– obavlja trgovinu na veliko suprotno propisanim uvjetima (članak 7.),

– obavlja trgovinu na malo suprotno propisanim uvjetima (članak 9.),

– prodaje u trgovini na malo alkoholna pića i druga pića koja sadrže alkohol ili robu pornografskog sadržaja osobama mlađim od 18 godina suprotno odredbama ovoga Zakona (članak 11. stavci 1. i 4.),

– djelatnost trgovine obavlja u prodajnom objektu za koji mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba nije izdalo rješenje kojim se utvrđuje da prodajni objekt, oprema i sredstva ispunjavaju propisane uvjete za obavljanje djelatnosti trgovine (članak 13.),

– osobe koje obavljaju određene poslove u trgovini ne ispunjavaju uvjete minimalne stručne spreme (članak 15.),

– obavlja djelatnost trgovine na nepošten način (članak 64.).

(2) Novčanom kaznom od 4.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se i fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost ako je prekršaj iz stavka 1. ovoga članka počinila u vezi s obavljanjem svojeg obrta ili druge samostalne djelatnosti.

Članak 71.

(1) Novčanom kaznom od 4.000,00 do 250.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba, a novčanom kaznom od 3.000,00 do 50.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi kao i fizička osoba ako:

– obavlja trgovinu na veliko i trgovinu s trećim zemljama za određenu robu u prodajnim objektima koji ne odgovaraju posebno propisanim uvjetima (članak 8.),

– obavlja trgovinu na malo izvan prodavaonice, ako taj oblik trgovine obavlja na štandovima i klupama izvan tržnica na malo, putem kioska, putem automata i prigodnom prodajom izvan mjesta koje je svojom odlukom odredilo predstavničko tijelo grada ili općine (članak 10. stavak 3.),

– prodaje robu putem pokretne prodaje protivno uvjetima propisanim odlukom predstavničkog tijela grada ili općine na čijem se području pokretna prodaja obavlja (članak 10. stavak 4.),

– obavlja trgovinu na malo izvan prodavaonica ako taj oblik trgovine obavlja na štandovima i klupama izvan tržnica na malo, putem kioska, putem automata i prigodnom prodajom na površinama koje imaju pristup s javno-prometne površine, za koje predstavničko tijelo grada ili općine nije dalo odobrenje (članak 10. stavak 5.),

– na prodajnom mjestu na kojem se prodaju alkoholna pića i pića koja sadrže alkohol nema istaknutu oznaku o zabrani njihove prodaje osobama mlađim od 18 godina i/ili na prodajnim mjestima na kojima se prodaje roba pornografskog sadržaja nema istaknutu oznaku o zabrani prodaje takve robe osobama mlađim od 18 godina (članak 11. stavci 2. i 6.),

– se isprave o stanju robe iz kojih se može spoznati poslovni događaj ne nalaze u prodajnom objektu ili ih trgovac ne osigura nadležnom inspektoru (članak 16.),

– ne osigura za tehničke proizvode, motorna i druga vozila i njihove dijelove, jamstveni list te u jamstvenom roku servis i rezervne dijelove (članak 16.a),

– u radu predstavništva postupa suprotno odredbama ovoga Zakona (članak 52.),

– ne istakne na jasan, vidljiv i čitljiv način za potrošače radno vrijeme (članak 61.).

(2) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se i fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost ako je prekršaj iz stavka 1. ovoga članka počinila u vezi s obavljanjem svojeg obrta ili druge samostalne djelatnosti.

Članak 71.a

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba, a novčanom kaznom od 1.000,00 do 50.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi kao i fizička osoba ako:

– uvozi neobrađene dijamante za čiji uvoz nisu ispunjeni uvjeti iz članka 3. Uredbe 2368/2002/EZ,

– ne podnese koleta i odgovarajući certifikat za neobrađene dijamante zajedno na provjeru nadležnom tijelu Europske unije, u skladu s člankom 4. Uredbe 2368/2002/EZ,

– izvozi neobrađene dijamante za koje nisu ispunjeni uvjeti iz članka 11. Uredbe 2368/2002/EZ.

(2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se i fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost ako je prekršaj iz stavka 1. ovoga članka počinila u vezi s obavljanjem svojeg obrta ili druge samostalne djelatnosti.

Članak 71.b

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba, a novčanom kaznom od 1.000,00 do 50.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi kao i fizička osoba ako:

– ne čuva ovjerenu kopiju certifikata u skladu s člankom 12. stavkom 4. Uredbe 2368/2002/EZ,

– ne vrati certifikat nadležnom tijelu Europske unije, u skladu s člankom 12. stavkom 5. Uredbe 2368/2002/EZ.

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se i fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost ako je prekršaj iz stavka 1. ovoga članka počinila u vezi s obavljanjem svojeg obrta ili druge samostalne djelatnosti.

Članak 71.c

Brisan

Članak 71.d

Brisan

Članak 72.

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba, a novčanom kaznom od 1.000,00 do 50.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi kao i fizička osoba ako:

- unese ili uveze robu suprotno odredbama ovoga Zakona (članak 53.),
- s predmetima privremeno izvezenim, iznesenim ili poslanim u inozemstvo, odnosno privremeno uvezenim, unesenim ili primljenim u Republiku Hrvatsku postupajući suprotno odredbama ovoga Zakona (članak 54.).

(2) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se i fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost ako je prekršaj iz stavka 1. ovoga članka počinila u vezi s obavljanjem svojeg obrta ili druge samostalne djelatnosti.

Članak 73.

Brisan

Članak 74.

(1) Za prekršaje utvrđene člankom 70. i 71. ovoga Zakona počinjene u istom prodajnom objektu drugi put u roku od dvije godine od pravomoćnosti prvog rješenja o prekršaju, uz novčanu kaznu, izreći će se trgovcu i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti trgovine u tom prodajnom objektu u trajanju od tri mjeseca.

(2) Za prekršaje utvrđene člankom 70. i 71. ovoga Zakona počinjene u istom prodajnom objektu treći put u roku od dvije godine od pravomoćnosti drugog rješenja o prekršaju, uz novčanu kaznu, izreći će se trgovcu i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti trgovine u tom prodajnom objektu u trajanju od šest mjeseci.

Članak 75.

(1) Predmeti i sredstva koji su namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje prekršaja ili su nastali počinjenjem prekršaja iz članka 70. stavka 1. podstavaka 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 8. i članka 71. stavka 1. podstavaka 1., 2., 3. i 4. oduzet će se.

(2) Predmeti i sredstva iz stavka 1. ovoga članka oduzet će se i u slučaju ako nisu u vlasništvu počinitelja prekršaja.

(3) Primjena odredaba ovoga članka ne utječe na prava trećih osoba za naknadu štete od počinitelja prekršaja.

(4) Osim oduzimanja predmeta i sredstava iz stavka 1. ovoga članka, počinitelju prekršaja oduzet će se imovinska korist ostvarena počinjenjem prekršaja.

Članak 76.

Prekršajni postupak za prekršaje propisane ovim Zakonom u prvom stupnju vodi Ministarstvo financija, Carinska uprava, ako se postupak vodi na temelju prijave ili optužnog prijedloga Ministarstva financija, Carinske uprave.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 77.

(1) Vlada će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti uredbe iz članka 6. stavka 3., članka 7. stavka 6., članka 8. stavka 1., članka 14. stavka 2., članka 49. stavka 2. i članka 52. stavka 6. ovoga Zakona

(2) Ministar će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti Pravilnik o klasifikaciji prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo iz članka 9. stavka 7. ovoga Zakona.

(3) Ministar će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti pravilnike iz članka 12. stavka 2. i stavka 4. i članka 15. stavka 2. ovoga Zakona.

(4) Ministar nadležan za obranu će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti Pravilnik iz članka 9. stavka 8. ovoga Zakona.

(5) Predstavničko tijelo mjesno nadležnog grada ili općine dužno je donijeti propis na osnovi ovlaštenja iz članka 10. stavka 3. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 78.

(1) Sljedeći propisi doneseni na temelju Zakona o trgovini (»Narodne novine«, br. 11/96., 75/99., 76/99., 62/01., 109/01., 49/03., 96/03. i 103/03.) ostaju na snazi do donošenja novih propisa u skladu s odredbama ovoga Zakona:

- Uredba o uvjetima za obavljanje trgovine na veliko i trgovine s inozemstvom za određenu robu (»Narodne novine«, br. 16/02., 129/04., 121/06. i 20/07.),

- Uredba o posebnim uvjetima za obavljanje trgovine na malo u određenim vrstama prodavaonica (»Narodne novine«, br. 105/01.),

- Uredba o dražbama (javnim nadmetanjima) određenih drvnih proizvoda (»Narodne novine«, br. 7/99., 16/02. i 112/07.),

- Uredba o određivanju robe koja se izvozi i uvozi na temelju dozvola (»Narodne novine«, br. 128/07. i 8/08.),

- Pravilnik o minimalnim tehničkim uvjetima za poslovne prostorije u kojima se obavlja trgovina i posredovanje u trgovini i uvjetima za prodaju robe izvan prostorija (»Narodne novine«, br. 37/98., 73/02., 153/02. i 12/06.).

(2) Sljedeći propisi doneseni na temelju Zakona o trgovini (»Narodne novine«, br. 11/96., 75/99., 76/99., 62/01., 109/01., 49/03., 96/03. i 103/03.) ostaju na snazi do dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji:

- Uredba o mjerama zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza (»Narodne novine«, br. 73/02. i 33/03.),

- Uredba o nadzoru uvoza i izvoza neobrađenih dijamanta (»Narodne novine«, br. 97/03., 142/03., 176/04., 14/06. i 90/07.),

- Uredba o postupku i načinu utvrđivanja antidampinške i kompenzacijske pristojbe (»Narodne novine«, br. 139/04.).

(3) U Pravilniku o radnom vremenu prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo (»Narodne novine«, br. 80/01.) 1. siječnja 2009. prestaju važiti odredbe koje se odnose na radno vrijeme prodavaonica nedjeljom.

Članak 79.

Odredbe članka 15. ovoga Zakona ne odnose se na osobe koje su prije stupanja ovoga Zakona na snagu, na temelju ugovora o radu bile zaposlene na radnim mjestima prodavača, blagajnika ili trgovačkog poslovođe.

Članak 80.

Postupci započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama ovoga Zakona.

Članak 81.

(1) Trgovci koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona obavljaju djelatnost trgovine dužni su uskladiti svoje poslovanje s odredbama pravilnika iz članka 12. stavka 2. ovoga zakona u roku od 3 godine od dana stupanja na snagu tog pravilnika.

(2) Trgovcu koji ne uskladi svoje poslovanje sukladno stavku 1. ovoga članka nadležni ured rješenjem će utvrditi prestanak važenja izdanog rješenja o ispunjavanju minimalnih tehničkih, općih sanitarnih i zdravstvenih uvjeta za poslovne prostorije, opremu i uređaje.

Članak 82.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o trgovini (»Narodne novine«, br. 11/96., 75/99., 76/99., 62/01., 109/01., 49/03., 96/03. i 103/03.).

Članak 83.

Na dan prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju prestaju važiti odredbe članka 19. do 22., članka 24. i 25., članka 28. do 48., članka 51., 53. i 54. ovoga Zakona, a odredbe članka 52., 55. i 56. ovoga Zakona prestaju važiti za države članice Europske unije.

Članak 84.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredaba članka 58. stavaka 2., 3. i 4., članka 60. i članka 70. stavka 1. podstavka 9. u dijelu koji se odnosi na radno vrijeme prodavaonica nedjeljom, koje stupaju na snagu 1. siječnja 2009. godine.

Nakon pročišćavanja ostali su sljedeći članci iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini (Nar. nov., br. 30/14., od 5. ožujka 2014.)

Članak 24.

Uredbu iz članka 4. ovoga Zakona Vlada će donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 25.

Stupanjem na snagu uredbe iz članka 4. ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o uvjetima za obavljanje trgovine na veliko i trgovine s inozemstvom za određenu robu (»Narodne novine«, br. 58/09., 27/10., 37/11., 145/12. i 51/13.).

Članak 26.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Pravilnik o posebnim uvjetima za obavljanje poslova direktne prodaje putem zastupnika (»Narodne novine«, br. 102/09.).

Članak 27.

Svi postupci koji su započeti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o trgovini (»Narodne novine«, br. 87/08., 116/08., 76/09., 114/11. i 68/13.).

Članak 28.

U cijelom tekstu Zakona o trgovini (»Narodne novine«, br. 87/08., 116/08., 76/09., 114/11. i 68/13.) riječi: »mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno gradski ured Grada Zagreba nadležan za gospodarstvo« zamjenjuju se riječima: »mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba« u odgovarajućem broju i padežu.

Članak 29.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Nakon pročišćavanja ostali su sljedeći članci iz Zakona o izmjenama i dopunama zakona o trgovini (Nar. nov., br. 68/13., od 7. lipnja 2013.)

Članak 22.

Vlada Republike Hrvatske će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti uredbu iz članka 10. ovoga Zakona.

Članak 23.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti:

– Uredba o određivanju robe koja se izvozi i uvozi na temelju dozvola (»Narodne novine«, br. 77/10., 146/11. i 25/12.),

– Uredba o izvozu i uvozu robe koja se može uporabiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, neljudsko ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje (»Narodne novine«, br. 142/11. i 51/12.).

Članak 24.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Nakon pročišćavanja ostali su sljedeći članci iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini (Nar. nov., br. 114/11., od 7. listopada 2011.)

Članak 20.

Predstavničko tijelo grada ili općine na čijem području se pokretna prodaja obavlja, dužno je donijeti provedbeni propis na osnovi ovlaštenja iz članka 3. stavka 4. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 21.

Na osobe koje su zatečene na radnim mjestima prodavača ili trgovačkog poslovođe prije stupanja na snagu ovoga Zakona ne primjenjuje se odredba članka 7. ovoga Zakona.

Članak 22.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona, prestaje važiti:

– Uredba o posebnim uvjetima za obavljanje trgovine na malo u određenim vrstama prodavaonica (»Narodne novine«, br. 105/01.),

– Popis vezanih i povlaštenih obrta koji je sastavni dio Pravilnika o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica (»Narodne novine«, br. 31/95., 87/01., 47/05. i 42/08.) u dijelu koji se odnosi na stručnu spremu pod G. Trgovina na veliko i na malo.

Članak 23.

Postupci započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama ovoga Zakona.

Članak 24.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbe članka 11. ovoga Zakona koja stupa na snagu 1. srpnja 2012.

Nakon pročišćavanja ostao je sljedeći članci iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini (Nar. nov., br. 116/08., od 11. listopada 2008.)

Članak 3.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o izmjeni i dopuni Zakona o trgovini (»Narodne novine«, br. 96/08.).

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u »Narodnim novinama«.

ODLUKA USTAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE br. U-I-642/2009, U-I-679/2009, U-I-685/2009 i U-I-1574/2009*

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Jasna Omejec, predsjednica Suda, te suci Marko Babić, Snježana Bagić, Slavica Banić, Mario Jelušić, Davor Krapac, Ivan Matija, Aldo Radolović, Duška Šarin, Miroslav Šeparović i Nevenka Šernhorst, odlučujući o prijedlozima za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom, na sjednici održanoj 19. lipnja 2009. godine, donio je

ODLUKU

I. Pokreće se postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom te se ukidaju članak 58. stavci 1., 2., 3., 4. i 5., članak 59., članak 60. i članak 62. stavci 2. i 3. Zakona o trgovini (»Narodne novine« broj 87/08. i 116/08.).

II. Ukinute odredbe prestaju važiti danom donošenja ove odluke.

III. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

OBRAZLOŽENJE

1. Općinsko vijeće Općine Stupnik, koje zastupaju Ratko Žurić i Mojmir Ostermann, odvjetnici u Zagrebu, podnijelo je Ustavnom sudu Republike Hrvatske zahtjev za ocjenu suglasnosti s Ustavom Republike Hrvatske članka 58. stavaka 1., 2., 3. i 4., članka 59., članka 60. i članka 62. stavaka 2. i 3. Zakona o trgovini (»Narodne novine« broj 87/08. i 116/08.).

Općinsko vijeće Općine Stupnik smatra da su osporene odredbe Zakona o trgovini nesuglasne s člancima 3., 5., 14., 16., 41. stavkom 1., 49. stavcima 1. i 2., 50. stavkom 2., 54. stavkom 1., 55. stavkom 1., 137. i 140. Ustava.

U podnesku se ističe da osporene odredbe Zakona o trgovini utječu na financiranje jedinice lokalne i područne samouprave, jer se zabranom rada prodavaonica nedjeljom »izravno i neizravno umanjuju proračunski prihodi jedinica lokalne i područne samouprave« budući da je jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave onemogućeno ostvarivanje prihoda naplatom poreza koji im prema Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine« broj 117/93., 69/97., 33/00., 73/00., 127/00., 59/01., 107/01., 117/01., 150/02., 147/03., 132/06., 26/07.-odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 73/08.)

* Nar. nov., br. 76/09., od 19. lipnja 2009.

pripadaju. Stoga osporene odredbe Zakona o trgovini Općinsko vijeće Općine Stupnik smatra nesuglasnim s člankom 137. Ustava.

Ustavni sud napominje da Općinsko vijeće Općine Stupnik svoj zahtjev za ocjenu ustavnosti osporenih odredbi Zakona o trgovini temelji na članku 36. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (*»Narodne novine«* broj 99/99., 20/02. i 49/02. – pročišćeni tekst, u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), koji glasi:

Članak 36.

(1) Ako predstavničko tijelo jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj smatra da zakon kojim se uređuje ustrojstvo, djelokrug ili financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije u skladu s Ustavom, ima pravo podnijeti zahtjev Ustavnom sudu za ocjenu suglasnosti tog zakona ili pojedinih njegovih odredaba s Ustavom.

(2) O zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka Ustavni sud dužan je odlučiti po hitnom postupku, a najkasnije u roku od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva.

U odluci broj: U-I-3824/2003 i dr. od 28. travnja 2004. (*»Narodne novine«* broj 55/04.; u daljnjem tekstu: odluka Ustavnog suda iz 2004.) Ustavni sud je podnesak istog predlagatelja, kojim je osporavao Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini (*»Narodne novine«* broj 170/03., u daljnjem tekstu: ZIDZT), ocijenio zahtjevom u smislu članka 36. Ustavnog zakona.

Nakon razmatranja sadržaja i svrhe zakonskih odredbi koje su predmet ispitivanja u ovom ustavnosudskom postupku, Ustavni je sud zaključio da osporeni Zakon o trgovini nije propis kojim se uređuje financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u smislu članka 36. Ustavnog zakona. Više je riječ o tzv. refleksnom djelovanju objektivnih pravnih normi Zakona o trgovini na ovlast jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave da ostvaruju prihode naplatom poreza koji im prema Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pripadaju negoli o propisu kojim se uređuje samo financiranje tih jedinica. U tom smislu Ustavni sud utvrđuje promjenu svoga pravnog stajališta izraženog u odluci iz 2004. godine.

Stoga se u ovom ustavnosudskom postupku podnesak Općinskog vijeća Općine Stupnik smatra prijedlogom za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom u smislu članka 38. stavka 1. Ustavnog zakona.

2. Prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti članka 58. stavaka 1., 2., 3. i 4., članka 59., članka 60. i članka 62. stavaka 2. i 3. Zakona o trgovini s Ustavom podnijeli su Euro structor d.o.o., Fliba d.o.o., Flio d.o.o., Gradski centar d.o.o., Hipermarketi Coop d.o.o., Magma d.d., Tower center Rijeka d.o.o. i Zelina centar d.o.o. (u daljnjem tekstu: predlagatelji), koje zastupaju Ratko Žurić i Mojmir Ostermann, odvjetnici u Zagrebu.

Sadržaj tog prijedloga istovjetan je sadržaju prijedloga Općinskog vijeća Općine Stupnik, osim što Općinsko vijeće Općine Stupnik ističe i nesuglasnost osporenih odredaba Zakona o trgovini s člankom 137. Ustava.

Na temelju članka 45. Ustavnog zakona predlagatelji predlažu privremenu obustavu izvršenja pojedinačnih akata ili radnji koje se poduzimaju na osnovi Zakona o trgovini čija se suglasnost s Ustavom ocjenjuje, smatrajući da bi izvršenjem pojedinačnih akata donesenih na temelju osporenog zakona mogle nastupiti teške i neopravljive posljedice.

2.1. Uz prijedlog naveden u točki 2. obrazloženja ove odluke, Magma d.d. podnijela je i prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 58. stavaka 2. i 5. Zakona o trgovini. U tom predmetu predlagatelja zastupa Ines Bojić, odvjetnica u Zagrebu.

U prijedlogu je istaknuto da su članci 58. stavci 2. i 5. Zakona o trgovini nesuglasni s člancima 3., 14., 16., 49. stavcima 1. i 2. i 50. Ustava, te s člankom 14. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (*»Narodne novine – Međunarodni ugovori«* broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispravak i 14/02.) koji propisuje zabranu diskriminacije u ostvarenju prava zaštićenih Konvencijom, člankom 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju koji propisuje zaštitu vlasništva, te člankom 1. Protokola br. 12 uz Konvenciju koji propisuje opću zabranu diskriminacije.

2.2. Prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti članaka 59. i 60. Zakona o trgovini s Ustavom podnio je Dario Šimović iz Tenje smatrajući osporene odredbe nesuglasnima s člankom 49. stavcima 1. i 2. Ustava.

Predlaže ukidanje osporenih odredaba te do donošenja konačne odluke Ustavnog suda privremenu obustavu izvršenja pojedinačnih akata ili radnji koje se poduzimaju na osnovi osporenog Zakona.

3. U nastavku se navodi sažetak ustavnopravno relevantnih prigovora predlagatelja.

Pri ograničavanju poduzetničke slobode koju Ustav dopušta samo iznimno, radi zaštite legitimnih ciljeva propisanih Ustavom, dužnost je zakonodavca poštovati načelo razmjernosti propisano člankom 16. Ustava. Osporene odredbe Zakona o trgovini kojima je propisana zabrana rada prodavaonica nedjeljom, prema mišljenju predlagatelja, ne udovoljavaju nijednom od zahtjeva koji moraju biti ispunjeni da bi ograničenje poduzetničke slobode iz članka 50. stavka 2. Ustava bilo ustavnopravno prihvatljivo.

Osporena zakonska mjera, prema mišljenju predlagatelja, nema legitiman cilj niti je nužna u demokratskom društvu, jer se zaštita prava radnika - koja se ističe kao cilj koji se osporenim zakonskim odredbama želio postići - može postići raznim drugim mjerama kojima se manje zadire u poduzetničku slobodu. Činjenica što državna tijela nadležna za poduzimanje određenih mjera radi zaštite prava radnika poslove iz svoje nadležnosti ne obavljaju učinkovito, prema mišljenju predlagatelja, ne može opravdati propisivanje zabrane rada prodavaonica nedjeljom.

Štoviše, predlagatelji smatraju da osporene odredbe zapravo ne omogućavaju zaštitu prava radnika, jer se zabrana rada prodavaonica ne odnosi na cijelu godinu, već samo na razdoblje od sedam mjeseci. Iz toga bi proizlazilo da u dijelu godine na koji se zabrana ne odnosi radnici nisu zaštićeni. Osim toga, dokaz da cilj osporenih zakonskih odredbi nije zaštita prava radnika jest propisivanje zabrane rada prodavaonica selektivno, čime je zakonodavac uskratio zaštitu onim radnicima u trgovini na koje se zabrana ne odnosi.

Predlagatelji nadalje ističu da propisanim zabranom zakonodavac izravno vrijeđa ustavno jamstvo propisano člankom 41. stavkom 1. Ustava (*Sve vjerske zajednice jednake su pred zakonom i odvojene od države.*), budući da je jedan od ciljeva, koji se propisivanjem zabrane rada prodavaonica nedjeljom želio postići, promicanje određenih svjetonazora koji odražavaju stajališta (samo) Katoličke crkve.

Osporene odredbe, prema mišljenju predlagatelja, diskriminiraju određene skupine poduzetnika, to jest trgovce na koje se odnosi zabrana rada nedjeljom u odnosu prema poduzetnicima u drugim djelatnostima kojima je dopušten rad nedjeljom. Nadalje, smatraju da su osporenim odredbama diskriminirani trgovci koje zabrana pogađa u odnosu prema onim trgovcima kojima je dopušteno raditi nedjeljom. Štoviše, smatraju da osporene odredbe dovode i do nejednakosti između samih trgovaca na koje se zabrana odnosi, ističući da nekima od njih zabrana pogoduje »jer se dio od ukupnog izgubljenog nedjeljnog prometa, zbog smještaja prodavaonica tih trgovaca, prelijeva u njihove prodavaonice«. Prema tome, zabrana rada prodavaonica nedjeljom višestruko pogoduje određenim skupinama trgovaca dok drugima nanosi štetu.

Konačno, smatraju da je osporenim odredbama (osobito člancima 60. i 62. Zakona o trgovini) propisan prevelik broj iznimaka od zabrane rada prodavaonica nedjeljom te da nisu propisani jasni kriteriji za određivanje prodavaonica kojima je dopušten rad nedjeljom.

Posljedice koje su proizašle iz osporenih odredaba Zakona o trgovini, prema stajalištima izraženim u prijedlozima, nisu primjerene legitimnim očekivanjima subjekata na koje se osporene odredbe odnose, što je u suprotnosti s načelom vladavine prava iz članka 3. Ustava. Predlagatelji napominju, naime, da je zakonodavac osporenim odredbama znatno izmijenio uvjete koji su postojali u vrijeme kad su predlagatelji donosili odluke o ulaganju kapitala u Republiku Hrvatsku, a koje odluke su između ostalog bile utemeljene na očekivanju da će trgovačku djelatnost moći obavljati u uvjetima poduzetničke slobode kakva je postojala u vrijeme donošenja odluka o ulaganju kapitala (a koja je, prema navodima prijedloga, uključivala i mogućnost rada nedjeljom).

Ograničenje poduzetničke slobode protivno članku 49. stavku 2. Ustava, prema mišljenju predlagatelja, osim trgovaca pogada i brojne druge poslovne subjekte poput ugostitelja, turističkih agencija i drugih koji posluju u sklopu trgovačkih centara, a koji su prilikom sklapanja ugovora s trgovačkim centrima imali legitimna očekivanja (utemeljena na tadašnjim propisima koji su dopuštali rad nedjeljom) da će nedjeljom raditi i u budućnosti.

Smatraju da je osporenim odredbama Zakona o trgovini, kojima je propisana zabrana rada prodavaonica nedjeljom, radnicima u djelatnosti trgovine onemogućeno slobodno ugovaranje radnih uvjeta, čime je ograničeno njihovo pravo na rad zajamčeno člankom 54. stavkom 1. Ustava. Nadalje, ističu da će zabrana rada prodavaonica nedjeljom dovesti do gubitka značajnog broja radnih mjesta, što će produbiti nejednakost na tržištu rada, jer će većinom ženski dio populacije biti pogođen otkazima ugovora o radu, budući da u strukturi zaposlenih u djelatnosti trgovine prevladavaju žene, što dovodi do još jednog oblika diskriminacije: neizravne diskriminacije na temelju spola. Navedenu diskriminaciju, prema mišljenju predlagatelja, dodatno produbljuje činjenica da su iznimkama od zabrane rada prodavaonica nedjeljom obuhvaćena većinom prodajna mjesta u kojima su zaposleni muškarci.

Predlagatelji smatraju osporene odredbe Zakona o trgovini nesuglasnima i s člancima 49. stavkom 2. i 70. stavkom 1. točkom 3. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica (»Narodne novine - Međunarodni ugovori« broj 14/01.).

Pored toga, predlagatelj Magma d.d. ističe da su osporene odredbe Zakona o trgovini nesuglasne i s Nacionalnom politikom za promicanje ravnopravnosti spolova i sa Zakonom o ravnopravnosti spolova (»Narodne novine« broj 82/08.).

Slijedom iznesenog, predlažu pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom i uklanjanje osporenih odredbi Zakona o trgovini.

Prijedlozi su osnovani.

4. Zakon o trgovini donio je Hrvatski sabor na sjednici 15. srpnja 2008. godine. Zakon o trgovini objavljen je u »Narodnim novinama« broj 87 od 25. srpnja 2008. godine, stupio je na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim članka 58. stavaka 2., 3. i 4., članka 60. i članka 70. stavka 1. alineje 9. u dijelu koji se odnosi na radno vrijeme prodavaonica nedjeljom, koji su stupili na snagu 1. siječnja 2009. godine.

5. Osporene odredbe Zakona o trgovini glase:

Članak 58.

(1) Prodavaonice mogu od ponedjeljka do subote započeti s radom najranije u 6.00 sati, a završiti s radom najkasnije do 21.00 sat, osim ako općim aktom nadležnog tijela općine, grada i Grada Zagreba nije drugačije određeno.

(2) Prodavaonice nedjeljom i u dane blagdana ne rade, osim ako je Zakonom drugačije određeno.

(3) U razdoblju od 1. lipnja do 1. listopada te tijekom prosinca prodavaonice mogu raditi nedjeljom.

(4) Prodavaonice iz stavka 3. ovoga članka mogu započeti s radom najranije u 7.00 sati a završiti s radom najkasnije do 14.00 sati.

(5) Na dan uoči Uskrsa (Velika subota), na dan 24. prosinca (Badnjak) i 31. prosinca (Stara godina), prodavaonice mogu završiti radom najkasnije do 15.00 sati ako taj dan pada u radni dan.

Članak 59.

Iznimno od odredbi članka 58. stavka 1. i stavka 2. ovoga Zakona od 0 do 24 sata mogu raditi:

- benzinske postaje i prodavaonice na malo unutar zatvorenog dijela benzinskih postaja*
- prodavaonice na graničnim prilazima, unutar zatvorenih područja autocesta na odmoristi-ma, unutar zatvorenih područja kolodvora, zrakoplovnih luka, luka i pristaništa, te luka nautič-kog turizma.*

Članak 60.

- (1) Iznimno od članka 58. stavka 2. i 3. ovoga Zakona, nedjeljom tijekom cijele godine mogu raditi:
- štandovi i klupe izvan tržnica na malo za prodaju cvijeća i svijeća,
 - kiosci za prodaju tiska, cvijeća i svijeća,
 - specijalizirane prodavaonice za prodaju kruha i pekarskih proizvoda, tiska, cvijeća i svijeća,
 - benzinske postaje i prodavaonice na malo unutar zatvorenog dijela benzinskih postaja,
 - prodavaonice na graničnim prilazima, unutar zatvorenih područja autocesta na odmorištima, unutar zatvorenih područja kolodvora, zrakoplovnih luka, luka i pristaništa, te luka nautičkog turizma,
 - specijalizirane prodavaonice za prodaju suvenira.
- (2) Prodavaonice iz stavka 1. podstavka 1., 2. i 3. ovoga članka mogu započeti s radom najranije u 7.00 sati, a završiti s radom najkasnije do 14.00 sati, a prodavaonice iz stavka 1. podstavka 6. ovoga članka mogu započeti s radom najranije u 6.00 sati, a završiti s radom najkasnije do 21.00 sat.
- (3) Prodavaonice i benzinske postaje iz stavka 1. podstavka 4. i 5. ovoga članka mogu raditi od 0 do 24 sata.
- (4) Nedjeljom tijekom cijele godine mogu raditi i:
- prodajni objekti u sklopu bolnica, lječilišta, toplica, hotela i hotelskih kompleksa, autokampova, muzejsko-galerijskih objekata te nacionalnih parkova i zoooloških vrtova, a sukladno njihovom radnom vremenu,
 - prodajni objekti u kojima se prodaju proizvodi namijenjeni promidžbi i zabavi za vrijeme održavanja događanja u koncertnim dvoranama i kinima, kongresnim dvoranama, sportskim objektima i igralištima,
 - prodavaonice na brodovima – dva sata prije početka i za vrijeme trajanja plovidbe.

Članak 62.

- (2) Odredbe ovoga Zakona kojima se uređuje radno vrijeme prodavaonica, ne odnose se na radno vrijeme klupa na tržnicama na malo, prodavaonica unutar zatvorenog dijela tržnica na malo za prodaju prehrambenih proizvoda, tiska, cvijeća, svijeća i suvenira, kao i prigodnu prodaju (sajmovi, izložbe i sl.), koji mogu raditi sukladno radnom vremenu tržnica na malo i prigodne prodaje.
- (3) Odredbe ovoga Zakona kojima se uređuje radno vrijeme prodavaonica, ne odnose se na radno vrijeme pokretne prodaje, prodaje na daljinu, direktnu prodaju putem zastupnika i prodaju u proizvodnim objektima seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.
6. Neposredno su mjerodavni za ocjenu ustavnosti osporenih odredbi Zakona o trgovini sljedeći članci Ustava:

Članak 16. stavak 2.

Svako ograničenje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju.

Članak 49. stavak 1. i stavak 2. (prva rečenica)

Poduzetnička i tržišna sloboda temelj su gospodarskog ustroja Republike Hrvatske. Država osigurava svim poduzetnicima jednak pravni položaj na tržištu.

Članak 50. stavak 2.

Poduzetnička se sloboda ... mogu iznimno ograničiti zakonom radi zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske, prirode, ljudskog okoliša i zdravlja ljudi.

Članak 55. stavak 3.

Svaki zaposleni ima pravo na tjedni odmor (...) i ovih se prava ne može odreći.

7. Ustavni sud podsjeća da je zakonska zabrana rada trgovina na malo nedjeljom već bila predmetom ocjene ustavnosti u postupku pred ovim sudom. U odluci iz 2004. Ustavni sud ukinuo je ZIDZT, jer je načinom na koji su ZIDZT-om bile uređene iznimke od općeg pravila o

neradnim danima trgovine na malo bila narušena jednakost poduzetnika unutar tog sektora trgovine, zajamčena člankom 49. stavkom 2. Ustava, a mjerila koja su bila postavljena za određivanje prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo kojima se omogućava rad u neradne dane bila su suprotna načelu pravne izvjesnosti i načelu legitimnih očekivanja stranaka, kao sastavnicama načela vladavine prava, jedne od najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske utvrđenih u članku 3. Ustava.

U novom zakonskom uređenju rada trgovina nedjeljom, ustavnost kojega se osporava u ovom ustavnosudskom postupku, zakonodavac je uvažio pravna stajališta Ustavnog suda izražena u navedenoj odluci iz 2004. godine, otklonivši prigovore neustavnosti vezane uz nejednake uvjete trgovaca na tržištu s obzirom na površinu prodajnog prostora te uz nejasnoće zakonskih termina kao što su »prodaja pretežito prehrambenih proizvoda«, »vrijeme turističke sezone« i »turističke potrebe«, kao i prigovore neustavnosti vezane uz postupak izdavanja dozvola za rad nedjeljom na temelju odluke o godišnjem rasporedu dežurstava prema broju stanovnika naselja odnosno mjesta.

Ustavni sud također podsjeća da je u odluci iz 2004. godine zauzeo stajalište o tome da pitanje radnog vremena u Republici Hrvatskoj ovisi o volji zakonodavca i da to pitanje, samo po sebi, ne može biti predmet ocjene suglasnosti s Ustavom. Neovisno o tome, međutim, zakonodavac je pri uređenju tog pitanja dužan uvažavati zahtjeve koje pred njega postavlja Ustav, a osobito one koji proizlaze iz načela vladavine prava i one kojima se štite odgovarajuća zaštićena ustavna dobra i vrednote. Time se ostvaruje ustavni zahtjev da u Republici Hrvatskoj zakoni moraju biti u suglasnosti s Ustavom (članak 5. stavak 1. Ustava). Sažeto, dakle, iako uređenje radnog vremena trgovina u Republici Hrvatskoj ulazi u područje slobode prosudbe zakonodavca, Ustavni sud ovlašten je ispitati jesu li propisane zakonske mjere u suglasnosti s odgovarajućim ustavnim dobrima odnosno zaštićenim ustavnim vrednotama.

Navedeno stajalište Ustavni sud dosljedno zastupa i u ovom predmetu.

8. Zakonom o trgovini uređeni su uvjeti za obavljanje djelatnosti trgovine na domaćem tržištu, uvjeti za obavljanje trgovine s inozemstvom, zaštitne mjere pri uvozu i izvozu, mjere ograničavanja obavljanja trgovine, radno vrijeme u djelatnosti trgovine, mjere zabrane nepoštenog trgovanja te nadzor i upravne mjere (članak 1. Zakona).

Osporenim zakonskim odredbama propisano je dnevno i tjedno radno vrijeme prodavaonica, pri čemu tjedno radno vrijeme u pravilu traje od ponedjeljka do subote. Ujedno je propisano da prodavaonice nedjeljom i u dane blagdana ne rade, ali je istodobno određeno više iznimaka od tog općeg pravila.

9. Člankom 55. stavkom 3. Ustava u Republici Hrvatskoj radnicima je zajamčeno pravo na tjedni odmor i tog se prava oni ne mogu odreći.

Ustavno jamstvo tjednog odmora za svakog radnika u Republici Hrvatskoj nije vezano uz nedjelju. Pravilo o nedjelji kao danu Ustavom zajamčenog tjednog odmora nije, dakle, ustavni zahtjev. Ono je u Republici Hrvatskoj ustanovljeno pojedinim međunarodnim ugovorima, koji čine dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske, te zakonima i drugim propisima, odnosno odgovarajućim kolektivnim i drugim ugovorima.

A. Međunarodni ugovori kojima se uređuje tjedni odmor radnika

9.1. Republika Hrvatska potpisnik je Konvencije 106 o tjednom odmoru u trgovini i uredima Međunarodne organizacije rada iz 1957. godine (u daljnjem tekstu: Konvencija 106), objavljene u »Narodnim novinama - Međunarodni ugovori« broj 3/02., koje je Republika Hrvatska stranka na temelju notifikacije o sukcesiji (»Narodne novine - Međunarodni ugovori« broj 6/95.).

Mjerodavne odredbe Konvencije 106 koje se odnose na obvezu države potpisnice da osigura tjedni odmor radnika glase:

Članak 6.

1. Sve osobe na koje se primjenjuje ova Konvencija imaju, osim ako nije drukčije uređeno sljedećim člancima, pravo na razdoblje tjednog odmora u trajanju od najmanje 24 sata neprekidno tijekom svakog razdoblja od sedam dana.

2. Razdoblje tjednog odmora se, kad god je to moguće, odobrava istovremeno svim zainteresiranim osobama u svakom poduzeću.

3. Razdoblje tjednog odmora mora se, kad god je to moguće, podudarati s danom u tjednu koji je prema tradiciji ili običajima te zemlje ili okruga određen kao dan odmora.

4. Tradicije i običaji vjerskih manjina moraju se, koliko je to moguće, poštivati.

Članak 7.

1. U slučaju kada je narav posla, narav usluga koje pruža poduzeće, brojnost stanovništva koje se poslužuje ili broj zaposlenih osoba takav da se odredbe članka 6. ne mogu primijeniti, nadležna vlast ili odgovarajuće tijelo u svakoj zemlji mogu, gdje je to primjereno, poduzeti mjere kako bi se na određene kategorije osoba ili određene vrste poduzeća na koje se odnosi ova Konvencija primijenio poseban raspored tjednog odmora, s time da se vodi računa o svim odgovarajućim socijalnim i gospodarskim razlozima.

2. Sve osobe na koje se primjenjuju takvi posebni rasporedi imaju pravo, u odnosu na svako razdoblje od sedam dana, na odmor čije je trajanje barem jednako razdoblju predviđenom u članku 6. (...).

Sukladno navedenom, Konvencija 106 ne zahtijeva da tjedni dan odmora bude nedjelja, ali propisuje da se razdoblje tjednog odmora mora, kad god je to moguće, podudarati s danom u tjednu koji je prema tradiciji ili običajima konkretne zemlje određen kao dan odmora, pri čemu se tradicije i običaji vjerskih manjina moraju, koliko je to moguće, poštivati.

9.2. Opće pravilo o nedjelji kao neradnom danu u Republici Hrvatskoj sadržano je u Zakonu o potvrđivanju Ugovora između Svete Stoline i Republike Hrvatske o pravnim pitanjima, potpisanim 18. prosinca 1996. godine (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 3/97.). Članak 9. Ugovora, sadržan u članku 2. Zakona o potvrđivanju Ugovora između Svete Stoline i Republike Hrvatske o pravnim pitanjima, glasi:

Članak 9.

1. Neradni dani su nedjelje i sljedeće svetkovine:

a) 1. siječnja, Svetkovina Svete Marije Bogorodice, Nova godina;

b) 6. siječnja, Bogojavljenje ili Sveta Tri Kralja;

c) Vazmeni ponedjeljak;

d) 15. kolovoza, Uznesenje Blažene Djevice Marije ili Velika Gospa;

e) 1. studenoga, Svi Sveti;

f) 25. prosinca, Božić;

g) 26. prosinca, prvi dan po Božiću, Sveti Stjepan.

2. Ugovorne strane će se dogovoriti o mogućim promjenama neradnih dana.

B. Opće zakonsko pravilo o tjednom odmoru radnika

9.3. Zakonom o radu (»Narodne novine« broj 38/95., 54/95., 65/95., 102/98., 17/01., 82/01., 114/03., 123/03., 142/03., 30/04. i 68/05. – odluka Ustavnog suda) propisano je pravo radnika na tjedni odmor nedjeljom. Mjerodavne odredbe Zakona o radu glase:

Članak 38.

Radnik ima pravo na tjedni odmor nedjeljom u trajanju najmanje 24 sata neprekidno, a ako je prijeko potrebno da radi nedjeljom, mora mu se za svaki radni tjedan osigurati jedan dan odmora, u razdoblju određenom kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili ugovorom o radu.

Članak 84.

(...) za rad nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi, radnik ima pravo na povećanu plaću.

C. Pravila o tjednom odmoru radnika u Kolektivnom ugovoru za djelatnost trgovine

9.4. Nadalje, Kolektivnim ugovorom za djelatnost trgovine (»Narodne novine« broj 41/98.), čija je primjena odlukom ministra rada i socijalne skrbi proširena na sve poslodavce i radnike u djelatnosti trgovine, propisano je:

2. Tjedni odmor

Članak 20.

Tjedni odmor zaposlenik će koristiti nedjeljom, a ako je prijeko potrebno da zaposlenik radi u nedjelju, mora mu se u sljedećem tjednu osigurati dan tjednog odmora.

Članak 35.

Osnovica iz stavka 1. članka 29. pomnožena koeficijentom složenosti poslova, povećava se:

(...)

** za rad nedjeljom 35 %*

(...).

Ako zaposlenik radi na dane blagdana i neradne dane utvrđene zakonom, ima pravo na naknadu plaće i plaću uvećanu najmanje za 50%.

Ako zaposlenik radi na dan Uskrsa ima pravo na plaću uvećanu najmanje za 50%.

Ako je prisutno više uvjeta istovremeno, dodaci iz prethodnih stavaka se kumuliraju, osim ako je državni blagdan ili neradni dan utvrđen zakonom, nedjelja.

D. Ugovorna pravila o tjednom odmoru radnika

9.5. Konačno, u skladu s člankom 6. stavkom 4. Konvencije 106 o tjednom odmoru u trgovini i uredima Međunarodne organizacije rada iz 1957. godine, Republika Hrvatska sklopila je dvostrane ugovore s pojedinim vjerskim zajednicama o pitanjima od zajedničkog interesa, čime se ostvaruje ustavni zahtjev za ravnopravnošću svih vjerskih zajednica pred zakonom i odvojenosti države od crkve, propisan člankom 41. stavkom 1. Ustava.

Tako je, primjerice, u Ugovoru Vlade Republike Hrvatske s Evandeoskom (Pentekosnom) crkvom u Republici Hrvatskoj, Kršćanskom adventističkom crkvom u Republici Hrvatskoj i Savezom baptističkih crkava u Republici Hrvatskoj o pitanjima od zajedničkog interesa (»Narodne novine« broj 196/03.), izrijekom određeno:

Članak 22.

Za Kršćansku adventističku crkvu biblijski dan odmora u tjednu je subota, u skladu s kojim se vjerniku pripadniku ove crkve priznaje pravo na izostanak s posla, s fakulteta i iz škole, te oslobođanje radnih obaveza u vojsci, policiji i kazneno odgojnim ustanovama, i to od zalaska sunca u petak do zalaska sunca u subotu.

Na zahtjev, koji podnosi vjernik, određuje mu se individualni raspored. Vjernik zaposlenik radne sate nadoknađuje radnim danom, nedjeljom ili blagdanom bez prava na posebnu naknadu. (...)

9.6. Na temelju iznesenog, Ustavni sud utvrđuje da je u pravnom poretku Republike Hrvatske nedjelja onaj dan u tjednu koji je prema hrvatskoj tradiciji i njezinim običajima dan tjednog odmora u smislu članka 6. stavka 3. Konvencije 106.

Iako nedjelja, kao dan tjednog odmora, nije zahtjev koji proizlazi iz Ustava, nedjelju je danom tjednog odmora proglasio nacionalni zakonodavac, a taj je zahtjev potvrđen i u pojedinim međunarodnim ugovorima te mjerodavnim nacionalnim propisima odnosno kolektivnim i drugim odgovarajućim ugovorima.

Zahtjev da nedjelja bude dan tjednog odmora, međutim, nije apsolutan. Osim što se Republika Hrvatska ugovorno obvezala poštivati tradicije i običaje pojedinih vjerskih manjina, i potrebe društvene zajednice koje se ne mogu zadovoljiti bez kontinuiranog, trajnog i nesmetanog funkcioniranja javnih službi, ali i gospodarski ustroj zemlje koji se prema članku 49. stavku 1. Ustava mora zasnivati na poduzetničkoj i tržišnoj slobodi, zahtijevaju po naravi stvari i rad nedjeljom.

Ustavni sud u tom smislu smatra ustavnopravno relevantnim zakonsko pravo svakog radnika u Republici Hrvatskoj da za rad nedjeljom ima pravo na povećanu plaću, a da za svaki radni tjedan u kojem je radio u nedjelju ima osiguran jedan dan odmora (članak 55. stavak 3. Ustava i članci 38. i 84. Zakona o radu). Time se ustanovljava potrebna ravnoteža između ustavnog prava radnika da u svakom tjednu ima jedan dan odmora i da za rad nedjeljom, kao

zakonom određen dan tjednog odmora, bude odgovarajuće nagrađen, s jedne strane, Ustavom zajamčene slobode poduzetništva trgovaca, s druge strane, i općih interesa za urednim i nesmetanim funkcioniranjem društvene zajednice, s treće strane.

10. Ustavni sud smatra da se ustavnost osporenih odredbi Zakona o trgovini mora razmatrati u svjetlu cjelokupnog normativnog uređenja tjednog odmora u Republici Hrvatskoj, prikazanog u točki 9. obrazloženja ove odluke.

Pri tome je potrebno opetovano naglasiti da pitanje uređenja radnog vremena u Republici Hrvatskoj samo po sebi nema ustavno značenje. Riječ je o području u kojem zakonodavac ima široko područje slobode prosudbe. Prema članku 2. stavku 4. alineji 1. Ustava, naime, Hrvatski sabor samostalno odlučuje o uređivanju gospodarskih, pravnih i političkih odnosa u Republici Hrvatskoj. Pri tom uređenju, međutim, zakonodavac je dužan uvažavati zahtjeve koje pred nje ga postavlja Ustav, a osobito one koji proizlaze iz načela vladavine prava i one kojima se štite određena ustavna dobra i vrednote.

Ustavni sud također primjećuje da osporene odredbe Zakona o trgovini proizvode neposredne i izravne pravne učinke na prava i obveze njegovih adresata. One, dakle, djeluju *ex lege*, pa za njihovu primjenu na konkretne slučajeve nije potrebna provedba upravnih ili drugih pravnih postupaka odnosno donošenje posebnih pojedinačnih akata kojima se, neposrednom primjenom osporenih zakonskih odredbi, odlučuje o pravima, obvezama ili pravnim interesima stranaka. Stoga pri ispitivanju ustavnosti osporenih zakonskih odredbi nije riječ samo o apstraktnoj kontroli suglasnosti osporenih odredbi Zakona o trgovini s odgovarajućim odredbama Ustava, već i o ispitivanju mogućih povreda ljudskih prava i temeljnih sloboda zajamčenih Ustavom (ustavnih prava) svih pojedinačnih adresata tog zakona, jer on na njih neposredno i izravno djeluje. Zbog toga se u ovom ustavnosudskom postupku mora uvažavati i zahtjev iz članka 16. stavka 2. Ustava koji propisuje da svako ograničenje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem *u svakom pojedinom slučaju*.

Sukladno ustavnom zahtjevu razmjernosti, pri ocjeni ustavnosti osporenih odredbi Zakona o trgovini valja u prvom redu ispitati cilj kojeg je zakonodavac njima želio postići i njegovu legitimnost.

10.1. U dijelu obrazloženja pod nazivom »I. Razlozi zbog kojih se zakon donosi i pitanja koja se njime rješavaju« Konačnog prijedloga Zakona o trgovini (drugo čitanje) P.Z.E. br. 21, o kojem je rasprava u Hrvatskom saboru zaključena 14. srpnja 2008., a koji je prihvaćen većinom glasova na 5. sjednici održanoj 15. srpnja 2008., istaknuto je:

» Trgovina kao važna gospodarska djelatnost ima ključnu ulogu u gospodarstvu. (...) Budući razvoj ove djelatnosti ovisit će u prvom redu o prilagodbi novonastalim uvjetima, kako na globalnom i regionalnom tako i na lokalnom tržištu, ali i o dogradnji zakonske regulative koja bi trebala osigurati njezin nesmetan rast i razvoj te je ujedno približiti razini razvijenosti u drugim zemljama s razvijenim gospodarstvom. (...)

Isto je tako nužno kroz regulativu omogućiti i stvaranje boljih uvjeta poslovanja za sve subjekte na tržištu koji se bave ovom djelatnošću, a sve s ciljem suzbijanja nelojalne tržišne utakmice i minimiziranja neregistriranog gospodarstva (...). Djelatnost trgovine kao gospodarska grana treba biti u funkciji i u interesu cjelokupnog gospodarstva naše zemlje uz vođenje računa kako o radnicima zaposlenima u trgovini tako i o potrošačima u Republici Hrvatskoj, a posebice kada se radi o opskrbi robama koje su nužne u svakodnevnom životu, robama koje osiguravaju nesmetano funkcioniranje društvene zajednice i nesmetan pristup informacijama, kao i robama koje su vezane uz poštivanje kulturnih i obiteljskih tradicija te potreba turista. (...)

Predmetnim prijedlogom Zakona radno vrijeme u djelatnosti trgovine bit će uređeno na način da će nedjelja, kao i svi blagdani, biti neradni dani. Naime, nedjelja će biti bazno neradni dan uz mogućnost rada određenih prodavaonica kao izuzeća, pri čemu će se voditi računa o opskrbi potrošača robama koje su nužne u svakodnevnom životu, odnosno opskrbi robama koje osiguravaju nesmetano funkcioniranje društvene zajednice i nesmetan pristup informacijama, kao i robama koje

su vezane uz poštivanje kulturnih i obiteljskih tradicija te potreba turista. Dakle, određena izuzeća za rad prodavaonica nedjeljom uvedena su zbog funkcioniranja društvene zajednice na način da se vodi briga o opskrbi robama koje su nužne u svakodnevnom životu, odnosno robama koje osiguravaju nesmetano funkcioniranje društvene zajednice, te zbog nesmetanog pristupa društvene zajednice informacijama, kao i onim robama koje su vezane uz poštivanje kulturnih i obiteljskih tradicija.» (str. 26. do 29. Konačnog nacrtu Zakona o trgovini, P.Z.E. br. 21.)

Ustavni sud primjećuje da je predlagatelj Zakona o trgovini jasno naznačio da trgovina kao važna gospodarska djelatnost ima ključnu ulogu u hrvatskom gospodarstvu. U tom je smislu jasno naznačen opći cilj koji se zakonom želi postići: djelatnost trgovine kao gospodarska grana treba nesmetano rasti i razvijati se te biti u funkciji i u interesu cjelokupnog gospodarstva zemlje uz vođenje računa i o trgovcima i o radnicima zaposlenima u trgovini i o potrošačima u Republici Hrvatskoj.

Međutim, Ustavni sud također primjećuje da cilj zbog kojega se Zakonom o trgovini uvodi posebna mjera prema kojoj će u gospodarskoj djelatnosti trgovine »nedjelja biti bazno neradni dan« nije obrazložen. Obrazložen je samo cilj onih zakonskih odredbi koje, kao iznimku od općeg pravila zabrane, uređuju mogućnost rada određenih prodavaonica nedjeljom. Taj propust predlagatelja Zakona o trgovini da naznači cilj zbog kojega smatra nedostatnim opće pravilo o nedjelji kao danu tjednog odmora propisano Zakonom o radu, odnosno da naznači cilj zbog kojega smatra potrebnim i opravdanim u gospodarskoj djelatnosti trgovine posegnuti za posebnom zakonskom mjerom zabrane rada prodavaonica nedjeljom, nije nevažan. Ustavni sud je zbog tog propusta, naime, doveden u poziciju da mora pretpostavljati eventualne ciljeve takve posebne zakonske mjere čija se ustavnost ispituje u ovom ustavnosudskom postupku, što nije prihvatljivo ima li se u vidu činjenica da bi osporena zakonska mjera, zbog svojih učinaka na gospodarski život zemlje, mogla biti protumačena i kao proturječna prethodno navedenom i jasno izraženom općem cilju Zakona o trgovini.

Predlagatelji navode da je u konkretnom slučaju riječ o volji zakonodavca da u području trgovine, kao važne gospodarske djelatnosti, promiče »određene svjetonazore koji odražavaju stajališta (samo) Katoličke crkve«, odnosno da je riječ o (neodgovarajućoj) mjeri koja u prvom redu ima za cilj zaštitu Ustavom i zakonom zajamčenih prava radnika u trgovini, koja prava država na drugi način nije »sposobna« djelotvorno zaštititi.

U takvim okolnostima, a u nedostatku jasno definiranog cilja osporene zakonske mjere, Ustavnom sudu ne preostaje drugo nego zaključiti da - uz postojanje općeg zakonskog pravila o nedjelji kao danu tjednog odmora propisanog u Zakonu o radu - cilj osporene zakonske mjere koja određuje da će u gospodarskoj djelatnosti trgovine »nedjelja biti bazno neradni dan«, nije moguće s izvjesnošću utvrditi.

Zbog navedenih razloga, a vodeći se činjenicom da je nedjelja već Zakonom o radu ustanovljena kao dan tjednog odmora u pravnom poretku Republike Hrvatske te spoznajom o važnosti predmeta koji razmatra u ovom ustavnosudskom postupku za cjelokupnu gospodarsku djelatnost zemlje, ali i za prava trgovaca i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost trgovine, radnika zaposlenih u prodavaonici i potrošača odnosno profesionalnih korisnika u smislu mjerodavnih odredbi Zakona o trgovini, Ustavni sud polazi od pretpostavke da osporena zakonska mjera ima za cilj zaštitu prava radnika zaposlenih u trgovini.

Pod zaštitom prava radnika zaposlenih u trgovini Ustavni sud smatra zaštitu njihovih prava iz radnog odnosa u slučajevima kad oni u prodavaonicama rade nedjeljom, a trgovci/poslodavci ne poštuju svoje obveze prema njima vezane uz rad nedjeljom, propisane Zakonom o radu, drugim radnopravnim propisima, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između poslodavca i radničkog vijeća, ugovorom o radu ili drugim mjerodavnim aktima.

Čini se da bi zaštita prava radnika zaposlenih u trgovini, definirana na prethodno opisani način, mogla biti jedini cilj koji bi dostatno legitimirao uvođenje osporene zakonske mjere zabrane rada prodavaonica nedjeljom u pravni poredak Republike Hrvatske.

U odnosu na pitanje legitimnosti ostalih ciljeva zbog kojih bi osporena zakonska mjera eventualno mogla biti propisana (primjerice, zaštita nekih drugih prava radnika zaposlenih u trgovini, kao što je njihovo pravo na poštovanje obiteljskog života i sl.) Ustavni sud upućuje na odluku o nedopuštenosti zahtjeva Europske komisije za ljudska prava u predmetu Louise Stedman protiv Ujedinjenog Kraljevstva od 9. travnja 1997. (zahtjev br. 29107/95).

10.2. Polazeći od navedenog, Ustavni sud u nastavku treba odgovoriti na sljedeće pitanje:

– je li propisano ograničenje tjednog i dnevnog radnog vremena prodavaonica razmjerno legitimnom cilju koji je zakonodavac tom mjerom želio postići, to jest zaštititi prava radnika zaposlenih u trgovini?

Prema stajalištu predlagatelja, pri ograničavanju poduzetničke slobode koju Ustav dopušta samo iznimno, radi zaštite legitimnih ciljeva propisanih Ustavom, dužnost je zakonodavca poštivati načelo razmjernosti propisano člankom 16. Ustava. Osporene odredbe Zakona o trgovini kojima je propisana zabrana rada prodavaonica nedjeljom, prema mišljenju predlagatelja, ne udovoljavaju nijednom od zahtjeva koji moraju biti ispunjeni da bi ograničenje poduzetničke slobode iz članka 50. stavka 2. Ustava bilo ustavnopravno prihvatljivo.

Ustavni sud pri tom napominje da većina predlagatelja pokretanja postupka za ocjenu ustavnosti odredbi Zakona o trgovini kojima se uređuje tjedno i dnevno radno vrijeme prodavaonica pripada kategoriji trgovaca, to jest pravnih ili fizičkih osoba registriranih za obavljanje kupnje i prodaje robe i/ili pružanja usluga u trgovini, koju djelatnost obavljaju slobodno i pod jednakim uvjetima na tržištu, na način da se ne sprječava, ne ograničava i ne narušava tržišno natjecanje (članak 4. stavci 1. i 2. Zakona o trgovini). Stoga su i njihovi prigovori usmjereni ponajviše na pitanje njihove poduzetničke slobode zajamčene Ustavom.

Ostajući u okvirima prigovora predlagatelja, Ustavni sud podsjeća da se poduzetnička sloboda može iznimno ograničiti zakonom radi zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske, prirode, ljudskog okoliša i zdravlja ljudi (članak 50. stavak 2. Ustava), ali i da svako ograničenje te slobode mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju (članak 16. stavak 2. Ustava).

Nije sporno da zakonska mjera zabrane rada prodavaonica nedjeljom predstavlja oblik zakonskog ograničenja poduzetničke slobode trgovaca, ali je sporno je li cilj zbog kojeg je to ograničenje propisano takve naravi da bi ono iznimno bilo ustavnopravno dopušteno.

U točki 10.1. obrazloženja ove odluke navedeni su razlozi zbog kojih Ustavni sud polazi od postavke da je cilj osporene zakonske mjere zabrane rada prodavaonica nedjeljom zaštita prava radnika zaposlenih u njima. Članak 50. stavak 2. Ustava, s druge strane, propisuje da se poduzetnička sloboda može iznimno ograničiti zakonom radi zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske, prirode, ljudskog okoliša i zdravlja ljudi.

Čini se da bi se zaštita prava radnika zaposlenih u prodavaonicama kao cilj osporene zakonske mjere teško mogla podvesti pod bilo koje dobro odnosno vrijednost koje ustavotvorac smatra tako važnim da zbog njih dopušta ograničenja poduzetničke slobode.

U odnosu na problem zaštite prava radnika zaposlenih u prodavaonicama, Ustavni sud podsjeća da je pravo svih zaposlenika u Republici Hrvatskoj na tjedni odmor zajamčeno Ustavom.

Nadalje, pravo radnika zaposlenih u prodavaonicama na tjedni odmor te pravo na povećanu plaću za rad nedjeljom izrijeком su propisani Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom za djelatnost trgovine. Uskraćivanje zaposleniku tih prava predstavlja povredu zakona odnosno osnovu za provođenje inspekcijskog nadzora nad radom poslodavca te osnovu za traženje sudske zaštite prava zaposlenika. Uskraćivanje prava na tjedni odmor predstavlja i povredu ustavnog prava zaposlenika.

U točki 9.6. obrazloženja ove odluke već je navedeno da je takvim uređenjem odnosa u gospodarskoj djelatnosti trgovine ustanovljena potrebna ravnoteža između ustavnog prava radnika da u svakom tjednu ima jedan dan odmora i da za rad nedjeljom, kao zakonom određen dan tjednog odmora, bude odgovarajuće nagrađen, s jedne strane, Ustavom zajamčene slobode

poduzetništva trgovaca, s druge strane, i općih interesa za urednim i nesmetanim funkcioniranjem društvene zajednice, s treće strane.

Uz navedeni normativni okvir uređenja i zaštite prava radnika u prodavaonicama, pojava nepoštivanja ustavnih, zakonskih i ugovornih obveza trgovaca/poslodavaca u odnosu prema radnicima zaposlenim u prodavaonicama, koja je prisutna u stvarnom gospodarskom životu zemlje, nije ustavnopravno dostatan razlog koji bi mogao opravdati posebnu zakonsku mjeru zabrane rada prodavaonica nedjeljom.

Ustavni sud u tom smislu ističe da je država dužna organizirati svoj pravni sustav nadzora nad pravilnom i urednom provedbom zakona i drugih propisa na način koji će svakom zaposleniku jamčiti i osigurati djelotvorno ostvarenje priznatih mu prava, ali i jamčiti i osigurati djelotvornu zaštitu protiv bilo koga tko ne poštuje njegova zakonska i drugim propisima odnosno ugovorima priznata prava.

Navedeni zahtjevi odnose se i na gospodarsku djelatnost trgovine, a po naravi stvari uključuju i radnike zaposlene u prodavaonicama.

U takvoj situaciji čini se nespornim da propisivanje zabrane rada prodavaonica nedjeljom nije mjera koja bi odgovarala ostvarenju cilja zbog kojega je propisana: zaštititi prava radnika u prodavaonicama. Osim što nije odgovarajuća, ta se mjera teško može podvesti pod bilo koje Ustavom određeno dobro zbog čije bi zaštite bilo dopušteno zakonom ograničavati ustavnu slobodu poduzetništva u smislu članka 50. stavka 2. Ustava.

Zaključno, iako postojanje i drugih rješenja kojima bi se ostvario isti cilj još uvijek ne znači da je osporena zakonska mjera sama po sebi nesuglasna Ustavu, čini se da zakonsko propisivanje zabrane rada prodavaonica nedjeljom nije bilo nužno u demokratskom društvu radi ostvarenja cilja koji se njome želio postići: zaštite prava radnika zaposlenih u prodavaonicama.

Prava radnika zaposlenih u prodavaonicama, koja su im zajamčena Ustavom, zakonom, drugim propisima i kolektivnim ugovorom, treba djelotvorno ostvarivati i štititi, ali se to može činiti različitim drugim sredstvima koja manje zadiru u poduzetničku slobodu trgovaca no što se to čini zabranom rada njihovih prodavaonica nedjeljom.

Stoga je zakonsko propisivanje zabrane rada prodavaonica nedjeljom nametnulo prekomjeran teret trgovcima na koje se ta zabrana odnosi, posebno u svjetlu okolnosti da su tom zabranom pogođeni i oni trgovci koji u cijelosti poštuju prava svojih zaposlenika, čime je poremećena ravnoteža između zaštite prava radnika u prodavaonicama i zaštite slobode poduzetništva trgovaca, sve u svjetlu ustavnog određenja da su poduzetnička i tržišna sloboda temelj gospodarskog ustroja Republike Hrvatske (članak 49. stavak 1. Ustava).

11. Prigovori predlagatelja odnose se i na nesuglasnost osporene zakonske mjere zabrane rada prodavaonica nedjeljom i s člankom 49. stavkom 2. Ustava, koji propisuje da država osigurava svim poduzetnicima jednak pravni položaj na tržištu.

Ostajući u okvirima prigovora predlagatelja, Ustavni sud je u ovom ustavnosudskom postupku bio dužan odgovoriti na sljedeće pitanje:

– može li se uređenje tjednog i dnevnog radnog vremena prodavaonica sadržano u osporenim odredbama Zakona o trgovini smatrati prihvatljivom zakonskom mjerom u odnosu na Ustavom zajamčenu jednakost pravnog položaja poduzetnika na tržištu propisanu prvom rečenicom članka 49. stavka 2. Ustava?

Ocjenjujući osporene odredbe Zakona o trgovini u svjetlu ustavnog jamstva jednakosti pravnog položaja poduzetnika na tržištu, Ustavni sud u prvom je redu dužan istaknuti da se u obrazloženju članaka 58. do 62. konačnog nacrtu Zakona o trgovini (str. 39. i 40.) predlagatelj zakona izriječno pozvao na odluku Ustavnog suda iz 2004. godine, kojom je ukinut ZIDZT, utvrđujući sljedeće:

» Predloženim odredbama članaka 58. do 60. ispravlja se prethodni propust i uređenje rada nedjeljom usklađuje se sa zahtjevima koje je u navedenoj odluci postavio Ustavni sud. Pri uređenju rada nedjeljom uvaženo je načelo jednakosti uz istodobno uvažavanje javnih potreba stanovništva u različitim područjima javnog i privatnog života, čime je postignuta razmjernost propisana člankom 16. Ustava.«

Razmatrajući osporene odredbe Zakona o trgovini s aspekta prve rečenice članka 49. stavka 2. Ustava, Ustavni se sud ne može složiti s takvom ocjenom.

11.1. Osporenim odredbama Zakona o trgovini ustanovljene su razlike u pravnom položaju trgovaca prema kriteriju dopuštenog radnog vremena prodavaonica odnosno drugih prodajnih objekata, koje se mogu sistematizirati na sljedeći način:

a) prodavaonice odnosno prodajni objekti koji mogu raditi bez ograničenja (od 0 do 24 sata sve nedjelje u godini):

- benzinske postaje i prodavaonice na malo unutar zatvorenog dijela benzinskih postaja,
- prodavaonice na graničnim prilazima, unutar zatvorenih područja autocesta na odmoristima, unutar zatvorenih područja kolodvora, zrakoplovnih luka, luka i pristaništa, te luka nautičkog turizma;

b) prodavaonice koje mogu raditi nedjeljom tijekom cijele godine (od 7 do 21 sat):

- specijalizirane prodavaonice za prodaju suvenira;

c) prodajni objekti koji mogu raditi nedjeljom tijekom cijele godine (od 7 do 14 sati):

- štandovi i klupe izvan tržnica na malo za prodaju cvijeća i svijeća,
- kiosci za prodaju tiska, cvijeća i svijeća,
- specijalizirane prodavaonice za prodaju kruha i pekarskih proizvoda, tiska, cvijeća i svijeća;

d) prodajni objekti koji mogu raditi nedjeljom tijekom cijele godine:

- prodajni objekti u sklopu bolnica, lječilišta, toplica, hotela i hotelskih kompleksa, autokampova, muzejsko-galerijskih objekata te nacionalnih parkova i zooloških vrtova, a sukladno njihovom radnom vremenu,

- prodajni objekti u kojima se prodaju proizvodi namijenjeni promidžbi i zabavi za vrijeme održavanja događanja u koncertnim dvoranama i kinima, kongresnim dvoranama, sportskim objektima i igralištima,

- prodavaonice na brodovima – dva sata prije početka i za vrijeme trajanja plovidbe;

e) prodajni objekti koji mogu raditi nedjeljom tijekom cijele godine (sukladno radnom vremenu tržnica na malo i prigodne prodaje):

- klupe na tržnicama na malo, prodavaonica unutar zatvorenog dijela tržnica na malo za prodaju prehrambenih proizvoda, tiska, cvijeća, svijeća i suvenira, kao i prigodna prodaja (sajmovi, izložbe i sl.);

f) pokretna prodaja, prodaja na daljinu, direktna prodaja putem zastupnika i prodaja u proizvodnim objektima seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

Prodavaonicama koje ne pripadaju nijednoj od navedenih skupina dopušteno je raditi nedjeljom u razdoblju od 1. lipnja do 1. listopada te tijekom prosinca od 7 do 14 sati, dok im u preostalom dijelu godine (od 1. listopada do 30. studenoga, te od 1. siječnja do 31. svibnja) rad nedjeljom nije dopušten.

11.2. Ustavni sud u prvom redu primjećuje prekomjerni stupanj normiranja, odnosno pretjerani normativizam u pristupu zakonodavca pri uređenju tjednog i radnog vremena prodavaonica, koji nije primjeren zahtjevima gospodarskog ustroja Republike Hrvatske na temeljima poduzetničke i tržišne slobode (članak 49. stavak 1. Ustava).

S druge strane, iznimke od općeg pravila prema kojemu prodavaonice ne rade nedjeljom upućuju na to da zakonodavac uvažava činjenicu da postoji potreba za kontinuiranim i svakodnevnim radom određenog broja prodavaonica radi opskrbe potrošača, odnosno radi nesmetanog funkcioniranja društvene zajednice i nesmetanog pristupa informacijama.

Stoga se osnovanim čini pitanje: je li zakonodavac uspio postići ustavnopravno prihvatljivu ravnotežu između prava trgovaca kojima je dopušten rad nedjeljom i prava onih kojima je on zabranjen, do stupnja da se bez ikakve sumnje može otkloniti prigovor o pojavi nejednakosti druge skupine trgovaca u odnosu na onu prvu.

Prema ocjeni Ustavnog suda, osporena zakonska rješenja ukazuju da se taj prigovor ne može otkloniti i da postoje dostatni razlozi za utvrđenje da je njima narušena Ustavom zajamčena jednakost unutar jedne skupine poduzetnika na tržištu - trgovaca. Čini se da narušavanje jednakosti pravnog položaja unutar jedne skupine poduzetnika, učinjeno osporenim zakonskim odredbama, nema objektivnog i razumnog opravdanja promatra li se s aspekta ustavne obveze države da svim poduzetnicima osigurava jednak pravni položaj na tržištu. Stoga Ustavni sud ocjenjuje da su osporene odredbe Zakona o trgovini nesuglasne i s člankom 49. stavkom 2. Ustava.

12. Budući da je utvrdio nesuglasnost osporenih odredbi Zakona o trgovini s člancima 49. stavkom 2. i 50. stavkom 2. Ustava, Ustavni sud nije posebno razmatrao suglasnost osporenih odredbi s ostalim člancima Ustava te s Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i Protokolima uz Konvenciju na koje predlagatelji ukazuju.

13. Članak 57. Zakona o trgovini propisuje:

Članak 57.

(1) Trgovac određuje radno vrijeme prodavaonice i drugog oblika trgovine na malo (u daljnjem tekstu: prodavaonica) u skladu s ovim Zakonom pri čemu će uzeti u obzir potrebe kupaca, broj radnika zaposlenih u prodavaonici i poštivanje njihovih prava uređenih ovim Zakonom, Zakonom o radu, drugim radno pravnim propisima, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između poslodavca i radničkog vijeća i ugovorom o radu, posebno u pogledu plaće i naknade plaće, dodataka na plaću, rasporeda i preraspodijele radnog vremena, prekovremenog i noćnog rada, te stanke, dnevnog, tjednog i godišnjeg odmora.

Sukladno tome, Ustavni sud utvrđuje da ukidanjem odredbi Zakona o trgovini, navedenih u točki I. izreke ove odluke, u tom pravnom pitanju ne nastupa pravna praznina. Stoga nije bilo ustavnopravno osnovanih razloga za određivanje odgode prestanka važenja ukinutih odredbi Zakona o trgovini u smislu članka 55. stavka 2. Ustavnog zakona.

Navedeno utvrđenje ne utječe na pravo zakonodavca odnosno drugog ovlaštenog donositelja propisa da na drugačiji način uredi tjedno i dnevno vrijeme prodavaonica, ali uz uvažavanje odgovarajućih temeljnih ustavnih vrijednosti odnosno zaštićenih ustavnih dobara na koja je Ustavni sud ukazao u ovoj odluci.

14. Slijedom iznijetog, na temelju članka 55. stavaka 1. i 2. Ustavnog zakona odlučeno je kao u točkama I. i II. izreke. Točka III. izreke temelji se na članku 29. stavku 1. Ustavnog zakona.

15. S obzirom na točku I. izreke odluke, prijedlozi za privremenu obustavu izvršenja pojedinačnih akata ili radnji koje se poduzimaju na osnovi Zakona o trgovini čija se suglasnost s Ustavom ocjenjuje, podneseni na temelju članka 45. Ustavnog zakona, nisu razmatrani.

2. ZAKON O ELEKTRONIČKOJ TRGOVINI

(Urednički pročišćeni tekst*)

I. OPĆE ODREDBE

SADRŽAJ I PODRUČJE PRIMJENE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje pružanje usluga informacijskog društva, odgovornost davatelja usluga informacijskog društva, te pravila u vezi sa sklapanjem ugovora u elektroničkom obliku.

(2) Odredbe se ovoga Zakona ne primjenjuju na zaštitu podataka, područje oporezivanja, javnobilježničku djelatnost, zastupanje stranaka i zaštitu njihovih interesa pred sudovima, te na igre na sreću s novčanim ulozima, uključujući lutrijske igre, igre u casinima, kladioničke igre i igre na sreću u automatima, a u skladu s odredbama posebnih zakona koji uređuju odnosa područja.

Članak 1.a

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu s Direktivom 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o pojedinim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebice elektroničke trgovine (»Direktiva o elektroničkoj trgovini«).

OPĆI POJMOVI

Članak 2.

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeća značenja:

1. podatak – informacija, poruka i dokument sastavljen, poslan, primljen, zabilježen, pohranjen ili prikazan elektroničkim, optičkim ili sličnim sredstvom, uključujući, ali ne ograničavajući se na prijenos Internetom, elektroničku poštu, telefaksove,

2. usluga informacijskog društva – usluga koja se uz naknadu pruža elektroničkim putem na individualni zahtjev korisnika, a posebno Internet prodaja robe i usluga, nuđenje podataka na Internetu, reklamiranje putem Interneta, elektronički pretraživači, te mogućnost traženja podataka i usluga koje se prenose elektroničkom mrežom, posreduju u pristupu mreži ili pohranjuju podatke korisnika,

3. elektronički potpis – skup podataka u elektroničkom obliku koji su pridruženi ili su logički povezani s drugim podacima u elektroničkom obliku, a služe za identifikaciju potpisnika i vjerodostojnosti potpisanoga elektroničkog dokumenta, kako je to definirano posebnim zakonom,

4. davatelj usluga – pravna ili fizička osoba koja pruža usluge informacijskog društva,

5. korisnik usluge – svaka fizička ili pravna osoba koja zbog profesionalnih ili drugih ciljeva koristi uslugu informacijskog društva,

6. ugovori u elektroničkom obliku – ugovori što ih pravne i fizičke osobe u cijelosti ili djelomično sklapaju, šalju, primaju, raskidaju, otkazuju, pristupaju i prikazuju elektroničkim putem koristeći elektronička, optička ili slična sredstva, uključujući, ali ne ograničavajući se

* Pročišćeni tekst Zakona o elektroničkoj trgovini sadrži:

- Zakon o elektroničkoj trgovini (Nar. nov., br. **173/03.**) od 31. listopada 2003., a stupio je na snagu 8. studenog 2003.
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkoj trgovini (Nar. nov., br. **67/08.**) od 9. lipnja 2008., a stupio je na snagu 17. lipnja 2008., osim odredaba čl. 4., 5.a i 21.a toga Zakona koje stupile na snagu 1. srpnja 2013.
- Zakon izmjeni Zakona o elektroničkoj trgovini (Nar. nov., br. **36/09.**) od 23. ožujka 2009., stupio je na snagu 1. srpnja 2013.
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkoj trgovini (Nar. nov., br. **130/11.**) od 16. studenog 2011., a stupio je na snagu 24. studenog 2011.
- Zakon o izmjeni Zakona o elektroničkoj trgovini (Nar. nov., br. **30/14.**) od 5. ožujka 2014., a stupio je na snagu 6. ožujka 2014.

na prijenos Internetom,

7. komercijalno priopćenje - priopćenje u bilo kojem obliku, oblikovano da promiče, izravno ili neizravno, robu, usluge ili ugled (image) svake pravne ili fizičke osobe koja obavlja registriranu djelatnost, osim podataka:

- koji omogućuju izravan pristup aktivnosti pravne osobe ili fizičke osobe, uključujući adrese, naziv domene ili adrese za elektroničku poštu,

- koji se odnose na robu, usluge ili ugled (image) osobe, prikupljene na neovisan način, posebice ako je učinjeno bez razmatranja financijskih učinaka,

8. potrošač – svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao na tržištu u svrhe koje nisu namijenjene njezinu zanimanju niti njezinoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti, a u skladu s odredbama posebnoga zakona.

PRIMJENA PRAVA

Članak 3.

Davatelj usluga informacijskog društva sa sjedištem u Republici Hrvatskoj dužan je postupati i pružati usluge u skladu sa zakonima i drugim propisima Republike Hrvatske.

IZNIMKA OD PRIMJENE PRAVA

Članak 4.

(1) Odredbe članka 3. ne primjenjuju se na davatelja usluga čije je sjedište u zemlji članici Europske unije i koji nudi usluge informacijskog društva, čak i u slučajevima kada je usluga ciljano usmjerena prema građanima Republike Hrvatske.

(2) Iznimno, stavak 1. ovoga članka ne primjenjuje se na subjekte iz stavka 1. ovoga članka, u sljedećim područjima:

- autorsko pravo i srodna prava, kao i prava industrijskog vlasništva,

- emisija elektroničkog novca ako je to kao iznimka propisano,

- u područjima uređenim posebnim propisima o tržištu kapitala u skladu sa člankom 44. stavkom 2. Direktive Vijeća broj 85/611/EEZ od 20. prosinca 1985. o usklađivanju zakona, propisa i administrativnih odredbi koje se odnose na društva za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS),

- u područjima uređenim posebnim propisom o osiguranju u skladu sa člankom 30. i Glavom IV. Direktive Vijeća 92/49/EEZ od 18. lipnja 1992. o usklađivanju zakona, propisa i administrativnih odredbi, koja se odnosi na direktno neživotno osiguranje te kojom se vrše izmjene i dopune Direktive 73/239/EEZ i Direktive 88/357/EEZ, člancima 7. i 8. Druge Direktive Vijeća 88/357/EEZ od 22. lipnja 1988. o usklađivanju zakona, propisa i administrativnih odredbi, koja se odnosi na direktno neživotno osiguranje te koja utvrđuje odredbe koje će olakšati učinkovito ostvarivanje slobode pružanja usluga i kojom se vrši izmjena i dopuna direktive 73/239/EEZ, člankom 4. Direktive 90/619/EEZ o koordinaciji zakona, propisa i administrativnih odredbi koje se odnose na izravno životno osiguranje, koja predviđa odredbe kako bi se omogućilo djelotvorno ostvarivanje slobode pružanja usluga i koja mijenja Direktivu 79/267/EEZ, glavom IV Direktive 92/96/EEZ o koordinaciji zakona, propisa i administrativnih odredbi koje se odnose na izravno životno osiguranje i koja mijenja direktive 79/267/EEZ i 90/619/EEZ,

- formalnu valjanost u vezi s oblikom ugovora kojima se stvaraju ili prenose prava vezana uz nekretnine, kad takvi ugovori podliježu obveznim formalnim zahtjevima prema posebnim propisima,

- ugovorne obveze iz i u vezi s potrošačkim ugovorima,

- sloboda ugovornih strana na izbor prava primjenjiva na njihov ugovor,

- dopustivost netraženih komercijalnih priopćenja elektroničkom poštom.

SLOBODA OBAVLJANJA USLUGA INFORMACIJSKOG DRUŠTVA

Članak 5.

- (1) Pružanje usluga informacijskog društva slobodno je.
- (2) Od pravnog subjekta koji obavlja uslugu informacijskog društva za pružanje usluga ne smije se zahtijevati prethodno odobrenje ili ispunjenje uvjeta istoznačnog učinka.
- (3) Pravni subjekt koji se osniva i registrira pri nadležnom Trgovačkom sudu u Republici Hrvatskoj za obavljanje usluga informacijskog društva registrira djelatnost pod nazivom – usluge informacijskog društva.
- (4) Tržišna komunikacija koja je dio ili čini dio usluga informacijskog društva koju pruža član regulirane struke je dozvoljena uz uvjet poštovanja pravila struke koja se posebice odnose na neovisnost, dostojanstvo i integritet struke, kao i profesionalnu tajnu sukladno s posebnostima profesije.
- (5) Član regulirane struke koji pruža uslugu informacijskog društva će jamčiti da će tržišna komunikacija koja je dio ili čini dio usluga informacijskog društva biti dostupna korisniku usluge u dobroj vjeri, pravedno i na jasan i nedvosmislen način.
- (6) Profesionalna pravila o tržišnoj komunikaciji koja su dio ili čine dio usluga informacijskog društva moraju biti nediskriminirajuća, opravdana prevladavajućim kategorijama javnog interesa te razmjerna.

SLOBODA PRUŽANJA USLUGA INFORMACIJSKOG DRUŠTVA – DAVATELJI USLUGA SA SJEDIŠTEM U EUROPSKOJ UNIJI

Članak 5.a.

- (1) Sud ili tijelo državne uprave nadležno za provedbu elektroničkog poslovanja (u daljnjem tekstu: nadležno tijelo) može razmjerno cilju koji se želi postići poduzeti mjere ograničavanja slobode pružanja usluga informacijskog društva davateljima usluga sa sjedištem u zemljama članicama Europske unije, koji nanose ili prijete nanošenjem štete, a na zahtjev ovlaštene osobe čija su prava povrijeđena, radi:
 - prevencije, istraživanja, otkrivanja i progona počinitelja kaznenih djela, uključujući zaštitu maloljetnika i borbu protiv svih oblika poticanja na mržnju zbog rase, spola, vjere ili nacionalnosti i kršenja ljudskog dostojanstva pojedinih osoba,
 - zaštite javnog zdravlja,
 - javne sigurnosti, uključujući obranu i nacionalnu sigurnost,
 - zaštite potrošača, uključujući i ulagače.
- (2) Nadležno tijelo dužno je o svojoj namjeri poduzimanja mjera ograničavanja slobode prometa usluga informacijskog društva davatelja usluga sa sjedištem u zemlji članici Europske unije, prije poduzimanja takvih mjera, obavijestiti nadležno tijelo druge države i Europsku komisiju te također dostaviti i podnijeti zahtjev za poduzimanje mjera protiv tog davatelja usluga.
- (3) Ako nadležno tijelo zemlje članice Europske unije ne udovolji zahtjevu iz stavka 2. ovoga članka ili ne poduzme mjere u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, nadležno tijelo može poduzeti mjere uz prethodnu obavijest nadležnom tijelu zemlje članice Europske unije i Europskoj komisiji.
- (4) Iznimno, nadležno tijelo može poduzeti mjere ograničavanja slobode prometa usluga informacijskog društva davatelja usluga sa sjedištem u zemlji članici Europske unije bez prethodnog obavješćavanja nadležnog tijela zemlje članice Europske unije u kojoj davatelj usluga ima sjedište, ako postoji osnovana opasnost od nastanka štete zbog odgode poduzimanja mjera.
- (5) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka nadležno tijelo je dužno, bez odgode, uz obrazloženje, o poduzetim mjerama obavijestiti nadležno tijelo zemlje članice Europske unije u kojoj je sjedište davatelja usluga informacijskog društva i Europsku komisiju.
- (6) Stavci 2., 3., 4. i 5. ovoga članka ne primjenjuju se na sudove i sudske odluke.

(7) Mjere kojima se ograničava pružanje usluga informacijskog društva potrebno je ukinuti ili opozvati odmah nakon prestanka postojanja razloga radi kojih su određene, a na zahtjev ovlaštene osobe čija su prava povrijeđena odnosno Europske komisije.

II. OBVEZA INFORMIRANJA I KOMERCIJALNA PRIOPĆENJA

OPĆE INFORMACIJE

Članak 6.

(1) Davatelj usluga informacijskog društva mora u obliku i na način koji je neposredno i stalno dostupan korisnicima i nadležnim tijelima državne uprave Republike Hrvatske pružiti informacije kao što su:

- ime i prezime ili tvrtku davatelja usluga,
- sjedište obrta ili sjedište pravne osobe davatelja usluga,
- ostale podatke o davatelju usluga na temelju kojih korisnik može brzo i nesmetano stupiti s njim u vezu, uključujući elektroničku adresu putem koje je moguće uspostaviti izravan kontakt,
- broj sudskog ili drugoga javnog registra u koji je davatelj usluga upisan, te podatke o registru,
- pojedinosti o nadležnom tijelu, ako djelatnost davatelja usluga podliježe službenom nadzoru,
- u pogledu posebno reguliranih djelatnosti/profesija:
 - § profesionalna ili slična institucija kod koje je davatelj usluga registriran,
 - § profesionalni naziv i zemlja koja ga je odobrila,
 - § uputa o profesionalnim pravilima u zemlji u kojoj se obavlja djelatnost i mjestu njihove dostupnosti,

- porezni broj ako je davatelj usluga obveznik plaćanja poreza na dodanu vrijednost.

(2) Ako davatelj usluga prikazuje cijene, one moraju biti jasno i nedvosmisleno naznačene, a posebno se mora naznačiti jesu li u prikazane cijene uključeni troškovi dostave, ostali manipulativni troškovi, porez i drugi troškovi koji na bilo koji način utječu na prikazanu cijenu.

SADRŽAJ KOMERCIJALNOG PRIOPĆENJA

Članak 7.

Davatelj usluga dužan je osigurati da svaki podatak iz komercijalnog priopćenja, koji je dijelom ili u cijelosti usluga informacijskog društva, jasno i nedvosmisleno zadovoljava sljedeće uvjete:

- da je komercijalno priopćenje moguće kao takvo jasno identificirati u trenutku kada ga korisnik primi,
- da je osobu u čije je ime sastavljeno komercijalno priopćenje moguće jasno identificirati,
- da svaki promotivni poziv za stavljanje ponude iz komercijalnog priopćenja (uključujući popuste i poklone) mora biti jasno identificiran kao takav,
- da uvjeti koji se moraju ispunjavati za stavljanje ponude iz komercijalnog priopćenja moraju biti lako dostupni, te predloženi jasno i nedvosmisleno.

NEŽELJENE ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE

(NETRAŽENA KOMERCIJALNA PRIOPĆENJA)

Članak 8.

Korištenje elektroničke pošte u svrhu slanja neželjene elektroničke komunikacije (netraženoga komercijalnog priopćenja) dopušteno je samo uz prethodni pristanak osobe kojoj je takva vrsta komunikacije namijenjena, a u skladu sa zakonom kojim se uređuje područje telekomunikacija (elektroničkih komunikacija).

III. ISPRAVE U ELEKTRONIČKOM OBLIKU

OBLIK I VALJANOST UGOVORA U ELEKTRONIČKOM OBLIKU

Članak 9.

(1) Sklapanje ugovora moguće je elektroničkim putem, odnosno u elektroničkom obliku.

(2) Ponuda i prihvrat ponude mogu se dati elektroničkim putem, odnosno u elektroničkom obliku.

(3) Kada se elektronička poruka, odnosno elektronički oblik koristi kao oblik u sklapanju ugovora, takvu ugovoru neće se osporiti pravna valjanost samo na temelju činjenice da je sastavljen u obliku elektroničke poruke, odnosno u elektroničkom obliku.

(4) Odredbe ovoga Zakona neće se primjenjivati na sljedeće ugovore:

- imovinske, predbračne, odnosno bračne ugovore i druge ugovore koje uređuje Obiteljski zakon,
- ugovore o opterećenju i otuđenju imovine za koje je potrebno odobrenje centra za socijalnu skrb,
- ugovore o ustupu i raspodjeli imovine za života, ugovore o doživotnom uzdržavanju, ugovore o dosmrtnom uzdržavanju i sporazume u vezi s nasljeđivanjem, ugovore o odricanju od nasljedstva, ugovore o prijenosu nasljednog dijela prije diobe, oporučne poslove i druge ugovore koje uređuje Zakon o nasljeđivanju,
- darovne ugovore,
- ugovore o prijenosu prava vlasništva na nekretninama ili druge pravne poslove kojima se uređuju stvarna prava na nekretninama, osim ugovora o najmu i zakupu nekretnina,
- druge ugovore za koje je posebnim zakonom propisano da se sastavljaju u obliku javno-bilježničkog akta, odnosno isprave,
- druge ugovore za koje je posebnim zakonom ili propisom donesenom na temelju zakona izričito određena uporaba vlastoručnog potpisa u dokumentima na papiru ili ovjera vlastoručnog potpisa,
- ugovore i očitovanja volje jamaca, ako je jamac osoba koja djeluje izvan svoje trgovačke, poslovne ili profesionalne djelatnosti.

SUPSIDIJARNA PRIMJENA PROPISA

Članak 10.

Ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, na obveznopravne odnose proizašle iz ili u vezi s ugovorima sklopljenima elektroničkim putem ili u elektroničkom obliku primjenjivat će se odredbe Zakona o obveznim odnosima, odnosno odgovarajući propis koji uređuje ugovorne odnose.

ELEKTRONIČKI POTPIS

Članak 11.

Kada se kao pretpostavka valjanosti i nastanka ugovora traži potpis osobe, smatrat će se da tome uvjetu udovoljava elektronička poruka potpisana elektroničkim potpisom u skladu s odredbama Zakona o elektroničkom potpisu.

PODACI I OBAVIJESTI ZA SKLAPANJE UGOVORA

Članak 12.

(1) Davatelj usluga informacijskog društva dužan je mogućem korisniku usluga, prije sklapanja ugovora o pružanju usluga informacijskog društva, osigurati na jasan, razumljiv i nedvosmislen način podatke i obavijesti:

- različiti stupnjevi koji slijede u postupku sklapanja ugovora,

- ugovorne odredbe,
- opći uvjeti poslovanja ako su sastavni dio ugovora,
- jezici ponuđeni za sklapanje ugovora,
- kodeksi postupanja u skladu s kojima postupaju davatelji usluga i informacije o tome kako se ti kodeksi mogu pregledati elektroničkim putem.

(2) Davatelj usluga informacijskog društva dužan je mogućem korisniku usluga, prije sklapanja ugovora o pružanju usluga informacijskog društva, osigurati tehnička sredstva za prepoznavanje i ispravljanje pogrešnog unosa podataka u poruku prije njezine predaje ili slanja.

(3) Ugovorne strane koje nisu potrošači u međusobnim ugovornim odnosima mogu ugovoriti odstupanje od odredaba iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

(4) Odredbe stavka 1., 2. i 3. ovoga članka ne primjenjuju se na ugovore sklopljene putem elektroničke pošte ili njoj izjednačenog oblika individualne komunikacije.

DOSTUPNOST UGOVORA I OPĆIH UVJETA POSLOVANJA

Članak 13.

Ugovorne odredbe i odredbe općih uvjeta poslovanja ugovora sklopljenih u elektroničkom obliku koje sklapaju davatelji usluga informacijskog društva moraju biti dostupne korisnicima usluga na način da im je omogućeno njihovo spremanje, ponovno korištenje i reproduciranje.

POTVRDA PRIMITKA

Članak 14.

(1) Davatelj usluga informacijskog društva mora bez odgode elektroničkim putem, posebnom elektroničkom porukom, potvrditi primitak elektroničke poruke koja sadrži ponudu ili prihvrat ponude za sklapanje ugovora.

(2) Ugovorne strane koje nisu potrošači u međusobnim ugovornim odnosima mogu ugovoriti odstupanje od odredbe stavka 1. ovoga članka.

(3) Odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka ne primjenjuju se na ugovore sklopljene putem elektroničke pošte ili njoj izjednačenog oblika individualne komunikacije.

TRENTAK SKLAPANJA UGOVORA

Članak 15.

(1) Ugovor u elektroničkom obliku sklopljen je onoga trenutka kad ponuditelj primi elektroničku poruku koja sadrži izjavu ponuđenog da prihvaća ponudu.

(2) Ponuda i prihvrat, te druga očitovanja volje poduzeta elektroničkim putem, primljena su kada im osoba kojoj su upućena može pristupiti.

(3) Kod potrošačkih ugovora nije dopušteno isključiti primjenu odredbe stavka 2. ovoga članka.

IV. ODGOVORNOST DAVATELJA USLUGA INFORMACIJSKOG DRUŠTVA – POSREDNIKA

TEHNIČKO OMOGUĆAVANJE PRISTUPA I PRIJENOSA INFORMACIJA NA KOMUNIKACIJSKOJ MREŽI

Članak 16.

(1) Davatelj usluga informacijskog društva koji prenosi elektroničke poruke koje mu je predao korisnik usluga nije odgovoran za sadržaj poslanih poruka i njezino upućivanje, a pod uvjetom:

- da nije inicirao prijenos,
- da nije izvršio odabir podataka ili dokumenata koji su predmet prijenosa,

- da nije izuzeo ili preinačio podatke u sadržaju poruka ili dokumenata,
- da nije odabrao korisnika prijenosa.

(2) Prijenos poruka i pružanje pristupa porukama iz stavka 1. ovoga članka mora biti obavljeno na način da omogućuje automatsku, posredničku i prolazno-privremenu pohranu prenesenih poruka i u njima sadržanih podataka, te moraju biti privremeno pohranjene samo u vremenskom razdoblju koje je potrebno za prijenos poruka.

PRIVREMENA POHRANA (CACHING)

Članak 17.

Davatelj usluga informacijskog društva koji podatke, što ih je unio korisnik, priopćava putem komunikacijske mreže nije odgovoran za automatsku, posredničku i privremenu pohranu, koja služi samo za učinkovitije oblikovanje prijenosa podataka koju su tražili drugi korisnici ako:

- ne mijenja podatke,
- uvažava uvjete za pristup podacima,
- postupa u skladu s pravilima za ažuriranje podataka,
- djeluje u skladu s dopuštenom primjenom tehnologija za prikupljanje podataka,
- trenutačno ukloni ili trenutačno onemogućiti pristup podacima koje je pohranio odmah čim je saznao da su podaci u polazištu uklonjeni iz prijenosa putem mreže ili je onemogućen pristup do njih ili je sud ili drugo nadležno tijelo naredilo njihovo uklanjanje ili onemogućavanje pristupa.

POHRANA (HOSTING)

Članak 18.

(1) Davatelj usluga informacijskog društva koji pohranjuje podatke pružene od strane korisnika na zahtjev korisnika nije odgovoran za sadržaj pohranjenog podatka:

- ako nema saznanja niti je mogao znati o nedopuštenom djelovanju korisnika ili sadržaju podataka, kao i o sudskim postupcima vezanim za naknadu štete koja bi proizlazila iz nedopuštenog djelovanja korisnika ili sadržaja pohranjenih podataka i ako nije bio niti mogao biti upoznat sa činjenicama ili okolnostima iz kojih bi nedopuštena aktivnost korisnika bila očigledna,
- ako odmah čim je saznao ili postao svjestan da se radi o nedopuštenom djelovanju ili podatku ukloni ili onemogućiti pristup podacima.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka neće se primijeniti u slučajevima kada je korisnik usluge osoba ovisna na bilo koji način o davatelju usluge, (na primjer: trgovačka društva koji imaju udjele jedno u drugome, trgovačka društva u kojima udjele imaju iste fizičke osobe itd).

LINKOVI

Članak 19.

Davatelj usluga koji putem elektroničkog upućivanja otvori pristup trećim podacima nije odgovoran za te informacije:

- ako nema saznanja niti je mogao znati o nedopuštenom djelovanju korisnika ili sadržaju podataka u tim informacijama,
- ako odmah čim je saznao ili postao svjestan da se radi o nedopuštenom djelovanju ili podatku ukloni ili onemogućiti pristup podacima.

ZAŠTITA PRAVA

Članak 20.

Odredbe ovoga Zakona, a posebno odredbe članka 16., članka 17., članka 18. i članka 19., nemaju nikakav utjecaj na ovlast sudova i drugih nadležnih tijela Republike Hrvatske da u skladu sa zakonima Republike Hrvatske, a na zahtjev ovlaštene osobe, nalažu davateljima uslu-

ga informacijskog društva i njihovim korisnicima otklanjanje i sprječavanje povreda važećih propisa, te da prema njima poduzimaju i druge na zakonu zasnovane mjere.

OBVEZA NADZORA

Članak 21.

(1) Prilikom pružanja usluge informacijskog društva davatelj usluga nije obavezan pregledavati podatke koje je pohranio, prenio ili učinio dostupnima, odnosno ispitivati okolnosti koje bi upućivale na nedopušteno djelovanje korisnika.

(2) Davatelj usluga informacijskog društva mora odmah po saznanju obavijestiti nadležno državno tijelo ako utvrdi:

- postojanje osnovane sumnje da korištenjem njegove usluge korisnik poduzima nedopuštene aktivnosti,

- postojanje osnovane sumnje da je korisnik njegove usluge pružio nedopušteni podatak.

(3) Davatelj usluga mora na temelju odgovarajućeg sudskog akta, odnosno upravnog akta, predložiti sve podatke na temelju kojih se može poduzeti otkrivanje ili progon počinitelja kaznenih djela, odnosno zaštita prava trećih osoba.

V. PROVOĐENJE ZAKONA

DJELOKRUG NADLEŽNOG TIJELA

Članak 21.a

(1) Nadležno tijelo obavlja funkciju tijela za vezu, funkciju međunarodne suradnje i obavlještavanja te poticajne, savjetodavne i ostale poslove utvrđene ovim Zakonom.

(2) Nadležno tijelo najmanje za svake tri godine izrađuje izvješće o ugovorima koje nije moguće sklopiti u elektroničkom obliku s obrazloženjem razloga i dostavlja ga Vladi Republike Hrvatske i Europskoj komisiji.

(3) Nadležno tijelo određuje jedno ili više tijela za vezu i dostavlja njihove kontakt-podatke državama članicama i Europskoj komisiji. Tijelo za vezu surađuje s tijelima za vezu drugih država članica i Europskom komisijom te mora biti stalno dostupno putem elektroničkih sredstava.

(4) Tijelo za vezu iz stavka 3. ovoga članka osigurava:

- opće informacije o ugovornim pravima i obavezama te o postupcima za pritužbu i druga pravna sredstva, uključujući moguće stvarne posljedice pokretanja postupka,

- sve potrebne informacije koje se tiču tijela, udruženja i organizacija zaduženih za davanje daljnjih informacija ili praktične pomoći,

- pomoć i podatke koje zahtijevaju druge države članice ili Europska komisija putem elektroničkih sredstava.

(5) Nadležno tijelo potiče izradu kodeksa ponašanja za trgovačka i profesionalna udruženja te udruženja potrošača, kodeksa ponašanja u svezi sa zaštitom maloljetnika, zaštitom prava osoba s invaliditetom i zaštitom ljudskog dostojanstva te prati njihovo provođenje. Nadležno tijelo osigurava dostupnost kodeksa ponašanja u elektroničkom obliku u skladu sa zakonom koji uređuje pravo na pristup informacijama koje posjeduju, raspolažu ili nadziru tijela javne vlasti, uređuje pristup informacijama od javnog značaja, prati njihov utjecaj na praksu, navike i običaje u vezi s elektroničkim poslovanjem. O pripremi prijedloga kodeksa ponašanja nadležno tijelo obavještava Europsku komisiju.

(6) Nadležno tijelo o zaprimljenim pravomoćnim odlukama suda i upravnih tijela odnosno o zaprimljenim odlukama arbitraže te o praksi, običajima i navikama u vezi s elektroničkim poslovanjem i uslugama informacijskog društva obavještava Europsku komisiju te ih objavljuje na svojim web-stranicama u skladu sa zakonom koji uređuje pravo na pristup informacijama.

Članak 22.

(1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavljaju nadležni inspektori Ministarstva financija.

(2) Radi provedbe inspekcijskog nadzora, davatelji usluga informacijskog društva moraju ovlaštenim osobama omogućiti pristup računalnoj opremi i uređajima, te bez odgode predočiti ili dostaviti potrebne podatke i dokumentaciju u vezi s predmetom inspekcijskog nadzora.

SUDSKA ZAŠTITA

Članak 22.a

(1) Onaj tko smatra da davatelj usluga krši neko njegovo pravo, može podnijeti tužbu nadležnom sudu u skladu sa zakonom.

(2) Na zahtjev tužitelja sud može odrediti javnu objavu odluke o trošku tuženika.

(3) Sud pravomoćne odluke dostavlja nadležnom tijelu.

PRIVREMENE MJERE

Članak 22. b

(1) Onaj tko smatra da davatelj usluga krši neko njegovo pravo, može nadležnom sudu podnijeti zahtjev za određivanje privremene mjere. Ako ovim Zakonom nije propisano drugačije, u postupku za određivanje privremene mjere primjenjuju se odredbe zakona koji uređuju pitanja ovrhe i osiguranja.

(2) Sud može privremenom mjerom:

– zabraniti radnje ili postupke koji mogu dovesti do kršenja prava ili nastavak već započetih kršenja,

– ograničiti pružanje usluga informacijskog društva na način da naredi davatelju usluga da ukloni ili onemogući pristup podacima.

(3) Sud može odrediti privremenu mjeru i bez saslušanja suprotne strane ako podnositelj zahtjeva dokaže vjerojatnim da bi odgađanje određivanja privremene mjere onemogućilo postizanje njezinog cilja ili uzrokovalo teško nadoknadivu štetu podnositelju.

(4) Postupak za određivanje privremene mjere u slučaju iz stavka 1. ovoga članka je hitan.

IZVANSUDSKO RJEŠAVANJE SPOROVA

Članak 22.c

(1) Davatelj usluga i primatelj usluga za rješavanje međusobnih sporova mogu ugovoriti provedbu postupka arbitraže, odnosno mirenja.

(2) Za postupak pred arbitražom, odnosno pred izmiriteljem primjenjuju se odredbe zakona koji uređuju te postupke.

(3) Na zahtjev tužitelja arbitraža može odrediti javnu objavu odluke o trošku tuženika.

(4) Arbitraža dostavlja odluke nadležnom tijelu, u skladu sa zakonom koji regulira arbitražne postupke, te ga obavještava i o praksi, običajima i navikama u svezi s elektroničkim poslovanjem.

VI. KAZNENA ODREDBA

Članak 23.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba davatelj usluga informacijskog društva:

– ako prekrši opće obveze o informiranju (članak 6.),

– ako prekrši obvezu informiranja u komercijalnom priopćenju (članak 8.),

– ako prekrši obvezu osiguranja dostupnosti podataka za sklapanje ugovora (članak 12.),

– ako suprotno članku 13. ovoga Zakona ne omogući pristup odredbama ugovora i općim uvjetima poslovanja na način da ih korisnik može spremati, ponovno koristiti i reproducirati,

– ako prekrši obveze propisane člankom 21. stavkom 2. i 3. ovoga Zakona,
– ako ne omogući pristup računalnoj opremi i uređajima, te bez odgode ne predoči ili ne dostavi potrebne podatke ili dokumentaciju, a radi provedbe inspekcijskog nadzora (članak 22. stavak 2.).

(2) Za počinjeni prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 kuna odgovorna osoba u pravnoj osobi davatelju usluga informacijskog društva.

(3) Ako prekršaj iz stavka 1. ovoga članka počini fizička osoba – davatelj usluga informacijskog društva, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 kuna.

(4) U osobito teškim povredama iz stavka 1. i 3. ovoga članka ili u slučaju ponavljanja povreda iz navedenih stavaka, sud može izreći zabranu obavljanja djelatnosti iz članka 5. stavka 3. ovoga Zakona davatelju usluga informacijskog društva i odgovornoj osobi u pravnoj osobi davatelju usluga informacijskog društva na određeno vrijeme u trajanju od 3 do 6 mjeseci.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 24.

Brisan

Članak 25.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Nakon pročišćavanja ostao je sljedeći članak iz Zakona o izmjeni Zakona o elektroničkoj trgovini (Nar. nov., br. 68/13., od 7. lipnja 2013.)

ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Nakon pročišćavanja ostao je sljedeći članak iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkoj trgovini (Nar. nov., br. 130/11., od 16. studenog 2011.)

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Nakon pročišćavanja ostao je sljedeći članak iz Zakona o izmjeni Zakona o elektroničkoj trgovini (Nar. nov., br. 36/09., od 23. ožujka 2009.)

Članak 2.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Nakon pročišćavanja ostao je sljedeći članak iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkoj trgovini (Nar. nov., br. 68/13., od 9. lipnja 2013.)

Članak 16.

(1) Odredba članka 4. stavka 2. podstavka 8. Zakona o elektroničkoj trgovini (»Narodne novine«, br. 173/03.) prestaje važiti 31. prosinca 2008.

(2) Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredaba članaka 4., 5.a i 21.a ovoga Zakona koje stupaju na snagu danom prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju.

3. ZAKON O POTROŠAČKOM KREDITIRANJU

(Urednički pročišćeni tekst*)

I. OPĆE ODREDBE

Predmet

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju ugovori o potrošačkom kreditu, informacije i prava o ugovoru o kreditu, pristup bazi podataka, nadzor i zaštita prava potrošača, a u kojima kao korisnik kredita nastupa potrošač koji uzima kredit pod uvjetima i u svrhu koju određuje ovaj Zakon.

Članak 1.a

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu s Direktivom 2008/48/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ (SL L 133 22. svibnja 2008.).

Pojmovi

Članak 2.

(1) U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. *potrošač* je fizička osoba koja u transakcijama obuhvaćenima ovim Zakonom djeluje izvan poslovne djelatnosti ili slobodnog zanimanja;

2. *vjerovnik* je fizička ili pravna osoba koja na području Republike Hrvatske odobrava ili obećava odobriti kredit u okviru poslovne djelatnosti ili slobodnog zanimanja, a posebno je to:

- pravna osoba koja posluje prema zakonima koji uređuju poslovanje kreditnih institucija ili kreditnih unija, pravna osoba koja posluje prema zakonima koji uređuju poslovanje institucija za elektronički novac, institucija za platni promet koje pružaju usluge platnog prometa u skladu s posebnim zakonom, pravna osoba koja posluje prema zakonima koji uređuju poslovanje poduzetnika,
- fizička osoba koja posluje prema zakonima koji uređuju poslovanje obrtnika ili slobodnih zanimanja;

3. *ugovor o kreditu*, u smislu ovoga Zakona, je ugovor u kojem vjerovnik odobrava ili obećava odobriti potrošaču kredit u obliku odgode plaćanja, zajma ili slične financijske nagodbe, osim ugovora o trajnom pružanju usluge ili isporuke proizvoda iste vrste kada potrošač plaća za takve usluge ili proizvode tijekom cjelokupne njihove isporuke u obliku obroka;

4. *dopušteno prekoračenje* je iznos sredstava koji vjerovnik stavlja na raspolaganje potrošaču na temelju ugovora o tekućem računu sklopljenog u pisanom obliku;

5. *prešutno prihvaćeno prekoračenje* je prekoračenje pri kojemu vjerovnik potrošaču stavlja na raspolaganje sredstva koja nadmašuju trenutno stanje tekućeg računa potrošača ili dogovoreno prekoračenje;

6. *kreditni posrednik* je fizička osoba ili pravna osoba koja nije vjerovnik i koja u okviru svoje djelatnosti ili slobodnog zanimanja i na temelju punomoći vjerovnika, za naknadu u novcu ili u drugom dogovorenom financijskom obliku:

* Pročišćeni tekst Zakona o potrošačkom kreditiranju sadrži:

– Zakon o potrošačkom kreditiranju (Nar. nov., br. **75/09.**) od 30. lipnja 2009., a stupio je na snagu 1. siječnja 2010., osim odredbe čl. 9. koja je stupila na snagu 1. srpnja 2013.

– Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (Nar. nov., br. **112/12.**) od 11. listopada 2012., a stupio je na snagu od 19. listopada 2012., osim odredaba čl. 5. i 7. toga Zakona koje stupile na snagu danom isteka 90 dana od 11. listopada 2012.

– Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (Nar. nov., br. **143/13.**) od 2. prosinca 2013., a stupio je na snagu 1. siječnja 2014.

– Ispravak Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (Nar. nov., br. **147/13.**) od 10. prosinca 2013.

- prezentira ili nudi ugovore o kreditu potrošačima,
- provodi druge pripreme radnje za potrošače vezane uz ugovor o kreditu ili,
- sklapa ugovore o kreditu s potrošačima u ime vjerovnika;

7. *ukupni troškovi kredita za potrošača* uključuju kamate, naknade, poreze i sve druge naknade koje potrošač mora platiti u vezi s ugovorom o kreditu te koji su poznati vjerovniku, osim troškova javnog bilježnika. Naknade na odobrene kredite moraju biti vezane uz stvarni trošak odobravanja kredita. Nakon sklapanja ugovora o kreditu, nije dopušteno uvođenje novih naknada. Troškovi dodatnih usluga koje se odnose na ugovor o kreditu, posebice premije osiguranja, također su uključeni ako je sklapanje ugovora o pružanju drugih usluga obvezno u cilju dobivanja kredita ili dobivanja kredita prema uvjetima koji vrijede na tržištu;

8. *ukupan iznos* koji plaća potrošač jest zbroj ukupnog iznosa kredita i ukupnih troškova kredita za potrošača;

9. *efektivna kamatna stopa* (dalje u tekstu: EKS) iskazuje ukupne troškove kredita za potrošača, izražene kao godišnji postotak ukupnog iznosa kredita, uključujući troškove iz članka 20. stavka 2. ovoga Zakona. Određena je metodologijom definiranom aktom Hrvatske narodne banke kojim se uređuje EKS;

10. *kamatna stopa* jest kamatna stopa izražena kao fiksni ili varijabilni postotak koja se primjenjuje godišnje na iznos dobivenog kredita;

11. *fiksna kamatna stopa* iskazuje da su vjerovnik i potrošač u ugovoru o kreditu dogovorili jedinstvenu kamatnu stopu za cjelokupno trajanje ugovora o kreditu ili nekoliko kamatnih stopa za pojedina razdoblja koristeći se isključivo određenim fiksnim postotkom. Ako u ugovoru o kreditu nisu utvrđene sve kamatne stope, smatra se da je kamatna stopa fiksna samo za djelomična razdoblja za koja se kamatne stope određuju isključivo određenim fiksnim postotkom koji je dogovoren prilikom sklapanja ugovora o kreditu;

12. *ukupan iznos kredita* jest gornja granica ili ukupan iznos koji se potrošaču stavlja na raspolaganje prema ugovoru o kreditu;

13. *trajni medij* je Pravilnikom propisan instrument koji potrošaču omogućuje pohranu isključivo njemu upućenih informacija na način da ih može koristiti u razdoblju relevantnom za te informacije i koji omogućuje reprodukciju pohranjenih informacija bez ikakve promjene;

14. *povezani ugovor o kreditu* jest ugovor u kojem:

– predmetni kredit služi isključivo za financiranje ugovora o prodaji određenih proizvoda ili o pružanju određenih usluga, te u kojem

– oba ugovora tvore poslovnu cjelinu. Poslovna cjelina postoji kada dobavljač proizvoda ili pružatelj usluga sam financira kredit za potrošača ili, ako ga financira neka treća strana, kada se vjerovnik koristi uslugama dobavljača proizvoda ili pružatelja usluga u vezi sa sklapanjem ili pripremom ugovora o kreditu, odnosno kada su u ugovoru o kreditu izričito navedeni predmetni proizvodi ili pružanje predmetnih usluga;

15. *potrošačko kreditiranje* je pravni posao kojim se jedna ugovorna strana obvezuje drugoj staviti na raspolaganje određeni iznos novčanih sredstava, na određeno ili neodređeno vrijeme, za neku namjenu ili bez utvrđene namjene, a druga se ugovorna strana obvezuje plaćati ugovorene kamate, odnosno ugovorene naknade, te iskorišteni iznos novca vratiti u vrijeme i na način kako je ugovoreno, kao i svaki drugi pravni posao, koji je po svojoj gospodarskoj biti jednak ovome pravnome poslu.

16. *Nacionalna referentna stopa prosječnog troška financiranja hrvatskog bankovnog sektora (NRS)* je prosječni trošak izvora sredstava hrvatskog bankovnog sektora (banaka i štednih banaka) s obzirom na određeni protekli period, vrstu izvora i relevantnu valutu, odnosno, NRS je prosječna kamata koju bankovni sektor plaća kako bi pribavio sredstva potrebna za kreditno poslovanje.

(2) Ministar financija pravilnikom će pobliže definirati naknade i druga pitanja s tim u vezi iz stavka 1. točke 7. ovoga članka.

Iznimke

Članak 3.

(1) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na:

- a) ugovore o kreditu koji obuhvaćaju ukupan iznos kredita veći od 1.000.000,00 kuna,
- b) ugovore o operativnom leasingu kada u glavnom ili posebnom ugovoru nije propisana obveza kupnje predmeta ugovora. Takva obveza postoji samo onda ako to jednostrano odluči vjerovnik,
- c) ugovore o kreditu u obliku prekoračenja po tekućem računu kada se kredit mora otplatiti u roku od mjesec dana,
- d) ugovore o kreditu prema kojima se kredit odobrava bez kamata i bez ikakvih drugih naknada te ugovore o kreditu prema čijim se uvjetima kredit mora otplatiti u roku od tri mjeseca, a plaćaju se samo naknade u iznosu od najviše 30 kuna,
- e) ugovore o kreditu prema kojima poslodavac, izvan svoje poslovne djelatnosti, odnosno sindikat odobrava kredit posloprimcima, odnosno članovima sindikata bez kamata ili po EKS nižoj od stopa koje postoje na tržištu, pri čemu takvi ugovori o kreditu nisu u ponudi za širu javnost,
- f) ugovore o kreditu koji se sklapaju s investicijskim društvima određenima zakonom koji uređuje tržište kapitala ili s kreditnim institucijama određenima zakonom koji uređuje kreditne institucije, a svrha kojih je omogućiti investitoru da provede transakciju koja se odnosi na jedan ili veći broj financijskih instrumenata prema zakonu koji uređuje tržište kapitala, ako je investicijsko društvo ili kreditna institucija koja odobrava kredit jedna od ugovornih strana,
- g) ugovore o kreditu koji su rezultat nagodbe postignute na sudu ili pred nekim drugim tijelom određenim zakonom,
- h) ugovore o kreditu koji se odnose na odgodu plaćanja postojećeg duga, bez plaćanja naknada.

(2) Na ugovore o kreditu u obliku dopuštenog prekoračenja i onda kada se kredit otplaćuje na zahtjev ili u roku od tri mjeseca primjenjuju se članci 1. do 3., članak 4. stavak 1., članak 4. stavak 2. točke a) do c), članci 6. do 9., članak 10. stavak 1., članak 10. stavak 4. i 5., članci 12., 15., 17. i 20. do 28. ovoga Zakona.

(3) Na ugovore o kreditu u obliku prešutno prihvaćenog prekoračenja primjenjuju se samo članci 1. do 3., članak 18., 20. i 24. do 28. ovoga Zakona.

(4) Na ugovore o kreditu koji propisuju dogovaranje mjera između vjerovnika i potrošača u pogledu odgođenog plaćanja ili metoda otplate kada potrošač već ne ispunjava obvezu plaćanja osnovnog ugovora o kreditu:

a) ako je vjerojatno da bi takve mjere mogle spriječiti mogućnost sudskog postupka zbog neplaćanja i

b) ako potrošač time ne bi podlijegao manje povoljnim uvjetima od onih propisanih osnovnim ugovorom o kreditu, primjenjuju se članci 1. do 4., 6., 7., 9., članak 10. stavak 1., članak 10. stavak 2. točke a) do i), l) i r), članak 10. stavak 4., članci 11., 13., 16. i 18. do 28. ovoga Zakona.

Ako ovakav ugovor o kreditu podliježe odredbama stavka 2. ovoga članka, primjenjuju se samo odredbe toga stavka.

II. INFORMACIJE VEZANE UZ UGOVOR O KREDITU

Standardne informacije koje se moraju uključiti u oglašavanje

Članak 4.

(1) Oglašavanje koje se odnosi na ugovore o kreditu, a sadrži kamatnu stopu ili bilo koje iznose koji se odnose na troškove kredita za potrošača, mora sadržavati informacije u skladu s ovim člankom.

(2) Informacije moraju na jasan, određen i vidljiv način putem reprezentativnog primjera sadržavati:

- a) kamatnu stopu s pojedinostima o svim naknadama uključenim u ukupne troškove kredita za potrošača,
- b) iznos kredita,
- c) efektivnu kamatnu stopu,
- d) trajanje ugovora o kreditu,
- e) cijenu za gotovinu i iznos predujma, kad je posrijedi kredit u obliku odgode plaćanja za određene proizvode ili usluge vjerovnika,
- f) ukupan iznos koji potrošač treba platiti i iznos obroka.

(3) Kad je za dobivanje kredita ili za dobivanje kredita prema uvjetima na tržištu obvezno sklapanje ugovora o dodatnim uslugama koje se odnose na ugovor o kreditu, posebice o osiguranju, te kada se troškovi te usluge ne mogu utvrditi unaprijed, obveza sklapanja takva ugovora također će se navesti na jasan, određen i vidljiv način, zajedno s EKS-om.

(4) Reprezentativni primjer je onaj primjer prema čijim uvjetima, ili boljim, najmanje dvije trećine potrošača može sklopiti ugovor o kreditu.

Informacije prije sklapanja ugovora

Članak 5.

(1) Prije prihvaćanja ponude ili sklapanja ugovora o kreditu, vjerovnik i kreditni posrednik dužni su, u pisanom obliku ili nekom drugom trajnom mediju, na temelju kreditnih uvjeta koje nudi vjerovnik, pravodobno potrošaču pružiti sve informacije iz ovoga članka, a koje sadrže:

- a) vrstu kredita,
- b) ime i prezime, odnosno naziv i adresu vjerovnika te ime i prezime, odnosno naziv i adresu kreditnog posrednika,
- c) ukupan iznos kredita, uključujući valutu u kojoj je nominirana glavnica ili uz koju je vezana glavnica i vrsta tečaja po kojoj se obavlja isplata i naplata kredita, te uvjete kojima je uređeno povlačenje iznosa iskorištenog kredita (tranše),
- d) trajanje ugovora o kreditu,
- e) predmetne proizvode ili usluge i njihovu cijenu za gotovinu, u slučaju kredita s odgodom njihova plaćanja i povezanih ugovora o kreditu,
- f) kamatnu stopu, uvjete kojima je uređena primjena kamatne stope i, kada su dostupni, bilo koji indeks ili referentna stopa koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu, te razdoblja, uvjete i postupke promjene kamatne stope. Ako se u različitim okolnostima primjenjuju različite kamatne stope, potrebno je navesti informacije iz ove točke za sve stope koje se primjenjuju,
- g) EKS i ukupan iznos koji potrošač mora platiti, predočene reprezentativnim primjerom u kojemu se navode sve pretpostavke kojima se koristilo u izračunu te stope. Ako je potrošač obavijestio vjerovnika o jednom ili većem broju uvjeta svoga kredita, kao što je trajanje ugovora o kreditu i ukupan iznos kredita, vjerovnik je dužan u obzir uzeti i te uvjete. Ako su ugovorom o kreditu predviđeni različiti načini povlačenja iznosa iskorištenog kredita s različitim naknadama ili kamatnim stopama te ako se vjerovnik koristi pretpostavkom iz stavka 9. ovoga članka, dužan je naznačiti da drugačiji mehanizmi povlačenja iznosa iskorištenog kredita za tu vrstu kredita mogu rezultirati višim EKS-om,
- h) iznos, broj i učestalost uplata koje je potrošač dužan izvršiti i redoslijed kojim će se te uplate koristiti za plaćanje preostalih anuiteta koji se naplaćuju po različitim kamatnim stopama u svrhu povrata,
- i) pristojbe za vođenje jednog ili većeg broja računa na kojima su vidljivi i transakcije uplata i povlačenja iznosa iskorištenog kredita, osim ako je otvaranje računa opcionalno, zajedno s naknadama za uporabu određenog sredstva plaćanja za obje transakcije uplate i povlačenja iznosa iskorištenog kredita te sve druge naknade koje proizlaze iz ugovora o kreditu te uvjete prema kojima se te naknade smiju mijenjati,

j) upozorenje na troškove koje je potrošač dužan platiti javnom bilježniku prilikom sklapanja ugovora o kreditu,

k) obvezu, ako takva postoji, sklapanja dodatnog ugovora o dodatnim uslugama uz ugovor o kreditu, posebice police osiguranja, kada je sklapanje takvog ugovora obvezno u cilju dobivanja kredita ili u cilju njegova dobivanja prema uvjetima i odredbama oglašenim na tržištu,

l) zateznu kamatnu stopu koja se primjenjuje pri zakašnjelim uplatama i mjere njezine prilagodbe te naknade koje se plaćaju za neispunjenje obveze plaćanja,

m) upozorenje na posljedice izostalih uplata,

n) tražene instrumente osiguranja,

o) postojanje ili nepostojanje prava na odustanak od ugovora o kreditu,

p) pravo na prijevremenu otplatu i pravo vjerovnika na naknadu, te način na koji se određuje takva naknada u skladu sa člankom 16. ovoga Zakona,

r) pravo potrošača na pravodobno i besplatno obavješćavanje, sukladno članku 9. stavku 2. ovoga Zakona, o rezultatima konzultiranja baze podataka koje se provodi radi procjene kreditne sposobnosti,

s) pravo potrošača da mu se na zahtjev besplatno ustupi primjerak nacрта ugovora o kreditu. Ova odredba ne primjenjuje se ako vjerovnik u vrijeme podnošenja zahtjeva nije voljan nastaviti sa sklapanjem ugovora o kreditu s potrošačem,

t) razdoblje tijekom kojega vjerovnik obvezuju informacije dane u razdoblju prije sklapanja ugovora o kreditu.

u) upozorenje na rizike povezane s promjenom tečaja, promjenom kamatne stope i posljedicama gubitka prihoda potrošača na otplatu kredita.

(2) Sadržaj i oblik informacija pravilnikom propisuje ministar financija.

(3) Sve dodatne informacije u odnosu na informacije iz stavka 1. ovoga članka, koje bi vjerovnik eventualno mogao dati potrošaču, moraju se dati u posebnom dokumentu, odvojenom od dokumenta u kojem se daju informacije iz stavka 1. ovoga članka.

(4) U slučaju glasovne telefonske komunikacije, opis glavnih značajki financijskih usluga koje je potrebno pružiti mora obuhvaćati barem elemente iz točaka c), d), e), f) i h) stavka 1. ovoga članka, zajedno s EKS-om predloženim reprezentativnim primjerom i ukupnim iznosom koji je potrošač dužan platiti.

(5) Ako je ugovor, na zahtjev potrošača, sklopljen pomoću sredstava daljinske komunikacije sukladno zakonu koji propisuje zaštitu potrošača, a koja ne omogućavaju pružanje informacija u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, posebice u slučaju iz stavka 4., vjerovnik je odmah nakon sklapanja ugovora o kreditu dužan potrošaču pismeno pružiti sve informacije iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Potrošaču je na njegov zahtjev, osim informacija iz Pravilnika o obvezi informiranja potrošača, potrebno dati i primjerak nacрта ugovora o kreditu. Ova se odredba ne primjenjuje ako vjerovnik ne želi nastaviti sa sklapanjem ugovora o kreditu s potrošačem.

(7) U slučaju ugovora o kreditu prema kojemu uplate potrošača ne rezultiraju trenutačnom odgovarajućom otplatom ukupnog iznosa kredita, ali se koriste za stvaranje glavnice kredita tijekom tih razdoblja i prema uvjetima utvrđenima ugovorom o kreditu ili dodatnim ugovorom, informacije koje se pružaju prije sklapanja ugovora, u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, moraju sadržavati jasnu i određenu izjavu da se takvim ugovorom o kreditu ne osigurava otplata ukupnog iznosa iskorištenoga kredita prema ugovoru o kreditu, osim ako se ne pruži takvo osiguranje naplate.

(8) Vjerovnici i kreditni posrednici dužni su potrošaču pružiti odgovarajuća objašnjenja kako bi ga doveli u položaj koji mu omogućuje da procijeni je li predloženi ugovor o kreditu prilagođen njegovim potrebama i njegovoj financijskoj situaciji, i kad je primjereno, pojašnjavanjem informacija koje se pružaju u razdoblju prije sklapanja ugovora u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, bitnih značajki predloženih proizvoda i posebnih učinaka koje bi oni mogli imati na potrošača, uključujući i posljedice ako potrošač ne ispuni obvezu plaćanja.

(9) Pri izračunu EKS-a za ugovore o kreditu u kojima su predviđeni različiti načini povlačenja sredstava s različitim naknadama ili kamatnim stopama, vjerovnik može koristiti pretpostavku da se ukupan iznos kredita povlači po najvišoj naknadi i kamatnoj stopi koje se primjenjuju na najčešće mehanizme povlačenja iznosa iskorištenog kredita za ovu vrstu ugovora.

Zahtjevi za pružanje informacija prije sklapanja određenih ugovora o dopuštenom prekoračenju na tekućem računu i za određene posebne ugovore o kreditu

Članak 6.

(1) Prije prihvaćanja ponude ili sklapanja ugovora o kreditu iz članka 3. stavka 2. ili 4. ovoga Zakona, vjerovnik i kreditni posrednik dužni su, na temelju uvjeta kredita koje nudi vjerovnik, izraženih postavki i informacija pruženih potrošaču, pravodobno potrošaču pružiti sve informacije iz stavka 2., odnosno stavka 4. ovoga članka koje su mu potrebne za usporedbu različitih ponuda u cilju donošenja odluke o sklapanju ugovora o kreditu.

(2) Informacije iz stavka 1. ovoga članka moraju sadržavati:

- a) vrstu kredita,
- b) ime i prezime, odnosno naziv i adresu vjerovnika te ime i prezime, odnosno naziv i adresu uključenoga kreditnog posrednika,
- c) ukupan iznos kredita,
- d) trajanje ugovora o kreditu,
- e) kamatnu stopu, uvjete koji uređuju primjenu te stope, indeksnu ili referentnu stopu koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu, naknade koje se primjenjuju od trenutka sklapanja ugovora i uvjete prema kojima se te naknade smiju mijenjati,
- f) EKS, uz navođenje primjera koji pokazuje sve pretpostavke kojima se koristilo u izračunu te stope,
- g) uvjete i postupak otkazivanja ugovora o kreditu,
- h) u slučaju ugovora o kreditu iz članka 3. stavka 2. ovoga Zakona, naznaku da se od potrošača u svako doba može zahtijevati u cijelosti otpлата iznosa kredita,
- i) kamatnu stopu koja se primjenjuje u slučaju zakašnjenja i mjere za njezinu prilagodbu, te sve naknade koje se moraju platiti u slučaju neispunjenja obveze plaćanja,
- j) pravo potrošača na pravodobno i besplatno obavješćavanje, prema članku 9. stavku 2. ovoga Zakona, o rezultatima uvida u bazu podataka koje se provodi u svrhu procjene kreditne sposobnosti,
- k) u slučaju ugovora o kreditu iz članka 3. stavka 2. ovoga Zakona, informacije o svim naknadama koje se primjenjuju od trenutka sklapanja ugovora, te uvjete pod kojima se naknade mogu mijenjati,
- l) razdoblje na koje vjerovnika obvezuju informacije pružene u razdoblju prije sklapanja ugovora o kreditu.

Informacije iz ovoga stavka moraju biti u pisanom obliku ili nekom drugom trajnom mediju te moraju biti jednako vidljive. Smatra se da je vjerovnik ispunio sve zahtjeve za pružanje informacija iz ovoga stavka ako je potrošaču pružio informacije sukladno Pravilniku iz članka 5. ovoga Zakona.

(3) U slučaju ugovora o kreditu iz članka 3. stavka 2. nije potrebno pružiti informaciju o EKS-u.

(4) U slučaju ugovora o kreditu iz članka 3. stavka 4. i 5. ovoga Zakona, informacije koje se pružaju potrošaču u skladu sa stavkom 1. ovoga članka moraju obuhvaćati i:

- a) iznos, broj i učestalost uplata koje je potrošač dužan izvršiti i redoslijed kojim će se te uplate koristiti za plaćanje preostalih anuiteta po kreditu koji se naplaćuju po različitim kamatnim stopama u svrhe povrata,
- b) pravo na raniju otplatu te informacije koje se odnose na pravo vjerovnika na naknadu i način na koji će se utvrditi takva naknada.

Ako se na ugovor o kreditu primjenjuje članak 3. stavak 2. ovoga Zakona, onda se primjenjuju samo odredbe iz stavka 1. ovoga članka.

(5) U slučaju glasovnih telefonskih komunikacija i onda kada potrošač zahtijeva da mu se na raspolaganje stavi prekoračenje po tekućem računu s trenutačnim učinkom, opis glavnih značajki financijskih usluga obuhvaća barem elemente iz stavka 2. točaka c), e), f) i h) ovoga članka. U ugovorima o kreditu iz stavka 4. ovoga članka opis glavnih značajki obuhvaća i specifikaciju trajanja ugovora o kreditu.

(6) Iznimno od odredbi članka 3. stavka 1. točke c) ovoga Zakona, na ugovore o kreditu u obliku prekoračenja po tekućem računu primjenjuju se odredbe prve rečenice stavka 5. ovoga članka i onda kada se kredit mora otplatiti u roku od mjesec dana.

(7) Potrošaču se na njegov zahtjev, osim informacija iz stavka 2. do 5. ovoga članka, besplatno stavlja na raspolaganje i primjerak nacрта ugovora o kreditu koji sadrži ugovorne podatke predviđene člankom 10. ovoga Zakona ukoliko se taj članak primjenjuje.

Odredba ovoga stavka ne primjenjuje se ako vjerovnik tijekom obrade ne želi nastaviti sa sklapanjem ugovora o kreditu s potrošačem.

(8) Ako je ugovor o kreditu sklopljen na zahtjev potrošača uz pomoć sredstava daljinske komunikacije koji ne omogućuju pružanje informacija u skladu sa stavkom 2. i 4. ovoga članka, uključujući i slučajeve iz stavka 5. ovoga članka, vjerovnik je dužan odmah po sklapanju ugovora o kreditu ispuniti svoje obveze sukladno stavku 2. i 4. ovoga članka pružajući potrošaču ugovorne informacije sukladno članku 10. ovoga Zakona, budući da se taj članak primjenjuje.

Izuzeće od zahtjeva za pružanje informacija prije sklapanja ugovora o kreditu

Članak 7.

(1) Članci 5. i 6. ovoga Zakona ne primjenjuju se na dobavljače proizvoda ili pružatelje usluga koji djeluju u svojstvu kreditnih posrednika u pomoćnoj ulozi. To ne dovodi u pitanje obvezu vjerovnika na informiranje potrošača u razdoblju prije sklapanja ugovora iz tih članaka.

(2) Dobavljači proizvoda ili pružatelji usluga djeluju kao kreditni posrednici u pomoćnoj ulozi ako njihova djelatnost kao kreditnih posrednika nije glavna svrha njihove poslovne djelatnosti ili zanimanja.

Obveza procjene kreditne sposobnosti potrošača

Članak 8.

(1) Prije sklapanja ugovora o kreditu vjerovnik je obavezan procijeniti kreditnu sposobnost potrošača na temelju primjerenih informacija koje zatraži i dobije od potrošača ili, ako je nužno, uvidom u dostupne kreditne registre.

(2) Vjerovnik je obavezan dopuniti dostupne financijske informacije o potrošaču te ponovo procijeniti kreditnu sposobnost potrošača prije znatnijeg povećanja ukupnog iznosa kredita.

III. PRISTUP KREDITNIM REGISTRIMA

Pristup kreditnim registrima za potrebe zaštite od kreditnog rizika

Članak 9.

(1) Ako se kredit odobrava u drugoj državi članici, vjerovnici iz država članica mogu koristiti podatke iz dostupnih kreditnih registara za procjenu kreditne sposobnosti potrošača.

(2) Ako se zahtjev za kredit odbije na temelju podataka iz dostupnog kreditnog registra, vjerovnik je dužan smjesta i besplatno obavijestiti potrošača o tim informacijama i o pojedino-stima kreditnog registra iz kojeg je pribavio informacije.

(3) Obavijest iz stavka 2. ovoga članka daje se u svim slučajevima, osim ako je pružanje informacija zabranjeno posebnim propisima.

IV. SADRŽAJ UGOVORA O KREDITU

Informacije koje moraju biti uključene u ugovore o kreditu

Članak 10.

(1) Ugovori o kreditu sklapaju se u pisanom obliku ili uporabom naprednog elektroničkog potpisa ako posebnim zakonom ili na temelju zakona donesenim propisom nije izričito određena uporaba vlastoručnog potpisa u dokumentima na papiru ili ovjera vlastitog potpisa. Primjerak ugovora o kreditu vjerovnik, odnosno kreditni posrednik dužan je dostaviti potrošaču.

(2) Ugovor o kreditu mora jasno i sažeto sadržavati:

- a) vrstu kredita,
- b) ime i prezime, odnosno naziv i adresu vjerovnika i potrošača te ime i prezime, odnosno naziv i adresu uključenoga kreditnog posrednika,
- c) trajanje ugovora o kreditu,
- d) ukupan iznos kredita uključujući valutu u kojoj je nominirana glavnica ili uz koju je vezana glavnica i vrsta tečaja po kojoj se obavlja isplata i naplata kredita, te uvjete kojima je uređeno povlačenje iznosa iskorištenog kredita (tranše),
- e) naziv proizvoda ili usluge i njihovu cijenu za gotovinu u slučaju kredita u obliku odgode plaćanja za specifične proizvode ili usluge ili u slučaju povezanih ugovora o kreditu,
- f) kamatnu stopu, uvjete koji uređuju njezinu primjenu te, kada su ti podaci dostupni, indeksnu ili referentnu stopu koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu, kao i razdoblja, uvjete i postupke promjene te kamatne stope i, ako se u različitim okolnostima primjenjuju različite kamatne stope, informacije iz ove točke u odnosu na sve stope koje se primjenjuju,
- g) EKS i ukupan iznos koji potrošač plaća izračunan u trenutku sklapanja ugovora o kreditu. Potrebno je navesti sve pretpostavke kojima se koristilo u izračunu te stope,
- h) iznos, broj i učestalost uplata koje je potrošač dužan izvršiti te, kada je to primjereno, redoslijed korištenja tih uplata za plaćanje preostalih anuiteta koji se naplaćuju po različitim kamatnim stopama u svrhu povrata,
- i) kada je uključena amortizacija glavnice kredita ugovora o kreditu s fiksnim trajanjem, pravo potrošača na primanje, na zahtjev i besplatno, u bilo kojem trenutku tijekom trajanja ugovora o kreditu, izvještaj u obliku otplatnog plana. U otplatnom planu naznačene su preostale uplate i razdoblja te uvjeti koji se odnose na plaćanje iznosa. Plan sadrži specifikaciju svake uplate iskazujući amortizaciju glavnice, kamate izračunane na temelju kamatne stope i sve eventualne dodatne troškove. Ako kamatna stopa nije fiksna ili ako se dodatni troškovi mogu promijeniti prema ugovoru o kreditu, otplatni plan naznačuje, jasno i određeno, da će podaci ostati valjanima samo do onog trenutka u kojemu se promijene kamatna stopa ili dodatni troškovi u skladu s ugovorom o kreditu,
- j) ako treba platiti naknade i kamate bez amortizacije glavnice, otplatni plan koji pokazuje razdoblja i uvjete plaćanja kamata i svih povezanih jednokratnih i višekratnih naknadi,
- k) ako je primjenjivo, naknade za vođenje jednog ili većeg broja računa na kojima su vidljivi i transakcije uplata i povlačenje iznosa iskorištenog kredita, osim ako je otvaranje računa opcionalno, zajedno s pristojbama za korištenje sredstava plaćanja, za transakcije uplata i za povlačenje novca na osnovi ugovora o kreditu, te sve druge eventualne naknade koje proizlaze iz ugovora o kreditu i uvjete prema kojima se te naknade smiju mijenjati,
- l) stopu zateznih kamata koja se primjenjuje pri zakašnjenim uplatama u trenutku sklapanja ugovora o kreditu i mjere za njezinu prilagodbu te sve druge naknade koje se moraju platiti zbog neispunjavanja obveze plaćanja,
- m) upozorenje na posljedice izostalih uplata,
- n) ako je primjenjivo, izjavu o obvezi plaćanja naknada javnog bilježnika,
- o) ime i prezime, odnosno naziv jamaca te druge vrste instrumenata, ako se zahtijevaju,

p) postojanje ili nepostojanje prava na odustanak od ugovora o kreditu, razdoblje tijekom kojega se to pravo može ostvarivati i druge uvjete koji uređuju njegovo ostvarivanje, uključujući i informacije koje se odnose na obvezu potrošača da plati iskorišteni iznos glavnice i kamate u skladu sa člankom 14. stavkom 2. točkom b) ovoga Zakona te iznos kamata koji se plaća dnevno,

r) informacije koje se odnose na prava koja proistječu iz članka 15. ovoga Zakona, kao i uvjete za ostvarivanje tih prava,

s) pravo na prijevremenu otplatu i postupak ranije otplate te informacije o pravu vjerovnika na naknadu i način na koji će se ona utvrđivati,

t) postupak prilikom ostvarivanja prava na otkazivanje ugovora o kreditu,

u) postoji li izvansudska pritužba i mehanizam obeštećenja za potrošače te, ako postoje, metode pristupa njima,

v) ako je primjenjivo, ostale ugovorne uvjete i odredbe,

z) ako je primjenjivo, naziv i adresu nadležnog nadzornog tijela.

(3) Sukladno stavku 2. točki i) ovoga članka, vjerovnik je dužan potrošaču, besplatno i u svakom trenutku tijekom cjelokupnog trajanja ugovora o kreditu, staviti na raspolaganje izvještaj u obliku otplatnog plana.

(4) U slučaju ugovora o kreditu prema kojemu uplate potrošača ne rezultiraju trenutačnom odgovarajućom otplatom ukupnog iznosa kredita, ali se koriste za stvaranje glavnice kredita tijekom razdoblja i prema uvjetima utvrđenima ugovorom o kreditu ili nekim dodatnim ugovorom, informacije koje se traže u stavku 2. ovoga članka obuhvaćaju jasnu i određenu izjavu da takav ugovor o kreditu ne predstavlja instrument osiguranja naplate ukupnog iznosa iskorištenog kredita prema ugovoru o kreditu, osim ako se ne pruži takvo osiguranje naplate.

(5) Ugovor o kreditu u obliku prekoračenja iz članka 3. stavka 2. ovoga Zakona mora sadržavati sljedeće:

a) vrstu kredita,

b) ime i prezime, odnosno naziv i adresu vjerovnika te ime i prezime, odnosno naziv i adresu uključenoga kreditnog posrednika,

c) trajanje ugovora o kreditu,

d) ukupan iznos kredita i uvjete kojima se uređuje povlačenje novca na osnovi ugovora o kreditu,

e) kamatnu stopu, uvjete kojima se uređuje njezina primjena, kada su ti podaci dostupni, indeksnu ili referentnu stopu koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu, kao i razdoblja, uvjete i postupak promjene kamatne stope te, ako se u različitim okolnostima primjenjuju različite kamatne stope, navedene informacije u odnosu na sve stope koje se primjenjuju,

f) naznaku da se od potrošača može u svakom trenutku zatražiti otplata kredita u cijelosti,

g) uvjete kojima se uređuje ostvarivanje prava na povlačenje iz ugovora o kreditu,

h) informacije o naknadama koje se primjenjuju od trenutka sklapanja ugovora i uvjete prema kojima se te naknade smiju mijenjati.

Informacije o kamatnoj stopi

Članak 11.

(1) Ako su ugovorene promjenjive kamatne stope, vjerovnik je dužan obavijestiti potrošača o svim promjenama tih stopa, u pisanom obliku ili nekom drugom trajnom mediju, najmanje 15 dana prije nego što se one počnu primjenjivati. Informacije moraju sadržavati iznos anuiteta koji se trebaju uplaćivati nakon stupanja na snagu nove kamatne stope te, ako se promijeni broj ili učestalost anuiteta, pojedinosti o anuitetima.

(2) U ugovoru o kreditu stranke mogu ugovoriti da se informacije iz stavka 1. ovoga članka potrošaču pružaju periodično ako je promjena kamatne stope vezana za promjenu referentne stope, pod uvjetom da je nova referentna stopa javno dostupna, odnosno da je dostupna u poslovnim prostorima vjerovnika.

Promjenjiva kamatna stopa

Članak 11.a

(1) Ako su ugovorene promjenjive kamatne stope, vjerovnik je dužan:

- a) definirati parametar koji prati u kontekstu donošenja odluke o korekciji promjenjive kamatne stope, a koji je jasan i poznat potrošačima i
- b) kvalitativno i kvantitativno razraditi uzročno-posljedične veze kretanja parametra iz točke a) ovoga stavka i utjecaja tih kretanja na visinu promjenjive kamatne stope i
- c) odrediti u kojim se razdobljima razmatra donošenje odluke o korekciji visine kamatne stope (koje je bazno razdoblje te koja su referentna razdoblja).

(2) Parametar iz stavka 1. ovoga članka je jedna od sljedećih varijabli: EURIBOR, LIBOR, NRS, prinos na Trezorske zapise Ministarstva financija ili prosječna kamatna stopa na depozite građana u odnosnoj valuti. Promjenjiva kamatna stopa definira se kao zbroj ugovorenog parametra i fiksne marže banke koja ne smije rasti tijekom otplate kredita i koja se mora ugovoriti zajedno s parametrom.

(3) Promjena kamatne stope u jednom referentnom razdoblju ne može biti veća, odnosno kod smanjenja manja od promjene parametra iz stavka 1. ovoga članka izražene u postotnim bodovima.

(4) Ako vjerovnik nudi ugovaranje promjenjive kamatne stope, dužan je jasno i nedvojbeno predočiti potrošaču prije sklapanja ugovora o kreditu elemente iz stavka 1. ovoga članka, kao i upozoriti potrošača na sve rizike ove promjenjivosti te jasno i nedvojbeno ugovoriti u samome ugovoru o kreditu promjenjive elemente na temelju kojih se izračunava promjenjiva kamatna stopa.

(5) Za sve postojeće ugovore o kreditu sklopljene do stupanja na snagu ovoga Zakona, u kojima nisu definirani parametri i njihove uzročno posljedične veze, vjerovnik u skladu s ovim člankom, mora definirati parametar, i to jednu od sljedećih varijabli:

- referentnu kamatnu stopu (EURIBOR, LIBOR) ili
- NRS ili
- prinos na Trezorske zapise Ministarstva financija ili
- prosječnu kamatnu stopu na depozite građana u odnosnoj valuti

te fiksni dio kamatne stope i razdoblja promjena kamatnih stopa. Pri tome, promjenjiva kamatna stopa kod ugovora o stambenom kreditu sklopljenih uz valutnu klauzulu, kod kojih je tečaj ugovorene strane valute u odnosu na ugovoreni tečaj na dan prvog korištenja kredita aprecioirao za više od 20 %, za sve vrijeme dok takva aprecioiracija postoji, ne smije biti viša od prosječne ponderirane kamatne stope hrvatskih kreditnih institucija uz koju su stambeni krediti u odnosnoj valuti odobravani, umanjene za 30 %, zaokruženo na dva decimalna mjesta. To zakonsko ograničenje visine kamatne stope se primjenjuje isključivo jednokratno i tijekom ograničenja kamatna stopa je nepromjenjiva, a ovo ograničenje konačno se prestaje primjenjivati s prvim dospijanjem kreditne obveze nakon što ugovoreni tečaj odnosne valute deprecira na razinu ispod navedene aprecioiracije, kontinuirano u razdoblju od 30 kalendarskih dana. Hrvatska narodna banka će do 15. prosinca 2013. godine objaviti podatak o prosječnoj kamatnoj stopi iz ovoga stavka.

Vjerovnici su u roku od šest mjeseci nakon prestanka primjenjivanja zakonskog ograničenja visine kamatne stope dužni, ponuditi konverziju preostalog dijela neotplaćenog kredita u kunski ili kredit s valutnom klauzulom EUR. Ako dužnik ne pristane na konverziju u roku od mjesec dana od datuma ponude, nastavak otplate kredita vrši se prema ugovorenim uvjetima, pri čemu ne vrijedi ograničenje maksimalne kamatne stope iz članka 11.b ovoga Zakona u odnosnoj valuti, nego najpovoljnije ograničenje koje vrijedi za ostale valute sukladno članku 11.b stavku 1. ovoga Zakona. Troškovi ugovaranja u skladu s ovim stavkom i svi popratni troškovi u vezi s tim, ne smiju se zaračunati korisniku kredita.

(6) Ako se uslijed promjene ugovorene promjenjive kamatne stope treba provesti povećanje kamatne stope, vjerovnik je dužan potrošaču dostaviti obavijest o takvom povećanju 15 dana prije njegove provedbe. U roku od tri mjeseca od primitka takve obavijesti, potrošač ima

pravo na prijevremeno vraćanje kredita bez obveze plaćanja bilo kakve naknade vjerovniku uključujući i ugovorenu naknadu za raniji povrat kredita. U tom slučaju vjerovnik nema pravo na naknadu štete zbog ranijeg povrata.

Maksimalna kamatna stopa na stambene kredite

Članak 11.b

(1) Maksimalna dopuštena kamatna stopa na stambene kredite s ugovorenom promjenjivom kamatnom stopom (a) u kunama bez valutne klauzule, (b) u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, kao i (c) u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF, ne smije biti viša od prosječne ponderirane kamatne stope na stanja takvih kredita odobrenih u Republici Hrvatskoj, određene za svaku od valuta uvećane za 1/3.

(2) Maksimalna dopuštena kamatna stopa na stambene kredite koji nisu obuhvaćeni stavkom 1. ovoga članka ne smije biti viša od najniže prosječne ponderirane kamatne stope na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka uvećane za 1/3.

(3) Prosječne ponderirane kamatne stope na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka prema utvrđenoj metodologiji i podacima dostupnim na zadnji dan predzadnjeg mjeseca polugodišta koje prethodi tekućem polugodištu određuje Hrvatska narodna banka i dužna ih je objaviti svakog 1. siječnja i 1. srpnja u »Narodnim novinama«.

(4) Hrvatska narodna banka će prvi put utvrditi i objaviti prosječnu ponderiranu kamatnu stopu na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka u roku od 10 dana od dana objave ovoga Zakona u »Narodnim novinama« prema posljednjim poznatim podacima, a vjerovnici će postojeće promjenjive kamatne stope uskladiti s odnosnim ograničenjima najkasnije do 1. siječnja 2014. dok će daljnje korekcije vršiti na ugovorene dane promjene kamatne stope temeljem zadnje objavljene prosječne ponderirane kamatne stope od strane Hrvatske narodne banke.

Maksimalna kamatna stopa na ostale potrošačke kredite

Članak 11.c

(1) Maksimalna dopuštena kamatna stopa na ostale potrošačke kredite s ugovorenom promjenjivom kamatnom stopom (osim stambenih) (a) u kunama bez valutne klauzule, (b) u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, kao i (c) u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF, ne smije biti viša od prosječne ponderirane kamatne stope na stanja takvih kredita odobrenih u Republici Hrvatskoj, određene za svaku od valuta, uvećane za 1/2.

(2) Maksimalna dopuštena kamatna stopa na ostale potrošačke kredite koji nisu obuhvaćeni stavkom 1. ovoga članka ne smije biti viša od najniže prosječne ponderirane kamatne stope na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka uvećane za 1/2.

(3) Prosječne ponderirane kamatne stope na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka prema utvrđenoj metodologiji i podacima dostupnim na zadnji dan predzadnjeg mjeseca polugodišta koje prethodi tekućem polugodištu određuje Hrvatska narodna banka i dužna ih je objaviti svakog 1. siječnja i 1. srpnja u »Narodnim novinama«.

(4) Hrvatska narodna banka će prvi put utvrditi i objaviti prosječnu ponderiranu kamatnu stopu na stanja kredita iz stavka 1. ovoga članka u roku od 10 dana od dana objave ovoga Zakona u »Narodnim novinama«, prema posljednjim poznatim podacima, a vjerovanici će postojeće promjenjive kamatne stope uskladiti s odnosnim ograničenjima najkasnije do 1. siječnja 2014. dok će daljnje korekcije vršiti na ugovorene dane promjene kamatne stope temeljem zadnje objavljene prosječne ponderirane kamatne stope od strane Hrvatske narodne banke.

Obveze u vezi s ugovorom o dopuštenom prekoračenju na tekućem računu

Članak 12.

(1) Kada ugovor o kreditu obuhvaća kredit u obliku dopuštenog prekoračenja po tekućem računu, vjerovnik je dužan redovito izvještajem obavještavati potrošača o stanju i prometu po računu, u pisanom obliku ili nekom drugom trajnom mediju, koji sadrži sljedeće pojedinosti:

- a) točno razdoblje na koje se izvještaj odnosi,
- b) iznose i datume povlačenja novca na osnovi ugovora o kreditu,
- c) stanje s prethodnog izvještaja te datum njegova izdavanja,
- d) novo stanje,
- e) datume i iznose uplata,
- f) primijenjenu kamatnu stopu,
- g) sve eventualne naknade koje su bile uključene,
- h) minimalni iznos koji je potrebno platiti.

(2) Vjerovnik je dužan obavijestiti potrošača, u pisanom obliku ili nekom drugom trajnom mediju, o povećanju kamatne stope ili o eventualnim naknadama koje mora platiti najmanje 15 dana prije nego što promjene stupe na snagu.

(3) Ugovorom o kreditu dopušteno je dogovoriti da se informacije o promjenama kamatne stope pružaju na način predviđen stavkom 1. ovoga članka u slučajevima:

- promjene kamatne stope prouzročene promjenom referentne stope
- nove referentne stope, pod uvjetom da je ta referentna stopa javno dostupna
- stavljanjem na raspolaganje informacija o novoj referentnoj stopi u prostorima vjerovnika.

(4) Vjerovnik je dužan na ugovoreni način obavijestiti potrošača o umanju ili ukidanju dopuštenog prekoračenja po tekućem računu najmanje 30 dana prije dana efektivnog umanjenja ili ukidanja dopuštenog prekoračenja.

(5) Vjerovnik je dužan omogućiti potrošaču, protiv kojeg vjerovnik nije pokrenuo postupak prisilne naplate, bez njegova zahtjeva i bez ikakvog dopunskog troška otplate iznosa za koji je prethodno dopušteno prekoračenje umanjeno ili iznosa ukinutog prethodno dopuštenog prekoračenja, u 12 mjesečnih obroka i primjenom kamatne stope koja je važeća za dopušteno prekoračenje po tekućem računu. Ukoliko potrošaču nije omogućena navedena otplate iznosa za koji je prekoračenje umanjeno ili iznosa ukinutog prethodno dopuštenog prekoračenja, nije dužan prihvatiti smanjenje, odnosno ukidanje odobrenog prekoračenja po tekućem računu.

Ugovori o kreditu bez roka dospijeca (revolving)

Članak 13.

(1) Potrošač može otkazati ugovor o kreditu bez roka dospijeca, bez naknade, u svakom trenutku, osim ako su stranke ugovorile rok otkazivanja ugovora o kreditu. Navedeni rok ne može biti dulji od mjesec dana.

(2) Vjerovnik može otkazati ugovor bez roka dospijeca najmanje dva mjeseca unaprijed i o tome je u pisanom obliku ili nekom drugom trajnom mediju dužan obavijestiti potrošača.

(3) Ako je tako dogovoreno u ugovoru o kreditu, vjerovnik može iz opravdanih razloga otkazati pravo potrošača na povlačenje iznosa iskorištenog kredita kod ugovora o kreditu bez roka dospijeca. Vjerovnik je dužan o otkazivanju i razlozima otkazivanja obavijestiti potrošača u pisanom obliku ili nekom drugom trajnom mediju, kada je to moguće, prije samog otkazivanja, a najkasnije odmah nakon otkazivanja, osim ako je pružanje informacija zabranjeno posebnim propisima.

(4) Opravdani razlozi iz stavka 3. ovoga članka mogu obuhvaćati opravdanu sumnju o neovlaštenom korištenju kredita, opravdanu sumnju o prijevari vezanoj za kredit, značajno povećanje rizika da potrošač neće ispuniti svoju obvezu otplate kredita vjerovniku i druge slične situacije.

Pravo na odustanak od ugovora

Članak 14.

(1) Potrošač ima pravo u roku od 14 dana odustati od ugovora o kreditu bez navođenja razloga. Rok od 14 dana počinje teći:

- a) od dana sklapanja ugovora o kreditu ili

b) od dana primitka od vjerovnika uvjeta i informacija u skladu sa člankom 10. ovoga Zakona ako je taj dan iza dana iz točke a) ovoga stavka.

(2) Prilikom odustanka od ugovora o kreditu potrošač je dužan:

a) u cilju valjanosti odustanka prije isteka roka iz stavka 1. ovoga članka, obavijestiti o tome vjerovnika u skladu s informacijama koje mu je pružio vjerovnik sukladno članku 10. stavku 2. točki p) ovoga Zakona. Obavijest se mora dostaviti u pisanom obliku ili nekom drugom trajnom mediju koji je dostupan vjerovniku,

b) platiti vjerovniku glavnicu i kamatu na glavnicu od dana povlačenja novca na osnovi ugovora o kreditu do datuma otplate glavnice bez odgode i ne kasnije od 30 dana nakon što je vjerovniku poslao obavijest o odustanku. Kamata se obračunava na temelju dogovorene kamatne stope. Vjerovnik nema pravo na drugu naknadu od potrošača u slučaju odustanka od ugovora, osim naknade za jednokratne pristojbe koje vjerovnik plaća javnom upravnom tijelu.

(3) Ako vjerovnik ili treća strana pružaju i dodatne usluge u pogledu ugovora o kreditu na temelju ugovora između treće strane i vjerovnika, potrošača više ne obvezuje taj ugovor o dodatnim uslugama ako potrošač ostvaruje svoje pravo na odustanak od ugovora o kreditu u skladu s ovim člankom.

(4) Ako potrošač ima pravo na odustanak od ugovora o kreditu prema stavku 1., 2. i 3. ovoga članka, ne primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje zaštitu potrošača u dijelu koji se odnosi na pravo potrošača na jednostrani raskid ugovora o financijskim uslugama sklopljen sredstvom daljinske komunikacije.

(5) Odredbe stavka 1. do 4. ovoga članka ne primjenjuju se na ugovore o kreditu kod kojih se zakonom zahtijeva da budu sklopljeni kod javnog bilježnika, pod uvjetom da javni bilježnik potvrdi da se potrošaču jamče prava predviđena člancima 5. i 10. ovoga Zakona.

Povezani ugovori o kreditu

Članak 15.

(1) Ako potrošač ostvaruje svoje pravo sukladno posebnim propisima, na odustanak od ugovora o kupnji proizvoda ili usluga, prije nego što su oni isplaćeni ili isporučeni potrošača više ne obvezuje povezani ugovor o kreditu.

(2) Ako obveze iz ugovora o kupnji proizvoda ili usluga koje su predmet povezanog ugovora o kreditu nisu ispunjene ili nisu uredno ispunjene, potrošač ima pravo tražiti ispunjenje od vjerovnika, ako je ispunjenje, na koje je ovlašten na temelju zakonskih propisa ili ugovora o kupnji proizvoda ili usluga, prethodno bez uspjeha zatražio od dobavljača.

Prijevremena otplata

Članak 16.

(1) Potrošač ima pravo u svakom trenutku ispuniti djelomice ili u cijelosti svoje obveze iz ugovora o kreditu. U tom slučaju ima pravo na smanjenje ukupnih troškova kredita, a smanjenje sastoji se od kamata i drugih troškova koji se odnose na preostalo trajanje ugovora o kreditu.

(2) U slučaju prijevremene otplate kredita vjerovnik ima pravo na pravednu i objektivnu naknadu za moguće troškove izravno povezane s prijevremenom otplatom kredita, pod uvjetom da je kredit prijevremeno otplaćen u razdoblju tijekom kojega se primjenjivala fiksna kamatna stopa.

(3) Iznos naknade iz stavka 2. ovoga članka ne smije premašiti 1% iznosa kredita koji se prijevremeno otplaćuje ako je razdoblje između dana prijevremene otplate i roka dospelosti iz ugovora o kreditu dulje od godinu dana. Ako je to razdoblje kraće od godine dana, iznos naknade ne smije premašiti 0,5% iznosa kredita koji se ranije otplaćuje.

(4) Naknada iz stavka 2. ovoga članka ne plaća se:

a) ako se otplata izvršava prema ugovoru o osiguranju koje je jamstvo otplate kredita,

b) ako se radi o dopuštenom prekoračenju ili

c) ako je kredit otplaćen u razdoblju tijekom kojega nije određena fiksna kamatna stopa.

(5) Vjerovnik može tražiti naknadu iz stavka 2. ovoga članka samo pod uvjetom da iznos prijevremene otplate premašuje 75.000,00 kuna unutar 12 mjeseci.

(6) Iznos naknade iz stavka 3. ovoga članka ne smije prelaziti iznos kamata koje bi potrošač platio tijekom razdoblja između dana prijevremene otplate kredita i dana prestanka ugovora o kreditu.

Prijenos prava

Članak 17.

(1) U slučaju prijenosa vjerovnikovih prava na treću osobu sukladno odredbama ugovora o kreditu, potrošač ima pravo, uz prigovore koje ima prema novom vjerovniku, isticati i sve one prigovore koje je mogao istaknuti izvornom vjerovniku.

(2) Izvorni vjerovnik dužan je obavijestiti potrošača o prijenosu prava iz stavka 1. ovoga članka, osim ako na temelju ugovora s novim vjerovnikom nastavi pružati kreditne usluge potrošaču.

Prešutno prihvaćeno prekoračenje

Članak 18.

(1) Ako prema ugovoru o tekućem računu postoji prešutna mogućnost da potrošač koristi prekoračenje, takav ugovor mora sadržavati i informacije iz članka 6. stavka 2. točke e). Vjerovnik je dužan redovito pružati navedene informacije u pisanom obliku ili nekom drugom trajnom mediju.

(2) U slučaju značajnog prekoračenja duljeg od mjesec dana, vjerovnik je dužan bez odgođeno obavijestiti potrošača u pisanom obliku ili nekom drugom trajnom mediju:

- a) o činjenici da je došlo do prekoračenja,
- b) o iznosu prekoračenja,
- c) o kamatnoj stopi,
- d) o svim mogućim kaznama, naknadama ili kamatama na dospelje neplaćene obveze.

Obveze kreditnih posrednika prema potrošaču

Članak 19.

Kreditni posrednici dužni su:

a) u oglašavanju ili dokumentu namijenjenom potrošaču navesti djelokrug svojih ovlasti, a posebice to radi li s jednim ili s više brojem vjerovnika ili radi kao neovisni posrednik;

b) navesti iznos naknade, ako takva postoji, koju je potrošač dužan platiti kreditnom posredniku za njegove usluge, te dogovoriti naknadu s potrošačem u pisanom obliku ili nekom drugom trajnom mediju prije sklapanja ugovora;

c) priopćiti vjerovniku iznos naknade, ako takva postoji, koju je potrošač dužan platiti kreditnom posredniku za njegove usluge u svrhu izračuna EKS-a.

V. EFEKTIVNA KAMATNA STOPA

Izračun efektivne kamatne stope

Članak 20.

(1) Efektivna kamatna stopa, izjednačujući na godišnjoj osnovi sadašnju vrijednost svih obveza (iskorišteni iznos kredita, otplata i naknada), budućih ili postojećih, dogovorenih između vjerovnika i potrošača, izračunava se u skladu s metodologijom definiranom aktom Hrvatske narodne banke kojim se uređuje EKS.

(2) U svrhu izračuna EKS-a moraju se odrediti ukupni troškovi kredita za potrošača, uz iznimku naknada koje je potrošač dužan platiti za nepoštovanje obveza ugovora o kreditu i drugih naknada osim kupovne cijene za kupnju proizvoda ili usluga koju je potrošač obavezan platiti neovisno o tome provodi li se transakcija u gotovini ili na kredit.

Troškove upravljanja računom na kojemu su vidljive i transakcije uplata i iskorišteni iznos kredita, troškove uporabe sredstava plaćanja i za transakcije uplata i iskorišteni iznos kredita te sve druge troškove koji se odnose na transakcije uplata potrebno je obuhvatiti ukupnim troškovima.

ma kredita za potrošača osim ako je otvaranje računa opcionalno i ako su troškovi računa jasno i zasebno pokazani u ugovoru o kreditu ili u kojemu drugom ugovoru sklopljenom s potrošačem.

(3) Izračun EKS-a temelji se na pretpostavci da će ugovor o kreditu ostati valjanim tijekom dogovorenog razdoblja te će vjerovnik i potrošač ispuniti svoje obveze prema uvjetima i datumima navedenima u ugovoru o kreditu.

(4) Kod ugovora o kreditu s promjenjivom kamatnom stopom, pristojbe sadržane u EKS-u, a koje se ne mogu izmjeriti u trenutku izračuna, EKS se izračunava prema pretpostavci da će kamatna stopa i ostale naknade ostati fiksnima u odnosu na početnu kamatnu stopu i da će se primjenjivati do kraja ugovora o kreditu.

(5) Ako je potrebno, mogu se koristiti i dodatne pretpostavke za izračun EKS-a navedene u Prilogu III Pravilnika o obvezi informiranja potrošača i o dodatnim pretpostavkama za izračun efektivne kamatne stope (»Narodne novine«, br. 14/10. i 124/13.) koji donosi ministar financija.

Gornja granica EKS-a

Članak 20.a

(1) Maksimalna EKS za potrošačke kredite sukladno ovome Zakonu je jedan postotni bod niža od ograničenja visine zateznih kamatnih stopa utvrđenog zakonom kojim se uređuje zatezna kamatna stopa.

(2) Maksimalna EKS za stambene kredite je sukladno ovome Zakonu tri postotna boda niža od ograničenja visine zateznih kamatnih stopa utvrđenog zakonom kojim se uređuje zatezna kamatna stopa.

VI. ODOBRENJE ZA PRUŽANJE USLUGA

Odobrenje za pružanje usluga potrošačkog kreditiranja

Članak 21.

(1) Vjerovnik, odnosno kreditni posrednik, ne može pružati, odnosno posredovati pri potrošačkom kreditiranju bez odobrenja (u nastavku teksta: odobrenje).

(2) Odobrenje nije potrebno kreditnim institucijama i kreditnim unijama kojima odobrenje za odobravanje kredita izdaje Hrvatska narodna banka na temelju zakona kojima se uređuje poslovanje tih institucija, kao ni institucijama za platni promet i institucijama za elektronički novac za odobravanje kredita koji su sastavni dio platnih usluga koje te institucije pružaju na temelju odobrenja Hrvatske narodne banke. Odobrenje nije potrebno leasing društvima kojima odobrenje za obavljanje financijskog leasinga izdaje Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga na temelju posebnih zakona kojima se uređuje poslovanje leasing društava. Odobrenje nije potrebno ni Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak, kao ni vjerovnicima koji odobravaju kredite isključivo svojim zaposlenicima. Odobrenje također nije potrebno vjerovnicima trgovcima prodavateljima koji omogućavaju potrošačima plaćanje robe ili usluga u četiri ili manje obroka u razdoblju od godine dana od dana kupnje.

(3) Odobrenje iz stavka 1. ovoga članka izdaje Ministarstvo financija na rok od tri godine.

(4) Protiv rješenja u upravnom postupku povodom zahtjeva za izdavanje odobrenja žalba nije dopuštena i protiv njih se može pokrenuti upravni spor.

(5) Ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, na postupak odlučivanja Ministarstva financija primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

(6) Ministar financija pravilnikom propisuje obvezu izvješćivanja Ministarstva financija, kadrovske, tehničke i organizacijske uvjete koje mora ispuniti vjerovnik, odnosno kreditni posrednik, u cilju dobivanja odobrenja, razloge za odbijanje zahtjeva za izdavanje odobrenja, dokumentaciju koju je potrebno priložiti zahtjevu, naknadu za izdavanje odobrenja, rok za podnošenje zahtjeva za dobivanje odobrenja te ostale uvjete izdavanja odobrenja za pružanje usluga potrošačkog kreditiranja.

Članak 21.a

(1) Vjerovnici kojima je Ministarstvo financija izdalo odobrenje iz članka 21. ovoga Zakona mogu sukladno ovome Zakonu pružati isključivo usluge namjenskog potrošačkog kreditiranja u svrhu razvitka glavne djelatnosti koju pretežito obavljaju.

(2) Djelatnost pružanja usluga potrošačkog kreditiranja ne može biti glavna djelatnost vjerovnika, osim ako je vjerovnik kreditna institucija, kreditna unija ili leasing društvo koje obavlja poslove financijskog leasinga kao poslove koji u smislu ovoga Zakona, po svojoj gospodarskoj biti odgovaraju poslovima potrošačkog kreditiranja.

VII. INSPEKCIJSKI NADZOR

Nadzor

Članak 22.

(1) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, osim u slučajevima iz stavaka 2. i 3. ovoga članka, obavlja Državni inspektorat.

(2) Nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona kod kreditnih institucija i kreditnih unija kojima je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za odobravanje kredita te kod institucija za platni promet i institucija za elektronički novac koje odobravaju kredite koji su sastavni dio platnih usluga koje te institucije pružaju na temelju odobrenja Hrvatske narodne banke, obavlja Hrvatska narodna banka na način propisan posebnim zakonima kojima se uređuje poslovanje tih vjerovnika. Hrvatska narodna banka također provodi nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona i nad drugim vjerovnicima koji sukladno zakonu koji uređuje poslovanje kreditnih institucija, pružaju uslugu odobravanja kredita u Republici Hrvatskoj neposredno ili preko podružnice.

(3) Nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona kod vjerovnika koji posluju na temelju odobrenja Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga izdanog prema posebnim zakonima koji uređuju poslovanje tih vjerovnika, obavlja Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga.

(4) Nadzorna tijela iz ovoga članka mogu za potrebe nadzora donijeti provedbene propise iz svoje nadležnosti.

Članak 23.

(1) Vjerovnik, odnosno kreditni posrednik dužan je nadležnom inspektoru ili drugom nadležnom nadzornom tijelu u svom sjedištu i u ostalim prostorijama u kojima obavlja djelatnost i poslove u vezi s kojima nadležni inspektor ili drugo nadležno nadzorno tijelo provodi nadzor omogućiti pregled sklopljenih ugovora i dati njihove preslike te dostaviti druge podatke i poslovnu dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje činjeničnog stanja u provođenju nadzora.

(2) Vjerovnik, odnosno kreditni posrednik dužan je nadležnom inspektoru ili drugom nadležnom nadzornom tijelu osigurati prikladne prostore, u kojima mogu neometano i bez nazočnosti drugih osoba obavljati nadzor.

(3) Vjerovnik, odnosno kreditni posrednik dužan je omogućiti da tijekom nadzora u prostoru iz stavka 1. ovoga članka budu nazočne i ovlaštene osobe vjerovnika, odnosno kreditnog posrednika, koje mogu dati odgovarajuća objašnjenja u vezi s poslovnim događajima te administrativnim, odnosno poslovnim evidencijama, koje su predmet nadzora.

(4) Vjerovnik, odnosno kreditni posrednik, koji pruža usluge potrošačkog kreditiranja, odnosno posreduje pri potrošačkom kreditiranju na temelju odobrenja Ministarstva financija dužan je na propisanom obrascu voditi evidenciju sklopljenih ugovora, koja mora biti u poslovnom prostoru i dostupna na uvid nadležnom inspektoru.

(5) Nadležni inspektor ili drugo nadležno nadzorno tijelo dužni su podatke do kojih su došli u postupku nadzora čuvati kao poslovnu tajnu.

(6) Nadležni inspektor dužan je o utvrđenim nezakonitostima u nadzoru obavijestiti Ministarstvo financija.

(7) Ministar financija pravilnikom će propisati sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stavka 4. ovoga članka.

Članak 23.a

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora nadležni inspektor usmenim će rješenjem u zapisniku zabraniti pružanje usluga potrošačkog kreditiranja, odnosno posredovanje pri potrošačkom kreditiranju ako utvrdi da:

1) vjerovnik pruža usluge potrošačkog kreditiranja bez odobrenja Ministarstva financija,

2) posrednik posreduje pri potrošačkom kreditiranju bez odobrenja Ministarstva financija.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka izvršava se bez odgode, po obavljenom nadzoru, pečaćenjem poslovnih prostorija ili ako to nije moguće na drugi pogodan način.

(3) Zabrana pružanja usluga potrošačkog kreditiranja, odnosno posredovanja pri potrošačkom kreditiranju važi do otklanjanja utvrđenih nepravilnosti, a najkraće 30 dana od dana donošenja usmenog rješenja.

(4) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se u pisanom obliku bez odgode, a najkasnije u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja.

(5) Žalba izjavljena na rješenje iz stavka 4. ovoga članka ne odgađa njegovo izvršenje.

Članak 23.b

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora nadležni inspektor će rješenjem narediti vjerovniku, odnosno kreditnom posredniku otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nezakonitosti određujući rok u kojemu se te nepravilnosti moraju otkloniti ako utvrdi da:

1) oglašavanje koje se odnosi na ugovore o kreditu ne sadrži informacije sukladno odredbama članka 4. ovoga Zakona,

2) prije prihvaćanja ponude ili sklapanja ugovora o kreditu nije obavijestio potrošača sukladno odredbama članka 5. ovoga Zakona,

3) prije sklapanja ugovora ne izvrši procjenu kreditne sposobnosti potrošača sukladno odredbama članka 8. ovoga Zakona,

4) ugovor o kreditu nije sklopljen u pisanom obliku ili nekom drugom trajnom mediju,

5) ugovor o kreditu ne sadrži ugovorne odredbe propisane ovim Zakonom,

6) ugovor o kreditu sadrži ugovorne odredbe protivne ovom Zakonu i na štetu potrošača,

7) odobrava kredite protivno odredbama ovoga Zakona.

(2) Ako nadležni inspektor utvrdi da vjerovnik, odnosno kreditni posrednik nije otklonio nepravilnosti u ostavljenom roku, rješenjem će vjerovniku, odnosno kreditnom posredniku zabraniti sklapanje ugovora o kreditu.

(3) Žalba izjavljena na rješenje iz stavka 2. ovoga članka ne odgađa njegovo izvršenje.

VIII. ZAŠTITA PRAVA POTROŠAČA

Izvansudsko rješavanje spora

Članak 24.

(1) U svim sporovima između potrošača i vjerovnika koji nastanu u primjeni odredbi ovoga Zakona može se podnijeti prijedlog za mirenje Centru za mirenje Hrvatske gospodarske komore.

(2) Mirenje pred Centrom za mirenje iz stavka 1. ovoga članka provodi se sukladno Pravilniku o mirenju Hrvatske gospodarske komore.

(3) Hrvatska gospodarska komora, uz suglasnost ministra financija, donijet će odluku o troškovima mirenja u potrošačkim sporovima, kojom će odrediti visinu naknada i nagrada te ostalih troškova mirenja i postupaka iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Nagodba koja se sklopi u postupku mirenja pred Centrom za mirenje Hrvatske gospodarske komore ima svojstvo ovršne isprave.

(5) Sredstva za troškove mirenja pred Centrom za mirenje Hrvatske gospodarske komore, iz stavka 1. ovoga članka osigurat će se u državnom proračunu.

Primjena drugih propisa

Članak 25.

Ako nije drugačije propisano ovim Zakonom, primjenjuju se odredbe zakona koji uređuje zaštitu potrošača.

IX. PREKRŠAJNE ODREDBE

Kazne

Članak 26.

(1) Novčanom kaznom od 80.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vjerovnik ili kreditni posrednik:

- ako oglašavanje ne sadrži informacije u skladu sa člankom 4. stavkom 2. ovoga Zakona
- ako u razdoblju prije prihvaćanja ponude ili sklapanja ugovora ne pruži pravodobno potrošaču sve informacije iz članka 5. ovoga Zakona
- ako ne pruži sve informacije iz članka 5. ovoga Zakona odmah nakon sklapanja ugovora o kreditu u slučaju iz članka 5. stavka 5. ovoga Zakona
- ako ne pruži sve informacije u skladu sa člankom 6. stavkom 8. ovoga Zakona
- ako u razdoblju prije prihvaćanja ponude ili sklapanja ugovora o kreditu iz članka 3. stavka 2. ili 4. ovoga Zakona ne pruži pravodobno sve informacije iz članka 6. stavka 2., odnosno iz članka 6. stavka 2. i 4. ovoga Zakona
- ako ugovor o kreditu nije sklopljen u pisanom obliku ili nekom drugom trajnom mediju
- ako ne preda potrošaču primjerak ugovora o kreditu,
- ako ugovor o kreditu ne sadrži sve informacije iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona, izuzevši informacije navedene u točki i) stavka 2.
- ako ugovor o kreditu u obliku prekoračenja iz članka 3. stavka 2. ovoga Zakona ne sadrži sve informacije iz članka 10. stavka 5. ovoga Zakona
- ako ne obavijesti potrošača o svim promjenama kamatne stope u skladu sa člankom 11. stavkom 1. ovoga Zakona
- ako ne obavještava potrošača o stanju i prometu po tekućem računu u skladu sa člankom 12. stavkom 1. ovoga Zakona
- ako ne obavijesti potrošača o povećanju kamatne stope ili o eventualnim naknadama koje mora platiti u skladu sa člankom 12. stavkom 2. ovoga Zakona
- ako ne obavijesti potrošača o otkazivanju i razlozima otkazivanja ugovora u skladu sa člankom 13. stavkom 3. ovoga Zakona
- ako potrošaču ne omogući odustanak od ugovora sukladno članku 14. ovoga Zakona
- ako ne obavijesti potrošača o prijenosu prava iz članka 17. ovoga Zakona
- ako ne pruža redovito informacije iz članka 6. ovoga Zakona
- ako potrošaču ne omogući prijevremenu otplatu sukladno članku 16. ovoga Zakona
- ako u slučaju znatnijeg prekoračenja dužeg od mjesec dana ne obavijesti potrošača u skladu sa člankom 18. stavkom 2. ovoga Zakona
- ako ne postupa u skladu sa člankom 19. ovoga Zakona
- ako pruža usluge potrošačkog kreditiranja bez odobrenja iz članka 21. ovoga Zakona
- ako nadležnom inspektor i drugim osobama ovlaštenima za nadzor ne omogući provođenje nadzora sukladno članku 23. stavku 1. ovoga Zakona

– ako protivno odredbama članka 10. stavka 3. ovoga Zakona potrošaču, besplatno i u svakom trenutku tijekom cjelokupnog trajanja ugovora o kreditu, ne stavi na raspolaganje izvještaj u obliku otplatnog plana

– ako ne dostavi izvješće Ministarstvu financija u skladu sa člankom 22. Pravilnika o odobrenju za pružanje usluga potrošačkog kreditiranja (»Narodne novine«, br. 14/10. i 16/13.)

– ako odobrava kredite protivno ovom Zakonu

– ako se ne pridržava propisa donesenih na temelju ovoga Zakona i to članka 21. stavka 2. Pravilnika o odobrenju za pružanje usluga potrošačkog kreditiranja (»Narodne novine«, br. 14/10. i 16/13.), članka 3. Pravilnika o obvezi informiranja potrošača i o dodatnim pretpostavkama za izračun efektivne kamatne stope (»Narodne novine«, br. 14/10. i 124/13.) i članaka 1. do 5. Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu vođenja evidencije sklopljenih ugovora (»Narodne novine«, br. 1/13.)

– ako protivno odredbama članka 11.a stavka 1. ovoga Zakona ne definira parametar koji će koristiti za donošenje odluke o korekciji promjenjive kamatne stope, ne razradi uzročno-posljedične veze kretanja parametra i utjecaja tih kretanja na visinu promjenjive kamatne stope, ne odredi razdoblja u kojima se razmatra donošenje odluke o korekciji visine kamatne stope

– ako protivno odredbama članka 11.a stavka 4. ovoga Zakona potrošaču prije sklapanja ugovora o kreditu ne predoči propisane elemente, ne upozori ga na rizike promjenjivosti, ne ugovori promjenjive elemente na temelju kojih se izračunava promjenjiva kamatna stopa

– ako protivno odredbama članka 11.a stavka 5. ovoga Zakona za postojeće ugovore o kreditu u kojima nisu definirani parametri i njihove uzročno-posljedične veze ne ugovori s dužnikom parametar, i to jednu od sljedećih varijabli: EURIBOR, LIBOR, NRS, prinos na Trezorske zapise Ministarstva financija ili prosječnu kamatnu stopu na depozite građana u odnosnoj valuti te fiksni dio kamatne stope i razdoblja promjene kamatnih stopa ili kod stambenih ugovora o kreditu, kod kojih je tečaj ugovorene strane valute u odnosu na ugovoreni tečaj na dan prvog korištenja kredita aprecioirao više od 20 %, ne primjenjuje zakonsko ograničenje visine kamatne stope ili po prestanku aprecioiracije ne ponudi potrošaču konverziju preostalog dijela neotplaćenog kredita u kunski ili kredit s valutnom klauzulom EUR bez naknade ili potrošaču zaračuna bilo kakve troškove ugovaranja i popratne troškove u vezi s tim

– ako protivno odredbama članka 11.a stavka 6. ovoga Zakona potrošaču kod kojeg treba provesti povećanje kamatne stope ne dostavi obavijest o povećanju 15 dana prije njegove provedbe ili obračuna naknadu za prijevremeno vraćanje kredita

– ako protivno odredbama članka 20.a ovoga Zakona ugovori maksimalnu EKS veću od propisane

– ako u propisanom roku protivno odredbama članka 12. stavaka 4. i 5. ovoga Zakona ne ponudi potrošaču kojemu je umanjeno ili ukinuto prekoračenje po tekućem računu, obročno otplatu iznosa za koji je prethodno dopušteno prekoračenje umanjeno, ili iznosa ukinutog prethodnog dopuštenog prekoračenja, u 12 mjesečnih obroka i primjenom kamatne stope koja vrijedi za dopušteno prekoračenje po tekućem računu.

(2) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 27.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vjerovnik ili kreditni posrednik:

– ako ne pruži potrošaču odgovarajuća objašnjenja u skladu sa člankom 5. stavkom 8. ovoga Zakona,

– ako ne upozori potrošača na troškove koje je dužan platiti javnom bilježniku prilikom sklapanja ugovora o kreditu, u skladu sa člankom 5. stavkom 1. točkom j) ovoga Zakona,

– ako ne obavijesti potrošača, besplatno i u primjerenom roku, o informacijama u skladu sa člankom 9. stavkom 2. ovoga Zakona,

– ako na zahtjev potrošača ne dostavi izvještaj u obliku otplatnog plana, besplatno i u bilo kojem trenutku tijekom cjelokupnog trajanja ugovora o kreditu u skladu sa člankom 10. stavkom 2. točkom i) ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 27.a

U slučaju kad nadležno nadzorno tijelo inspekcijskim nadzorom ili na drugi način ustanovi sumnju na počinjenje prekršaja iz članka 26. stavka 1. podstavaka 20. i 30. ovoga Zakona, predložit će sudu oduzimanje imovinske koristi ostvarene prekršajem ili kaznenim djelom, sukladno odredbama zakona kojim se uređuje postupak oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom ili prekršajem.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 28.

(1) Ministar financija donijet će u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona propise za čije je donošenje nadležan na temelju odredaba ovoga Zakona.

(2) Vjerovnici, odnosno kreditni posrednici, dužni su uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovoga Zakona do 1. siječnja 2011.

Članak 29.

(1) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na ugovore o kreditu sklopljene do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, osim u slučajevima iz stavka 2. ovoga članka.

(2) Odredbe članaka 9., 11., 12., 13. i 17., druga rečenica članka 18. stavka 1. i članak 18. stavak 2., a kojima se propisuju obveze obavještanja potrošača o promjenama uvjeta ugovora, primjenjuju se i na otvorene ugovore o kreditu sklopljene do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Na dan 1. siječnja 2011. prestaju važiti odredbe članaka 71. do 86., članka 143. stavka 3. podstavka 9. do 12., članka 143. stavka 3. podstavka 13. u dijelu koji se odnosi na članak 86., članka 144. stavka 1. podstavka 31. do 34. te članka 145. stavka 1. podstavka 28. do 33. Zakona o zaštiti potrošača (»Narodne novine«, br. 79/07. i 125/07.).

(4) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje vrijediti Odluka o jedinstvenoj metodi izračuna efektivne godišnje kamatne stope na potrošačke zajmove (»Narodne novine«, br. 27/08.).

Stupanje na snagu

Članak 30.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2010., osim odredaba članka 9. koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Nakon pročišćavanja ostali su sljedeći članci iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (Nar. nov., br. 143/13., od 2. prosinca 2013.)

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 13.

(1) Članak 3. ovoga Zakona u dijelu koji se odnosi na članak 11.a stavak 5. Zakona o potrošačkom kreditiranju (»Narodne novine«, br. 75/09. i 112/12.) primjenjuje se na sve ugovore o potrošačkom kreditu neovisno o datumu sklapanja ugovora o kreditu.

(2) Za postojeće ugovore o kreditu sklopljene do stupanja na snagu ovoga Zakona, u kojima nisu definirani parametri i njihove uzročno-posljedične veze, vjerovnici moraju s dužnikom uskladiti kamatnu stopu, određivanjem parametra i fiksne marže, kao i razdoblja promjena kamatnih stopa, najkasnije do 1. siječnja 2014.

Članak 14.

Ministar financija donijet će pravilnik iz članka 1. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 15.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2014.

Nakon pročišćavanja ostali su sljedeći članci iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (Nar. nov., br. 112/12., od 11. listopada 2012.)

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 14.

(1) Vjerovnici koji su do stupanja na snagu ovoga Zakona odobravali kredite na temelju članka 3. stavka 1. točke a) i i) Zakona o potrošačkom kreditiranju (»Narodne novine«, br. 75/09.) stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju s obavljanjem ove djelatnosti te su dužni u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona podnijeti Ministarstvu financija dokumentirani zahtjev za izdavanje odobrenja za poslove namjenskog potrošačkog kreditiranja.

(2) Vjerovnik koji ne postupi u skladu s odredbama članka 5. ovoga Zakona, a u dijelu kojim je u Zakon o potrošačkom kreditiranju (»Narodne novine«, br. 75/09.) dodan članak 11.a stavak 1. ne smije mijenjati postojeće kamatne stope na štetu potrošača i ne smije plasirati nove kredite s promjenjivom kamatnom stopom sve dok se ne uskladi s odredbama članka 5. ovoga Zakona kojim je u Zakon o potrošačkom kreditiranju dodan članak 11.a stavak 1.

(3) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju vrijediti odobrenja izdana leasing društvima na temelju Zakona o potrošačkom kreditiranju (»Narodne novine«, br. 75/09.) i njegovih podzakonskih akata, kao i obveze koje proizlaze iz tih odobrenja.

(4) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju vrijediti odobrenja za pružanje usluga potrošačkog kreditiranja izdana institucijama za elektronički novac i institucijama za platni promet na temelju Zakona o potrošačkom kreditiranju (»Narodne novine«, br. 75/09.) u odnosu na kreditiranje koje je sastavni dio platnih usluga za koje su te institucije dobile odobrenje Hrvatske narodne banke.

Članak 15.

Ministar financija donijet će propis iz članka 11. ovoga Zakona u roku od 60 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 16.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članaka 5. i 7. ovoga Zakona koje stupaju na snagu danom isteka 90 dana od dana objave ovoga Zakona u »Narodnim novinama«

4. ZAKON O ZAŠTITI POTROŠAČA*

Dio I.

TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje zaštita osnovnih prava potrošača pri kupnji proizvoda i usluga, kao i pri drugim oblicima stjecanja proizvoda i usluga na tržištu, i to:

1. pravo na zaštitu ekonomskih interesa potrošača
2. pravo na zaštitu od opasnosti za život, zdravlje i imovinu
3. pravo na pravnu zaštitu potrošača
4. pravo na informiranje i izobrazbu potrošača
5. pravo na udruživanje potrošača u svrhu zaštite njihovih interesa
6. pravo na predstavljanje potrošača i sudjelovanje predstavnika potrošača u radu tijela koja rješavaju pitanja od njihova interesa.

Članak 2.

Izrazi koji u ovom Zakonu imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se na muške i ženske osobe.

Uskladjivanje s pravnim aktima Europske unije

Članak 3.

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

1. Direktivom Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL L 95, 21. 4. 1993.)
2. Direktivom 98/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o zaštiti potrošača prilikom isticanja cijena proizvoda ponuđenih potrošačima (SL L 080, 18. 3. 1998.)
3. Direktivom 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2002. o trgovanju na daljinu financijskim uslugama koje su namijenjene potrošačima i o izmjeni Direktive Vijeća 90/619/EEZ i direktiva 97/7/EZ i 98/27/EZ (SL L 271, 9. 10. 2002.)
4. Direktivom 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća (»Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi«) (Tekst značajan za EGP) (SL L 149, 11. 6. 2005.)
5. Direktivom 2008/122/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o zaštiti potrošača u odnosu na određene aspekte ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, o dugoročnim proizvodima za odmor, preprodaji i razmjeni (Tekst značajan za EGP) (SL L 33, 3. 2. 2009.)
6. Direktivom 2009/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o sudskim nalogima za zaštitu interesa potrošača (kodificirana verzija) (Tekst značajan za EGP) (SL L 110, 1. 5. 2009.)
7. Direktivom 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (Tekst značajan za EGP) (SL L 304, 22. 11. 2011.).

* Nar. nov., br. 41/14., od 31. ožujka 2014., a stupio je na snagu 8. travnja 2014., osim odredaba čl. 4. st. 1., ča. 39. i 40., čl. 42., čl. 44. do 48. i čl. 57. do 79., čl. 137. st. 3. toč. 7., st. 4. toč. 3. i 4., čl. 138. st. 1. toč. 30. do 36., st. 2. i 3. i čl. 140. st. 1. toč. 19. i st. 2. i 3. Zakona koje su stupile na snagu 13. lipnja 2014. i čl. 18. do 23., čl. 137. st. 1. toč. 4. do 8., čl. 138. st. 1. toč. 19. do 27., st. 2. i 3. Zakona koje stupaju na snagu 1. siječnja 2015.

Odnos prema drugim zakonima

Članak 4.

(1) Ako su odredbe ovoga Zakona u suprotnosti s odredbama zakona kojima se uređuju pojedina upravna područja, a koji su usklađeni s pravnom stečevinom Europske unije, na odnose između potrošača i trgovaca primarno se primjenjuju odredbe tih posebnih zakona.

(2) Ako posebnim zakonima iz stavka 1. ovoga članka ili ovim Zakonom nije drukčije određeno, na obveznopravne odnose između potrošača i trgovca primjenjuju se odredbe Zakona o obveznim odnosima.

Pojmovi

Članak 5.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. »cijena za jedinicu mjere« je konačna cijena u kunama, za jedan kilogram, jednu litru, jedan metar, jedan četvorni metar ili jedan kubni metar proizvoda ili neka druga jedinica količine koja se općenito ili uobičajeno koristi kod prodaje proizvoda na području Republike Hrvatske, a koja uključuje porez na dodanu vrijednost

2. »digitalni sadržaj« jesu podaci koji se proizvode i isporučuju u digitalnom obliku

3. »financijska usluga« je bankovna usluga, usluga kreditiranja, usluga osiguranja, usluga dobrovoljnog mirovinskog osiguranja, investicijska usluga ili platna usluga

4. »jamstvo za ispravnost prodane stvari« je svaka obveza trgovca ili proizvođača koju, osim odgovornosti za materijalne nedostatke stvari, oni preuzimaju, a temeljem koje su dužni izvršiti povrat plaćenog ili zamijeniti, popraviti odnosno servisirati robu ako roba ne odgovara specifikacijama ili zahtjevima postavljenima u ispravi o jamstvu, odnosno u oglašavanju dostupnom prije ili u vrijeme sklapanja ugovora

5. »javna dražba« je prodaja kod koje trgovac nudi robu ili usluge potrošačima u okviru koje potrošači osobno sudjeluju ili imaju mogućnost osobno sudjelovati, a koja se provodi kroz transparentan postupak nadmetanja koji provodi voditelj dražbe, a u kojem je najuspješniji sudionik dražbe obavezan kupiti robu ili uslugu

6. »maloprodajna cijena« je konačna cijena u kunama za pojedini proizvod ili uslugu, odnosno određenu količinu proizvoda, uključujući porez na dodanu vrijednost

7. »nedopušteni utjecaj« je iskorištavanje premoći u odnosu prema potrošaču i to uporabom pritiska, bez obzira na to jesu li pritom uporabljene sila ili prijetnja, na način kojim se u znatnoj mjeri ograničava sposobnost potrošača da donese odluku utemeljenu na potpunoj obavijesti (informiranu odluku)

8. »nositelj pravila postupanja trgovaca« je svaki subjekt, uključujući pojedinog trgovca ili skupinu trgovaca, koji je odgovoran za sastavljanje i izmjenu pravila postupanja i/ili nadzor nad provođenjem tih pravila od strane onih koji su se obvezali provoditi ga

9. »odluka o kupnji« je svaka odluka koju donosi potrošač, a koja se odnosi na to hoće li, kako i pod kojim uvjetima kupovati, hoće li cijenu platiti u cijelosti ili u obrocima, hoće li proizvod zadržati ili njime dalje raspolagati, hoće li se koristiti pravima koja ima na temelju ugovora, bez obzira na to je li potrošač odlučio djelovati ili suzdržati se od djelovanja

10. »operator sredstava daljinske komunikacije« je bilo koja osoba čiji posao, zanimanje ili djelatnost uključuje i omogućavanje trgovcu uporabu jednog ili više sredstava daljinske komunikacije

11. »označavanje« je navođenje bilo koje riječi, podataka, trgovačkih naziva, žiga, slikovnog prikaza ili simbola koji se odnose na proizvod, a nalazi se na proizvodu, ambalaži, obavijesti, etiketi ili privjesnici koji prate ili se odnose na taj proizvod

12. »pisani prigovor potrošača« je prigovor koji potrošač upućuje trgovcu na trajnom mediju, a kojim iznosi svoje nezadovoljstvo u odnosu na kupljeni proizvod ili pruženu uslugu

13. »poslovna praksa trgovca prema potrošaču« (u daljnjem tekstu: poslovna praksa) je svaka radnja, propuštanje, način ponašanja ili predstavljanja, poslovna komunikacija, uključujući

jući oglašavanje i stavljanje proizvoda na tržište, koju je poduzeo trgovac, a izravno je povezana s promidžbom, prodajom ili isporukom proizvoda potrošaču

14. »poslovne prostorije« jesu prodajni prostor u nekretnini u kojem trgovac trajno obavlja svoju djelatnost, odnosno prodajni prostor u pokretnini u kojem trgovac uobičajeno obavlja svoju djelatnost

15. »potrošač« je svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu izvan svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti

16. »povezani ugovor« je ugovor kojim se potrošaču pružaju usluge povezane s ugovorom:

– o pravu na vremenski ograničenu uporabu (timeshare) ili

– o dugotrajnom turističkom proizvodu ili

– sklopljenim na daljinu ili

– sklopljenim izvan poslovnih prostorija,

a koje pruža trgovac ili treća osoba, na temelju dogovora između treće osobe i trgovca

17. »poziv na kupnju« je svaki oblik poslovne komunikacije kojim se navode osnovna obilježja proizvoda i njegova cijena, i to na način koji je prikladan sredstvu poslovne komunikacije koje se koristi, a čime se potrošaču daje mogućnost kupnje proizvoda

18. »pravila postupanja trgovaca« jesu sporazum ili skup pravila koji nije donesen u obliku zakona ili nekog drugog propisa, a kojim je uređen način postupanja trgovaca koji su se obvezali poštovati ta pravila postupanja u odnosu na jednu ili više poslovnih praksi ili gospodarskih sektora

19. »profesionalna pažnja« je standard strukovnih sposobnosti i stupanj pažnje za koje se razumno očekuje da će ih trgovac primjenjivati u odnosu s potrošačem, a koje su u skladu s poštenom poslovnom praksom i načelom savjestnosti i poštenja na području djelovanja trgovca

20. »proizvod« je svaka roba ili usluga, uključujući nekretnine, prava i obveze

21. »proizvod u rasutom stanju« je proizvod koji je ponuđen na prodaju potrošačima, a koji nije prethodno zapakiran i koji je izmjeren u nazočnosti potrošača

22. »roba« je tjelesna pokretna stvar, osim onih koje su prodane u ovršnom ili drugom prisilnom postupku, uključujući vodu, plin i električnu energiju ako se prodaju u ograničenom obujmu ili ograničenoj količini

23. »roba izrađena po specifikaciji potrošača« je roba koja nije unaprijed proizvedena, već je izrađena na temelju individualnog izbora ili odluke potrošača

24. »sredstva daljinske komunikacije« jesu sva sredstva koja se bez istodobne fizičke prisutnosti trgovca i potrošača mogu koristiti za sklapanje ugovora na daljinu, kao što su adresirani i neadresirani tiskani materijal, univerzalna pisma i dopisnice, tiskane promidžbene poruke s narudžbenicom, katalozi, telefoni s ljudskim posredovanjem i bez njega, radio, videofon, video tekst, telefaks, televizija, internet i elektronička pošta

25. »trajni medij« je svako sredstvo koje omogućava potrošaču ili trgovcu da pohrani informacije koje su njemu osobno namijenjene tako da budu dostupne za kasniju uporabu toliko dugo koliko je potrebno s obzirom na svrhu informacije i koje omogućava nepromijenjenu reprodukciju podataka, kao što je papir, elektronička pošta, CD-ROM, DVD, memorijska kartica i čvrsti disk računala

26. »trgovac« je bilo koja osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu u okviru svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti, uključujući i osobu koja nastupa u ime ili za račun trgovca

27. »ugovor na daljinu« je ugovor sklopljen između trgovca i potrošača u okviru organiziranog sustava prodaje ili pružanja usluge bez istodobne fizičke prisutnosti trgovca i potrošača na jednome mjestu pri čemu se do trenutka sklapanja ugovora te za sklapanje ugovora isključivo koristi jedno ili više sredstava daljinske komunikacije

28. »ugovor sklopljen izvan poslovnih prostorija« je ugovor između trgovca i potrošača:

– koji je sklopljen uz istodobnu fizičku prisutnost trgovca i potrošača na jednome mjestu koje ne predstavlja poslovne prostorije trgovca, čak i kad je potrošač dao ponudu

– koji je sklopljen u poslovnim prostorijama trgovca ili putem sredstava daljinske komunikacije neposredno nakon što je trgovac pristupio potrošaču osobno i individualno na mjestu koje nisu njegove poslovne prostorije, a u kojem su trgovac i potrošač bili istodobno fizički prisutni ili

– koji je sklopljen za vrijeme izleta koji je organizirao trgovac s namjerom ili ciljem promocije ili prodaje robe ili usluga potrošaču

29. »ugovor o kupoprodaji« je ugovor kojim trgovac prenosi ili se obvezuje prenijeti potrošaču robu u vlasništvo, a potrošač plaća ili se obvezuje platiti mu cijenu, uključujući bilo koji ugovor koji za predmet istodobno ima robu i uslugu

30. »ugovor o usluzi« je ugovor kojim trgovac pruža ili se obvezuje pružiti uslugu potrošaču, a potrošač plaća ili se obvezuje platiti mu cijenu

31. »ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu (timeshare)« je ugovor sklopljen na razdoblje duže od jedne godine kojim potrošač, uz naknadu, stječe pravo korištenja jednog ili više noćenja kroz više razdoblja korištenja

32. »ugovor o dugotrajnom turističkom proizvodu« je ugovor sklopljen na razdoblje duže od jedne godine kojim potrošač, uz naknadu, prvenstveno stječe pravo na popust ili druge pogodnosti vezane uz smještaj, odvojeno ili zajedno s putovanjem ili drugim uslugama

33. »ugovor o ponovnoj prodaji« je ugovor kojim trgovac, uz naknadu, pomaže potrošaču pri prodaji ili kupnji prava na vremenski ograničenu uporabu (timeshare) ili drugog dugotrajnog turističkog proizvoda

34. »ugovor o zamjeni« je ugovor kojim se potrošač, uz naknadu, uključuje u sustav zamjene koji mu omogućuje noćenje ili druge usluge, u zamjenu za omogućavanje drugim osobama privremenog korištenja pogodnosti koje potrošač ima na temelju svoga prava na vremenski ograničenu uporabu (timeshare)

35. »uređena profesija« je profesionalna djelatnost ili skupina profesionalnih djelatnosti za čije pokretanje, obavljanje ili određeni način obavljanja zakon ili drugi propis izravno ili neizravno zahtijeva određenu profesionalnu kvalifikaciju

36. »važan utjecaj na ekonomsko ponašanje potrošača« je korištenje poslovne prakse radi znatnog umanjivanja sposobnosti potrošača da donese odluku utemeljenu na potpunoj obavijesti, što dovodi do toga da potrošač donosi odluku o kupnji koju inače ne bi donio.

Dio II.

POSLOVANJE TRGOVACA S POTROŠAČIMA

Glava I.

OPĆE ODREDBE

Označavanje

Članak 6.

(1) Proizvodi koji se na području Republike Hrvatske nude potrošačima moraju na ambalaži, privjesnici, naljepnici ili na samom proizvodu sadržavati najmanje:

1. osnovna obilježja proizvoda u mjeri koja je potrebna da bi potrošač donio odluku o kupnji kao što su naziv proizvoda, tip i model proizvoda, naziv pod kojim se proizvod prodaje, sastav proizvoda, svojstva i tehnička obilježja proizvoda

2. naziv i sjedište proizvođača ili uvoznika koji ima sjedište na području Europske unije.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti jasni, vidljivi i čitljivi te napisani hrvatskim jezikom i latiničnim pismom, što ne isključuje mogućnost istodobne uporabe drugih jezika, a mogu uključivati znakove i piktograme lako razumljive potrošaču.

(3) Ako su napisani na više jezika, podaci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti napisani na isti način.

(4) Odredbe ovoga članka ne primjenjuju se na proizvode čije je označavanje uređeno posebnim propisom.

Isticanje cijena proizvoda i pružanja usluga

Članak 7.

(1) Trgovac mora jasno, vidljivo i čitljivo istaknuti iznos maloprodajne cijene i cijene za jedinicu mjere proizvoda ili usluge koju pruža.

(2) Na proizvodu ili na prodajnom mjestu, osim cijena iz stavka 1. ovoga članka, ne smiju se istaknuti druge cijene, osim u slučajevima iz članka 8. stavka 4. i glave II. ovoga dijela Zakona.

(3) Cijenu za jedinicu mjere nije potrebno istaknuti ako je istovjetna s maloprodajnom cijenom proizvoda.

(4) Kod proizvoda u rasutom stanju ističe se samo cijena za jedinicu mjere na prodajnome mjestu proizvoda.

(5) Trgovac cijenu mora istaknuti tako da ne oštećuje proizvod.

(6) Odredbe stavka 1. ovoga članka ne primjenjuju se na javnu dražbu i prodaju umjetničkih djela i antikviteta te na cijene usluga uređene posebnim propisima.

(7) Trgovac se mora pridržavati istaknute maloprodajne cijene i uvjeta prodaje.

(8) Pri oglašavanju u kojem se navodi maloprodajna cijena proizvoda ili usluga mora biti navedena i cijena za jedinicu mjere, sukladno odredbama ovoga članka.

(9) Ministar nadležan za poslove zaštite potrošača pravilnikom će propisati način isticanja maloprodajne cijene i cijene za jedinicu mjere iz stavka 1. ovoga članka.

Uvjeti prodaje

Članak 8.

(1) Trgovac može odbiti sklapanje ugovora o kupoprodaji proizvoda ili pružanju usluge samo ako to proizlazi iz okolnosti slučaja.

(2) Trgovac je dužan prodajne uvjete jasno, vidljivo i čitljivo istaknuti u poslovnim prostorijama.

(3) Posebne uvjete prodaje trgovac može odobriti za:

- pojedine proizvode ili skupinu proizvoda
- pojedine skupine potrošača
- pojedine oblike plaćanja.

(4) Ako trgovac, kao poseban uvjet prodaje, odobrava popust za pojedine proizvode ili skupine proizvoda, dužan je istaknuti maloprodajnu cijenu sukladno članku 18. ovoga Zakona, osim ako nije drukčije uređeno posebnim propisima.

Račun

Članak 9.

(1) Trgovac je dužan potrošaču omogućiti provjeru ispravnosti zaračunatog iznosa u odnosu na kupljene proizvode, odnosno pružene usluge.

(2) Ispostavljanje računa nije dopušteno naplaćivati.

(3) Na ispostavljanje i sadržaj računa na odgovarajući se način primjenjuju odredbe posebnih propisa kojima se uređuje obveza ispostavljanja računa.

Pisani prigovor

Članak 10.

(1) Trgovac je dužan omogućiti potrošaču podnošenje pisanog prigovora u svojim poslovnim prostorijama i bez odgađanja pisanim putem potvrditi njegov primitak.

(2) Osim obveze iz stavka 1. ovoga članka, trgovac je dužan potrošaču omogućiti podnošenje pisanog prigovora putem pošte, telefaksa ili elektroničke pošte.

(3) Trgovac je dužan u poslovnim prostorijama vidljivo istaknuti obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

(4) Osim obveze iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka, trgovac koji pruža javnu uslugu dužan je na ispostavljenom računu vidljivo istaknuti obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora.

(5) Trgovac je dužan u pisanom obliku odgovoriti na prigovore iz stavaka 1., 2. i 4. ovoga članka u roku od 15 dana od dana zaprimljenog prigovora.

(6) Trgovac je dužan voditi i čuvati evidenciju prigovora potrošača iz stavaka 1., 2. i 4. ovoga članka na trajnom mediju godinu dana od dana primitka pisanog prigovora potrošača.

Raspolaganje osobnim podacima potrošača

Članak 11.

Trgovcu se zabranjuje davanje osobnih podataka potrošača bilo kojoj trećoj osobi bez prethodne privole potrošača, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

Popravak i/ili održavanje proizvoda

Članak 12.

(1) Za usluge popravaka i održavanja proizvoda čija je vrijednost veća od 500,00 kuna trgovac je dužan potrošaču ispostaviti ponudu s opisom radova te upotrijebljenog materijala i dijelova za popravak.

(2) Ako se tijekom popravka pojavi potreba za dodatnim radovima i ugradnjom dodatnih dijelova, trgovac je dužan postupiti u skladu s člankom 47. ovoga Zakona.

Plaćanje predujmom

Članak 13.

(1) Osim ako nije drukčije ugovoreno, ako trgovac zahtijeva ili izričito uvjetuje kupnju proizvoda ili pružanje usluge djelomičnim ili ukupnim jednokratnim ili obročnim predujmom, dužan je potrošaču prigodom isporuke proizvoda ili pružene usluge obračunati i isplatiti kamate po kamatnoj stopi poslovne banke trgovca za oročene štedne uloge na tri mjeseca za cijelo razdoblje, računajući od dana primljenog predujma do dana isporuke proizvoda ili pružanja usluge, ako je rok isporuke proizvoda ili pružanja usluge dulji od 30 dana.

(2) U slučaju da trgovac ne može isporučiti proizvod dužan je vratiti potrošaču uplaćeni predujam te obračunati i isplatiti kamate po kamatnoj stopi poslovne banke trgovca za oročene štedne uloge na tri mjeseca za cijelo razdoblje, računajući od dana primljenog predujma do dana isplate, što je moguće prije, a najkasnije u roku od sedam dana od dana kada je nastupilo zakašnjenje.

Plaćanje novčanih obveza

Članak 14.

Novčana obveza koju potrošač plaća putem pružatelja platne usluge smatrat će se namirenom s danom kada je pružatelj platne usluge primio od potrošača nalog za plaćanje i kada je taj nalog postao neopoziv u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje platni promet.

Neplaćena dospjela novčana potraživanja

Članak 15.

(1) Izdavanje opomene radi naplate neplaćenih dospjelih novčanih potraživanja nije dopušteno naplaćivati.

(2) Trgovac koji pruža javnu uslugu dužan je na računu istaknuti iznos neplaćenih dospjelih novčanih potraživanja za prethodna razdoblja.

(3) U vezi s osporenim neplaćenim dospjelim novčanim potraživanjima, trgovcu koji pruža javnu uslugu, nije dopušteno pokretanje postupka prisilne naplate do okončanja sudskog ili izvansudskog postupka.

Ambalaža

Članak 16.

(1) Ambalaža ne smije dovoditi potrošača u zabludu u vezi s masom i veličinom proizvoda te mora biti sukladna s posebnim propisima kojima se propisuju zahtjevi za ambalažu.

(2) U slučaju ponude zamatanja posebnim papirom za zamatanje i dodatnim ukrasima, cijena tih proizvoda i usluge zamatanja mora biti istaknuta jasno, vidljivo i čitljivo.

(3) Trgovac mora na zahtjev potrošača zadržati ambalažu prodanog proizvoda i zbrinuti je sukladno s posebnim propisima.

Ostavljanje oglasnih poruka i materijala

Članak 17.

(1) Zabranjeno je ostavljanje oglasnih poruka i materijala u ili na poštanskim sandučićima te na ili ispred kućnih vrata potrošača ako je takva zabrana na njima jasno napisana.

(2) Za ostavljanje oglasnih poruka i materijala odgovoran je trgovac čija se roba i usluge oglašavaju na oglasnim porukama i materijalima.

Glava II.

POSEBNI OBLICI PRODAJE

Opće odredbe

Članak 18.

(1) Posebnim oblicima prodaje smatra se prodaja proizvoda i usluga po cijenama nižim od cijena u redovnoj prodaji.

(2) Prodaja iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća, među ostalim, akcijsku prodaju, rasprodaju, sezonsko sniženje, prodaju proizvoda s greškom i prodaju proizvoda kojima istječe rok uporabe.

(3) Prilikom obavljanja posebnog oblika prodaje iz stavka 1. ovoga članka, a koji nije uređen ovom glavom Zakona, trgovac može koristiti i druge nazive različite od onih navedenih u stavku 2. ovoga članka.

(4) Prilikom obavljanja posebnog oblika prodaje iz ove glave Zakona, trgovac je dužan istaknuti cijenu u redovnoj prodaji i cijenu tijekom trajanja posebnog oblika prodaje.

Akcijska prodaja

Članak 19.

(1) Akcijska prodaja je prodaja određenih proizvoda u razdoblju ne duljem od 30 dana po cijeni koja je niža od cijene tog proizvoda u redovnoj prodaji.

(2) Proizvodi iz stavka 1. ovoga članka moraju biti jasno, vidljivo i čitljivo označeni riječima »akcija« ili »akcijska prodaja«.

(3) Pri oglašavanju akcijske prodaje trgovac je dužan navesti njezino trajanje.

Rasprodaja

Članak 20.

Rasprodaja je prodaja proizvoda po nižoj cijeni u slučaju:

- prestanka poslovanja trgovca
- prestanka poslovanja u dosadašnjim poslovnim prostorijama

- prestanka prodaje određenog proizvoda iz predmeta poslovanja trgovca
- kada je poslovanje trgovca ozbiljno ugroženo
- obavljanja složenijih građevinskih radova unutar ili na poslovnim prostorijama.

Sezonsko sniženje

Članak 21.

(1) Sezonskim sniženjem smatra se prodaja proizvoda po sniženoj cijeni nakon proteka sezone, i to najviše tri puta godišnje.

(2) Sezonsko sniženje započinje u razdoblju između 27. prosinca i 10. siječnja, 1. i 15. travnja, odnosno 10. i 25. kolovoza i može trajati najdulje 60 dana.

(3) Ako u razdoblju iz stavka 2. ovoga članka nisu prodani svi proizvodi, trgovac može nastaviti s prodajom proizvoda po sniženoj cijeni sve do isteka zaliha.

(4) Prodaju iz stavka 3. ovoga članka nije dopušteno oglašavati kao sezonsko sniženje.

(5) Ako se sezonsko sniženje iskazuje u postotnom rasponu, najveći postotak na početku sezonskog sniženja mora se odnositi na najmanje jednu petinu količine svih proizvoda koji se prodaju na sezonskom sniženju.

(6) Ako je cijena proizvoda koji se prodaje na sezonskom sniženju, umanjena više puta, trgovac može jasno, vidljivo i čitljivo označiti sve izmjene cijena tijekom sezonskog sniženja.

Proizvod s greškom

Članak 22.

Ako trgovac prodaje proizvod koji ima grešku, mora jasno, vidljivo i čitljivo označiti na proizvodu ili na prodajnom mjestu da je riječ o prodaji proizvoda s greškom te upoznati potrošača u čemu se sastoji greška na proizvodu.

Proizvod kojem istječe rok uporabe

Članak 23.

Proizvod koji se prodaje po nižoj cijeni od cijene u redovnoj prodaji jer mu istječe rok uporabe mora imati dodatno jasno, vidljivo i čitljivo istaknut krajnji rok uporabe.

Glava III.

JAVNE USLUGE KOJE SE PRUŽAJU POTROŠAČIMA

Opće odredbe

Članak 24.

(1) Javnim uslugama u smislu ovoga Zakona smatraju se:

1. distribucija električne energije
2. distribucija prirodnog plina
3. distribucija toplinske energije
4. elektroničke komunikacijske usluge
5. javna vodoopskrba i javna odvodnja
6. opskrba plinom u javnoj usluzi
7. obavljanje dimnjačarskih poslova
8. opskrba električnom energijom u univerzalnoj usluzi
9. poštanske usluge
10. prijevoz putnika u javnom prometu
11. prikupljanje miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada.

(2) Prilikom ispostavljanja računa za pružanje javnih usluga potrošačima trgovac mora primjenjivati obračun i cijene uređene posebnim propisima.

(3) Uslugu očitavanja mjernih uređaja nije dopušteno naplaćivati, osim u slučajevima koji su određeni posebnim propisom.

(4) Trgovac mora potrošaču omogućiti upoznavanje unaprijed sa svojim općim uvjetima poslovanja te uvjetima korištenja javnih usluga i javno ih objaviti na svojim mrežnim stranicama.

(5) O svakoj promjeni uvjeta iz stavka 4. ovoga članka trgovac je dužan unaprijed pisanim putem obavijestiti potrošača.

Reklamacije potrošača – korisnika javnih usluga

Članak 25.

(1) Tijelo javne vlasti koje uređuje pružanje javnih usluga potrošačima dužno je osnovati savjetodavno tijelo u čijem sastavu mora biti i predstavnik udruge za zaštitu potrošača te donositi odluke, nakon mišljenja savjetodavnog tijela, na transparentan, objektivan i nediskriminirajući način.

(2) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja odlučuje o pravima i obvezama potrošača javnih usluga dužna je osnovati savjetodavno tijelo u čijem sastavu mora biti i predstavnik udruge za zaštitu potrošača, ako djeluje na lokalnom području, te donositi odluke, nakon mišljenja savjetodavnog tijela, na transparentan, objektivan i nediskriminirajući način.

(3) Trgovac koji pruža javnu uslugu dužan je osnovati povjerenstvo za reklamacije potrošača u čijem sastavu mora biti i predstavnik udruge za zaštitu potrošača.

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, za pojedine djelatnosti koje obavljaju trgovci koji imaju do pet zaposlenih može se pri Hrvatskoj obrtničkoj komori ili Hrvatskoj gospodarskoj komori osnovati povjerenstvo za reklamacije potrošača u čijem sastavu mora biti i predstavnik udruge za zaštitu potrošača.

(5) Po primitku odgovora na pisani prigovor iz članka 10. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona, a koji se odnosi na javne usluge, potrošač može podnijeti reklamaciju povjerenstvu iz stavaka 3. i 4. ovoga članka.

(6) Povjerenstvo mora pisano odgovoriti potrošaču na zaprimljene reklamacije u roku od 30 dana od dana zaprimanja reklamacije.

(7) U vezi s prigovorom, odnosno reklamacijom koja se odnosi na javne usluge, potrošač može pokrenuti sudski ili izvansudski postupak tek nakon što je iscrpio postupke iz stavka 5. ovoga članka te postupak utvrđen zakonom kojim se uređuje opći upravni postupak u odnosu na zaštitu od postupanja pružatelja javnih usluga.

(8) Savjetodavno tijelo iz stavaka 1. i 2. ovoga članka i povjerenstvo za reklamacije potrošača iz stavaka 3. i 4. ovoga članka financira tijelo, odnosno trgovac koji ga osniva sukladno svojim internim aktima.

Priključak na distribucijsku mrežu

Članak 26.

Trgovac koji pruža javnu uslugu putem distribucijske mreže mora omogućiti potrošačima priključak na distribucijsku mrežu i uporabu priključka i mreže te pružanje usluga u skladu s posebnim propisima, koncesijskim ugovorima ili općim aktima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na čijem području se usluga pruža, pod nediskriminirajućim, unaprijed poznatim i ugovorenim uvjetima.

Obustavljanje pružanja javne usluge

Članak 27.

(1) Ako se račun trgovca koji pruža javnu uslugu osporava u sudskom ili izvansudskom postupku, a potrošač uredno podmiruje sve sljedeće nesporne račune, trgovac koji pruža javnu uslugu ne smije potrošaču obustaviti pružanje usluge do okončanja navedenoga sudskog ili izvansudskog postupka, osim u slučaju da je potrošač raskinuo ugovor s trgovcem koji pruža javnu uslugu.

(2) Ako je trgovac koji pruža javnu uslugu obustavio pružanje usluge prije nego što je od nadležnog tijela ili osobe obaviješten o pokrenutom postupku iz stavka 1. ovoga članka, dužan je, bez naknade, ponovo započeti i nastaviti pružati uslugu potrošaču do okončanja sudskog ili izvansudskog postupka, osim u slučaju da je potrošač raskinuo ugovor s trgovcem koji pruža javnu uslugu.

(3) Obveza iz stavaka 1. i 2. ovoga članka odnosi se i na slučaj kada trgovac koji pruža javnu uslugu pokrene postupak prisilne naplate protiv potrošača.

(4) Sudskim ili izvansudskim postupkom iz stavaka 1. i 2. ovoga članka smatra se svaki postupak uređen važećim propisima, kao i svaki postupak predviđen općim uvjetima ili drugim pravilima trgovca koji pruža javnu uslugu.

Održavanje kvalitete javne usluge

Članak 28.

(1) Trgovac koji pruža javnu uslugu mora održavati kvalitetu javne usluge u skladu s posebnim propisima i pravilima struke.

(2) Ako je trgovac koji pruža javnu uslugu u Republici Hrvatskoj pružatelj javnih usluga u nekoj drugoj državi članici Europske unije, tada razina javnih usluga koju pruža u Republici Hrvatskoj mora biti najmanje iste kvalitete kao i razina javnih usluga koje pruža u drugim državama članicama Europske unije.

Članak 29.

(1) Tijela koja dodjeljuju ovlaštenje za pružanje javnih usluga dužna su osigurati, svako u djelokrugu svojih zakonskih ovlasti, da nositelj navedenog ovlaštenja pruža javnu uslugu vodeći računa o sigurnosti, redovitosti i kvaliteti javne usluge te da je javna usluga dostupna svim potrošačima.

(2) Tijela iz stavka 1. ovoga članka dužna su omogućiti uvjete za tržišno natjecanje na području javnih usluga, osim ako nije drukčije uređeno posebnim propisom.

Glava IV.

NEPOŠTENA POSLOVNA PRAKSA

Odjeljak I.

Opće odredbe

Područje primjene

Članak 30.

(1) Odredbe ove glave Zakona primjenjuju se na nepoštenu poslovnu praksu trgovca u odnosu prema potrošaču, kako je ona određena člancima 32. do 38. ovoga Zakona, a koju trgovac koristi prije, u vrijeme i nakon sklapanja pravnog posla u vezi s određenim proizvodom.

(2) Odredbe ove glave Zakona ne utječu na:

1. primjenu pravila ugovornog prava, poglavito pravila o sklapanju, valjanosti i pravnim učincima ugovora

2. primjenu propisa kojima se uređuje zdravstvena ispravnost i sigurnost proizvoda

3. primjenu propisa kojima se određuje nadležnost sudova

4. primjenu propisa kojima se određuju uvjeti zasnivanja ili sustavi odobravanja uređenih profesija, kao ni na primjenu propisom predviđenih deontoloških pravila određenih profesija ili nekih drugih posebnih pravila kojima se uređuju uređene profesije, a kojima je svrha održati visok stupanj profesionalnog integriteta tih profesija.

(3) Odredbe ove glave Zakona ne odnose se na primjenu zakona i drugih propisa kojima se uređuje izdavanje potvrda i označavanje čistoće predmeta izrađenih od plemenitih kovina.

(4) Ako su pojedini aspekti nepoštene poslovne prakse uređeni posebnim propisima, odredbe ove glave Zakona ne primjenjuju se na te aspekte nepoštene poslovne prakse, uz pretpostavku da su posebni propisi usklađeni s pravilima Europske unije kojima su uređeni pojedini aspekti nepoštene poslovne prakse.

Zabrana nepoštene poslovne prakse

Članak 31.

Nepoštena poslovna praksa je zabranjena.

Pojam nepoštene poslovne prakse

Članak 32.

(1) Poslovna praksa je nepoštena:

- ako je suprotna zahtjevima profesionalne pažnje i
- ako, u smislu određenog proizvoda, bitno utječe ili je vjerojatno da će bitno utjecati na ekonomsko ponašanje prosječnog potrošača kojemu je takva praksa namijenjena ili do kojega ona dopire, odnosno prosječnog člana određene skupine potrošača na koju je ta praksa usmjerena.

(2) Poslovna praksa koja će vjerojatno bitno utjecati na ekonomsko ponašanje samo jasno određive skupine potrošača koji su zbog tjelesnih ili duševnih mana, dobi ili lakomislenosti posebno osjetljivi na određenu poslovnu praksu ili određeni proizvod, i to na način koji je trgovac mogao razumno predvidjeti, procjenjivat će se iz perspektive prosječnog člana te skupine potrošača.

(3) Odredba stavka 2. ovoga članka ne utječe na dopuštenost korištenja uobičajene i zakonite promidžbene prakse preuveličavanja ili davanja izjava za koje se ne očekuje da budu shvaćene doslovno.

(4) Nepoštenom poslovnom praksom posebno se smatra:

- zavaravajuća poslovna praksa, kako je uređena u člancima 33. do 35. ovoga Zakona i
- agresivna poslovna praksa, kako je uređena u člancima 36. do 38. ovoga Zakona.

Odjeljak II.

Zavaravajuća poslovna praksa

Zavaravajuće radnje

Članak 33.

(1) Poslovna praksa smatra se zavaravajućom ako sadrži netočne informacije, zbog čega je neistinita ili ako na neki drugi način, uključujući njezino cjelokupno predstavljanje, pa čak ako je informacija činjenično točna, zavarava ili je vjerojatno da će zavarati prosječnog potrošača u vezi s nekom od okolnosti navedenih u stavku 2. ovoga članka, čime ga navodi ili je vjerojatno da će ga navesti da donese odluku o kupnji koju inače ne bi donio.

(2) Okolnosti iz stavka 1. ovoga članka na koje se zavaravajuća poslovna praksa odnosi jesu:

1. postojanje ili priroda proizvoda

2. osnovna obilježja proizvoda, kao što su njegova dostupnost, koristi, rizici, izvedba, sastav, pripadci, postojanje postprodajne pomoći potrošaču i sustava rješavanja pritužbi, metode i datum izrade ili nabave, dostava, podobnost za ostvarivanje svrhe, način korištenja, količina, specifikacija, zemljopisno ili tržišno podrijetlo, rezultati koji se očekuju od njegove uporabe ili rezultati i bitni pokazatelji testova ili provjera provedenih na proizvodu

3. opseg obveza trgovca, motivi poslovne prakse te priroda postupka prodaje, bilo koja izjava ili simbol koji se odnosi na izravno ili neizravno sponzorstvo ili odobrenje trgovca ili proizvoda

4. cijena proizvoda ili način na koji je ona izračunata ili postojanje određene pogodnosti u odnosu na cijenu

5. potreba servisiranja, rezervnih dijelova, zamjene ili popravka

6. priroda, obilježja i prava trgovca ili njegova zastupnika, kao što su njegov identitet, imovina, kvalifikacije, status, odobrenja, članstvo u određenim udruženjima ili povezanost s nekim drugim subjektima, njegovo industrijsko, komercijalno ili intelektualno vlasništvo, nagrade i priznanja

7. prava potrošača, uključujući prava koja potrošač ima na temelju pravila o odgovornosti za materijalne nedostatke

8. rizici kojima potrošač može biti izložen.

(3) Poslovna praksa se, isto tako, smatra zavaravajućom ako, u konkretnom slučaju uzimajući u obzir sva obilježja i okolnosti slučaja, prosječnog potrošača navede ili je vjerojatno da će ga navesti da donese odluku o kupnji koju inače ne bi donio, a uključuje:

1. bilo koji oblik stavljanja proizvoda na tržište, uključujući i usporedno oglašavanje koje dovodi do poistovjećivanja tog proizvoda s nekim drugim proizvodom, zaštićenim znakom, zaštićenim imenom ili drugim znakom raspoznavanja konkurenta na tržištu

2. nepoštivanje obveza, od strane trgovca, koje proizlazi iz pravila postupanja trgovaca koja ga obvezuju, uz pretpostavku da ta obveza ne predstavlja tek namjeru već je riječ o čvrstoj obvezi koju je moguće provjeriti te uz pretpostavku da je trgovac u okviru poslovne prakse naznačio da je vezan tim pravilima postupanja.

Zavaravajuća propuštanja

Članak 34.

(1) Poslovna praksa smatra se zavaravajućom ako u konkretnom slučaju, uzimajući u obzir sva obilježja i okolnosti slučaja, kao i ograničenja konkretnog sredstva komunikacije, ne sadrži važne obavijesti koje su, ovisno o kontekstu, potrebne prosječnom potrošaču kako bi mogao donijeti odluku o kupnji utemeljenu na potpunoj obavijesti i time ga navede ili je vjerojatno da će ga navesti da donese odluku o kupnji koju inače ne bi donio.

(2) Uzimajući u obzir okolnosti iz stavka 1. ovoga članka, zavaravajućim se propuštanjem isto tako smatra:

1. ako trgovac skriva obavijesti iz stavka 1. ovoga članka ili ako su pružene obavijesti nejasne, nerazumljive, dvosmislene ili nepravodobne te

2. ako trgovac ne navede poslovnu svrhu poslovne prakse, a ona nije razvidna iz konteksta, a u oba slučaja, takva praksa, prosječnog potrošača navede ili je vjerojatno da će ga navesti da donese odluku o kupnji koju inače ne bi donio.

(3) Kada trgovac pri prenošenju poslovne prakse koristi konkretno sredstvo komunikacije koje je ograničeno vremenom ili prostorom, prilikom ocjene je li određena važna obavijest izostavljena vodit će se računa o tim ograničenjima, kao i o ostalim mjerama koje je trgovac poduzeo kako bi se te obavijesti dostavile potrošaču na neki drugi način.

(4) U slučaju poziva na kupnju, ako to već nije razvidno iz konteksta, bitnim će se smatrati informacije o:

1. osnovnim obilježjima proizvoda u mjeri koja je prikladna proizvodu i komunikacijskom sredstvu koje se koristi

2. sjedištu i identitetu trgovca, kao što su njegova tvrtka, naziv ili ime te, ako je to potrebno, adresa i identitet osobe u čije ime nastupa

3. maloprodajnoj cijeni proizvoda, ili kad proizvod ne omogućava da cijena bude izračunata unaprijed, o načinu na koji će cijena biti izračunata, kao i, gdje je potrebno, o dodatnim poštanskim troškovima te troškovima prijevoza i dostave, a kada ti troškovi ne mogu biti izračunati unaprijed, naznaku da se plaćaju i ti dodatni troškovi

4. uvjetima plaćanja, dostave, ostalim elementima ispunjenja ugovora, kao i o sustavu

rješavanja pritužbi, ako ti elementi odstupaju od zahtjeva profesionalne pažnje

5. postojanju prava na raskid ili otkaz ugovora, ako je riječ o proizvodima ili pravnim poslovima u vezi s kojima su predviđena i ta prava.

(5) Bitnim se smatraju i one informacije koje je, na temelju ovoga Zakona i drugih propisa usklađenih s pravilima Europske unije, trgovac dužan pružiti potrošaču prilikom bilo koje vrste poslovne komunikacije, uključujući oglašavanje i stavljanje proizvoda na tržište.

Postupci koji predstavljaju zavaravajuću poslovnu praksu

Članak 35.

Zavaravajućom poslovnom praksom smatraju se sljedeći postupci:

1. tvrdnja trgovca da je potpisnik određenog pravila postupanja trgovaca, iako to nije slučaj
2. isticanje zaštitnih znakova, znakova kvalitete ili sličnih znakova bez potrebnog odobrenja

3. tvrdnja da je pravila postupanja trgovaca koja taj trgovac primjenjuje odobrilo ovlašteno tijelo, iako to nije slučaj

4. tvrdnja trgovca da je njegovu djelatnost, njegovu poslovnu praksu ili njegov proizvod odobrilo, preporučilo ili dopustilo ovlašteno tijelo ili privatno tijelo, iako to nije slučaj ili ista takva tvrdnja u slučaju kada njegova poslovna praksa ili proizvod ne udovoljava zahtjevima za izdavanje tog odobrenja, preporuke ili dopuštenja

5. pozivanje na kupnju proizvoda po određenoj cijeni, bez isticanja činjenice da trgovac ima opravdane razloge vjerovati da neće biti u mogućnosti ponuditi isporuku tog ili sličnog proizvoda po navedenoj cijeni, u vrijeme i u količini koji su razumni s obzirom na proizvod, opseg oglašavanja proizvoda i ponuđenu cijenu, odnosno da neće biti u mogućnosti osigurati da drugi trgovac isporuči taj ili sličan proizvod po navedenoj cijeni, u vremenu i u količini koji su razumni s obzirom na navedene okolnosti

6. pozivanje na kupnju proizvoda po određenoj cijeni, a zatim odbijanje da se potrošaču pokaže oglašavani proizvod ili odbijanje prihvaćanja narudžbe potrošača, odnosno dostave proizvoda u razumnom roku ili pokazivanje neispravnog primjerka proizvoda, a sve s namjerom promidžbe nekog drugog proizvoda

7. lažno tvrditi da će proizvod biti dostupan samo u vrlo ograničenom razdoblju ili da će biti dostupan jedino pod posebnim uvjetima u vrlo ograničenom razdoblju, a radi navođenja potrošača da odmah donese odluku o kupnji, čime mu se uskraćuje mogućnost ili vrijeme potrebno da donese odluku utemeljenu na saznanju o svim relevantnim okolnostima

8. obvezati se potrošaču na pružanje nekih postprodajnih usluga, komunicirajući prije odluke o kupnji s potrošačem na jeziku koji nije službeni jezik države članice Europske unije u kojoj se trgovac nalazi, a zatim omogućiti pružanje tih usluga samo na nekom drugom jeziku, a da potrošač na to nije bio jasno upozoren prije sklapanja ugovora

9. tvrditi ili na drugi način stvarati dojam da se proizvod može zakonito prodati, kada to nije slučaj

10. predstavljati potrošaču prava koja mu po zakonu i inače pripadaju kao posebnost ponude trgovca

11. koristiti uredničke sadržaje u medijima radi plaćene promidžbe proizvoda a da u tim sadržajima nije jasno izraženo riječima, znakovima ili zvukovima koje potrošač može jasno prepoznati, da je riječ o promidžbi

12. iznositi netočne tvrdnje u vezi s prirodom i obujmom rizika kojem bi mogla biti izložena osobna sigurnost potrošača ili članova njegove obitelji u slučaju da potrošač ne kupi proizvod

13. oglašavati proizvod koji je sličan proizvodu koji je proizveo neki drugi proizvođač i to na način da se namjerno navodi potrošača na pogrešan zaključak da je oglašavani proizvod proizveo taj drugi proizvođač

14. uspostavljanje, vođenje ili promidžba piramidalnog sustava promidžbe, pri čemu potro-

šač mora dati određenu činidbu kako bi mogao dobiti određenu naknadu, i to prije svega zbog toga jer je uveo u sustav nove potrošače, a ne zbog toga jer je kupio ili konzumirao proizvod

15. tvrditi da će trgovac uskoro prestati sa svojom djelatnošću ili da će se preseliti u druge poslovne prostorije, iako to nije slučaj

16. tvrditi da proizvod može omogućiti dobitak u igrama na sreću

17. lažno tvrditi da proizvod može izliječiti bolest, disfunkcionalnost ili malformaciju

18. prenošenje netočnih obavijesti u vezi sa stanjem na tržištu ili dostupnosti proizvoda, s namjerom da se navede potrošača da kupi proizvod pod uvjetima koji su nepovoljniji od uobičajenih tržišnih uvjeta

19. tvrditi u okviru poslovne prakse da se raspisuje nagradna igra ili promocija, a da se ne dodijeli opisana nagrada ili njezin razuman ekvivalent

20. označavanje proizvoda oznakama »gratis«, »besplatno«, »bez naknade« ili sličnim oznakama ako potrošač mora za taj proizvod platiti bilo koji iznos različit od nužnih troškova odgovaranja na poslovnu praksu, troškova dostave ili primitka proizvoda

21. uvrštavanje u promidžbene materijale računa ili nekog drugog zahtjeva za plaćanje kojim se kod potrošača stvara dojam da je već naručio oglašavani proizvod koji se nudi, iako to nije slučaj

22. lažno tvrditi ili stvarati dojam da trgovac ne djeluje u okviru svoje poslovne djelatnosti, odnosno djelatnosti slobodnog zanimanja ili lažno predstavljanje trgovca kao potrošača

23. stvaranje lažnog dojma da su postprodajne usluge u vezi s proizvodom dostupne i u državi članici Europske unije koja je različita od one u kojoj je proizvod prodan.

Odjeljak III.

Agresivna poslovna praksa

Pojam

Članak 36.

Poslovna praksa smatra se agresivnom ako u konkretnom slučaju, uzimajući u obzir sva obilježja i okolnosti slučaja korištenjem uznemiravanja, prisile, uključujući fizičku silu ili prijetnju te nedopušten utjecaj, u bitnoj mjeri umanjuje ili je vjerojatno da će umanjiti slobodu izbora ili postupanja prosječnog potrošača u vezi s proizvodom te ga time navede ili je vjerojatno da će ga navesti da donese odluku o kupnji koju inače ne bi donio.

Uznemiravanje, prisila i nedopušten utjecaj

Članak 37.

Prilikom odlučivanja o tome je li u poslovnoj praksi korišteno uznemiravanje, prisila, uključujući silu ili prijetnju, ili nedopušten utjecaj, vodit će se računa o:

1. vremenu, mjestu ili prirodi poslovne prakse, kao i ustrajnosti koju je trgovac pritom iskazao

2. tome je li se trgovac koristio prijetećim ili uvredljivim rječnikom ili ponašanjem

3. tome je li trgovac iskorištavao nesretne ili druge okolnosti u kojima se potrošač nalazio, a koje su bile tolikog značenja da su umanjile sposobnost potrošača da razumno rasuđuje, a trgovac je bio svjestan da će te okolnosti utjecati na odluku potrošača u odnosu na proizvod

4. postojanju bilo kojeg otežavajućeg ili nerazmjernog ograničenja izvanugovorne prirode koje je trgovac nametnuo potrošaču za slučaj da potrošač želi ostvariti neko svoje pravo iz ugovora, uključujući pravo na raskid ili pravo na otkaz ugovora ili pravo da izabere drugi proizvod ili drugog trgovca

5. korištenju bilo kakve prijetnje o poduzimanju radnji koje se po zakonu ne mogu poduzeti.

Postupci koji predstavljaju agresivnu poslovnu praksu

Članak 38.

(1) Agresivnom poslovnom praksom smatraju se sljedeći postupci:

1. stvaranje dojma da potrošač ne može napustiti poslovne prostorije sve dok ne sklopi ugovor
 2. posjećivanje potrošača u njegovu domu, ignorirajući pritom zahtjev potrošača da se napusti njegov dom ili da ga se više ne posjećuje, osim u slučaju i u mjeri u kojoj je to opravdano radi propisima predviđenog prisilnog ispunjenja ugovorne obveze
 3. ustrajno i neželjeno komuniciranje s potrošačem putem telefona, telefaksa, elektroničke pošte ili drugog sredstva daljinske komunikacije, osim u slučajevima i u mjeri u kojoj je to opravdano zbog propisima predviđenog prisilnog ispunjenja ugovorne obveze
 4. traženje od potrošača koji postavlja odštetni zahtjev na temelju police osiguranja da dostavi određene dokumente koji, po razumnoj ocjeni, nisu relevantni za ocjenu opravdanosti tog zahtjeva ili sustavno izbjegavanje davanja odgovora na ustrajno dopisivanje potrošača, s namjerom da ga se odvрати od ostvarivanja prava koja mu pripadaju na temelju ugovora
 5. oglašavanje kojim se djecu izravno navodi na to da kupe oglašavani proizvod ili da nagovore svoje roditelje ili druge punoljetne osobe da im kupe oglašavani proizvod
 6. zahtijevanje plaćanja proizvoda odmah ili s odgodom ili vraćanja ili čuvanja proizvoda koji je trgovac isporučio, a potrošač ga uopće nije naručio
 7. izravno obavješćavanje potrošača da će posao ili opstanak trgovca biti ugrožen ako potrošač ne kupi proizvod
 8. stvaranje lažne predodžbe da je potrošač osvojio, ili da će osvojiti, bezuvjetno ili uz ispunjenje određene činidbe, određenu nagradu ili neku drugu odgovarajuću korist, kada u stvarnosti nikakva nagrada ili druga odgovarajuća korist nije predviđena ili kada je u stvarnosti poduzimanje bilo kakve radnje usmjerene na ostvarivanje te nagrade ili druge koristi uvjetovano određenim plaćanjem od strane potrošača ili potrošaču uzrokuje troškove.
- (2) Odredba stavka 1. točke 3. ovoga članka ne utječe na primjenu pravila ovoga Zakona ili drugih propisa o ograničenju ili zabrani korištenja određenih sredstava daljinske komunikacije u određenim okolnostima, koji su usklađeni s pravilima Europske unije.

Dio III.

POTROŠAČKI UGOVORNI ODNOSI

Glava I.

OPĆE ODREDBE

Područje primjene

Članak 39.

Ako drukčije nije određeno, odredbe glave I. i glave III. odjeljka I. ovoga dijela Zakona primjenjuju se na svaki ugovor sklopljen između trgovca i potrošača, uključujući i ugovore o isporuci vode, plina i električne energije bez obzira na to prodaju li se u ograničenom obujmu ili ograničenoj količini ili ne, te na ugovore o isporuci toplinske energije.

Članak 40.

Odredbe glave I. i glave III. odjeljka I. ovoga dijela Zakona ne primjenjuje se na ugovore:

1. o pružanju socijalnih usluga, uključujući usluge socijalnog stanovanja, skrbi o djeci, skrbi o osobama ili obiteljima kojima je potrebna stalna ili privremena pomoć, uključujući i dugoročnu skrb

2. o korištenju zdravstvene zaštite sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju i Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj

3. o igrama na sreću koje uključuju novčani ulog, uključujući lutriju, igre u *casinima* i kladenje

4. o financijskim uslugama

5. o stjecanju ili prijenosu nekretnina ili prava na nekretninama

6. za izgradnju novih građevina ili značajnu rekonstrukciju postojećih građevina, te najam stambenih prostorija

7. o organiziranju putovanja sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima

8. iz glave IV. ovoga dijela Zakona

9. sklopljene pred javnim tijelom ili tijelom s javnim ovlastima koje je zakonom obvezno biti neovisno i nepristrano te koje je, pružanjem potrošaču sveobuhvatne obavijesti, dužno osigurati da potrošači prije sklapanja ugovora pažljivo pravno razmotre taj ugovor te da budu upoznati s njegovim pravnim posljedicama

10. o periodičnoj dostavi hrane, pića ili drugih proizvoda namijenjenih dnevnoj uporabi u kućanstvu koji se putem pokretne prodaje na malo isporučuju u pravilnim vremenskim razmacima

11. o pružanju usluga putničkoga prijevoza, s time da se i na ove ugovore primjenjuje odredba članka 47. i članka 67. ovoga Zakona i odredba članka 27. Zakona o platnom prometu

12. sklopljene putem automata za prodaju ili automatiziranih prodajnih prostora

13. sklopljene s operatorom elektroničkih komunikacija putem javne govornice radi njezine uporabe ili radi uspostavljanja jedne pojedinačne veze putem telefona, interneta ili telefaksa od strane potrošača.

Pravna priroda zakonskih odredbi kojima se uređuju potrošački ugovori

Članak 41.

(1) Potrošač se ne može odreći niti mu se mogu ograničiti prava koja ima na temelju ovoga Zakona ili drugih zakona kojima se štite prava potrošača.

(2) Ugovorne odredbe koje su za potrošača nepovoljnije od onih propisanih ovim Zakonom ili drugim zakonima kojima se uređuje zaštita potrošača ništete su.

(3) Ako je za ugovore iz ovoga dijela Zakona mjerodavno strano pravo, potrošač koji ima boravište u Republici Hrvatskoj ne može biti lišen zaštite na koju ima pravo po ovom Zakonu i drugim zakonima kojima se štite potrošači.

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, ako je za ugovore iz glave IV. ovoga dijela Zakona mjerodavno strano pravo, potrošač ne može biti lišen zaštite na koju ima pravo po ovome Zakonu, ako ima boravište u Republici Hrvatskoj, ako se nekretnina koja je predmet ugovora nalazi na području Republike Hrvatske ili ako trgovac obavlja svoju djelatnost na području Republike Hrvatske, odnosno ako na neki način usmjerava svoje poslovanje na Republiku Hrvatsku, a ugovor ulazi u okvir tog poslovanja.

Obveza obavještanja

Članak 42.

(1) Prije nego što potrošač sklopi ugovor ili bude obvezan odgovarajućom ponudom, trgovac ga mora na jasan i razumljiv način obavijestiti o:

1. glavnim obilježjima robe ili usluge, u mjeri u kojoj je to prikladno s obzirom na robu ili uslugu te medij koji se koristi za prijenos obavijesti

2. nazivu i sjedištu trgovca, telefonskom broju te, ako postoji, adresi elektroničke pošte

3. maloprodajnoj cijeni robe ili usluge, a ako priroda robe ili usluge ne omogućava da cijena bude razumno izračunata unaprijed, o načinu izračuna cijene te, ako je primjenjivo, ostalim troškovima prijevoza, dostave ili poštanskih usluga, odnosno o tome da ti troškovi mogu biti naplaćeni, ako ih nije moguće razumno izračunati unaprijed

4. ako je primjenjivo, uvjetima plaćanja, uvjetima isporuke robe ili pružanja usluge, roku isporuke robe ili pružanja usluge te načinu rješavanja potrošačkih pritužbi od strane trgovca

5. tome da je, uz odgovornost za materijalne i pravne nedostatke ispunjenja, za određenu robu ili uslugu izdano jamstvo te uvjetima njegova korištenja, ako je jamstvo izdano

6. ispravama koje je proizvođač priredio radi lakše i sigurnije uporabe proizvoda kao što su jamstvo, tehničke upute, upute za sklapanje, upute za uporabu, popis ovlaštenih servisa, upozorenje o mogućoj opasnosti pri uporabi, a koje moraju biti istovjetne s izvornikom i napisane jasno, vidljivo i čitljivo na hrvatskom jeziku i latiničnim pismom

7. postojanju usluga koje se nude nakon prodaje te uvjetima korištenja tih usluga, ako trgovac pruža takve usluge

8. trajanju ugovora te, ako je ugovor sklopljen na neodređeno vrijeme ili ako je predviđeno da bude automatski produžen, o uvjetima otkaza ili raskida ugovora

9. ako je primjenjivo, funkcionalnosti digitalnog sadržaja, uključujući potrebne mjere tehničke zaštite tih sadržaja

10. ako je primjenjivo, interoperabilnosti digitalnog sadržaja s računalnom ili programskom opremom za koju trgovac zna ili bi morao znati.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka ne odnose se na svakodnevne poslove između trgovaca i potrošača koji se ispunjavaju u trenutku njihova sklapanja.

(3) Odredbe stavka 1. ovoga članka odnose se i na ugovore koji imaju za predmet digitalni sadržaj koji se ne isporučuje na tjelesnom mediju.

Ispunjenje ugovora

Članak 43.

(1) Trgovac je dužan potrošaču ispuniti ugovor u skladu s odredbama ugovora, ovoga Zakona i Zakona o obveznim odnosima.

(2) U slučaju materijalnog nedostatka na proizvodu na odnose potrošača i trgovca primjenjuju se odredbe Zakona o obveznim odnosima o odgovornosti za materijalne nedostatke stvari.

(3) Ako trgovac ili proizvođač daje jamstvo za ispravnost prodanog proizvoda dužan je ispuniti obveze propisane Zakonom o obveznim odnosima o jamstvu za ispravnost prodane stvari, kao i obveze preuzete jamstvom.

(4) Nedostatak na proizvodu kada je to nužno, dokazuje se vještačenjem u za to ovlaštenim ustanovama ili uz pomoć ovlaštenog sudskog vještaka.

(5) Ako se nedostatak na proizvodu pojavi u roku od šest mjeseci od dana prijelaza rizika na potrošača, a trgovac smatra da nedostatak u tom trenutku nije postojao, troškove vještačenja snosi trgovac.

(6) Ako se nedostatak na proizvodu pojavi nakon isteka roka iz stavka 5. ovoga članka, ali ne kasnije od 24 mjeseca od dana prijelaza rizika na potrošača, troškove vještačenja snosi potrošač ili trgovac, ovisno o rezultatu vještačenja.

Rok za ispunjenje ugovora o kupoprodaji

Članak 44.

(1) Osim ako je drukčije ugovoreno, trgovac je dužan ispuniti ugovor o kupoprodaji bez odgađanja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana sklapanja ugovora.

(2) Ako trgovac ne može ispuniti ugovor u roku iz stavka 1. ovoga članka dužan je o tome bez odgode pisanim putem obavijestiti potrošača, a potrošač može trgovcu ostaviti naknadni rok za ispunjenje ugovora ili pisanim putem izjaviti da raskida ugovor.

(3) Odredbe ovoga članka ne odnose se na ugovore o isporuci vode, plina ili električne energije koji se prodaju u neograničenom obujmu ili neograničenoj količini, ugovore o isporuci toplinske energije, niti na ugovore koji imaju za predmet digitalni sadržaj koji se ne isporučuje na tjelesnom mediju.

Prelazak rizika kod ugovora o kupoprodaji

Članak 45.

(1) Kod ugovora o kupoprodaji rizik slučajne propasti ili oštećenja robe prelazi na potrošača u trenutku kada je njemu ili osobi koju je on naveo, a koja nije prijevoznik, roba predana u posjed.

(2) Ako je prijevoznik bio izabran na prijedlog potrošača, rizik slučajne propasti ili oštećenja robe prelazi na potrošača u trenutku kada roba bude predana u posjed prijevozniku.

(3) Odredbe ovoga članka ne odnose se na ugovore o isporuci vode, plina ili električne energije koji se prodaju u neograničenom obujmu ili neograničenoj količini, ugovore o isporuci toplinske energije, niti na ugovore koji imaju za predmet digitalni sadržaj koji se ne isporučuje na tjelesnom mediju.

Slanje proizvoda bez narudžbe potrošača

Članak 46.

(1) Isporuka robe ili pružanje usluge koje potrošač nije naručio, a za koje bi bio obavezan izvršiti bilo kakvo plaćanje, predstavlja nepoštenu poslovnu praksu u smislu odredbi dijela I. glave IV. ovoga Zakona.

(2) Ako trgovac suprotno stavku 1. ovoga članka pošalje potrošaču određenu robu ili izvrši određenu uslugu, ta roba ili usluga smatraju se promidžbenim darom trgovca.

(3) Ništetna je odredba u općim uvjetima trgovca, ponudi, narudžbenici ili bilo kojem drugom dokumentu koji je trgovac dostavio potrošaču uz nenaručenu robu ili uslugu kojom bi bilo predviđeno da šutnja potrošača znači prihvrat ponude.

(4) Odredbama stavaka 1. do 3. ovoga članka ne dovode se u pitanje odredbe ovoga Zakona ili drugih zakona o prešutnom obnavljanju ugovora.

Dodatna plaćanja

Članak 47.

(1) Prije nego što potrošač sklopi ugovor ili bude obavezan odgovarajućom ponudom, trgovac mora zatražiti njegov izričit pristanak za bilo koje dodatno plaćanje koje bi potrošač bio dužan izvršiti osim plaćanja koje je ugovoreno kao protučinidba za glavnu činidbu trgovca.

(2) U slučaju da potrošač nije dao izričit pristanak, već se trgovac poslužio opcijom prešutnog prihvata od strane potrošača, potrošač ima pravo zatražiti povrat bilo kojeg dodatnog iznosa koji je platio temeljem takve opcije.

Troškovi telefonske komunikacije

Članak 48.

Ako je trgovac uspostavio telefonsku liniju kako bi ga potrošači mogli telefonski kontaktirati u vezi sa sklopljenim ugovorom, potrošač koji kontaktira trgovca na taj način plaća poziv po tarifi koja ne smije biti viša od osnovne tarife.

Glava II.

NEPOŠTENE ODREDBE U POTROŠAČKIM UGOVORIMA

Pojam nepoštene ugovorne odredbe

Članak 49.

(1) Ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

(2) Smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac, zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako je riječ o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca.

(3) Ako se pojedinačno pregovaralo o pojedinim aspektima neke ugovorne odredbe, odnosno o pojedinoj ugovornoj odredbi, a cjelokupna ocjena ugovora ukazuje na to da je riječ o unaprijed formuliranom standardnom ugovoru trgovca, to neće utjecati na mogućnost da se ostale odredbe toga ugovora ocijene nepoštenima.

(4) Ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj ugovornoj odredbi u unaprijed formuliranom standardnom ugovoru pojedinačno pregovaralo, dužan je to dokazati.

(5) Odredbe ove glave Zakona ne primjenjuju se na ugovorne odredbe kojima se u ugovor unose zakonske odredbe prisilne prirode, odnosno kojima se u ugovor unose odredbe i načela konvencija koje obvezuju Republiku Hrvatsku.

Pojedine ugovorne odredbe koje se mogu smatrati nepoštenima

Članak 50.

Ugovorne odredbe koje bi se, uz ispunjenje pretpostavki iz članka 49. ovoga Zakona, mogle smatrati nepoštenima jesu:

1. odredba o ograničenju ili isključenju odgovornosti trgovca za štetu uzrokovanu smrću ili tjelesnom ozljedom potrošača, ako je šteta posljedica štetne radnje trgovca

2. odredba o ograničenju ili isključenju prava koja potrošač ima prema trgovcu ili nekoj trećoj osobi u slučaju potpunog ili djelomičnog neispunjenja ugovora, uključujući i odredbu o isključenju prijeboja potrošačeva duga s dugom koji trgovac ima prema potrošaču

3. odredba kojom se potrošač obvezuje na ispunjenje ugovorne činidbe, dok je ispunjenje obveze trgovca uvjetovano okolnošću čije ispunjenje ovisi isključivo o volji trgovca

4. odredba kojom se predviđa da trgovac zadrži plaćeno od strane potrošača kada ovaj odluči da neće sklopiti, odnosno ne ispuni ugovor, dok se isto pravo ne predviđa za potrošača u slučaju da trgovac ne želi sklopiti, odnosno ne ispuni ugovor

5. odredba kojom se potrošač obvezuje platiti nadoknadu štete zbog neispunjenja koja je znatno veća od stvarne štete

6. odredba kojom se trgovca ovlašćuje na raskid ugovora na temelju njegove diskrecijske ocjene, dok isto pravo nije predviđeno i za potrošača

7. odredba kojom se trgovca ovlašćuje da, u slučaju kada raskine ugovor, zadrži plaćeno za usluge koje još nije obavio

8. odredba kojom se trgovca ovlašćuje na otkaz ugovora sklopljenog na neodređeno vrijeme bez ostavljanja razumnog otkaznog roka, osim u slučajevima kada postoje opravdani razlozi za otkaz

9. odredba kojom se određuje da će se ugovor na određeno vrijeme produljiti na neodređeno ili određeno vrijeme ne izjavi li potrošač, prije prestanka ugovora, da ne želi produljenje ugovora, ako je rok u kojem potrošač to može izjaviti nerazumno kratak

10. odredba kojom se potrošaču nameću određene obveze, a da potrošač prije sklapanja ugovora nije bio u mogućnosti upoznati se s tom odredbom

11. odredba kojom se trgovcu dopušta da jednostrano mijenja ugovorne odredbe bez valjanog, ugovorom predviđenog razloga

12. odredba kojom se trgovcu dopušta da jednostrano mijenja obilježja proizvoda ili usluge koji su predmet ugovora, bez valjanog razloga

13. odredba kojom se cijena robe ili usluge utvrđuje u vrijeme isporuke robe, odnosno pružanja usluge ili odredba kojom se trgovcu dopušta povećanje cijene, u oba slučaja ne priznajući pritom potrošaču pravo na raskid ugovora, ako je stvarna cijena znatno viša od cijene dogovorene u vrijeme sklapanja ugovora

14. odredba kojom se trgovcu daje pravo ocijeniti je li prodana roba ili pružena usluga u skladu s ugovorom

15. odredba kojom se trgovcu daje isključivo pravo tumačenja svih ili pojedinih odredaba ugovora

16. odredba kojom se isključuje ili ograničava odgovornost trgovca za obveze koje je za njega preuzeo njegov zastupnik ili odredba kojom se dužnost poštovanja tih obveza uvjetuje ispunjenjem određenih formalnosti

17. odredba kojom se obvezuje potrošača na ispunjenje njegovih ugovornih obveza čak i u slučajevima kada trgovac nije ispunio svoje ugovorne obveze

18. odredba kojom se trgovcu dopušta da, bez prethodnog pristanka potrošača, prenese prava i obveze iz ugovora na treću osobu, ako se potrošač time dovodi u nepovoljniji položaj

19. odredba kojom se isključuje, ograničava ili otežava pravo potrošača da prava iz ugovora ostvari pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, a poglavito odredba kojom se obvezuje potrošača na rješavanje spora pred arbitražom koja nije predviđena mjerodavnim pravom, odredba koja onemogućava izvođenje dokaza koji idu u prilog potrošaču ili odredba kojom se teret dokaza prebacuje na potrošača kada bi, prema mjerodavnom pravu, teret dokaza bio na trgovcu.

Okolnosti koje se uzimaju u obzir prilikom ocjene ugovora

Članak 51.

Prilikom ocjene je li određena ugovorna odredba poštena uzimat će se u obzir priroda proizvoda ili usluge koji predstavljaju predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora, ostale ugovorne odredbe, kao i neki drugi ugovor koji, s obzirom na ugovor koji se ocjenjuje, predstavlja glavni ugovor.

Nedopuštenost ocjene pojedinih ugovornih odredaba

Članak 52.

Nije dopušteno ocjenjivati jesu li ugovorne odredbe o predmetu ugovora i primjerenosti cijene poštene ako su te odredbe jasne, lako razumljive i uočljive.

Odredbe ugovora u pisanom obliku

Članak 53.

Ako na temelju zakona ili sporazuma stranaka ugovor mora biti u pisanom obliku, njegove odredbe moraju biti napisane jasno i razumljivo te moraju biti lako uočljive.

Tumačenje ugovora

Članak 54.

(1) Dvojbene ili nerazumljive ugovorne odredbe tumače se u smislu koji je povoljniji za potrošača.

(2) Odredba iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se u postupcima pokrenutim na temelju članka 106. ovoga Zakona.

Posljedice nepoštenosti ugovorne odredbe

Članak 55.

(1) Nepoštena ugovorna odredba je ništetna.

(2) Ništetnost pojedine odredbe ugovora ne povlači ništetnost i samog ugovora ako on može opstati bez ništetne odredbe.

Članak 56.

Odredbe članaka 106., 107. i 114. ovoga Zakona ne utječu na primjenu pravila međunarodnog privatnog prava u vezi s određivanjem mjerodavnog prava.

Glava III.

SKLAPANJE UGOVORA IZVAN POSLOVNIH PROSTORIJA I UGOVORA NA DALJINU

Odjeljak I.

Opće odredbe o ugovorima sklopljenim izvan poslovnih prostorija i ugovorima sklopljenim na daljinu

Odsjek I.

Predugovorne obavijesti

Članak 57.

(1) Prije nego što potrošač sklopi ugovor izvan poslovnih prostorija, odnosno ugovor na daljinu ili bude obavezan odgovarajućom ponudom, trgovac ga mora na jasan i razumljiv način obavijestiti o:

1. glavnim obilježjima robe ili usluge, u mjeri u kojoj je to prikladno s obzirom na robu ili uslugu te medij koji se koristi za prijenos obavijesti

2. svojem nazivu i sjedištu, telefonskom broju te, ako postoji, adresi elektroničke pošte

3. ako je primjenjivo, nazivu i sjedištu trgovca u čije ime i/ili za čiji račun nastupa

4. zemljopisnoj adresi mjesta svojeg poslovanja, odnosno zemljopisnoj adresi mjesta poslovanja trgovca u čije ime i/ili za čiji račun on nastupa, a na koju potrošač može nasloviti svoje pritužbe, ako je to mjesto različito od sjedišta iz točke 2. ovoga članka

5. maloprodajnoj cijeni robe ili usluge, a ako priroda robe ili usluge ne omogućava da cijena bude izračunata unaprijed, o načinu izračuna cijene te, ako je primjenjivo, ostalim troškovima prijevoza, dostave ili poštanskih usluga, odnosno o tome da ti troškovi mogu biti naplaćeni, ako ne mogu biti razumno izračunati unaprijed

6. troškovima uporabe sredstava daljinske komunikacije u svrhu sklapanja ugovora, ako se ti troškovi ne zaračunavaju po osnovnoj tarifi

7. uvjetima plaćanja, uvjetima isporuke robe ili pružanja usluge, vremenu isporuke robe ili pružanja usluge te, ako postoji, načinu rješavanja potrošačkih pritužbi od strane trgovca

8. uvjetima, rokovima i postupku izvršavanja prava na jednostrani raskid ugovora kao i o obrascu za jednostrani raskid ugovora sukladno članku 74. stavku 1. ovoga Zakona, u slučajevima u kojima to pravo postoji

9. tome da je potrošač dužan snositi troškove vraćanja robe u slučaju da iskoristi svoje pravo na jednostrani raskid ugovora iz članka 72. ovoga Zakona, odnosno, o troškovima vraćanja robe, u slučaju da kod ugovora sklopljenih na daljinu roba zbog svoje prirode ne može biti vraćena poštom na uobičajen način

10. tome da će, u slučaju da iskoristi svoje pravo na jednostrani raskid ugovora iz članka 72. ovoga Zakona nakon što je postavio zahtjev u skladu s člankom 64. ili člankom 70. ovoga Zakona, potrošač biti dužan platiti trgovcu razumni dio cijene sukladno članku 77. stavku 7. ovoga Zakona

11. tome da se potrošač ne može koristiti pravom na jednostrani raskid ugovora iz članka 72. ovoga Zakona, u slučajevima u kojima je temeljem članka 79. ovoga Zakona, to pravo isključeno, odnosno o pretpostavkama pod kojima potrošač gubi pravo na jednostrani raskid ugovora

12. postojanju odgovornosti za materijalne nedostatke

13. uslugama ili pomoći koji se potrošaču nude nakon prodaje te uvjetima korištenja tih usluga ili pomoći, ako ih trgovac pruža, kao i o eventualnim jamstvima koja su izdana uz robu ili uslugu

14. postojanju odgovarajućih pravila postupanja trgovca, kako su definirani člankom 5. točkom 18. ovoga Zakona

15. trajanju ugovora, ako je ugovor sklopljen na određeno vrijeme, odnosno uvjetima otказа ili raskida ugovora koji je sklopljen na neodređeno vrijeme, odnosno koji se automatski produžuje

16. minimalnom roku u kojem je potrošač vezan ugovorom, ako postoji

17. pologu ili drugom financijskom osiguranju koje je potrošač na zahtjev trgovca dužan platiti ili pribaviti, kao i o uvjetima plaćanja toga pologa, odnosno uvjetima pribavljanja drugog financijskog osiguranja

18. ako je primjenjivo, funkcionalnosti digitalnog sadržaja, uključujući potrebnim mjerama tehničke zaštite tih sadržaja

19. ako je primjenjivo, interoperabilnosti digitalnog sadržaja s računalnom ili programskom opremom za koju trgovac zna ili bi morao znati

20. mehanizmima izvansudskog rješavanja sporova, odnosno o sustavima za obeštećenje, te načinu kako ih potrošač može koristiti.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka odnose se i na ugovore koji imaju za predmet digitalni sadržaj koji se ne isporučuje na tjelesnom mediju.

(3) Obavijesti iz stavka 1. ovoga članka čine sastavni dio ugovora sklopljenog izvan poslovnih prostorija ili ugovora sklopljenog na daljinu i ne mogu se mijenjati osim ako su se strane izrijekom drukčije sporazumjele.

(4) Ako je ugovor izvan poslovnih prostorija ili ugovor na daljinu sklopljen na neodređeno vrijeme ili je njime ugovorena pretplata, ukupna cijena iz stavka 1. točke 5. ovoga članka odnosi se na ukupne troškove u pojedinom obračunskom razdoblju.

(5) Ako je u ugovoru iz stavka 4. ovoga članka ugovorena fiksna naknada, ukupna cijena iz stavka 1. točke 5. ovoga članka uključuje i ukupne mjesečne troškove.

(6) Ako u ugovoru iz stavka 4. ovoga članka ukupna cijena ne može biti razumno izračunata unaprijed, potrošač mora biti obaviješten o načinu izračuna cijene.

(7) Ako trgovac ne obavijesti potrošača o dodatnim troškovima predviđenima u stavku 1. točkama 5. i 9. ovoga članka, te stavcima 4. do 6. ovoga članka, potrošač nije dužan snositi te troškove.

(8) Obavijest iz ovoga članka mora biti napisana na hrvatskom jeziku i latiničnim pismom, što ne isključuje mogućnost istodobne uporabe drugih jezika.

Članak 58.

(1) Obveza obavještavanja iz ovog odjeljka dopunjuje obvezu obavještavanja sukladno Zakonu o uslugama i Zakonu o elektroničkoj trgovini.

(2) Ako su odredbe Zakona o uslugama i Zakona o elektroničkoj trgovini u vezi sa sadržajem i načinom pružanja obavijesti u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona, primarno se primjenjuju odredbe ovoga Zakona.

Članak 59.

U slučaju sklapanja ugovora izvan poslovnih prostorija ili ugovora na daljinu putem javne dražbe, obavijesti iz članka 57. stavka 1. točaka 2. do 4. ovoga Zakona mogu biti zamijenjene odgovarajućim pojedinostima o voditelju dražbe.

Članak 60.

U vezi s obvezom obavještavanja iz ovoga odjeljka, teret dokaza je na trgovcu.

Način obavještavanja potrošača o pravu na jednostrani raskid ugovora

Članak 61.

(1) Obavijesti iz članka 57. stavka 1. točaka 8. do 10. ovoga Zakona mogu biti pružene u obliku informativnog obrasca o pravu na jednostrani raskid ugovora iz članka 74. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Smatra se da je trgovac obvezu iz stavka 1. ovoga članka ispunio ako je potrošaču predao ispravno popunjen informativni obrazac.

Odsjek II.

Formalne pretpostavke pri sklapanju ugovora izvan poslovnih prostorija

Članak 62.

U slučaju sklapanja ugovora izvan poslovnih prostorija, obavijest iz članka 57. stavka 1. ovoga Zakona potrošaču mora biti dana na papiru ili, uz suglasnost potrošača, na drugom trajnom mediju te mora biti čitka i napisana jednostavno i razumljivo.

Članak 63.

(1) U slučaju sklapanja ugovora izvan poslovnih prostorija, trgovac mora dostaviti potrošaču primjerak ugovora ili pisanu potvrdu usmeno sklopljenog ugovora na papiru ili, uz suglasnost potrošača, na drugom trajnom mediju.

(2) Ako je potrebno, ugovor ili pisana potvrda sklopljenog ugovora iz stavka 1. ovoga članka moraju sadržavati i potvrdu prethodne suglasnosti potrošača iz članka 79. točke 13. ovoga Zakona.

Članak 64.

Zahtjev potrošača da izvršenje ugovorene usluge ili isporuke vode, plina ili električne energije koji se prodaju u neograničenom obujmu ili neograničenoj količini, odnosno isporuke toplinske energije započne prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz članka 72. ovoga Zakona mora biti dan na trajnom mediju.

Članak 65.

(1) Ako se ugovor sklopljen izvan poslovnih prostorija odnosi na usluge popravka ili održavanja, a sklopljen je na izričit zahtjev potrošača, a iznos koji je potrošač dužan platiti ne prelazi 1500,00 kuna, te je predviđeno da strane svoje ugovorne obveze ispune odmah, trgovac mora potrošaču dati na papiru ili, uz suglasnost potrošača, na drugom trajnom mediju obavijesti iz članka 57. stavka 1. točaka 2. i 3. ovoga Zakona, kao i obavijest o cijeni ili načinu izračuna cijene s procjenom ukupne cijene, dok obavijesti iz članka 57. stavka 1. točaka 1., 8. i 11. ovoga Zakona trgovac može dati u usmenom obliku samo uz izričitu suglasnost potrošača.

(2) U slučaju sklapanja ugovora iz stavka 1. ovoga članka, pisana potvrda usmeno sklopljenog ugovora mora sadržavati sve obavijesti iz članka 57. stavka 1. ovoga Zakona.

Odsjek III.

Formalne pretpostavke pri sklapanju ugovora na daljinu

Članak 66.

(1) U slučaju sklapanja ugovora na daljinu, obavijest iz članka 57. stavka 1. ovoga Zakona mora biti prilagođena sredstvu daljinske komunikacije koje se koristi te mora biti priopćena jednostavnim i razumljivim jezikom, a ako se daje na trajnom mediju, mora biti i čitljiva.

(2) Ako se ugovor sklapa putem sredstva daljinske komunikacije koje omogućava ograničen prostor ili ograničeno vrijeme za prikaz obavijesti, trgovac je dužan putem toga sredstva daljinske komunikacije obavijestiti potrošača barem o podacima iz članka 57. stavka 1. točaka 1., 2., 5., 8. i 15. i stavaka 4. do 6. ovoga Zakona.

(3) Ako u svrhu sklapanja ugovora trgovac kontaktira potrošača putem telefona dužan je na početku komunikacije navesti svoj identitet, odnosno identitet osobe u čije ime i/ili za čiji račun nastupa te komercijalnu svrhu poziva, što ne isključuje obvezu trgovca iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 67.

(1) Ako bi temeljem ugovora sklopljenog elektroničkim putem potrošač bio u obvezi izvršiti određeno plaćanje, trgovac mora, prije nego što potrošač izvrši narudžbu, jasno i vidno istaknuto obavijestiti potrošača o podacima iz članka 57. stavka 1. točaka 1., 5., 15. i 16. i stavaka 4. do 6. ovoga Zakona.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, trgovac je dužan omogućiti potrošaču da u trenutku izvršenja narudžbe jasno izjavi da je upoznat s tim da narudžba uključuje obvezu plaćanja.

(3) Ako je za narudžbu potrebno aktivirati polje na ekranu ili sličnu funkciju, to polje na ekranu ili slična funkcija moraju biti obilježeni na lako uočljiv način riječima »narudžba s obvezom plaćanja« ili sličnim nedvojbenim izrazom kojim se objašnjava da narudžba uključuje obvezu plaćanja.

(4) Ako trgovac ne ispuni svoje obveze predviđene ovim člankom ugovor je ništetan, odnosno narudžba potrošača je neobvezujuća.

Članak 68.

Na mrežnim stranicama trgovca mora se, najkasnije na početku postupka naručivanja, jasno i čitko naznačiti postoje li određena ograničenja u dostavi te koja su sredstva plaćanja prihvaćena.

Članak 69.

(1) U razumnom roku nakon sklapanja ugovora na daljinu, a najkasnije u trenutku isporuke robe ili početka izvršavanja usluge trgovac je dužan dostaviti potrošaču potvrdu o sklopljenom ugovoru na trajnom mediju.

(2) Potvrda iz stavka 1. ovoga članka mora uključivati obavijest o svim podacima iz članka 57. stavka 1. ovoga Zakona, osim ako su ti podaci potrošaču već dostavljeni na trajnom mediju prije sklapanja ugovora, kao i potvrdu prethodne suglasnosti potrošača iz članka 79. točke 13. ovoga Zakona, ako je primjenjivo.

Članak 70.

Zahtjev potrošača da izvršenje ugovorene usluge ili isporuke vode, plina ili električne energije koji se prodaju u neograničenom obujmu ili neograničenoj količini, odnosno isporuka toplinske energije započne prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz članka 72. ovoga Zakona mora biti izričito izjavljen.

Članak 71.

Odredbe ovoga odsjeka ne utječu na primjenu Zakona o elektroničkoj trgovini u vezi sa sklapanjem ugovora i isporukom narudžbi elektroničkim putem.

Odsjek IV.

Pravo na jednostrani raskid ugovora

Opće odredbe

Članak 72.

(1) Potrošač ima pravo, ne navodeći razloge za to, jednostrano raskinuti ugovor sklopljen izvan poslovnih prostorija ili sklopljen na daljinu u roku od 14 dana.

(2) U slučaju sklapanja ugovora o kupoprodaji, rok iz stavka 1. ovoga članka započinje teći od dana kada je potrošaču ili trećoj osobi određenoj od strane potrošača, a koja nije prijevoznik, roba koja čini predmet ugovora predana u posjed.

(3) Ako je jednom narudžbom potrošač naručio više komada robe koji trebaju biti isporučeni odvojeno, odnosno ako je riječ o robi koja se dostavlja u više komada ili više pošiljki, rok iz stavka 1. ovoga članka započinje teći od dana kada je potrošaču ili trećoj osobi određenoj od strane potrošača, a koja nije prijevoznik, predan u posjed zadnji komad ili zadnja pošiljka robe.

(4) Ako je ugovorena redovita isporuka robe kroz određeni period, rok iz stavka 1. ovoga članka započinje teći od dana kada je potrošaču ili trećoj osobi određenoj od strane potrošača, a koja nije prijevoznik, predan u posjed prvi komad ili prva pošiljka robe.

(5) U slučaju sklapanja ugovora o uslugama, ugovora o isporuci vode, plina ili električne energije koji se prodaju u neograničenom obujmu ili neograničenoj količini te isporuci toplinske

energije, kao i u slučaju sklapanja ugovora kojemu je predmet digitalni sadržaj koji nije isporučen na tjelesnom mediju, rok iz stavka 1. ovoga članka započinje teći od dana sklapanja ugovora.

Neispunjenje obveze obavještanja o pravu na jednostrani raskid ugovora

Članak 73.

(1) Ako trgovac nije obavijestio potrošača o njegovu pravu na jednostrani raskid ugovora sukladno članku 57. stavku 1. točki 8. ovoga Zakona, pravo potrošača na jednostrani raskid ugovora iz članka 72. ovoga Zakona prestaje po isteku 12 mjeseci od isteka roka za raskid iz članka 72. ovoga Zakona.

(2) Ako je trgovac dostavio potrošaču obavijest iz stavka 1. ovoga članka u roku od 12 mjeseci, računajući od rokova određenih u članku 72. ovoga Zakona, pravo na jednostrani raskid ugovora iz članka 72. ovoga Zakona prestaje po isteku 14 dana od dana kada je potrošač primio tu obavijest.

Način korištenja prava na jednostrani raskid ugovora

Članak 74.

(1) Potrošač je dužan prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz članka 72. ovoga Zakona obavijestiti trgovca o svojoj odluci da raskine ugovor i to putem obrasca za jednostrani raskid ugovora ili putem bilo koje druge nedvosmislene izjave kojom izražava svoju volju da raskine ugovor.

(2) Sadržaj i oblik obrasca iz stavka 1. ovoga članka propisuje pravilnikom ministar nadležan za područje zaštite potrošača.

(3) Ako trgovac na svojoj mrežnoj stranici omogući potrošaču jednostrani raskid ugovora, potrošač može jednostrano raskinuti ugovor tako da obrazac za jednostrani raskid ili drugu nedvosmisleni izjavu o raskidu ispuni i pošalje trgovcu elektroničkim putem.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka trgovac je dužan, bez odgađanja, dostaviti potrošaču potvrdu o primitku izjave o raskidu na trajnom mediju.

(5) Izjavu o raskidu ugovora potrošač je dužan poslati prije isteka roka za raskid ugovora predviđenoga u člancima 72. i 73. ovoga Zakona.

(6) Potrošač je dužan dokazati da je svoje pravo na jednostrani raskid ugovora ostvario u skladu s odredbama ovoga članka.

Učinak jednostranog raskida ugovora

Članak 75.

(1) Iskoristi li potrošač svoje pravo na jednostrani raskid ugovora iz članka 72. ovoga Zakona, strane nisu dužne ispuniti svoje obveze iz ugovora sklopljenog izvan poslovnih prostorija i ugovora sklopljenog na daljinu, odnosno u slučaju da je ponudu za sklapanje ugovora dao potrošač, strane nisu dužne sklopiti ugovor.

(2) U slučaju raskida ugovora, svaka je strana dužna vratiti drugoj ono što je primila na temelju ugovora, u skladu s odredbama ovoga odsjeka.

(3) Potrošač nije dužan naknaditi nikakve troškove koji bi bili posljedica korištenja njegova prava na jednostrani raskid ugovora iz članka 72. ovoga Zakona, osim onih predviđenih člankom 76. stavkom 2. i člankom 77. ovoga Zakona.

Obveze trgovca u slučaju jednostranog raskida ugovora

Članak 76.

(1) Iskoristi li potrošač svoje pravo na jednostrani raskid ugovora iz članka 72. ovoga Zakona, trgovac mora bez odgađanja, a najkasnije u roku od 14 dana od dana kad je zaprimio obavijest o odluci potrošača da raskida ugovor sukladno članku 74. ovoga Zakona, vratiti potrošaču sve što je ovaj platio na temelju ugovora.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, trgovac nije u obvezi izvršiti povrat dodatnih troškova koji su rezultat potrošačeva izričitog izbora vrste prijevoza koji je različit od najjeftinije vrste standardnog prijevoza koji je ponudio trgovac.

(3) Kod ugovora o kupoprodaji, osim ako nije ponudio da robu koju potrošač vraća sam preuzme, trgovac mora izvršiti povrat plaćenog tek nakon što mu roba bude vraćena, odnosno, nakon što mu potrošač dostavi dokaz da je robu poslao natrag trgovcu, ako bi o tome trgovac bio obaviješten prije primitka robe.

(4) Trgovac mora izvršiti povrat plaćenoga iz stavka 1. ovoga članka služeći se istim sredstvima plaćanja kojim se koristio potrošač prilikom plaćanja osim ako potrošač izričito ne pristane na neko drugo sredstvo plaćanja, te uz pretpostavku da potrošač ne bude obavezan platiti nikakve dodatne troškove za takav povrat.

Obveze potrošača u slučaju jednostranog raskida ugovora

Članak 77.

(1) Osim ako je trgovac ponudio da robu koju potrošač vraća sam preuzme, potrošač mora izvršiti povrat robe bez odgađanja a najkasnije u roku od 14 dana od kada je, sukladno članku 74. ovoga Zakona, obavijestio trgovca o svojoj odluci da raskine ugovor.

(2) Smatra se da je potrošač izvršio svoju obvezu iz stavka 1. ovoga članka na vrijeme ako prije isteka roka iz stavka 1. ovoga članka pošalje robu ili je preda trgovcu, odnosno osobi koju je trgovac ovlastio da primi robu.

(3) Potrošač mora snositi samo izravne troškove povrata robe, osim ako je trgovac pristao snositi te troškove ili ako je trgovac propustio obavijestiti potrošača o tome da je dužan snositi te troškove.

(4) Ako je, kod ugovora sklopljenog izvan poslovnih prostorija, roba u trenutku sklapanja ugovora bila dostavljena potrošaču u njegov dom, trgovac mora preuzeti robu na svoj trošak ako robu, zbog njezine prirode, nije moguće vratiti na uobičajeni način poštom.

(5) Potrošač je odgovoran za svako umanjeње vrijednosti robe koje je rezultat rukovanja robom, osim onog koje je bilo potrebno za utvrđivanje prirode, obilježja i funkcionalnosti robe.

(6) Iznimno od stavka 5. ovoga članka, ako trgovac nije obavijestio potrošača o njegovu pravu na jednostrani raskid ugovora u skladu s člankom 57. točkom 8. ovoga Zakona, potrošač ne odgovara za umanjeње vrijednosti robe, bez obzira na uzrok umanjeња vrijednosti robe.

(7) Ako jednostrano raskine ugovor nakon što je sukladno člancima 64. i 70. ovoga Zakona izričito zahtijevao da pružanje usluge ili ispunjenje ugovora o isporuci vode, plina, električne energije koji se prodaju u neograničenom obujmu ili neograničenoj količini te isporuci toplinske energije započne prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora, potrošač je dužan platiti trgovcu dio ugovorene cijene koji je razmjernan onome što je trgovac ispunio potrošaču do trenutka kada ga je potrošač obavijestio o tome da koristi svoje pravo na jednostrani raskid ugovora, s tim da se proporcionalni iznos cijene koji je potrošač dužan platiti izračunava na temelju ukupne ugovorene cijene, a ako je ta cijena neumjerena, na temelju tržišne vrijednosti onoga što je trgovac ispunio potrošaču.

(8) Ako jednostrano raskine ugovor o uslugama ili ugovor o isporuci vode, plina ili električne energije koji se prodaju u neograničenom obujmu ili neograničenoj količini te isporuci toplinske energije, potrošač neće biti obavezan platiti dio cijene razmjernan onom što je trgovac ispunio potrošaču za vrijeme trajanja roka za jednostrani raskid ugovora, ako trgovac potrošaču nije dostavio obavijesti predviđene odredbama članka 57. stavka 1. točaka 8. i 10. ovoga Zakona, odnosno ako potrošač nije sukladno člancima 64. ili 70. ovoga Zakona izričito zahtijevao da pružanje usluge započne prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora.

(9) Ako jednostrano raskine ugovor koji za predmet ima digitalni sadržaj koji nije isporučen na tjelesnom mediju, potrošač neće biti u obvezi platiti dio cijene ili troškova razmjernih onome što je trgovac ispunio potrošaču za vrijeme trajanja roka za jednostrani raskid ugovora,

ako nije dao svoj izričit pristanak na to da ispunjenje ugovora započne prije isteka roka od 14 dana iz članka 72. ovoga Zakona, ako nije potvrdio da je upoznat s činjenicom da davanjem takvog pristanka gubi pravo na jednostrani raskid ugovora ili ako je trgovac propustio obavijestiti ga sukladno člancima 63. ili 69. ovoga Zakona.

Utjecaj jednostranog raskida ugovora na povezane ugovore

Članak 78.

Ne dovodeći u pitanje odredbe članaka zakona kojim se uređuje potrošačko kreditiranje u dijelu koji se odnosi na povezane ugovore o kreditu, ako potrošač jednostrano raskine ugovor sukladno odredbama ovoga odsjeka, ujedno će se raskinuti bilo koji povezan ugovor, i to bez ikakvih troškova za potrošača, osim onih koji su predviđeni odredbama ovoga odsjeka.

Isključenje prava na jednostrani raskid ugovora

Članak 79.

Potrošač nema pravo na jednostrani raskid ugovora iz ovoga odsjeka ako je:

1. ugovor o uslugama trgovac u potpunosti ispunio, a ispunjenje je započelo uz izričit prethodni pristanak potrošača te uz njegovu potvrdu da je upoznat s činjenicom da će izgubiti pravo na jednostrani raskid ugovora iz ovoga odsjeka ako usluga bude u potpunosti ispunjena
2. predmet ugovora roba ili usluga čija je cijena ovisna o promjenama na financijskom tržištu koje su izvan utjecaja trgovca, a koje se mogu pojaviti za vrijeme trajanja prava potrošača na jednostrani raskid ugovora
3. predmet ugovora roba koja je izrađena po specifikaciji potrošača ili koja je jasno prilagođena potrošaču
4. predmet ugovora lako pokvarljiva roba ili roba kojoj brzo istječe rok uporabe
5. predmet ugovora zapečaćena roba koja zbog zdravstvenih ili higijenskih razloga nije pogodna za vraćanje, ako je bila otpečaćena nakon dostave
6. predmet ugovora roba koja je zbog svoje prirode nakon dostave nerazdvojivo pomiješana s drugim stvarima
7. predmet ugovora isporuka alkoholnih pića čija je cijena ugovorena u trenutku sklapanja ugovora, a dostava može uslijediti tek nakon 30 dana, ako je cijena ovisna o promjenama na tržištu koje su izvan utjecaja trgovca
8. potrošač posebno zahtijevao posjet trgovca radi obavljanja hitnih popravaka ili poslova održavanja, s time da ako prilikom takvog posjeta, uz one usluge koje je potrošač izrijekom zahtijevao, trgovac pruži i neke druge usluge, odnosno isporuči i neku drugu robu osim one koja je nužna za obavljanje hitnih popravaka ili poslova održavanja, potrošač ima pravo na jednostrani raskid ugovora u vezi s tim dodatnim uslugama ili robom
9. predmet ugovora isporuka zapečaćenih audiosnimaka ili videosnimaka, odnosno računalnih programa, koji su otpečaćeni nakon isporuke
10. predmet ugovora isporuka novina, periodičnog tiska ili magazina, s iznimkom pretplatničkih ugovora za takve publikacije
11. ugovor sklopljen na javnoj dražbi
12. predmet ugovora pružanje usluge smještaja koji nije namijenjen stanovanju, pružanje usluge prijevoza robe, usluge najma vozila, usluge isporuke hrane i pića ili usluga vezanih uz slobodno vrijeme, ako je ugovoreno da usluga bude pružena određenog datuma ili u određenom razdoblju
13. predmet ugovora isporuka digitalnog sadržaja koji nije isporučen na tjelesnom mediju ako je ispunjenje ugovora započelo uz izričit prethodni pristanak potrošača te uz njegovu potvrdu da je upoznat s činjenicom da će time izgubiti pravo na jednostrani raskid ugovora.

Odjeljak II.

SKLAPANJE NA DALJINU UGOVORA O PRODAJI FINANCIJSKIH USLUGA

Pojam

Članak 80.

(1) Ugovor o prodaji financijskih usluga sklopljen na daljinu je ugovor između trgovca i potrošača, čiji je predmet pružanje financijskih usluga, a sklopljen je u okviru plana organizirane prodaje na daljinu proizvoda ili usluga trgovca koji prije i u vrijeme sklapanja ugovora, za potrebe sklapanja takvih ugovora, isključivo koristi jedno ili više sredstava daljinske komunikacije.

(2) Financijske usluge na koje se odnosi ugovor iz stavka 1. ovoga članka jesu bankovne usluge, usluge kreditiranja, usluge osiguranja, uključujući usluge dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja, investicijske usluge, usluge stambene štednje te platne usluge.

(3) U slučaju da se na temelju ugovora o financijskim uslugama potrošaču sukcesivno pruža određena usluga, odnosno da mu se pruža niz odvojenih usluga iste prirode, odredbe ovoga odjeljka Zakona odnose se samo na početni ugovor.

(4) U slučaju da se potrošaču sukcesivno pružaju određene usluge, odnosno da mu se pruža niz odvojenih usluga iste prirode, a da između njega i trgovca nije sklopljen početni ugovor, odredbe članaka 81. do 86. ovoga Zakona primjenjivat će se samo kad se ta usluga pruža prvi put.

(5) Ako, u slučaju iz stavka 4. ovoga članka, usluga određene vrste potrošaču nije pružena u razdoblju od godinu dana, sljedeća usluga iste vrste smatrat će se prvom uslugom te će se na tu uslugu primjenjivati odredbe članaka 81. do 86. ovoga Zakona.

Prethodna obavijest

Članak 81.

(1) U razumnom roku prije sklapanja ugovora potrošač mora biti obaviješten o trgovcu, financijskoj usluzi koja je predmet ugovora, pojedinostima ugovora te načinu rješavanja sporova.

(2) Prethodna obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati podatke koji su predviđeni člancima 82. do 85. ovoga Zakona.

(3) Prethodna obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati jasno istaknutu komercijalnu namjeru trgovca, mora biti jednoznačna, jasna, lako razumljiva i prilagođena sredstvu daljinske komunikacije koje se upotrebljava.

(4) U slučaju uporabe telefona, identitet trgovca, kao i komercijalna svrha poziva moraju biti izričito navedeni prilikom početka razgovora.

(5) Uz izričit pristanak potrošača, osoba koja u ime trgovca kontaktira s potrošačem dužna je obavijestiti ga o svom identitetu, kao i o prirodi odnosa između nje i trgovca te podacima predviđenim člankom 83. točkama 1., 2. i 5. i člankom 84. točkom 1. ovoga Zakona.

(6) Osoba koja kontaktira s potrošačem obavijestit će ga o tome da mu na njegov zahtjev mogu biti dostavljene daljnje obavijesti te će ga obavijestiti o tome kakve su prirode te obavijesti.

(7) U svakom slučaju, trgovac je dužan dostaviti potrošaču obavijest koja sadrži sve podatke iz članaka 82. do 85. ovoga Zakona prilikom ispunjenja svoje obveze iz članka 86. ovoga Zakona.

(8) Obavijesti o ugovornim obvezama potrošača, koje su mu dostavljene prije sklapanja ugovora, moraju biti sukladne ugovornim obvezama koje bi za potrošača proizlazile iz primjene prava koje će biti mjerodavno za taj ugovor, ako on naknadno bude sklopljen.

(9) Uz podatke koji su navedeni u stavcima 1. do 8. ovoga članka te člancima 82. do 85. ovoga Zakona, potrošač mora biti obaviješten i o svim ostalim podacima predviđenim propisima kojima se uređuju pojedine financijske usluge koje su predmet ugovora između potrošača i trgovca.

Članak 82.

(1) Obavijest o trgovcu sadrži: njegovo ime, naziv ili tvrtku, njegovu djelatnost, punu adresu njegova prebivališta ili sjedište, bilo koju drugu adresu koja utječe na njegov odnos s potrošačem te njegov matični broj i registar u kojem je upisan.

(2) Ako je djelatnost trgovca podložna izdavanju određene dozvole ili dopuštenja od strane tijela javne vlasti, obavijest o trgovcu uključuje i navođenje pojedinosti te dozvole ili dopuštenja, poput navođenja tijela koje je izdalo dozvolu ili dopuštenje, na koji je rok i s kojim sadržajem izdana ta dozvola ili dopuštenje.

(3) Ako trgovac u Republici Hrvatskoj ima svog predstavnika, obavijest o trgovcu uključuje i ime, naziv ili tvrtku tog predstavnika, kao i adresu koja utječe na odnos potrošača s tim predstavnikom.

(4) Ako potrošač stupa u ugovorni odnos s trgovcem putem neke druge osobe, koja nije njegov predstavnik, obavijest o trgovcu uključuje i ime, naziv ili tvrtku te osobe, svojstvo u kojem ona djeluje te sjedište ili drugu adresu koja utječe na odnos potrošača s tom osobom.

Članak 83.

Obavijest o financijskoj usluzi koja je predmet ugovora sadrži:

1. opis osnovnih obilježja financijske usluge
2. ukupnu cijenu koju je potrošač dužan platiti za tu uslugu, uključujući sve poreze, pristojbe, naknade i ostale troškove, odnosno, kad točan iznos ukupne cijene nije moguće utvrditi, elemente za izračun ukupne cijene koji omogućavaju potrošaču da sam utvrdi cijenu
3. ako je potrebno, naznaku da financijska usluga uključuje financijske instrumente povezane s posebnim rizikom koji proizlazi iz specifičnosti tog instrumenta, odnosno financijske usluge koja se nudi
4. ako je potrebno, naznaku da cijena ili rezultati financijske usluge ovise o promjenama na financijskom tržištu na koje trgovac nema utjecaja te naznaku da dosadašnja cijena i rezultati financijske usluge nisu pokazatelj buduće cijene i budućih rezultata te financijske usluge
5. naznaku o postojanju mogućnosti da potrošač bude obavezan na plaćanje nekih dodatnih poreza ili troškova, u skladu s poreznim propisima koje ne plaća trgovcu, odnosno koje ne plaća putem trgovca
6. bilo koje vremensko ograničenje valjanosti obavijesti
7. pojedinosti u odnosu na plaćanje cijene i ispunjenje financijske usluge
8. naznaku bilo kojeg dodatnog troška koji je potrošač dužan platiti za uporabu sredstava daljinske komunikacije.

Članak 84.

Obavijest o pojedinostima ugovora sadrži:

1. naznaku postoji li ili ne postoji, pravo potrošača na jednostrani raskid ugovora iz članka 87. ovoga Zakona te, kada to pravo postoji, naznaku roka u kojem se to pravo može ostvariti, pretpostavke pod kojima se ono može ostvariti, uključujući i naznaku iznosa na čije bi plaćanje potrošač mogao biti obavezan na temelju članka 90. stavka 3. ovoga Zakona, kao i naznaku posljedica neostvarivanja prava na jednostrani raskid ugovora
2. minimalno trajanje ugovora o financijskoj usluzi, ako je riječ o usluzi koja se pruža trajno ili ponavljano
3. naznaku o pravu na jednostrani raskid ili otkaz ugovora prije isteka vremena na koje je ugovor sklopljen, kao i naznaku ugovorne kazne ili bilo kojeg drugog oblika obeštećenja predviđenog ugovorom za te slučajeve
4. praktične upute za ostvarivanje prava na jednostrani raskid iz članka 87. ovoga Zakona, uključujući adresu na koju se obavijest o raskidu dostavlja
5. naznaku države čije je pravo mjerodavno za uređenje odnosa trgovca i potrošača prije sklapanja ugovora

6. naznaku ugovorne odredbe o određivanju prava mjerodavnog za ugovor o financijskoj usluzi, kao i naznaku ugovorne odredbe o određivanju suda nadležnog za rješavanje sporova iz tog ugovora

7. naznaku jezika na kojem ili na kojima su sastavljeni ugovor i prethodna obavijest te naznaku jezika na kojem ili na kojima će, uz pristanak potrošača, trgovac za vrijeme trajanja ugovora komunicirati s potrošačem.

Članak 85.

Obavijest o načinu rješavanja sporova sadrži:

1. naznaku je li predviđen određeni mehanizam izvansudskog rješavanja sporova i naknade štete koji je predviđen ugovorom sklopljenim na daljinu te na koji se način i pod kojim pretpostavkama potrošač može koristiti tim mehanizmom

2. naznaku je li predviđen određeni jamstveni fond ili neki drugi oblik obeštećenja potrošača koji nije određen Zakonom o kreditnim institucijama i Zakonom o tržištu kapitala.

Oblik prethodne obavijesti

Članak 86.

(1) U razumnom roku prije sklapanja ugovora ili predugovora trgovac će dostaviti potrošaču ugovorne odredbe i uvjete te prethodnu obavijest iz članka 81. ovoga Zakona koja sadrži sve podatke navedene u člancima 82. do 85. ovoga Zakona, u pisanom obliku ili na drugom, potrošaču dostupnom, trajnom mediju.

(2) Ako je na izričit zahtjev potrošača ugovor sklopljen uporabom sredstva daljinske komunikacije koje ne omogućava da mu se ugovorne odredbe i uvjeti te prethodna obavijest iz članka 81. ovoga Zakona dostave u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, trgovac će ispuniti svoju obvezu iz stavka 1. ovoga članka odmah nakon sklapanja ugovora.

(3) U svakom slučaju, potrošač je u bilo kojem trenutku tijekom trajanja ugovornog odnosa ovlašten zahtijevati da mu se dostavi primjerak ugovora koji je sklopio s trgovcem.

(4) Potrošač je isto tako ovlašten promijeniti sredstvo daljinske komunikacije kojim se koristi, osim ako je to nespojivo sa sklopljenim ugovorom ili prirodom financijske usluge koja mu se pruža.

Pravo na jednostrani raskid ugovora

Članak 87.

(1) Svaki ugovor o financijskim uslugama sklopljen sredstvom daljinske komunikacije potrošač može, ne navodeći za to razloge, raskinuti u roku od 14 dana, odnosno u roku od 30 dana ako je riječ o ugovoru o životnom osiguranju i dobrovoljnom mirovinskom osiguranju.

(2) Rok za raskid ugovora iz stavka 1. ovoga članka započinje teći od dana sklapanja ugovora, odnosno u slučaju sklapanja ugovora o životnom osiguranju i dobrovoljnom mirovinskom osiguranju od dana kada je potrošač obaviješten da je ugovor sklopljen.

(3) Ako je, sukladno odredbi članka 86. stavka 2. ovoga Zakona, ugovor sklopljen prije nego što su potrošaču dostavljene ugovorne odredbe i uvjeti, te prethodna obavijest sa svim podacima iz članaka 82. do 85. ovoga Zakona, rok za raskid ugovora iz stavka 1. ovoga članka započinje teći od dana kad su mu ugovorne odredbe i uvjeti te prethodna obavijest dostavljeni sukladno članku 86. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona.

(4) Potrošač nema pravo na jednostrani raskid ugovora predviđen stavkom 1. ovoga članka ako je:

1. sklopljen ugovor o financijskim uslugama čija cijena ovisi o promjenama na financijskom tržištu koje su izvan utjecaja trgovca do čega može doći tijekom trajanja roka za raskid ugovora iz stavka 1. ovoga članka, kao što su usluge koje se odnose na kupoprodaju strane valute, instrumente novčarskog tržišta, prenosive obveznice, udjele u investicijskim fondovima, ročnice uključujući usporedive instrumente s ugovorenim gotovinskom namirom; kamatni

terminski ugovor; kamatne, valutne i dioničke zamjene te opcije stjecanja ili otuđenja nekog od prethodno navedenih instrumenata, uključujući ekvivalentne instrumente koji se namiruju gotovinskim sredstvima, a posebice opcije na valute i kamatne stope

2. sklopljen ugovor o osiguranju putnika i prtljage ili neka druga kratkoročna polica osiguranja koja se sklapa na rok kraći od mjesec dana

3. ugovor u potpunosti ispunjen na izričit zahtjev potrošača prije nego što je potrošač iskoristio svoje pravo na raskid ugovora iz ovoga članka.

Oblik jednostranog raskida ugovora

Članak 88.

(1) Ugovor se raskida obaviješću u pisanom obliku ili na drugom, potrošaču dostupnom, trajnom mediju, poslanom prije isteka roka za raskid ugovora, predviđenog člankom 87. ovoga Zakona, s tim da je potrošač dužan slijediti upute za ostvarivanje prava na jednostrani raskid koje su mu dane u prethodnoj obavijesti iz članka 81. ovoga Zakona.

(2) Smatra se da je ugovor raskinut na vrijeme ako je obavijest o raskidu upućena unutar rokova iz članka 87. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) Ugovor je raskinut u trenutku kad je trgovac ili od njega određena osoba primila obavijest o raskidu.

Početak ispunjenja ugovora

Članak 89.

(1) Trgovac može započeti s ispunjenjem ugovora prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz članka 87. ovoga Zakona jedino uz izričit pristanak potrošača.

(2) Trgovac nije ovlašten zahtijevati ispunjenje potrošačeve obveze iz ugovora prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora, predviđenog člankom 87. ovoga Zakona.

Posljedice jednostranog raskida ugovora

Članak 90.

(1) U slučaju jednostranog raskida ugovora iz članka 87. ovoga Zakona, potrošač ne odgovara za štetu koju je trgovac zbog toga pretrpio te nije dužan platiti nikakvu kaznu ili naknadu za raskid ugovora.

(2) U slučaju raskida ugovora, svaka je strana dužna vratiti drugoj ono što je na temelju tog ugovora primila od druge strane.

(3) Ako se priroda pružene usluge protivi vraćanju, potrošač je dužan platiti cijenu dijela usluge koja mu je pružena do trenutka raskida ugovora.

(4) Iznos koji bi potrošač bio dužan platiti trgovcu na temelju stavka 3. ovoga članka mora biti proporcionalan pruženoj usluzi te ni u kojem slučaju ne smije biti takav da ga se može ocijeniti kao kaznu ili naknadu za raskid ugovora.

(5) Trgovac nema pravo zahtijevati od potrošača plaćanje bilo kojeg iznosa na temelju stavka 3. ovoga članka ako nije u stanju dokazati da je o mogućnosti toga plaćanja potrošač bio obaviješten u prethodnoj obavijesti iz članka 81. ovoga Zakona, na način predviđen člankom 84. točkom 1. ovoga Zakona.

(6) Trgovac nema pravo zahtijevati od potrošača plaćanje cijene dijela usluge koja je ispunjena prije jednostranog raskida ugovora iz članka 87. ovoga Zakona, ako je usluga pružena suprotno odredbi članka 89. stavka 1. ovoga Zakona.

(7) Raskine li potrošač ugovor na temelju članka 87. ovoga Zakona, trgovac je dužan bez odgađanja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana kad je trgovac ili od njega određena osoba obaviještena o raskidu ugovora, vratiti potrošaču sve što je na temelju tog ugovora od njega primio, umanjeno za iznos koji je trgovac ovlašten, na temelju stavka 3. ovoga članka, naplatiti od potrošača.

(8) Raskine li potrošač ugovor na temelju članka 87. ovoga Zakona, dužan je bez odgađanja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana odašiljanja obavijesti o raskidu, vratiti trgovcu ono što je od njega primio na temelju tog ugovora.

Utjecaj raskida potrošačkog ugovora o financijskoj usluzi na druge ugovore

Članak 91.

Iskoristi li potrošač svoje pravo na jednostrani raskid ugovora iz članka 87. ovoga Zakona, raskidom ugovora o financijskoj usluzi raskida se i svaki drugi ugovor koji je, na temelju ili u vezi s ugovorom o financijskoj usluzi, potrošač sklopio s trgovcem ili nekom drugom osobom koja je ugovor s potrošačem sklopila na temelju prethodnog sporazuma s trgovcem.

Postupanje protivno odredbama ovog odjeljka

Članak 92.

(1) Ako trgovac ne ispuni bilo koju obvezu predviđenu ovim odjeljkom, potrošač ima pravo raskinuti ugovor u bilo kojem trenutku.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, potrošač neće biti dužan nadoknaditi trgovcu štetu koju je ovaj zbog raskida pretrpio, niti mu platiti bilo koju drugu naknadu za raskid ugovora.

Teret dokaza

Članak 93.

(1) Trgovac je dužan dokazati da je ispunio svoju obvezu prethodnog obavješćavanja potrošača te da je potrošač pristao sklopiti ugovor, odnosno pristao na to da mu trgovac započne pružati ugovorenu uslugu prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz članka 87. ovoga Zakona.

(2) Ugovorna odredba kojom je predviđeno da će teret dokaza u odnosu na činjenice navedene u stavku 1. ovoga članka biti na potrošaču, smatrat će se nepoštenom ugovornom odredbom, u smislu odredbi glave II. ovoga dijela Zakona.

Odgovarajuća primjena

Članak 94.

Odredbe članka 46. ovoga Zakona i zakona kojim se uređuju elektroničke komunikacije u dijelu koji se odnosi na neželjene elektroničke komunikacije na odgovarajući se način primjenjuju i na ugovore iz ovoga odjeljka.

Glava IV.

UGOVOR O PRAVU NA VREMENSKI OGRANIČENU UPORABU (*TIMESHARE*), UGOVOR O DUGOTRAJNOM TURISTIČKOM PROIZVODU, UGOVOR O PONOJVNOJ PRODAJI I UGOVOR O ZAMJENI

Područje primjene

Članak 95.

(1) Odredbama ove glave Zakona uređuje se ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*), ugovor o dugotrajnom turističkom proizvodu, ugovor o ponovnoj prodaji i ugovor o zamjeni, sklopljen između potrošača i trgovca.

(2) Pri izračunavanju trajanja ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*) ili ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu, uzima se u obzir svaka ugovorna odredba koja dopušta prešutno obnavljanje ili produženje ugovora.

(3) Odredbe ove glave Zakona ne utječu na primjenu:

– općih pravila ugovornog prava

- pravila koja se odnose na upis nekretnina ili pokretnina, kao i pravila o prijenosu prava vlasništva na nekretninama
- pravila koja se odnose na uvjete osnivanja, odobrenja ili licenciranja
- pravila kojima se utvrđuje pravna priroda prava koja su predmet ugovora uređenih ovom glavom Zakona.

Opće odredbe

Članak 96.

(1) Ugovori iz ove glave Zakona moraju biti sklopljeni u pisanom obliku, na papiru ili drugom trajnom mediju.

(2) Ugovori iz ove glave Zakona moraju biti sastavljeni na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika države u kojoj potrošač boravi ili čiji je državljanin, po njegovu izboru, s tim da ako potrošač boravi u, ili je državljanin neke države članice Europske unije, može izabrati službeni jezik te države jedino ako je to ujedno službeni jezik Europske unije.

(3) Ako potrošač boravi u Republici Hrvatskoj ili ako trgovac obavlja svoju prodajnu djelatnost na području Republike Hrvatske, ugovori iz ove glave Zakona moraju u svakom slučaju biti sastavljeni na hrvatskom jeziku.

(4) Ako se ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*) odnosi na određenu nekretninu, trgovac je dužan dostaviti potrošaču ovjereni prijevod ugovora na službeni jezik ili jedan od službenih jezika države u kojoj se nekretnina nalazi, s time da, ako se nekretnina nalazi u nekoj državi članici Europske unije, ugovor mora biti preveden na službeni jezik ili jedan od službenih jezika te države koji je ujedno i službeni jezik Europske unije.

(5) Ako bi ugovori iz ove glave Zakona bili sastavljeni u više jezičnih inačica, svaka se jezična inačica smatra izvornikom.

(6) Potrošač mora primiti najmanje dva primjerka ugovora iz ove glave Zakona.

Oglašavanje

Članak 97.

(1) U svakom oglasu koji se odnosi na ugovore iz ove glave Zakona mora biti jasno naznačeno pravo dobivanja prethodne obavijesti iz članka 98. ovoga Zakona, kao i mjesto na kojem se ta obavijest može dobiti.

(2) Ako se sklapanje ugovora iz ove glave Zakona potrošaču nudi osobno, na promotivnom ili prodajnom događanju, trgovac mora u pozivu jasno navesti komercijalnu svrhu i prirodu događanja.

(3) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka potrošaču mora biti dostupna tijekom čitavog trajanja događanja iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Zabranjeno je vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*) i dugotrajni turistički proizvod oglašavati i/ili nuditi na tržištu kao ulaganje.

Prethodna obavijest

Članak 98.

(1) U razumnom roku prije prihvaćanja ponude ili sklapanja bilo kojeg ugovora iz ove glave Zakona trgovac je dužan, u pisanom obliku, na papiru ili drugom trajnom mediju, potrošaču na jasan i razumljiv način pružiti točnu i potpunu obavijest o ugovoru iz ove glave Zakona, i to putem standardnog informacijskog obrasca.

(2) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka potrošaču mora biti besplatno stavljena na raspolaganje.

(3) Sadržaj i oblik obavijesti iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar nadležan za područje zaštite potrošača.

(4) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora biti sastavljena na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika države u kojoj potrošač ima boravište ili čiji je državljanin, prema nje-

govu izboru, a ako potrošač ima boravište ili je državljanin neke države članice Europske unije, može izabrati službeni jezik te države jedino ako je to ujedno službeni jezik Europske unije.

Sadržaj ugovora

Članak 99.

(1) Podaci navedeni u prethodnoj obavijesti iz članka 98. ovoga Zakona čine sastavni dio ugovora iz ove glave Zakona i ne mogu se izmijeniti, osim ako se ugovorne strane izričito ne sporazume drukčije ili ako izmjene proizađu iz neuobičajenih i nepredvidljivih okolnosti koje su izvan kontrole trgovca, a čije se posljedice nisu mogle spriječiti niti uz uporabu dužne pažnje.

(2) Trgovac je dužan prije sklapanja ugovora obavijestiti potrošača pisanim putem, na papiru ili drugom trajnom mediju, o izmjenama svakog podatka navedenog u prethodnoj obavijesti, a u ugovoru te izmjene moraju biti izričito navedene.

(3) Osim podataka navedenih u prethodnoj obavijesti iz članka 98. ovoga Zakona, ugovori iz ove glave Zakona također moraju sadržavati:

- podatke o identitetu, prebivalištu ili sjedištu ugovornih strana, kao i njihove potpise i
- datum i mjesto sklapanja ugovora.

(4) Prije sklapanja ugovora iz ove glave Zakona trgovac je dužan potrošača izričito upozoriti na postojanje prava na jednostrani raskid ugovora iz članka 100. ovoga Zakona, dužinu roka za taj raskid, kao i na zabranu plaćanja unaprijed za vrijeme trajanja tog roka za raskid.

(5) Svaki ugovor iz ove glave Zakona mora sadržavati zaseban standardni obrazac za jednostrani raskid ugovora iz članka 100. ovoga Zakona.

(6) Ugovorne odredbe o postojanju prava na jednostrani raskid ugovora, dužini tog roka te zabrani plaćanja unaprijed za vrijeme trajanja roka za jednostrani raskid, potrošač mora zasebno potpisati.

(7) Sadržaj i oblik standardnog obrasca iz stavka 5. ovoga članka propisuje pravilnikom ministar nadležan za područje zaštite potrošača.

Pravo potrošača na jednostrani raskid ugovora

Članak 100.

(1) Potrošač može, ne navodeći razlog, pisanim putem, na papiru ili drugom trajnom mediju, raskinuti ugovore iz ove glave Zakona, u roku od 14 dana.

(2) Rok za jednostrani raskid ugovora iz stavka 1. ovoga članka započinje teći od:

- dana sklapanja ugovora ili predugovora
- dana kad je potrošač primio primjerak ugovora ili predugovora, ako je primitak uslijedio nakon sklapanja ugovora ili predugovora.

(3) Pravo potrošača na jednostrani raskid ugovora ili predugovora iz ove glave Zakona prestaje:

- istekom jedne godine i 14 dana računajući od dana iz stavka 2. ovoga članka, ako trgovac nije popunio standardni obrazac za jednostrani raskid ugovora iz članka 99. ovoga Zakona i dostavio ga potrošaču u pisanom obliku, na papiru ili drugom trajnom mediju

- istekom tri mjeseca i 14 dana računajući od dana iz stavka 2. ovoga članka, ako prethodna obavijest iz članka 98. ovoga Zakona nije dostavljena potrošaču u pisanom obliku, na papiru ili nekom drugom trajnom mediju.

(4) Ako je trgovac ispunio i predao potrošaču u pisanom obliku, na papiru ili drugom trajnom mediju, standardni obrazac za jednostrani raskid ugovora u roku od jedne godine od dana iz stavka 2. ovoga članka, rok za jednostrani raskid ugovora počinje teći od dana kada potrošač zaprimi taj obrazac.

(5) Ako je prethodna obavijest iz članka 98. ovoga Zakona dostavljena potrošaču u pisanom obliku, na papiru ili drugom trajnom mediju, u roku od tri mjeseca od dana iz stavka 2.

ovoga članka, rok za jednostrani raskid ugovora počinje teći od dana kada potrošač zaprimi prethodnu obavijest.

(6) Ako je potrošaču istodobno s ugovorom o pravu na vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*) ponuđen ugovor o zamjeni, na oba ugovora primjenjuje se samo jedan rok za jednostrani raskid ugovora iz stavka 1. ovoga članka, s tim da se rok za jednostrani raskid vezano za oba ugovora računa u skladu s odredbom stavka 2. ovoga članka.

(7) Potrošač jednostrano raskida ugovor iz ove glave Zakona obaviješću u pisanom obliku, na papiru ili na drugom trajnom mediju, pri čemu koristi standardni obrazac za jednostrani raskid ugovora iz članka 99. stavka 5. ovoga Zakona.

(8) Smatra se da je ugovor raskinut na vrijeme ako je potrošač obavijest o raskidu iz stavka 7. ovoga članka poslao trgovcu prije isteka roka za jednostrani raskid.

Učinak korištenja prava na jednostrani raskid ugovora

Članak 101.

(1) U slučaju jednostranog raskida ugovora iz članka 100. ovoga Zakona potrošač nije dužan trgovcu naknaditi nikakve troškove niti je dužan platiti vrijednost usluge koja mu je na temelju ugovora bila ispunjena prije nego što je iskoristio svoje pravo na jednostrani raskid ugovora iz članka 100. ovoga Zakona.

(2) U slučaju jednostranog raskida ugovora iz članka 100. ovoga Zakona potrošač ne odgovara za štetu koja nastane trgovcu zbog toga što je potrošač iskoristio svoje pravo na jednostrani raskid ugovora.

Plaćanje unaprijed

Članak 102.

(1) Prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz članka 100. ovoga Zakona zabranjeno je od potrošača zahtijevati bilo kakvo plaćanje unaprijed, davanje jamstava, rezervaciju novca na računu, izričito priznanje duga ili izvršenje bilo koje druge financijske transakcije u vezi s ugovorom o pravu na vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*), ugovorom o dugotrajnom turističkom proizvodu te ugovorom o zamjeni.

(2) U vezi s ugovorom o ponovnoj prodaji, zabranjeno je zahtijevati od potrošača bilo kakvo plaćanje unaprijed, davanje jamstava, rezervaciju novca na računu, izričito priznanje duga ili izvršenje bilo koje druge financijske transakcije prije nego što ponovna prodaja prava bude izvršena, odnosno ugovor o ponovnoj prodaji prestane na neki drugi način.

Posebna pravila o ugovorima o dugotrajnom turističkom proizvodu

Članak 103.

(1) Kod ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu plaćanje se obavlja isključivo na temelju plana obročne otplate.

(2) Zabranjeno je bilo kakvo plaćanje na temelju ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu koje nije utemeljeno na planu obročne otplate.

(3) Sva plaćanja na temelju ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu, uključujući plaćanje bilo koje članarine, moraju biti podijeljena na jednake godišnje obroke.

(4) Za svako plaćanje na temelju ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu trgovac je dužan uputiti potrošaču pisani zahtjev za plaćanje, na papiru ili drugom trajnom mediju, najkasnije 14 dana prije datuma dospijea pojednog obroka.

(5) Od drugog obroka nadalje potrošač može raskinuti ugovor o dugotrajnom turističkom proizvodu bez plaćanja bilo kakve naknade ili kazne, i to upućivanjem obavijesti trgovcu u roku od 14 dana od dana primitka zahtjeva za plaćanje pojednog obroka.

(6) Pravo potrošača iz stavka 5. ovoga članka ne utječe na njegovo pravo da raskine ugovor ili na drugi način dovede do prestanka ugovora, koje ima na temelju ovoga ili drugih zakona.

Raskid povezanih ugovora

Članak 104.

(1) Jednostranim raskidom ugovora o vremenski ograničenoj uporabi (*timeshare*) ili ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu raskida se i bilo koji, s njima povezani ugovor o zamjeni ili bilo koji drugi povezani ugovor, bez ikakvih troškova za potrošača.

(2) Ne dovodeći u pitanje odredbe zakona kojim se uređuje potrošačko kreditiranje, ako je radi potpune ili djelomične isplate cijene iz ugovora iz ove glave Zakona potrošaču odobren kredit od strane trgovca ili treće osobe, na temelju sporazuma te osobe i trgovca, raskidom nekog od tih ugovora raskida se i ugovor o kreditu.

(3) U slučaju raskida ugovora o kreditu iz stavka 2. ovoga članka potrošač nije dužan platiti davatelju kredita nikakvu naknadu, troškove, kamatu ili kaznu niti mu je dužan popraviti štetu.

(4) Povezani ugovor raskida se u trenutku kad trgovac primi obavijest iz članka 100. ovoga Zakona, bez obzira na to je li povezani ugovor sklopljen s trgovcem ili trećom osobom, na temelju njezina sporazuma s trgovcem.

(5) Ako je povezani ugovor sklopljen s trećom osobom, na temelju njezina sporazuma s trgovcem, potrošač nije dužan obavijestiti tu osobu o raskidu ugovora, već je to dužan učiniti trgovac.

(6) Trgovac ili treća osoba s kojom je potrošač sklopio povezani ugovor dužna je potrošaču vratiti sve što je na temelju povezanog ugovora primila od njega, i to u roku od 30 dana od dana kada je trgovac primio obavijest iz članka 100. ovoga Zakona.

Dio IV.

PROCESNOPRAVNA ZAŠTITA PRAVA POTROŠAČA

Glava I.

IZVANSUDSKO RJEŠAVANJE POTROŠAČKIH SPOROVA

Članak 105.

(1) U slučaju spora između potrošača i trgovca, može se podnijeti prijava Sudu časti Hrvatske gospodarske komore, Sudu časti Hrvatske obrtničke komore ili prijedlog za mirenje pri centrima za mirenje.

(2) Postupak pred sudovima časti iz stavka 1. ovoga članka provodi se sukladno Pravilniku o Sudu časti pri Hrvatskoj gospodarskoj komori i Pravilniku Suda časti pri Hrvatskoj obrtničkoj komori kojima se propisuje da su članovi vijeća tih sudova, osim nezavisnih pravnih stručnjaka i predstavnika trgovaca, i predstavnici potrošača.

(3) Mirenje pred centrima za mirenje iz stavka 1. ovoga članka provodi se sukladno odredbama Zakona o mirenju, te sukladno Pravilniku o mirenju centra za mirenje iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Hrvatska gospodarska komora i Hrvatska obrtnička komora će uz suglasnost ministra nadležnog za zaštitu potrošača donijeti odluke o troškovima u postupcima pred Sudom časti Hrvatske gospodarske komore i Sudom časti Hrvatske obrtničke komore.

Glava II.

ZAŠTITA KOLEKTIVNIH INTERESA POTROŠAČA

Tužba za zaštitu kolektivnih interesa potrošača

Članak 106.

(1) Svako ovlašteno tijelo ili osoba ima pravo pokrenuti postupak za zaštitu kolektivnih interesa potrošača protiv osobe čije je postupanje u suprotnosti s odredbama članka 4. stavka

1., članka 7., članaka 30. do 40., članka 42. i članaka 44. do 104. ovoga Zakona, odredbama Zakona o obveznim odnosima u dijelu koji se odnosi na odgovornost za materijalne nedostatke i jamstvo za ispravnost prodane stvari te ugovor o organiziranju putovanja, odredbama Zakona o elektroničkoj trgovini, odredbama Zakona o elektroničkim medijima u dijelu koji se odnosi na audiovizualnu medijsku uslugu, odredbama Zakona o potrošačkom kreditiranju, odredbama Zakona o uslugama, odredbama Zakona o lijekovima, Pravilnika o načinu oglašavanja o lijekovima i homeopatskim proizvodima, te Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o pravima putnika u prijevozu autobusima i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004.

(2) Postupak iz stavka 1. ovoga članka može se pokrenuti protiv pojedinog trgovca ili skupine trgovaca iz istoga gospodarskog sektora čije je postupanje u suprotnosti s propisima iz stavka 1. ovoga članka, komorskih i interesnih udruga trgovaca koje promiču protupravno postupanje ili protiv nositelja pravila postupanja trgovaca kojima se promiče korištenje nepoštenih poslovnih prakse, kako je ona definirana odredbama dijela I. glave IV. ovoga Zakona.

Tijela i osobe ovlaštene pokrenuti postupak za zaštitu kolektivnih interesa potrošača

Članak 107.

(1) Postupak iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona mogu tužbom za zaštitu kolektivnih interesa potrošača pokrenuti ovlaštena tijela ili osobe koje imaju opravdani interes za kolektivnu zaštitu potrošača, kao što su udruge za zaštitu potrošača te državna tijela nadležna za zaštitu potrošača.

(2) Vlada Republike Hrvatske će na prijedlog ministra nadležnog za poslove zaštite potrošača odlukom odrediti tijela ili osobe ovlaštene za pokretanje postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona pred nadležnim sudom iz članka 110. ovoga Zakona.

(3) Vlada Republike Hrvatske će na prijedlog ministra nadležnog za poslove zaštite potrošača odlukom iz stavka 2. ovoga članka odrediti tijela i osobe ovlaštene za pokretanje postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača pred nadležnim tijelom neke od država članica Europske unije.

(4) Odluka iz stavka 2. ovoga članka bit će dostavljena Europskoj komisiji na zahtjev tijela i osoba ovlaštenih za pokretanje postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Ako je postupanje određenog trgovca ili skupine trgovaca sa sjedištem u Republici Hrvatskoj u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona i drugih propisa koji su navedeni u članku 106. stavku 1. ovoga Zakona i utječe ili može utjecati na položaj potrošača u nekoj državi članici Europske unije, postupak iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona može pokrenuti udruga za zaštitu potrošača iz te države ili neko drugo neovisno državno tijelo koje je po propisima te države ovlašteno pokrenuti postupak za zaštitu kolektivnih interesa potrošača.

(6) Postupak iz stavka 5. ovoga članka može se pokrenuti i protiv trgovaca sa sjedištem izvan Republike Hrvatske, a čije ponašanje dovodi do povrede propisa iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona.

(7) Strane osobe iz stavka 5. ovoga članka ovlaštene su pokrenuti postupak iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona, ako su uvrštene na popis tijela i osoba ovlaštenih za pokretanje postupka za zaštitu kolektivnih interesa objavljen u Službenom listu Europske unije.

Postupci koji prethode pokretanju sudskog postupka

Članak 108.

(1) Prije pokretanja postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona ovlašteno tijelo ili osoba iz članka 107. ovoga Zakona dužna je trgovca ili drugu osobu iz članka 106. stavka 2. ovoga Zakona prethodno pisano upozoriti da će u slučaju

da ne prekine s nedopuštenim ponašanjem protiv njega pokrenuti postupak iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Ovlašteno tijelo ili osoba ne može pokrenuti postupak iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona prije isteka roka od 14 dana od dana dostave prethodnog upozorenja iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 109.

(1) Prije pokretanja postupka iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona, stranke mogu pokrenuti postupak mirenja pred centrom za mirenje radi postizanja nagodbe.

(2) Mirenje iz stavka 1. ovoga članka provodi se sukladno odredbama Zakona o mirenju i Pravilnika o mirenju centra za mirenje iz stavka 1. ovoga članka.

Stvarna i mjesna nadležnost suda

Članak 110.

(1) Za suđenje u postupcima iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona stvarno je nadležan trgovački sud.

(2) Za suđenje u postupcima iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona mjesno je nadležan trgovački sud prema mjestu sjedišta, odnosno podružnice tuženika, a ako tuženik nema sjedište ni podružnicu, mjesno je nadležan trgovački sud na čijem se području nalazi prebivalište tuženika.

(3) Za suđenje u postupcima iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona, protiv osobe koja nema opću mjesnu nadležnost u Republici Hrvatskoj mjesno je nadležan trgovački sud kada je na njegovu području došlo ili je moglo doći do povrede propisa iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno mjesno je nadležan trgovački sud na području kojeg su nastale štetne posljedice, odnosno povrede.

Teret dokaza

Članak 111.

(1) Ako je postupak iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona pokrenut povodom povrede odredbi članka 4. stavka 1., članaka 39. i 40., članka 42., članaka 44. do 48. i članaka 57. do 79. ovoga Zakona, trgovac je dužan dokazati da je potrošaču dostavio prethodnu obavijest, odnosno da se pridržavao rokova za ispunjenje ugovora.

(2) Ako je postupak iz članka 106. ovoga Zakona pokrenut povodom povrede odredbi članka 80. do 94. ovoga Zakona, trgovac je dužan dokazati da je ispunio svoju obvezu prethodnog obavješćavanja potrošača te da je potrošač pristao sklopiti ugovor, odnosno pristao na to da mu trgovac počne pružati ugovorenu uslugu prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz članka 87. ovoga Zakona.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, ugovorna odredba kojom je predviđeno da će teret dokaza u odnosu na činjenice navedene u stavku 2. ovoga članka ležati na potrošaču smatra se nepoštenom ugovornom odredbom, u smislu odredbi dijela III. glave II. ovoga Zakona.

Članak 112.

Ako je postupak iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona pokrenut povodom povrede odredbi članaka 30. do 38. ovoga Zakona, prilikom odlučivanja o tome je li poslovna praksa nepoštena neće se uzimati u obzir je li tom praksom nekome prouzročena šteta, odnosno je li vjerojatno da će nekome biti prouzročena šteta, kao niti je li trgovac protiv kojeg se vodi postupak kriv za nedopuštenost poslovne prakse.

Predmnijeva netočnosti činjeničnih navoda

Članak 113.

(1) Ako je postupak iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona pokrenut povodom povrede odredbi članaka 30. do 38. ovoga Zakona, nadležni sud iz članka 110. ovoga Zakona, ako je to

primjereno s obzirom na okolnosti slučaja te uzimajući u obzir opravdane interese trgovca, će zahtijevati od trgovca protiv kojeg se postupak vodi da u roku od sedam dana dostavi dokaze koji potvrđuju istinitost činjeničnih navoda iznesenih u okviru poslovne prakse.

(2) Ako dokazi iz stavka 1. ovoga članka ne budu dostavljeni u roku predviđenom stavkom 1. ovoga članka ili ako nadležni sud iz članka 110. ovoga Zakona smatra da su dostavljeni dokazi nepotpuni ili nedovoljni, smatra se da su činjenični navodi izneseni u okviru poslovne prakse neistiniti.

Odluka suda

Članak 114.

Ako utvrdi da je tužbeni zahtjev osnovan, sud će odlukom:

1. utvrditi čin povrede propisa o zaštiti potrošača iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona i precizno ga definirati

2. narediti tuženiku da prekine s postupanjem koje je protivno propisima o zaštiti potrošača iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona, te mu narediti da, ako je to moguće, usvoji mjere koje su potrebne za uklanjanje štetnih posljedica koje su nastale zbog njegova protupravnog ponašanja i

3. zabraniti mu takvo ili slično ponašanje ubuduće.

Objava sudske odluke

Članak 115.

Sud će naložiti tuženiku da o svom trošku objavi cijelu ili dio odluke ako njezino objavljivanje može pridonijeti da se ublaže ili u potpunosti isključe štetne posljedice povrede propisa o zaštiti potrošača iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona.

Sankcije za nepostupanje po odluci suda

Članak 116.

(1) Odlukom iz članka 114. ovoga Zakona kojom se usvaja tužbeni zahtjev, sud određuje rok za ispunjenje odluke.

(2) Sud će na zahtjev tijela ili osobe ovlaštene za pokretanje postupka iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona odrediti u svojoj odluci novčanu kaznu za slučaj da tuženik dobrovoljno ne ispuní obvezu iz sudske odluke, odnosno ako je obvezu ispunio sa zakašnjenjem, za svaki dan zakašnjenja, i to ovisno o ozbiljnosti povrede prava zaštite potrošača.

(3) Na određivanje novčane kazne iz stavka 2. ovoga članka na odgovarajući će se način primijeniti odredbe Ovršnog zakona kojima se uređuju odmjeravanje i odlučivanje o novčanoj kazni kao osnovnom sredstvu ovrhe.

(4) Ako sud odlukom obveže tuženika na isplatu određenog novčanog iznosa iz stavka 2. ovog članka, taj će iznos biti uplaćen u korist državnog proračuna Republike Hrvatske.

Učinak sudske odluke prema trećima

Članak 117.

(1) Odluka kojom sud usvaja tužbeni zahtjev obvezuje tuženika da se u budućnosti suzdrži od istog ili sličnog protupravnog ponašanja u odnosu na sve potrošače.

(2) Ovrhu na temelju odluke iz stavka 1. ovoga članka može, osim tužitelja i ovlaštenog tijela ili osobe iz članka 107. stavka 2. ovoga Zakona, tražiti i svaki potrošač iz stavka 1. ovoga članka.

Obvezujuća snaga sudske odluke za ostale sudove

Članak 118.

Odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz članka 106.

stavka 1. ovoga Zakona obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika.

Privremene mjere

Članak 119.

(1) Sud može, do donošenja konačne odluke, odrediti privremenu mjeru kojom će narediti prekid određenog postupanja koje je suprotno odredbama članka 106. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Privremena mjera iz stavka 1. ovoga članka može se odrediti bez dokazivanja pretpostavki za određivanje privremene mjere radi osiguranja nenovčane tražbine sukladno Ovršnom zakonu.

Članak 120.

Pokretanje ili vođenje postupka pokrenutog na temelju članka 106. stavka 1. ovoga Zakona ne sprječava osobu kojoj je, postupanjem trgovca koje je suprotno odredbama ovoga Zakona i drugih propisa koji su navedeni u članku 106. stavku 1. ovoga Zakona, prouzročena šteta da pokrene pred nadležnim sudom postupak za nadoknadu štete protiv trgovca koji joj je nedopuštenim postupanjem prouzročio štetu, da pred sudom pokrene postupak za poništenje ili utvrđivanje ništetnosti ugovora koji je sklopljen pod utjecajem nedopuštenog postupanja, odnosno da pred sudom pokrene bilo koji drugi postupak kojim će zahtijevati ostvarenje prava koja joj pripadaju na temelju pravila sadržanih u ovom ili drugim zakonima.

Dobrovoljna kontrola

Članak 121.

(1) Pokretanje postupka iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona ne isključuje mogućnost dobrovoljne kontrole postupanja trgovaca od strane određenih samostalnih organizacija niti isključuje mogućnost da ovlašteno tijelo ili osoba navedena u članku 107. ovoga Zakona pokrene pred tim samostalnim organizacijama odgovarajući postupak protiv onih članova tih organizacija koji postupaju suprotno odredbama ovoga i drugih zakona, navedenih u članku 106. stavku 1. ovoga Zakona.

(2) Ako se postupak iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona pokreće zbog povrede odredbi članaka 30. do 38. ovoga Zakona, pokretanje tog postupka ne isključuje mogućnost kontrole nepoštene poslovne prakse od strane nositelja pravila postupanja trgovaca niti isključuje mogućnost da ovlašteno tijelo ili osobe navedene u članku 107. ovoga Zakona pokrenu pred nositeljem pravila postupanja trgovaca ili nekim njegovim tijelom odgovarajući postupak protiv onih trgovaca koji postupaju suprotno pravilima postupanja trgovaca.

(3) Pokretanje postupaka iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ni u kojem slučaju ne predstavlja odricanje od prava da se protiv određenog trgovca, skupine trgovaca ili interesnih udruga trgovaca pokrene postupak predviđen člankom 106. ovoga Zakona.

Podredna primjena općih propisa procesnog prava

Članak 122.

U postupku povodom tužbe iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona nadležni će sud primjenjivati na odgovarajući način odredbe Zakona o parničnom postupku i Ovršnog zakona, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Suradnja nacionalnih tijela nadležnih za provedbu propisa o zaštiti potrošača

Članak 123.

Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministra nadležnog za poslove zaštite potrošača uredbom određuje tijela koja će biti nadležna za provedbu Uredbe (EZ-a) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. listopada 2004. o suradnji između nacionalnih tijela odgovornih za nadzor nad provedbom propisa o zaštiti potrošača.

Dio V.

INSTITUCIONALNI OKVIR ZAŠTITE POTROŠAČA

Glava I.

NOSITELJI ZAŠTITE POTROŠAČA

Članak 124.

Nositelji zaštite potrošača su: Hrvatski sabor, Vlada Republike Hrvatske, ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača, nadležne inspekcije, Nacionalno vijeće za zaštitu potrošača, poslovna udruženja, udruge za zaštitu potrošača, jedinice lokalne samouprave i ostala tijela javne vlasti, svako iz svoje nadležnosti.

Nacionalno vijeće za zaštitu potrošača

Članak 125.

(1) Vlada Republike Hrvatske odlukom osniva Nacionalno vijeće za zaštitu potrošača (u daljnjem tekstu: Vijeće).

(2) Vijeće čine predstavnici ministarstva nadležnog za gospodarstvo, ministarstva nadležnog za financije, ministarstva nadležnog za poljoprivredu, ministarstva nadležnog za pomorstvo, promet i infrastrukturu, ministarstva nadležnog za zdravlje, Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije, Hrvatske narodne banke, Hrvatske energetske regulatorne agencije, Vijeća za vodne usluge, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske obrtničke komore, Hrvatske udruge poslodavaca, trgovačkog suda, udruga za zaštitu potrošača i neovisni stručnjaci iz područja zaštite potrošača koji se imenuju na četiri godine.

(3) Vijeće je savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske.

(4) Vijeće sudjeluje u izradi Nacionalnog programa zaštite potrošača i Izvješća o provedbi Nacionalnog programa zaštite potrošača, potiče izmjene i dopune postojećih propisa, donošenje novih propisa iz područja zaštite potrošača te sudjeluje u kreiranju politike zaštite potrošača.

(5) Rad Vijeća je javan.

(6) Vijeće donosi poslovnik o svom radu.

(7) Vijeće podnosi Vladi Republike Hrvatske godišnje izvješće o svom radu.

(8) Vijeće ima tajnika koji obavlja stručne poslove za potrebe Vijeća.

(9) Administrativne poslove za Vijeće obavlja ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača.

Jedinice lokalne samouprave

Članak 126.

Jedinice lokalne samouprave dužne su na svom području poduzimati mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti u području zaštite potrošača, a posebno:

1. informirati i provoditi izobrazbu potrošača
2. organizirati savjetovanje potrošača
3. inicirati i podupirati projekte udruga koji unapređuju i promiču prava potrošača
4. sudjelovati u provedbi Nacionalnog programa zaštite potrošača na lokalnoj razini
5. obavljati i druge poslove u skladu s posebnim propisima.

Odjeljak I.

Udruge za zaštitu potrošača

Članak 127.

(1) Udruge za zaštitu potrošača osnivaju potrošači radi promicanja i zaštite svojih prava i interesa.

(2) Na udruge za zaštitu potrošača na odgovarajući način primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje djelovanje udruga.

(3) Udruge za zaštitu potrošača u Republici Hrvatskoj mogu se udruživati u saveze radi provođenja politike zaštite potrošača, uzajamne potpore i ostvarivanja zajedničkih interesa na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Neovisnost udruga za zaštitu potrošača

Članak 128.

(1) Udruge za zaštitu potrošača moraju u svojem djelovanju biti neovisne o trgovcima.

(2) Udruge za zaštitu potrošača svoju neovisnost uređuju statutom.

Poslovi udruga

Članak 129.

Udruge za zaštitu potrošača mogu na području zaštite potrošača obavljati osobito sljedeće poslove:

1. pružati preventivnu zaštitu putem informiranja i savjetovanja potrošača o njihovim pravima i obvezama

2. provoditi, putem akreditiranih laboratorija, usporedne testove proizvoda i rezultate objavljivati u medijima

3. provoditi preko akreditiranih laboratorija u zemlji, a po potrebi i u inozemstvu, naknadna ispitivanja proizvoda stavljenih na tržište

4. pružati pomoć oštećenom potrošaču u nastupu prema trgovcu

5. davati primjedbe i prijedloge pri donošenju propisa koji se odnose na područje zaštite potrošača

6. obavljati i druge poslove iz područja zaštite potrošača.

Glava II.

NACIONALNI PROGRAM ZAŠTITE POTROŠAČA

Članak 130.

(1) Nacionalnim programom zaštite potrošača određuju se ciljevi, mjere, prioritetna područja te aktivnosti u provođenju politike zaštite potrošača u određenom razdoblju.

(2) Nacionalni program zaštite potrošača donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od četiri godine.

(3) Vlada Republike Hrvatske izvješćuje Hrvatski sabor o ostvarivanju politike zaštite potrošača iz Nacionalnog programa zaštite potrošača.

Provođenje politike zaštite potrošača

Članak 131.

Aktivnosti vezane za provođenje politike zaštite potrošača i koordinaciju rada svih nositelja zaštite potrošača u vezi s provedbom Nacionalnog programa zaštite potrošača provodi ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača.

Savjetovanje, informiranje i izobrazba potrošača

Članak 132.

(1) Aktivnosti na području zaštite potrošača određene Nacionalnim programom zaštite potrošača, osobito savjetovanje, informiranje i izobrazbu potrošača mogu obavljati udruge za zaštitu potrošača ili druge fizičke ili pravne osobe na temelju javnog natječaja.

(2) Javni natječaj za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka raspisuje ministar nadležan za poslove zaštite potrošača, čelnik tijela javne vlasti nadležnog za pojedino područje zaštite potrošača, odnosno čelnik tijela jedinice lokalne samouprave.

(3) Udruge i druge fizičke i pravne osobe koje obavljaju poslove iz stavka 1. ovoga članka dužne su na svojim mrežnim stranicama objaviti godišnje izvješće o svojim aktivnostima koje sadrži i podatke o svim prihodima i troškovima rada.

(4) Aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka sufinanciraju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske, odnosno proračuna jedinica lokalne samouprave.

(5) Jedinice lokalne samouprave dužne su osigurati prostor za obavljanje poslova savjetovanja potrošača iz Nacionalnog programa zaštite potrošača.

Članak 133.

(1) Nastavni planovi i programi osnovnog i srednjeg školovanja trebaju sadržati osnovna znanja o pravima i obvezama vezanim za zaštitu potrošača.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača zajedno s ministarstvom nadležnim za poslove obrazovanja sudjeluje u pripremanju odgojnih i obrazovnih programa zaštite potrošača u okviru nastavnih planova i programa.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača i udruge za zaštitu potrošača surađuju s odgojno-obrazovnim institucijama te provode druge odgojno-obrazovne aktivnosti informiranja i izobrazbe iz područja zaštite potrošača.

Dio VI.

INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 134.

Nadzor nad provođenjem ovoga Zakona obavljaju tržišni inspektori Ministarstva gospodarstva u skladu s ovlastima određenim posebnim zakonom.

Članak 135.

Tržišni inspektor će uzeti u obzir prijavu potrošača tek nakon što je potrošač iscrpio postupke iz članka 10. stavka 1. i 2. i/ili članka 25. stavka 5. ovoga Zakona.

Članak 136.

(1) U provedbi Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. listopada 2004. o suradnji između nacionalnih tijela odgovornih za provedbu zakona o zaštiti potrošača (Uredba o suradnji u zaštiti potrošača) tržišni inspektor ovlašten je:

1. pristupiti svim bitnim dokumentima u bilo kojem obliku koji se odnose na kršenje prava potrošača unutar Europske unije

2. zatražiti od trgovca sve bitne informacije koje se odnose na kršenje prava potrošača unutar Europske unije

3. provesti potreban nadzor sukladno zakonu kojim se uređuju inspekcijski poslovi u gospodarstvu

4. u pisanom obliku zahtijevati od trgovca da prestane s kršenjem prava potrošača unutar Europske unije i po potrebi javno objaviti

5. zatražiti izjavu trgovca koji je odgovoran za kršenje prava potrošača unutar Europske unije kojom se obvezuje da će prestati s kršenjem prava unutar Europske unije i po potrebi javno je objaviti

6. narediti prestanak ili zabraniti kršenja prava potrošača unutar Europske unije i po potrebi javno objaviti pravomoćnu odluku.

(2) U slučaju da trgovac dragovoljno ne ispuní obvezu iz pravomoćne odluke iz stavka 1. točke 6. ovoga članka, pokrenut će prisilno izvršenje sukladno zakonu kojim se uređuje opći upravni postupak.

Članak 137.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora tržišni inspektor će rješenjem trgovcu privremeno zabraniti prodaju proizvoda i pružanje usluga do otklanjanja nalazom utvrđenih nepravilnosti ako:

1. ne označi proizvode sukladno članku 6. ovoga Zakona

2. maloprodajna cijena proizvoda i usluge i cijena za jedinicu mjere nije istaknuta jasno, vidljivo, čitljivo i na način propisan člankom 7. stavcima 1., 2., 5., 7. i 8. ovoga Zakona

3. uvjeti prodaje nisu istaknuti jasno, vidljivo i čitljivo u poslovnim prostorijama trgovca (članak 8. stavak 2.)

4. prilikom posebnih oblika prodaje, kao i prilikom odobravanja popusta za pojedine proizvode ili grupe proizvoda trgovac nije istaknuo cijenu u redovnoj prodaji i cijenu tijekom trajanja posebnog oblika prodaje, odnosno popusta (članak 18. stavak 4.)

5. proizvode koje prodaje na akcijskoj prodaji nije jasno, vidljivo i čitljivo označio riječima »akcija« ili »akcijska prodaja« (članak 19. stavak 2.)

6. najveći postotak sniženja cijena na proizvodima ne iznosi najmanje jednu petinu količine svih proizvoda koji se prodaju na početku sezonskog sniženja (članak 21. stavak 5.)

7. prodaje proizvod koji ima grešku, a nije jasno, vidljivo i čitljivo obilježio na proizvodu ili na prodajnome mjestu da je riječ o prodaji proizvoda s greškom te upoznao potrošača u čemu se sastoji greška na proizvodu (članak 22.)

8. proizvod koji se prodaje po nižoj cijeni od cijene u redovnoj prodaji jer mu uskoro istječe rok uporabe nema dodatno jasno, vidljivo i čitljivo istaknut krajnji rok uporabe (članak 23.).

(2) Tržišni inspektor će trgovcu rješenjem zabraniti obavljanje poslovne prakse koja se u smislu članaka 32. do 38. ovoga Zakona smatra nepoštenom.

(3) Tržišni inspektor će rješenjem narediti trgovcu otklanjanje utvrđene nepravilnosti određujući rok u kojem se ta nepravilnost mora ukloniti ako tijekom inspekcijskog nadzora utvrdi da:

1. nije obračunao i isplatio kamate po kamatnoj stopi poslovne banke trgovca za oročene štedne uloge na tri mjeseca za cijelo razdoblje, računajući od dana primljenog predujma do dana isporuke proizvoda (članak 13. stavak 1.)

2. nije potrošaču vratio uplaćeni predujam te obračunao i isplatio kamate po kamatnoj stopi poslovne banke trgovca za oročene štedne uloge na tri mjeseca za cijelo razdoblje, računajući od dana primljenog predujma do dana isplate jer nije bio u mogućnosti isporučiti ugovoreni proizvod ili ugovorenu uslugu (članak 13. stavak 2.)

3. ne primjenjuje obračun i cijene uređene posebnim propisima (članak 24. stavak 2.)

4. potrošaču nije ispunio ugovor (članak 43. stavak 1.)

5. u slučaju proizvoda s materijalnim nedostatkom nije prema izboru potrošača uklonio nedostatak na proizvodu, nije predao drugi proizvod bez nedostatka, nije snizio cijenu te nakon isteka naknadnog razumnog roka za ispunjenje, odnosno nakon izjave trgovca da neće ispuniti ugovor ili ako iz konkretnog slučaja očito proizlazi da trgovac neće ispuniti ugovor ni u naknadnom roku, nije na zahtjev potrošača vratio iznos plaćen za taj proizvod ili nije ispunio drugu obvezu koju je bio dužan ispuniti sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima o odgovornosti za materijalne nedostatke (članak 43. stavak 2.)

6. proizvod za koji je dano jamstvo nije popravio u razumnom roku ili ako to nije učinio, a umjesto toga nije potrošaču predao proizvod koji je ispravan ili nije ispunio drugu obvezu koju

je bio dužan ispuniti sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima o jamstvu za ispravnost prodane stvari (članak 43. stavak 3.)

7. prije sklapanja ugovora izvan poslovnih prostorija i ugovora na daljinu nije obavijestio potrošača o svim podacima iz članka 57. ovoga Zakona

8. prije sklapanja ugovora na daljinu o prodaji financijskih usluga nije dostavio potrošačima prethodnu obavijest, ugovorene odredbe i uvjete u pisanom obliku ili drugom, potrošaču dostupnom, trajnom mediju, ili prethodna obavijest ne sadrži sve podatke koji su predviđeni člancima 81. do 85. ovoga Zakona

9. pri oglašavanju postupa suprotno odredbama članka 97. ovoga Zakona

10. potrošaču nije predao obavijest sukladno članku 98. ovoga Zakona

11. nije obavijestio potrošača sukladno odredbi članka 98. stavaka 1. i 4., te članka 99. stavaka 2. i 4. ovoga Zakona

12. ugovor ne sadrži podatke sukladno članku 99. ovoga Zakona.

(4) Tržišni inspektor će rješenjem narediti trgovcu:

1. vraćanje više naplaćenog iznosa oštećenom potrošaču ako utvrdi da se nije pridržavao istaknute maloprodajne cijene i uvjeta prodaje (članak 7. stavak 7.)

2. vraćanje novčanog iznosa oštećenom potrošaču, ako utvrdi da je naplatio izdavanje opomene (članak 15. stavak 1.)

3. vraćanje dodatno naplaćenog novčanog iznosa oštećenom potrošaču bez njegova izričitog pristanka (članak 47.)

4. vraćanje potrošaču uplaćenog iznosa na temelju ugovora, ako je potrebno i plaćene troškove dostave, ako utvrdi da je potrošač jednostrano raskinuo ugovor sklopljen izvan poslovnih prostorija ili na daljinu, a trgovac mu nije vratio plaćeni iznos (članak 76. stavak 1.).

(5) Žalba izjavljena protiv rješenja iz stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(6) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka inspektor neće donositi ako su utvrđene nepravilnosti otklonjene tijekom inspekcijskog nadzora, odnosno do donošenja rješenja, što će inspektor utvrditi i navesti u zapisniku o obavljenom inspekcijskom nadzoru.

Dio VII.

PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 138.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj trgovac – pravna osoba ako:

1. jasno, vidljivo i čitljivo ne istakne iznos maloprodajne cijene i cijene za jedinicu mjere proizvoda ili usluga koje pruža (članak 7. stavak 1.)

2. se ne pridržava istaknute maloprodajne cijene i uvjeta prodaje (članak 7. stavak 7.)

3. pri oglašavanju u kojem se navodi maloprodajna cijena proizvoda ili usluga ne navede i cijenu za jedinicu mjere (članak 7. stavak 8.)

4. ako bez opravdanog razloga odbije sklopiti ugovor o prodaji proizvoda ili pružanju usluge ako to ne proizlazi iz okolnosti slučaja (članak 8. stavak 1.)

5. uvjete prodaje ne istakne jasno, vidljivo i čitljivo u prodajnom prostoru (članak 8. stavak 2.)

6. ne omogući provjeru ispravnosti zaračunatog iznosa u odnosu na kupljene proizvode ili pružene usluge (članak 9. stavak 1.)

7. ne omogući podnošenje pisanog prigovora u poslovnim prostorijama ili ne potvrdi primitak prigovora (članak 10. stavak 1.)

8. ne omogući podnošenje pisanog prigovora putem pošte, telefaks uređaja ili elektroničke pošte (članak 10. stavak 2.)

9. u poslovnim prostorijama vidljivo ne istakne obavijest o načinu podnošenja pisanih prigovora iz članka 10. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona (članak 10. stavak 3.)

10. na računu ispostavljenom za javnu uslugu vidljivo ne istakne obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora (članak 10. stavak 4.)

11. u pisanom obliku ne odgovori na zaprimljeni prigovor potrošača iz članka 10. stavka 1. kao i na pisane prigovore potrošača zaprimljene putem pošte, telefaks uređaja ili elektroničke pošte najkasnije u roku od 15 dana od dana zaprimljenog prigovora (članak 10. stavak 5.)

12. ne vodi i ne čuva evidenciju prigovora potrošača iz članka 10. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona na trajnom mediju godinu dana od dana primitka pisanog prigovora potrošača (članak 10. stavak 6.)

13. ne ispostavi ponudu s opisom radova te upotrijebljenog materijala i dijelova za popravak za usluge popravaka i održavanja proizvoda čija je vrijednost veća od 500,00 kuna (članak 12. stavak 1.)

14. ne postupi sukladno članku 47. ovoga Zakona ako se tijekom popravka pojavi potreba za dodatnim radovima i ugradnjom dodatnih dijelova (članak 12. stavak 2.)

15. ambalaža dovodi potrošača u zabludu glede mase i veličine proizvoda te ako nije sukladna posebnim zahtjevima za ambalažu (članak 16. stavak 1.)

16. ne istakne jasno, vidljivo i čitljivo cijenu proizvoda i usluge zamatanja (članak 16. stavak 2.)

17. na zahtjev potrošača ne zadrži ambalažu prodanog proizvoda (članak 16. stavak 3.)

18. ostavlja oglasne poruke i materijale u ili na poštanskim sandučićima, te na ili ispred kućnih vrata potrošača ako je takva zabrana na njima jasno napisana (članak 17. stavak 1.)

19. tijekom trajanja posebnog oblika prodaje, proizvode prodaje po cijeni koja nije niža od cijene tih proizvoda u redovnoj prodaji te ako nije istaknuo cijenu u redovnoj i cijenu tijekom trajanja posebnog oblika prodaje (članak 18. stavak 1. i 4.)

20. je trajanje akcije dulje od 30 dana (članak 19. stavak 1.)

21. proizvodi na akcijskoj prodaji nisu jasno, vidljivo i čitljivo označeni riječima »akcija« ili »akcijska prodaja« (članak 19. stavak 2.)

22. pri oglašavanju akcijske prodaje ne navede njezino vremensko trajanje (članak 19. stavak 3.)

23. započne sa sezonskim sniženjem u razdoblju drukčijem od razdoblja iz članka 21. stavka 2. te ako sezonsko sniženje traje dulje od 60 dana (članak 21. stavak 2.)

24. prodaju iz članka 21. stavka 3. oglašava kao sezonsko sniženje (članak 21. stavak 4.)

25. najveći postotak na početku sniženja ne iznosi najmanje jednu petinu količine svih proizvoda koji se prodaju na sezonskom sniženju (članak 21. stavak 5.)

26. nije jasno, vidljivo i čitljivo označio na proizvodu ili na prodajnom mjestu da je riječ o prodaji proizvoda s greškom niti je upoznao potrošača u čemu se sastoji greška na proizvodu (članak 22.)

27. za proizvode kojima istječe rok uporabe nije dodatno jasno, vidljivo i čitljivo istaknuo krajnji rok uporabe (članak 23.)

28. se koristi praksom koja je nepoštена u smislu članaka 32. do 38. ovoga Zakona

29. potrošaču nije ispunio ugovor u skladu s odredbama ugovora, ovoga Zakona i Zakona o obveznim odnosima (članak 43. stavak 1.)

30. pisanim putem ne obavijesti potrošača da ne može ispuniti ugovor (članak 44. stavak 2.)

31. ne zatraži izričit pristanak potrošača za bilo koje dodatno plaćanje koje bi potrošač bio dužan izvršiti osim iznosa koji je ugovoren kao protučinidba za glavnu činidbu trgovca prije nego što potrošač sklopi ugovor ili bude obavezan odgovarajućom ponudom (članak 47. stavak 1.)

32. prije nego što potrošač sklopi ugovor iz članaka 57. do 79. ovoga Zakona ili bude obavezan odgovarajućom ponudom, nije na jasan i razumljiv način obavijestio potrošača o podacima iz članka 57. ovoga Zakona

33. ne preda potrošaču obavijest iz članka 57. ovoga Zakona na papiru ili, uz suglasnost potrošača, na drugom trajnom mediju te ako obavijest nije čitka i napisana jednostavnim i razumljivim jezikom (članak 62.)

34. ne dostavi potrošaču primjerak ugovora ili pisanu potvrdu usmeno sklopljenog ugovora na papiru ili, uz suglasnost potrošača, na drugom trajnom mediju (članak 63. stavak 1.)

35. nije jasno i vidno istaknuo podatke iz članka 57. stavka 1. točaka 1., 5., 15. i 16. i stavaka 4. do 6. ovog Zakona prije nego što potrošač izvrši narudžbu elektroničkim putem (članak 67. stavak 1.)

36. nije omogućio potrošaču da u trenutku izvršenja narudžbe jasno izjavi da je upoznat s tim da narudžba uključuje obvezu plaćanja, odnosno nije omogućio potrošaču aktivno polje na ekranu ili sličnu funkciju koja ga upozorava da je to narudžba s obvezom plaćanja (članak 67. stavak 2. i 3.)

37. potrošaču ne uputi prethodnu obavijest ili ako je prethodna obavijest upućena nepravodobno (članak 81. stavak 1.)

38. prethodna obavijest ne sadrži podatke propisane člancima 82. do 85. ovoga Zakona (članak 81. stavak 2.)

39. ne vrati potrošaču sve što je na temelju ugovora od njega primio, umanjeno za iznos koji je ovlašten naplatiti od potrošača, najkasnije u roku od 30 dana od dana zaprimanja obavijesti o raskidu ugovora (članak 90. stavak 7.)

40. ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*), ugovor o dugotrajnom turističkom proizvodu, ugovor o ponovnoj prodaji i ugovor o zamjeni nije sklopljen u pisanom obliku, na papiru ili drugom trajnom mediju (članak 96. stavak 1.)

41. ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*), ugovor o dugotrajnom turističkom proizvodu, ugovor o ponovnoj prodaji i ugovor o zamjeni nije sastavljen na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika države u kojoj potrošač boravi ili čiji je državljanin, po njegovu izboru, s tim da ako potrošač boravi u, ili je državljanin neke države članice Europske unije, može izabrati službeni jezik te države jedino ako je to ujedno službeni jezik Europske unije (članak 96. stavak 2.)

42. potrošač boravi u Republici Hrvatskoj ili ako trgovac obavlja svoju prodajnu djelatnost na području Republike Hrvatske, a ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*), ugovor o dugotrajnom turističkom proizvodu, ugovor o ponovnoj prodaji i ugovor o zamjeni nije sastavljen na hrvatskom jeziku (članak 96. stavak 3.)

43. ne dostavi potrošaču ovjereni prijevod ugovora na službeni jezik ili jedan od službenih jezika države u kojoj se nekretnina nalazi, s tim da, ako se nekretnina nalazi u nekoj državi članici Europske unije, ugovor mora biti preveden na službeni jezik ili jedan od službenih jezika te države koji je ujedno i službeni jezik Europske unije ako se ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*) odnosi na određenu nekretninu (članak 96. stavak 4.)

44. potrošaču ne uruči najmanje dva primjerka ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*), ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu, ugovora o ponovnoj prodaji i ugovora o zamjeni (članak 96. stavak 6.)

45. u svakom oglasu koji se odnosi na ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*), ugovor o dugotrajnom turističkom proizvodu, ugovor o ponovnoj prodaji i ugovor o zamjeni nije jasno naznačeno pravo dobivanja prethodne obavijesti iz članka 98. ovoga Zakona, kao i mjesto na kojem se ta obavijest može dobiti (članak 97. stavak 1.)

46. se sklapanje ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*), ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu, ugovora o ponovnoj prodaji i ugovora o zamjeni potrošaču nudi osobno, na promotivnom ili prodajnom događanju, a trgovac u pozivu jasno ne navede komercijalnu svrhu i prirodu događanja (članak 97. stavak 2.)

47. obavijest iz članka 97. stavka 1. ovoga Zakona nije dostupna tijekom čitavog trajanja događanja iz stavka 2. istog članka (članak 97. stavak 3.)

48. vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*) i dugotrajni turistički proizvod oglašava i/ili nudi na tržištu kao ulaganje (članak 97. stavak 4.)

49. potrošaču na jasan i razumljiv način ne pruži točnu i potpunu obavijest o ugovoru o pravu na vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*), ugovoru o dugotrajnom turističkom pro-

izvodu, ugovoru o ponovnoj prodaji i ugovoru o zamjeni, putem standardnog informacijskog obrasca u razumnom roku prije prihvaćanja ponude ili sklapanja ugovora (članak 98. stavak 1.)

50. obavijest iz članka 98. stavka 1. ovoga Zakona nije potrošaču besplatno stavljena na raspolaganje (članak 98. stavak 2.)

51. obavijest iz članka 98. stavka 1. ovoga Zakona nije sastavljena na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika države u kojoj potrošač ima boravište ili čiji je državljanin, prema njegovu izboru, a ako potrošač ima boravište ili je državljanin neke države članice Europske unije, može izabrati službeni jezik te države jedino ako je to ujedno službeni jezik Europske unije (članak 98. stavak 4.)

52. ne obavijesti potrošača pisanim putem, na papiru ili drugom trajnom mediju, prije sklapanja ugovora, o izmjenama svakog podatka navedenog u prethodnoj obavijesti, ili u ugovoru te izmjene nije izričito naveo (članak 99. stavak 2.)

53. potrošač prije sklapanja ugovora nije izričito upozoren na postojanje prava na jednostrani raskid ugovora iz članka 100. ovoga Zakona, dužinu roka za taj raskid, kao i na zabranu plaćanja unaprijed za vrijeme trajanja tog roka za raskid (članak 99. stavak 4.)

54. zahtijeva od potrošača naknadu troškova i/ili plaćanje vrijednosti usluge koja mu je na temelju ugovora bila ispunjena prije nego što je iskoristio svoje pravo na jednostrani raskid ugovora iz članka 100. ovoga Zakona (članak 101. stavak 1.)

55. tereti potrošača za štetu koja nastane zbog toga što je potrošač iskoristio svoje pravo na jednostrani raskid ugovora iz članka 100. ovoga Zakona (članak 101. stavak 2.)

56. prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz članka 100. ovoga Zakona, od potrošača zahtijeva bilo kakvo plaćanje unaprijed, davanje jamstava, rezervaciju novca na računu, izričito priznanje duga ili izvršenje bilo koje druge financijske transakcije u vezi s ugovorom o pravu na vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*), ugovorom o dugotrajnom turističkom proizvodu te ugovorom o zamjeni (članak 102. stavak 1.)

57. zahtijeva od potrošača bilo kakvo plaćanje unaprijed, davanje jamstava, rezervaciju novca na računu, izričito priznanje duga ili izvršenje bilo koje druge financijske transakcije prije nego što ponovna prodaja prava bude izvršena, odnosno ugovor o ponovnoj prodaji prestane na neki drugi način (članak 102. stavak 2.)

58. zahtijeva bilo kakvo plaćanje na temelju ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu koje nije utemeljeno na planu obročne otplate (članak 103. stavak 2.)

59. ne uputi potrošaču pisani zahtjev za plaćanje, na papiru ili drugom trajnom mediju, najkasnije 14 dana prije datuma dospijeca pojedinog obroka za svako plaćanje na temelju ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu (članak 103. stavak 4.)

60. zahtijeva od potrošača, od drugog obroka nadalje, plaćanje bilo kakve naknade ili kazne ako potrošač raskine ugovor o dugotrajnom turističkom proizvodu (članak 103. stavak 5.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se trgovac – fizička osoba novčanom kaznom od 5000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 139.

Novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u tijelu javne vlasti ako:

1. tijelo javne vlasti koje uređuje pružanje javnih usluga potrošačima ne osnuje savjetodavno tijelo u čijem sastavu mora biti i predstavnik udruge za zaštitu potrošača i ako donosi odluke bez mišljenja savjetodavnog tijela ili ih donosi na netransparentan, neobjektivan i diskriminirajući način (članak 25. stavak 1.)

2. jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja odlučuje o pravima i obvezama potrošača javnih usluga ne osnuje savjetodavno tijelo u čijem sastavu mora biti i predstavnik udruge za zaštitu potrošača, ako djeluje na lokalnom području i ako donosi odluke bez

mišljenja savjetodavnog tijela ili ih donosi na netransparentan, neobjektivan i diskriminirajući način (članak 25. stavak 2.).

Članak 140.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj trgovac – pravna osoba ako:

1. ne označi proizvode sukladno članku 6. stavku 1., 2. i 3. ovoga Zakona
2. naplati ispostavljanje računa (članak 9. stavak 2.)
3. nije potrošaču vratio uplaćeni predujam te ako nisu obračunate i isplaćene kamate po kamatnoj stopi poslovne banke trgovca za oročene štedne uloge na tri mjeseca za cijelo razdoblje, računajući od dana primljenog predujma do dana isplate (članak 13. stavak 2.)
4. potrošaču ne prizna da je račun plaćen sukladno odredbama članka 14. ovoga Zakona
5. potrošaču naplati izdavanje opomene radi naplate neplaćenih dospjelih novčanih potraživanja (članak 15. stavak 1.)
6. na računu za javnu uslugu ne istakne iznos neplaćenih dospjelih novčanih potraživanja za prethodna razdoblja (članak 15. stavak 2.)
7. pokrene postupak prisilne naplate prije okončanja sudskog ili izvansudskog postupka glede osporenih neplaćenih dospjelih novčanih potraživanja (članak 15. stavak 3.)
8. ne primjenjuje obračun i cijene uređene posebnim propisima (članak 24. stavak 2.)
9. naplati uslugu očitavanja mjernih uređaja, osim u slučajevima koji su određeni posebnim propisom (članak 24. stavak 3.)
10. ne omogućiti potrošaču upoznavanje unaprijed sa svojim općim uvjetima poslovanja te uvjetima korištenja javnih usluga i javno ih ne objavi na svojim mrežnim stanicama (članak 24. stavak 4.)
11. pisanim putem ne obavijesti potrošača o svakoj promjeni svojih općih uvjeta poslovanja i uvjeta korištenja javnih usluga (članak 24. stavak 5.)
12. ne osnuje povjerenstvo za reklamacije potrošača ili u sastavu povjerenstva nema predstavnika udruga za zaštitu potrošača (članak 25. stavak 3.)
13. povjerenstvo za reklamacije potrošača ne odgovori pisanim putem na zaprimljenu reklamaciju u roku od 30 dana od dana zaprimanja reklamacije (članak 25. stavak 6.)
14. ne omogućiti priključak na distribucijsku mrežu i uporabu priključka i mreže te pružanje usluga pod nediskriminirajućim, unaprijed poznatim i ugovorenim uvjetima (članak 26.)
15. obustavi pružanje javne usluge prije okončanja navedenoga sudskog ili izvansudskog postupka, ako se račun trgovca osporava u sudskom ili izvansudskom postupku, a potrošač uredno podmiruje sve sljedeće nesporne račune (članak 27. stavak 1.)
16. ponovno, bez naknade, ne započne i nastavi pružati uslugu potrošaču do okončanja sudskog ili izvansudskog postupka u slučaju da je obustavio pružanje usluge prije nego što je od nadležnog tijela ili osobe obaviješten o pokrenutom sudskom ili izvansudskom postupku osim u slučaju da je potrošač raskinuo ugovor s trgovcem koji pruža javnu uslugu (članak 27. stavak 2.)
17. obustavi pružanje javne usluge radi pokretanja postupka prisilne naplate (članak 27. stavak 3.)
18. ne održava kvalitetu pružene javne usluge u skladu s posebnim propisima i pravilima struke (članak 28.)
19. ne raskine bilo koji povezani ugovor u slučaju raskida ugovora sklopljenog izvan poslovnih prostorija ili ugovora sklopljenog na daljinu (članak 78.)
20. u slučaju jednostranog raskida ugovora o vremenski ograničenoj uporabi (*timeshare*) i ugovora o dugotrajnom turističkom proizvodu, zahtijeva od potrošača bilo kakvu naknadu kod raskida povezanog ugovora o zamjeni ili bilo kojeg drugog povezanog ugovora, ili ugovora o kreditu (članak 104. stavci 1. i 3.)
21. potrošaču ne vrati sve što je na temelju povezanog ugovora primio od njega, bilo on ili treća osoba s kojom je potrošač sklopio povezani ugovor, i to u roku od 30 dana od dana kada je trgovac primio obavijest iz članka 100. ovoga Zakona (članak 104. stavak 6.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se trgovac – fizička osoba novčanom kaznom od 5000,00 do 15.000,00 kuna.

Dio VIII.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 141.

Jedinice lokalne samouprave dužne su organizirati savjetovanje potrošača na svojem području u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 142.

Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbu iz članka 123. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 143.

Vlada Republike Hrvatske donijet će odluku o osnivanju Nacionalnog vijeća za zaštitu potrošača iz članka 125. stavka 1. ovoga Zakona i odluku kojom će odrediti tijela ili osobe ovlaštene za pokretanje postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 144.

Ministar nadležan za poslove zaštite potrošača donijet će pravilnike za čije je donošenje ovlašten ovim Zakonom iz članka 7. stavka 9., članka 74. stavka 2., članka 98. stavka 3. i članka 99. stavka 7. ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 145.

Hrvatska gospodarska komora i Hrvatska obrtnička komora dužne su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti s odredbama ovoga Zakona Pravilnik o Sudu časti pri Hrvatskoj gospodarskoj komori i Pravilnik Suda časti pri Hrvatskoj obrtničkoj komori.

Članak 146.

Postupci pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakon o zaštiti potrošača (»Narodne novine«, br. 79/07., 125/07., 75/09., 79/09., 89/09., 133/09., 78/12. i 56/13.).

Članak 147.

Do dana stupanja na snagu propisa iz članaka 142., 143. i 144. ovoga Zakona ostaju na snazi podzakonski propisi doneseni na temelju Zakona o zaštiti potrošača (»Narodne novine«, br. 79/07., 125/07., 75/09., 79/09., 89/09., 133/09., 78/12. i 56/13.) u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s ovim Zakonom, i to:

1. Uredba o određivanju osoba ovlaštenih za pokretanje postupka radi zaštite kolektivnih interesa potrošača (»Narodne novine«, br. 124/09.)

2. Uredba o određivanju tijela za provedbu Uredbe (EZ-a) br.2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. listopada 2004. o suradnji nacionalnih tijela odgovornih za nadzor nad provedbom propisa o zaštiti potrošača (»Narodne novine«, br. 65/10.)

3. Odluka o osnivanju Nacionalnog vijeća za zaštitu potrošača (»Narodne novine«, br. 21/08., 81/08., 90/08., 92/08., 43/09., 96/09., 150/09., 27/10., 124/10., 88/11. i 98/12.)

4. Pravilnik o načinu isticanja maloprodajne cijene i cijene za jedinicu mjere proizvoda i usluga (»Narodne novine«, br. 52/10. i 86/10.)

5. Pravilnik o sadržaju i obliku obavijesti o pravu potrošača na jednostrani raskid ugovora o vremenski ograničenoj uporabi, dugotrajnim proizvodima za odmor, ponovnoj prodaji i zamjeni (»Narodne novine«, br. 134/12.)

6. Pravilnik o sadržaju i obliku obavijesti o ugovoru o vremenski ograničenoj uporabi, dugotrajnim proizvodima za odmor, ponovnoj prodaji i zamjeni (»Narodne novine«, br. 134/12.).

Članak 148.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o zaštiti potrošača (»Narodne novine«, br. 79/07., 125/07., 75/09., 79/09., 89/09., 133/09., 78/12. i 56/13.) osim odredbi članka 30. do 52., članka 54. i 55., članka 143. stavka 3. podstavka 8. u dijelu koji se odnosi na članak 32., 43. i 44., stavka 4. podstavka 3., članka 144. stavka 1. podstavaka 22. do 27., stavka 2. i 3. i članka 145. stavka 1. podstavaka 21. do 30., stavka 2. i 3. koje prestaju važiti 13. lipnja 2014. i članka 19. do 21., članka 23., članka 143. stavka 1. podstavaka 5. do 8. i članka 144. stavka 1. podstavaka 18. do 21., stavka 2. i 3. koje prestaju važiti 1. siječnja 2015.

Stupanje na snagu

Članak 149.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 4. stavka 1., članka 39. i 40., članka 42., članka 44. do 48. i članka 57. do 79., članka 137. stavka 3. točke 7., stavka 4. točke 3. i 4., članka 138. stavka 1. točke 30. do 36., stavaka 2. i 3. i članka 140. stavka 1. točke 19. i stavaka 2. i 3. ovoga Zakona koje stupaju na snagu 13. lipnja 2014. i članka 18. do 23., članka 137. stavka 1. točke 4. do 8., članka 138. stavka 1. točke 19. do 27., stavka 2. i 3. ovoga Zakona koje stupaju na snagu 1. siječnja 2015.

5. ZAKON O OPĆOJ SIGURNOSTI PROIZVODA

(Urednički pročišćeni tekst*)

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom propisuju opći sigurnosni zahtjevi za proizvode, obveze proizvođača i distributera, informiranje javnosti, poticanje dragovoljnih mjera te nadzor nad ispunjavanjem propisanih zahtjeva.

(2) Svrha ovoga Zakona je osigurati da se na tržište stavljaju samo sigurni proizvodi.

Članak 2.

(1) Ovaj se Zakon primjenjuje na sve proizvode koji se u smislu ovoga Zakona smatraju proizvodima.

(2) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se kad poseban propis ne uređuje područje sigurnosti određenoga proizvoda.

(3) Ako poseban propis uređuje područje sigurnosti određenog proizvoda, ovaj se Zakon primjenjuje samo na aspekte i rizike, odnosno vrste rizika za taj proizvod, koji nisu uređeni tim posebnim propisom.

Članak 3.

Ovaj se Zakon ne primjenjuje na rabljene proizvode koji se isporučuju kao antikviteti ili na proizvode koji moraju biti popravljani ili prerađeni prije njihove uporabe, pod uvjetom da dobavljač o tome jasno obavijesti osobu kojoj je proizvod isporučen.

Članak 4.

Pojmovi koji se upotrebljavaju u smislu odredaba ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. »*Proizvod*« označava bilo koji proizvod, uključujući i proizvod u okviru pružanja usluga, koji je namijenjen potrošačima ili koji bi u razumno predvidljivim uvjetima potrošači mogli upotrijebiti, čak i ako im nije namijenjen, te koji je isporučen ili dostupan, uz plaćanje ili besplatno, u okviru neke trgovačke djelatnosti, bez obzira na to je li nov, rabljen ili prerađen.

2. »*Sigurni proizvod*« označava bilo koji proizvod koji u normalnim ili razumno predvidljivim uvjetima uporabe, uključujući trajanje i po potrebi stavljanje u uporabu, zahtjeve za ugradbu i održavanje, ne predstavlja nikakav rizik ili samo najmanji rizik spojiv s uporabom proizvoda te koji se smatra prihvatljivim i sukladnim s visokom razinom zaštite sigurnosti i zdravlja ljudi, posebno uzimajući u obzir sljedeće elemente:

- karakteristike proizvoda, osobito njegov sastav, pakiranje, upute za sklapanje te po potrebi ugradbu i održavanje,

- utjecaj nekog proizvoda na druge proizvode u slučaju kad se razumno može predvidjeti da će se on upotrebljavati s drugim proizvodima,

- predstavljanje proizvoda, njegovo označavanje, upozorenja i upute za njegovu uporabu i uklanjanje i sve druge oznake ili obavijesti koje se odnose na taj proizvod,

- kategorije potrošača koji su izloženi riziku kad upotrebljavaju određeni proizvod, osobito djeca i starije osobe.

* Pročišćeni tekst Zakona o općoj sigurnosti proizvoda sadrži:

- Zakon o općoj sigurnosti proizvoda (Nar. nov., br. **30/09.**) od 9. ožujka 2009., a stupio je na snagu 17. ožujka 2009., osim odredaba čl. 4. toč. 5. podst. 4. i 5., čl. 5. st. 4. toč. 3., čl. 6. st. 2. i 3. i čl. 8. st. 5. koje su stupile na snagu 1. srpnja 2013.

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o općoj sigurnosti proizvoda (Nar. nov., br. **139/10.**) od 10. prosinca 2010., a stupio je na snagu 18. prosinca 2010., osim odredbe čl. 3. u dijelu koji se odnosi na Ugovor o funkcioniranju Europske unije koja je stupila na snagu 1. srpnja 2013.

- Zakon o izmjenama Zakona o općoj sigurnosti proizvoda (Nar. nov., br. **14/14.**) od 5. veljače 2014., a stupio je na snagu 6. veljače 2014.

Mogućnost postizanja više razine sigurnosti ili dostupnost drugih proizvoda koji predstavljaju manji rizik ne čini dovoljan razlog da se neki proizvod smatra opasnim.

3. »*Opasan proizvod*« je svaki proizvod koji nije sukladan s definicijom iz točke 2. ovoga članka.

4. »*Ozbiljan rizik*« označava svaki rizik koji zahtijeva brzo djelovanje nadležnog tijela, uključujući i rizik čije posljedice nisu trenutačne.

5. »*Proizvođačem*« se smatra:

- proizvođač proizvoda čije je sjedište u Republici Hrvatskoj i svaka druga pravna ili fizička osoba koja se predstavlja kao proizvođač stavljanjem na proizvod svojega imena, svojega zaštitnog znaka ili kojega drugoga razlikovnog znaka, ili onaj koji prerađuje proizvod,

- ovlašteni zastupnik ili predstavnik proizvođača kad proizvođač nema sjedište u Republici Hrvatskoj ili uvoznik proizvoda kad proizvođač nema predstavnika ili ovlaštenog zastupnika kojem je sjedište u Republici Hrvatskoj,

- svaka druga pravna ili fizička osoba u opskrbnom lancu, u mjeri u kojoj njezine djelatnosti mogu utjecati na sigurnosne karakteristike proizvoda,

- proizvođač proizvoda čije je sjedište u državi članici Europske unije i svaka druga pravna ili fizička osoba koja se predstavlja kao proizvođač stavljanjem na proizvod svojega imena, svojega zaštitnog znaka ili kojega drugoga razlikovnog znaka, ili onaj koji prerađuje proizvod,

- ovlašteni zastupnik ili predstavnik proizvođača kad proizvođač nema sjedište u nekoj državi članici Europske unije ili uvoznik proizvoda kad proizvođač nema predstavnika ili ovlaštenog zastupnika kojemu je sjedište u nekoj državi članici Europske unije.

6. »*Distributer*« označava svaku pravnu ili fizičku osobu koja sudjeluje u opskrbnom lancu čija djelatnost ne utječe na sigurnosne karakteristike proizvoda.

7. »*Povrat proizvoda od potrošača*« označava svaku trajnu ili privremenu mjeru usmjerenu na vraćanje opasnoga proizvoda koji je proizvođač ili distributer već isporučio potrošaču ili ga učinio dostupnim potrošaču.

8. »*Povlačenje proizvoda*« označava svaku mjeru kojoj je cilj spriječiti distribuciju, izlaganje ili nudenje opasnog proizvoda,

9. »*Opasna imitacija*« je proizvod zavaravajućeg izgleda, koji nije hrana, a ima oblik, miris, boju, vanjski izgled, ambalažu, oznake, obujam ili veličinu koji potrošača, posebice djecu, dovodi u zabunu da ga zamijeni za hranu i zbog toga ga stavlja u usta ili proguta, što može predstavljati opasnost i uzrokovati, primjerice gušenje, trovanje te perforiranje ili opstrukciju probavnog trakta.

10. Uskladenost europska norma je europska norma koja je usvojena na temelju mandata Europske komisije, čiji se referentni podaci objavljuju u službenom glasilu Europske unije.

11. »*Hrvatska norma*« je norma dostupna javnosti koju je prihvatilo hrvatsko nacionalno normirno tijelo.

II. OPĆI SIGURNOSNI ZAHTEJEVI ZA PROIZVODE

Članak 5.

(1) Proizvođač je obavezan stavljati na tržište samo sigurne proizvode.

(2) U smislu stavka 1. ovoga članka proizvod se smatra sigurnim kada je, ako ne postoje posebna pravila Europske zajednice o sigurnosti tog proizvoda, sukladan posebnim propisima koji su u skladu s Ugovorom o Europskoj zajednici, a posebno njegovim člancima 28. i 30. i koji utvrđuju zdravstvene i sigurnosne zahtjeve koje proizvod mora zadovoljavati da bi bio stavljen na tržište.

(3) U smislu stavka 1. ovoga članka, pretpostavlja se da je proizvod siguran s obzirom na rizike i kategorije rizika obuhvaćene odgovarajućim hrvatskim normama kad je sukladan hrvatskim normama kojima su prihvaćene usklađene europske norme, čiji je popis objavljen u »Narodnim novinama«.

(4) Ako nema pravila, odnosno normi iz stavka 2. i 3. ovoga članka, sukladnost proizvoda s općim sigurnosnim zahtjevima ocjenjuje se na osnovi sljedećih elemenata, kada oni postoje:

1. hrvatske norme kojima su prihvaćene odgovarajuće europske norme različite od onih navedenih u stavku 3. ovoga članka,

2. ostale hrvatske norme,

3. preporuke Europske komisije koje daju upute za ocjenu sigurnosti proizvoda,

4. pravila dobre prakse u području sigurnosti proizvoda koja su na snazi u dotičnom sektoru,

5. trenutačna razina znanosti i tehnike,

6. razina sigurnosti koju potrošači objektivno očekuju.

(5) Zabranjeno je proizvoditi, uvoziti, izvoziti, oglašavati ili stavljati na tržište proizvode iz članka 4. točke 3. i točke 9. ovoga Zakona.

(6) Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove opće sigurnosti proizvoda u suradnji s hrvatskim nacionalnim normirnim tijelom objaviti će, i po potrebi ažurirati, u »Narodnim novinama«, popis oznaka hrvatskih normi iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 6.

(1) Nadležno tijelo iz članka 11. ovoga Zakona rješenjem će zabraniti stavljanje na tržište proizvoda, odnosno odrediti njihovo povlačenje s tržišta i /ili povrat proizvoda od potrošača ako utvrdi da ti proizvodi, iako ispunjavaju odredbe članka 5. stavka 2. do 4. ovoga Zakona, ugrožavaju sigurnost i zdravlje potrošača i drugih korisnika.

(2) U roku od 20 dana od dana objave odluke Europske komisije u službenom glasilu Europskih zajednica kojom se zabranjuje, odnosno ograničava stavljanje na tržište i izvoz određenog proizvoda ili serije proizvoda koji predstavljaju ozbiljnu opasnost, čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove opće sigurnosti proizvoda naredbom će propisati način postupanja proizvođača odnosno distributera.

(3) Nadležno tijelo iz članka 11. ovoga Zakona pri nadzoru provedbe naredbe iz stavka 2. ovoga članka ima ovlasti poduzeti sve mjere iz članka 11. ovoga Zakona.

Članak 6.a

Ukoliko ne postoje posebna pravila Europske unije kojima se uređuje sigurnost pojedinih proizvoda niti relevantne europske norme, čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležan za poslove opće sigurnosti proizvoda, u skladu sa svojim nadležnostima i djelokrugom rada, a radi zaštite zdravlja i sigurnosti potrošača, te u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije, iznimno može propisati uvjete i postupke za sigurnu uporabu proizvoda ili grupe proizvoda, kao i za nadzor nad proizvodima koji su već u uporabi.

III. OBVEZE PROIZVOĐAČA I DISTRIBUTERA

Članak 7.

(1) Da bi sigurnost proizvoda bila zajamčena, proizvođači moraju:

– obavijestiti potrošače i druge korisnike priloženim uputama za uporabu i drugim potrebnim obavijestima, kako bi potrošači i drugi korisnici mogli ocijeniti rizike svojstvene proizvodu tijekom njegove normalne ili razumno predvidljive uporabe kad takvi rizici nisu odmah zamjetljivi bez odgovarajućeg upozorenja, te poduzeti mjere opreza protiv tih rizika,

– u skladu s karakteristikama proizvoda koje isporučuju, poduzeti mjere koje im omogućuju pravodobno obavješćivanje o opasnostima koje ti proizvodi mogu predstavljati te poduzimati odgovarajuće mjere, po potrebi i povlačenje proizvoda s tržišta ili povrat proizvoda od potrošača, kako bi se izbjegli rizici,

– poduzeti mjeru povrata proizvoda od potrošača samo u krajnjem slučaju kada druge mjere nisu dovoljne za sprječavanje određenih rizika, kada smatraju prijeko potrebnim ili kada su to prisiljeni učiniti nastavno na mjeru koju je poduzelo nadležno tijelo.

- (2) Mjere iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka uključuju:
- isticanje naziva i sjedišta proizvođača na proizvodu ili ambalaži, te označavanje proizvoda na način da ga je moguće jasno identificirati,
 - u svim slučajevima, kada je to potrebno, provođenje ispitivanja uzoraka proizvoda koji su stavljeni na tržište, razmatranje pisanih prigovora te, po potrebi vođenje evidencije pisanih prigovora i obavješćivanja distributera o poduzetim aktivnostima.
- (3) Aktivnosti iz stavka 2. podstavka 2. ovoga članka proizvođači poduzimaju dragovoljno ili na zahtjev nadležnog tijela iz članka 11. ovoga Zakona.
- (4) Obavijesti iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka ne oslobađaju proizvođača od ispunjenja ostalih obveza određenih ovim Zakonom.
- (5) Da bi sigurnost proizvoda bila zajamčena, distributeri moraju postupati s dužnom pažnjom pri poduzimanju mjera kojima pridonose primjeni sigurnosnih zahtjeva, osobito ne smiju isporučivati proizvode za koje znaju ili bi morali znati na temelju obavijesti koje posjeduju i kao profesionalci da ne zadovoljavaju sigurnosnim uvjetima, odnosno moraju sudjelovati u praćenju sigurnosti proizvoda stavljenih na tržište, prenositi obavijesti koje se tiču rizika proizvoda, čuvati i dati dokumente potrebne za praćenje podrijetla proizvoda te u granicama svojih djelatnosti surađivati s nadležnim tijelima i proizvođačima radi poduzimanja mjera za sprječavanje opasnosti.
- (6) Kad proizvođači i distributeri znaju ili su dužni znati da proizvod koji su stavili na tržište predstavlja rizik za potrošača te da nije sukladan s općim sigurnosnim zahtjevima, o istom će odmah izvijestiti nadležno tijelo iz članka 11. ovoga Zakona, navodeći pri tome što su poduzeli kako bi se spriječio rizik za potrošača.
- (7) Ako proizvođači i distributeri ocijene da postoji stvarni rizik, obavijest iz stavka 6. ovoga članka mora sadržavati:
- podatke koji omogućuju identifikaciju proizvoda ili njegove serije,
 - potpun opis rizika koji predstavlja taj proizvod,
 - sve dostupne informacije potrebne za sljedivost proizvoda,
 - opis radnji provedenih za ograničavanje rizika.
- (8) Oblik i sadržaj obavijesti iz stavka 6. ovoga članka propisat će pravilnikom čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove opće sigurnosti.
- (9) Proizvođači i distributeri dužni su surađivati s nadležnim tijelom iz članka 11. ovoga Zakona u poduzimanju mjera kako bi se izbjegli rizici koje predstavljaju proizvodi koje isporučuju ili su već isporučeni.
- (10) Ako proizvođač, odnosno distributer u roku koji ne smije biti duži od 10 radnih dana od poziva na suradnju, ne ispuni sve potrebno za ispunjenje svojih obveza, nadležno tijelo će odmah poduzeti potrebne mjere iz članka 11. ovoga Zakona.

INFORMIRANJE JAVNOSTI

Članak 8.

- (1) Nadležno tijelo iz članka 11. ovoga Zakona učinit će dostupnim javnosti informacije kojima raspolaže, a odnose se na proizvode opasne za sigurnost i zdravlje potrošača, poglavito informacije o identifikaciji proizvoda, prirodi opasnosti i poduzetim mjerama.
- (2) Informacije iz stavka 1. ovoga članka neće biti dostupne javnosti ukoliko se iste, sukladno posebnom propisu, smatraju poslovnom tajnom.
- (3) Poslovnom tajnom, sukladno posebnom propisu, ne mogu se smatrati informacije vezane za sigurnosne karakteristike proizvoda koje moraju biti dostupne javnosti u cilju zaštite zdravlja i sigurnosti potrošača.
- (4) Čuvanje poslovne tajne iz stavka 3. ovoga članka ne utječe na razmjenu informacija između nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj.

(5) Čuvanje poslovne tajne iz stavka 3. ovoga članka ne utječe na razmjenu informacija između nadležnih tijela Republike Hrvatske i nadležnih tijela država članica Europske unije, odnosno Europske komisije.

(6) Nadležna tijela iz stavka 4. i 5. ovoga članka kada zaprime informaciju označenu kao poslovna tajna, dužna su osigurati čuvanje te informacije.

POTICANJE DRAGOVOLJNIH MJERA

Članak 9.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove opće sigurnosti proizvoda sustavno potiče dragovoljno djelovanje proizvođača i distributera slijedom odredaba ovoga Zakona te podupire stvaranje pravila dobre prakse u određenim sektorima sigurnosti proizvoda s ciljem stavljanja sigurnih proizvoda na tržište.

SUSTAV BRZE RAZMJENE OBAVIJESTI

Članak 10.

Vlada Republike Hrvatske uredbom će propisati sadržaj i postupak obavješćivanja drugih tijela državne uprave, međunarodnih subjekata i javnosti o rizicima koje mogu predstavljati proizvodi za zdravlje i sigurnost ljudi, odnosno o svim poduzetim mjerama sukladno odredbama ovoga Zakona.

IV. INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 11.

(1) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovoga Zakona obavljaju tržišni inspektori Ministarstva gospodarstva (u daljnjem tekstu: inspektori) u skladu s ovlastima određenim ovim Zakonom i posebnim propisima.

(2) Inspektori imaju, osim ovlasti za poduzimanje mjera koje proizlaze iz posebnih propisa koji se odnose na njihov rad, na temelju ovoga Zakona dodatne ovlasti da:

1. za svaki proizvod:

– obavljaju preglede karakteristika koje utječu na sigurnost čak i nakon stavljanja proizvoda na tržište kao sigurnog, a koji se obavljaju u potrebnom opsegu do krajnje faze uporabe, odnosno korištenja proizvoda,

– zahtijevaju potrebne informacije od proizvođača odnosno distributera, odnosno svih strana kojih se to tiče,

– uzimaju uzorke za obavljanje provjere sigurnosti.

2. za svaki proizvod koji može predstavljati rizik u određenim uvjetima:

– narede da je označen s primjerenim, jasno napisanim i lako razumljivim upozorenjima na hrvatskom jeziku o rizicima koje proizvod može predstavljati,

– narede ispunjavanje uvjeta za stavljanje proizvoda na tržište kako bi bio siguran,

3. za svaki proizvod koji bi mogao predstavljati rizike za određene osobe:

– narede da te osobe budu pravodobno i na prikladan način upozorene na rizike, uključujući i objavljivanje posebnih upozorenja,

4. za svaki proizvod koji bi mogao biti opasan:

– privremeno zabrane, u razdoblju potrebnom za različite preglede, provjere i procjene sigurnosti, isporuku, ponudu isporuke, oglašavanje ili izlaganje,

5. za svaki opasan proizvod:

– zabrane njegovo stavljanje na tržište i narede odgovarajuće mjere potrebne da se osigura poštivanje tih zabrana,

6. za svaki opasan proizvod koji je već na tržištu:

– narede ili organiziraju njegovo trenutačno i djelotvorno povlačenje i upozore potrošače na rizike koje on predstavlja,

– narede ili usklađuju ili, ako je to nužno, organiziraju s proizvođačima i distributerima njegov povrat od potrošača i njegovo uništavanje u odgovarajućim uvjetima.

7. narede izručivanje proizvoda potrošaču u ispravnom stanju, a čiji je primjerak uzrokovao štetu.

(3) Inspektori mogu poduzeti mjere iz stavka 2. ovoga članka prema:

– proizvođačima,

– distributerima, u okviru njihove djelatnosti, a osobito prema onom koji je odgovoran za prvo stavljanje proizvoda na tržištu Republike Hrvatske,

– svakoj drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi, kad se to pokaže potrebnim, s ciljem suradnje u radnjama poduzetim da bi se izbjegli rizici koje izaziva proizvod.

(4) U slučaju da proizvodi predstavljaju ozbiljan rizik, inspektori su ovlašteni poduzeti sve potrebne postupke za hitnu primjenu odgovarajućih mjera naročito onih koje se navode u točkama 2. do 6. stavka 2. ovoga članka.

(5) Kad inspektori poduzimaju mjere iz stavka 2. ovoga članka, a osobito one koje se navode u točkama 4. do 6., moraju postupati tako da provode te mjere na način razmjern ozbiljnosti rizika i vodeći računa o načelu opreznosti, odnosno da poduzeta mjera mora biti primjerena naravi prijetee opasnosti ili rizika.

(6) Inspektori će poduzeti mjeru povrata proizvoda od potrošača samo u krajnjem slučaju kada druge mjere nisu dovoljne za sprječavanje određenih rizika.

(7) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka može se u roku od 8 dana od dana dostave rješenja izjaviti žalba.

(8) Žalba protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(9) Ako nadležno tijelo iz stavka 1. ovoga članka ne raspolaže potrebnim stručnim znanjem ili opremom za provedbu potrebnih pregleda ili ispitivanja iz stavka 2. ovoga članka, može povjeriti provedbu pojedinih radnji u okviru inspekcijskog nadzora osposobljenoj ustanovi.

(10) Troškove inspekcijskoga postupka koji su nastali pri provedbi postupka inspekcijskog nadzora snosi proizvođač, ako se pokaže da proizvod nije bio siguran uslijed propusta ili pogreške učinjene od strane proizvođača.

(11) Odredbe stavka 2. do 10. ovoga članka primjenjuju se i na proizvode iz članka 4. točke 9. ovoga Zakona.

Članak 12.

Nadležno tijelo iz članka 11. ovoga Zakona provodi inspekcijski nadzor opće sigurnosti proizvoda na tržištu, a posebice:

– donosi, periodično ažurira te provodi sektorske programe inspekcijskog nadzora s obzirom na kategoriju proizvoda ili rizika te prati aktivnosti i rezultate nadzora,

– prati pisane prigovore koji se odnose na sigurnost proizvoda,

– prati i ažurira znanstveno i tehničko znanje glede sigurnosti proizvoda,

– redovito provjerava i procjenjuje funkcioniranje sustava inspekcijskog nadzora i njegove učinkovitosti te, po potrebi, revidira postojeće pristupe i organizacije inspekcijskog nadzora.

PODNOŠENJE PRIGOVORA NA SIGURNOST PROIZVODA

Članak 13.

(1) Potrošači i /ili druge zainteresirane strane mogu podnositi nadležnom tijelu iz članka 11. ovoga Zakona pisane prigovore vezane uz sigurnost proizvoda.

(2) Na postupak po pisanim prigovorima potrošača i/ili drugih zainteresiranih strana u odnosu na opću sigurnost proizvoda na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

V. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 14.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 250.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

– u suprotnosti sa člankom 5. stavkom 1. ovoga Zakona stavi na tržište proizvode koji nisu sigurni,

– u suprotnosti sa člankom 5. stavkom 5. ovoga Zakona proizvodi, uvozi, izvozi, oglašava i stavi na tržište opasan proizvod, odnosno opasnu imitaciju,

– u suprotnosti sa člankom 7. ovoga Zakona ne obavijesti na odgovarajući način potrošače i druge korisnike, ne poduzme odgovarajuće mjere kako bi oni izbjegli opasnost, ne čuva dokumente potrebne za praćenje podrijetla proizvoda i ne surađuje s nadležnim tijelom iz članka 11. ovoga Zakona,

– u suprotnosti sa člankom 11. ovoga Zakona ne postupi u skladu s izvršnim rješenjima nadležnog tijela.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i fizička osoba – obrtnik novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 30.000,00 kuna.

Članak 14.a

Nadležni inspektor neće podnositi optužni prijedlog niti donositi prekršajni nalog za prekršaje iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona ako proizvođači ili distributeri dragovoljno poduzmu mjere kojima se ispunjavaju sigurnosni zahtjevi ili ako kroz poziv na suradnju od strane nadležnog tijela iz članka 11. stavka 1. ovoga Zakona ispune sve naložene obveze u roku iz članka 7. stavka 10. ovoga Zakona.

VI. PODREDNA PRIMJENA OSTALIH PROPISA

Članak 15.

Ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, na postupak iz članka 6. stavka 1. i članka 11. ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju postupci inspekcija u gospodarstvu.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 16.

Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbu iz članka 10. ovoga Zakona u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 17.

Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove opće sigurnosti proizvoda objavit će u »Narodnim novinama« popis oznaka normi iz članka 5. stavka 3. i pravilnik iz članka 7. stavka 8. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 18.

Prekršajni postupci koji su pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama propisa koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 19.

(1) Do dana objave popisa oznaka normi iz članka 5. stavka 3. ovoga Zakona ostaje na snazi Popis hrvatskih normi u području opće sigurnosti proizvoda objavljen u »Narodnim novinama«, br. 73/08.

(2) Do dana stupanja na snagu propisa iz članka 16. ovoga Zakona primjenjivat će se Uredba o sustavu razmjene obavijesti u pogledu proizvoda koji predstavljaju rizik za zdravlje i sigurnost potrošača objavljena u »Narodnim novinama«, br. 138/06.

Članak 20.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o općoj sigurnosti proizvoda (»Narodne novine«, br. 158/03. i 107/07.).

Članak 21.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 4. točke 5. podstavka 4. i 5., članka 5. stavka 4. točke 3., i članka 8. stavka 5. koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Nakon pročišćavanja ostao je sljedeći članak iz Zakona o izmjenama Zakona o općoj sigurnosti proizvoda (Nar. nov., br. 14/14., od 5. veljače 2014.)

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Nakon pročišćavanja ostao je sljedeći članak iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o općoj sigurnosti proizvoda (Nar. nov., br. 139/10., od 10. prosinca 2010.)

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 7.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbe članka 3. u dijelu koji se odnosi na Ugovor o funkcioniranju Europske unije koja stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

6. ZAKON O INFORMIRANJU POTROŠAČA O HRANI

(Urednički pročišćeni tekst*)

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuju nadležna tijela, zadaće nadležnih tijela, službene kontrole i načini postupanja te se propisuju upravne mjere i prekršajne odredbe za provedbu:

– Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskoga parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pružanju informacija o hrani potrošačima, izmjenama i dopunama uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskoga parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća, Direktive Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL L 304, 22.11.2011.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 1169/2011);

– Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 od 31. ožujka 2004. koja se odnosi na označivanje hrane i sastojaka hrane s dodanim fitosterolima, fitosterol esterima, fitostanolima i fitostanol esterima (SL L 97, 1.4.2004.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 608/2004).

Pojmovi

Članak 2.

Pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju jednako značenje kao pojmovi definirani u Uredbama iz članka 1. ovoga Zakona, Uredbi (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane i Uredbi (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s propisima o hrani za životinje i hrani te pravilima o zdravlju i dobrobiti životinja (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 882/2004) i zakona o provedbi navedenih uredbi.

II. POSEBNE ODREDBE

Članak 3.

(1) Hrana koja se stavlja na tržište Republike Hrvatske mora biti označena podacima i na način propisan uredbama iz članka 1. ovoga Zakona te drugim posebnim propisima koji se odnose na tu hranu.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti napisani na hrvatskom jeziku i latiničnim pismom.

(3) Dopušteno je višejezično označivanje hrane.

* Pročišćeni tekst Zakona o informiranju potrošača o hrani sadrži:

– Zakon o informiranju potrošača o hrani (Nar. nov., br. **56/13.**) od 10. svibnja 2013., a stupio je na snagu 1. srpnja 2013., osim čl. 6. do 10. toga Zakona, koje su stupile na snagu 13. prosinca 2014.

– Zakon o izmjeni Zakona o informiranju potrošača o hrani (Nar. nov., br. **14/14.**) od 5. veljače 2014., a stupio je na snagu 6. veljače 2014.

III. NADLEŽNO TIJELO

Članak 4.

(1) Nadležna tijela za provedbu ovoga Zakona i uredbi iz članka 1. ovoga Zakona su ministarstvo nadležno za poljoprivredu (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i ministarstvo nadležno za zdravlje, svako u svom djelokrugu.

(2) Za provedbu posebnih stručnih poslova delegiranih od strane Europske komisije te drugih poslova kao i savjetovanja Ministarstva, ministar nadležan za poljoprivredu, uz suglasnost ministra nadležnog za zdravlje, može ovlastiti pravne osobe s javnim ovlastima i druge javne ustanove.

(3) Ministar nadležan za poljoprivredu, uz suglasnost ministra nadležnog za zdravlje, ovlašten je donijeti pravilnike, naredbe i napatke za provedbu pravno obvezujućih akata Europske unije koji će biti doneseni na temelju Uredbe (EU) br. 1169/2011.

(4) Ministar nadležan za poljoprivredu, uz suglasnost ministra nadležnog za zdravlje, pravilnikom, naredbom ili napatkom uređuje pitanja za koja Uredba (EU) br. 1169/2011 dozvoljava donošenje nacionalnih mjera, pod uvjetom da se time ne zabranjuje, sprječava ili ograničava sloboda kretanja unutar Europske unije proizvoda koji su u skladu s Uredbom (EU) br. 1169/2011.

IV. UPRAVNI NADZOR I SLUŽBENE KONTROLE

Članak 5.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i uredbi iz članka 1. ovoga Zakona provode tijela iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona svako u svom djelokrugu.

(2) Ako se upravnim nadzorom utvrdi da ovlaštene pravne osobe s javnim ovlastima i druge javne ustanove iz članka 4. stavka 2. ne provode pravilno poslove koji su im preneseni, ministar nadležan za poljoprivredu, uz suglasnost ministra nadležnog za zdravlje, oduzet će ovlaštenje.

(3) Tijela nadležna za provedbu službenih kontrola nad provedbom ovoga Zakona i uredbi iz članka 1. ovoga Zakona su Ministarstvo i ministarstvo nadležno za zdravlje.

(4) Službene kontrole nad provedbom ovoga Zakona i uredbi iz članka 1. ovoga Zakona te posebnih propisa koji se odnose na hranu provode inspektori za kakvoću hrane, poljoprivredni inspektori, sanitarni inspektori i veterinarski inspektori (u daljnjem tekstu: osoba ovlaštena za provedbu službenih kontrola) iz tijela navedenih u stavku 3. ovoga članka sukladno posebnom propisu o službenim kontrolama te propisima kojima su uređeni djelokrug i ovlasti tih tijela.

Članak 6.

(1) Osoba ovlaštena za provedbu službenih kontrola u obavljanju službenih kontrola ima pravo i dužnost za svaku utvrđenu nesukladnost postupiti sukladno:

- mjerama iz stavka 2. ovoga članka

- mjerama iz Uredbe (EZ) br. 882/2004, odnosno mjerama propisanim posebnim propisom o službenim kontrolama.

(2) Osoba ovlaštena za provedbu službenih kontrola iz članka 5. stavka 4. ovoga Zakona u obavljanju službenih kontrola ima pravo i dužnost rješenjem:

- narediti otklanjanje nesukladnosti iz članka 7. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona i odrediti primjereni rok za njihovo otklanjanje;

- ograničiti ili zabraniti stavljanje na tržište i/ili narediti povlačenje s tržišta i/ili opoziv od krajnjeg potrošača hrane s utvrđenim nesukladnostima iz članka 7. stavka 3. ovoga Zakona;

- ograničiti ili zabraniti stavljanje na tržište hrane ako subjekt u poslovanju s hranom ne postupi prema rješenju iz podstavka 1. ovoga stavka;

– zabraniti sve oblike informiranja potrošača o hrani koja ne ispunjava uvjete iz ovoga Zakona, uredbi iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.

(3) Žalba izjavljena protiv rješenja osobe ovlaštene za provedbu službenih kontrola iz stavka 2. podstavka 2. i 3. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(4) Kada osoba ovlaštena za provedbu službenih kontrola poduzima mjere iz stavka 1. ovoga članka, mora postupati tako da poduzeta mjera bude primjerena naravi opasnosti koja predstavlja rizik za zdravlje potrošača.

(5) Subjekt u poslovanju s hranom snosi sve troškove koji nastaju zbog provedbe mjera iz stavka 2. ovoga članka.

(6) Osoba ovlaštena za provedbu službenih kontrola je ovlaštena uzeti uzorke kako bi se utvrdilo ispunjava li određena hrana uvjete propisane ovim Zakonom, uredbama iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(7) Uzorkovanje u svrhu provedbe ovoga Zakona, uredbi iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona provodi se sukladno posebnom propisu o službenim kontrolama.

Članak 7.

(1) Nesukladnosti koje ne utječu na zdravlje potrošača i za koje se može odrediti primjereni rok za njihovo otklanjanje, a koji ne smije biti duži od šest mjeseci, pri tom uzimajući u obzir količinu hrane na tržištu i zalihe ambalaže, su sljedeće:

– u popisu sastojaka, sastojci hrane nisu navedeni padajućim redoslijedom s obzirom na masu koja je utvrđena u vrijeme njihove uporabe u proizvodnji hrane, što je protivno članku 18. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– koriste se istoznačnice umjesto izraza točno propisanih Uredbom (EU) br. 1169/2011.

(2) Nesukladnosti za koje se može odrediti kraći rok za njihovo otklanjanje, a najdulje do dva mjeseca, jer mogu utjecati na zdravlje potrošača i/ili dovoditi potrošače u zabludu, su sljedeće:

– hrana nije označena sukladno posebnom propisu iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona;

– navedene su informacije o hrani kojima se potrošače dovodi u zabludu, što je protivno članku 7. stavcima 1., 2. i 4. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– nije naveden naziv hrane, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– nedostaje količina određenih sastojaka ili kategorije sastojaka, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– neto količina nije navedena, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– zemlja ili mjesto podrijetla nije navedeno, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– upute za upotrebu ili pripremu nisu navedene u slučaju kada u nedostatku takve upute nije moguća pravilna upotreba hrane, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– koristi se naziv hrane koji nije sukladan članku 17. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– popis sastojaka nije naveden sukladno članku 18. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– količina sastojaka istaknutog na etiketi riječima, slikama ili grafičkim prikazima nije navedena sukladno članku 22. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– netokoličina nije navedena sukladno članku 23. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– zemlja ili mjesto podrijetla nije navedeno sukladno članku 26. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– stvarna alkoholna jakost nije navedena sukladno članku 28. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

– nutritivna deklaracija nije navedena sukladno člancima od 30. do 35. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

(3) Nesukladnosti koje mogu utjecati na sigurnost i zdravlje potrošača i koje zahtijevaju poduzimanje mjera bez odgađanja, su sljedeće:

– informacije nisu navedene na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, što je protivno članku 3. stavku 2. ovoga Zakona i članku 15. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

- pripisuju se hrani svojstva sprječavanja bolesti, liječenja ili izlječenja, odnosno upućuje se na takva svojstva, što je protivno članku 7. stavcima 3. i 4. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - nedostaje popis sastojaka, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - nisu navedeni sastojci koji uzrokuju alergije ili intolerancije, što je protivno odredbi članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - nije naveden datum minimalne trajnosti ili »upotrijebiti do« datum, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - nema podataka o posebnim uvjetima čuvanja i/ili upotrebe, za hranu koja to zahtijeva, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - nije naveden naziv i adresa subjekta u poslovanju hranom, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - nije navedena stvarna alkoholna jakost po volumenu za pića koja sadrže više od 1,2% vol. alkohola što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - nema navedenu nutritivnu deklaraciju, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - dodatne obvezne informacije o hrani nisu navedene, što je protivno članku 10. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - informacije o hrani nisu navedene sukladno članku 12. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - obvezni podaci nisu prezentirani sukladno članku 13. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - podaci o određenim tvarima ili proizvodima koji uzrokuju alergije ili intolerancije nisu navedeni sukladno članku 21. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - datum minimalne trajnosti, »upotrijebiti do« datum i datum zamrzavanja nisu navedeni sukladno članku 24. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - podaci o posebnim uvjetima čuvanja ili upotrebe nisu navedeni sukladno članku 25. Uredbe (EU) br. 1169/2011.
- (4) Nesukladnosti iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka odnose se i na hranu koja se stavlja na tržište sukladno člancima 14. i 36. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

V. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 8.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- popis sastojaka hrane nije naveden padajućim redoslijedom s obzirom na masu koja je utvrđena u vrijeme njihove uporabe u proizvodnji hrane, što je protivno članku 18. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- koristi istoznačnice umjesto izraza točno propisanih Uredbom (EU) br. 1169/2011.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 2.000,00 do 5.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 2.000,00 do 5.000,00 kuna.

Članak 9.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 70.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- hrana nije označena sukladno posebnom propisu iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona;
- su navedene informacije o hrani kojima se potrošače dovodi u zabludu, što je protivno članku 7. stavcima 1., 2. i 4. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nije naveden naziv hrane, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nedostaje količina određenih sastojka ili kategorije sastojaka, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

- neto količina nije navedena, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - zemlja ili mjesto podrijetla nije navedeno, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - upute za upotrebu ili pripremu nisu navedene u slučaju kada u nedostatku takve upute nije moguća pravilna upotreba hrane, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - koristi naziv hrane koji nije sukladan članku 17. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - popis sastojaka nije naveden sukladno članku 18. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - količina sastojka istaknutog na etiketi riječima, slikama ili grafičkim prikazima nije navedena sukladno članku 22. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - neto količina nije navedena sukladno članku 23. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - zemlja ili mjesto podrijetla nije navedeno sukladno članku 26. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - stvarna alkoholna jakost nije navedena sukladno članku 28. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - nutritivna deklaracija nije navedena sukladno članku 30. stavcima 1. do 5. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - navedena energetska vrijednost i količine hranjivih tvari iz članka 30. stavaka 1. do 5. ne odgovaraju onima u hrani u prodaji, što je protivno članku 31. stavku 3. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - način izražavanja energetske vrijednosti i količine hranjivih tvari nije naveden sukladno članku 32. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - način izražavanja energetske vrijednosti i količine hranjivih tvari po obroku ili jedinici konzumacije nije naveden sukladno članku 33. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - način prezentiranja energetske vrijednosti i količine hranjivih tvari nije naveden sukladno članku 34. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - dodatni oblici izražavanja i prezentiranja energetske vrijednosti i količine hranjivih tvari nemaju ispunjene zahtjeve iz članka 35. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - stavlja na tržište hranu protivno propisima donesenim na temelju članka 4. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona i članaka 38. do 44. Uredbe (EU) br. 1169/2011.
- (2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.
- (3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 10.

(1) Novčanom kaznom od 70.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- informacije nisu navedene na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, što je protivno članku 3. stavku 2. ovoga Zakona i članku 15. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- pripisuje hrani svojstva sprječavanja bolesti, liječenja ili izlječenja, odnosno upućuje na takva svojstva, što je protivno članku 7. stavku 3. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nedostaje popis sastojaka, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nisu navedeni sastojci koji uzrokuju alergije ili intolerancije, što je protivno odredbi članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nije naveden datum minimalne trajnosti ili »upotrijebiti do« datum, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nema podataka o posebnim uvjetima čuvanja i/ili upotrebe za hranu koja to zahtijeva što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nije naveden naziv i adresa subjekta u poslovanju hranom, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
- nije navedena stvarna alkoholna jakost po volumenu za pića koja sadrže više od 1,2% vol. alkohola, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

- hrana nema navedenu nutritivnu deklaraciju, što je protivno članku 9. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - dodatne obvezne informacije o hrani nisu navedene, što je protivno članku 10. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - informacije o hrani nisu navedene sukladno članku 12. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - obvezni podaci nisu prezentirani sukladno članku 13. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - stavlja na tržište hranu (prodaja na daljinu) u suprotnosti s člankom 14. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - podaci o određenim tvarima ili proizvodima koji uzrokuju alergije ili intolerancije nisu navedeni sukladno članku 21. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - datum minimalne trajnosti, »upotrijebiti do« datum i datum zamrzavanja nisu navedeni sukladno članku 24. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - podaci o posebnim uvjetima čuvanja ili upotrebe nisu navedeni sukladno članku 25. Uredbe (EU) br. 1169/2011;
 - ne postupi po rješenju iz članka 6. stavka 2. ovoga Zakona.
- (2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna.
- (3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna.

Članak 11.

Osoba ovlaštena za provedbu službenih kontrola neće podnositi optužni prijedlog ili donositi prekršajni nalog za prekršaje iz članka 7. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona ako subjekt u poslovanju s hranom tijekom nadzora ili u rješenjem određenom roku otkloni utvrđene nesukladnosti za koje je utvrđeno da ih je počinio prvi put.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 12.

Do dana stupanja na snagu odredbi članaka 6. do 10. ovoga Zakona osoba ovlaštena za provedbu službenih kontrola u obavljanju službenih kontrola postupat će sukladno odredbama posebnog propisa o hrani u dijelu poduzimanja mjera i prekršajnog postupka.

Članak 13.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Pravilnik o informiranju potrošača o hrani (»Narodne novine«, br. 8/13.) i članak 15. Pravilnika o označavanju, reklamiranju i prezentiranju hrane (»Narodne novine«, br. 63/11. i 79/11.).

Članak 14.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, osim članaka 6. do 10. ovoga Zakona, koji stupaju na snagu 13. prosinca 2014.

Nakon pročišćavanja ostao je sljedeći članak iz Zakona o izmjeni Zakona o informiranju potrošača o hrani (Nar. nov., br. 14/14., od 5. veljače 2014.)

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

7. ZAKON O PREDMETIMA OPĆE UPORABE

(Urednički pročišćeni tekst*)

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom, radi zaštite zdravlja ljudi, uređuje pojam predmeta opće uporabe, uvjeti koje vezano za zdravstvenu ispravnost, odnosno sukladnost moraju ispunjavati predmeti opće uporabe, opći uvjeti za proizvodnju i stavljanje na tržište predmeta opće uporabe, sustav kontrole predmeta opće uporabe, sustavno laboratorijsko ispitivanje radi praćenja zdravstvene ispravnosti, odnosno sukladnosti predmeta opće uporabe (u daljnjem tekstu: monitoring), prava, dužnosti i ovlasti nadležnih tijela u vezi s predmetima opće uporabe proizvedenim u Republici Hrvatskoj ili uvezenim i stavljenim na tržište Republike Hrvatske.

(2) Odredbe ovoga Zakona odnose se i na sirovine i aditive za proizvodnju predmeta opće uporabe.

(3) U provedbi postupaka iz stavka 1. ovoga članka, na odgovarajući način primjenjuju se posebni propisi kojima je uređeno pružanje usluga na unutarnjem tržištu.

Članak 2.

Ovim se Zakonom utvrđuje okvir za provedbu pojedinih odredbi sljedećih akata Europske unije:

– Uredba (EZ) br. 648/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o deterđžentima (SL L 104 od 8. travnja 2004.) – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 648/2004,

– Uredba (EZ) br. 1223/2009 Europskoga parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o kozmetičkim proizvodima (preinačena verzija) (SL L 342 od 22. prosinca 2009.) – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1223/2009,

– Uredba (EZ) br. 2023/2006 od 22. prosinca 2006. o dobroj proizvođačkoj praksi za materijale i predmete namijenjene neposrednom dodiru s hranom (SL L 384 od 29. prosinca 2006.) – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 2023/2006,

– Uredba (EZ) br. 1935/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća od 27. listopada 2004. o materijalima i predmetima u neposrednom dodiru s hranom kojom se ukidaju Direktive 80/590/EEZ i 89/109/EEZ (SL L 338 od 18. studenoga 2004.) – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1935/2004,

– Uredba Komisije (EZ) br. 1895/2005 od 18. studenoga 2005. o zabrani uporabe određenih epoksi derivata u materijalima i predmetima namijenjenim neposrednom dodiru s hranom (SL L 302 od 19. studenoga 2005.) – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1895/2005,

– Uredba Komisije (EZ) br. 450/2009 od 29. svibnja 2009. o aktivnim i inteligentnim materijalima i predmetima namijenjenim neposrednom dodiru s hranom (SL L 135 od 30. svibnja 2009.) – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 450/2009,

– Uredba Komisije (EZ) br. 282/2008 od 27. ožujka 2008. o recikliranim plastičnim materijalima i predmetima namijenjenim neposrednom dodiru s hranom i o izmjenama Uredbe (EZ) br. 2023/2006 (SL L 86 od 28. ožujka 2008.) – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 282/2008,

– Uredba Komisije (EU) br. 10/2011 od 14. siječnja 2011. o plastičnim materijalima i predmetima namijenjenim neposrednom dodiru s hranom (SL L 12 od 15. siječnja 2011.) – u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 10/2011.

* Pročišćeni tekst Zakona o predmetima opće uporabe sadrži:

– Zakon o predmetima opće uporabe (Nar. nov., br. **39/13**) od 3. travnja 2013., a stupio je na snagu 1. srpnja 2013., osim čl. odredbe čl. 3. toč. 3. podtoč. 4. toga Zakona koja je stupila na snagu 11. srpnja 2013.

– Zakon o izmjenama Zakona o predmetima opće uporabe (Nar. nov., br. **47/14**) od 16. travnja 2014., a stupio je na snagu 17. travnja 2014.

Članak 3.

Pojmovi uporabljeni u ovome Zakonu imaju sljedeće značenje:

1. *Predmeti opće uporabe* su materijali i predmeti koji dolaze u neposredan dodir s hranom i predmeti široke potrošnje.

2. *Materijali i predmeti koji dolaze u neposredan dodir s hranom* su materijali i predmeti definirani Uredbom (EZ) br. 1935/2004 i proizvodi namijenjeni dojenčadi i djeci mlađoj od tri godine za olakšavanje hranjenja i sisanja, umirivanja i spavanja.

3. *Predmeti široke potrošnje* su:

- posude, pribor, oprema i uređaji za proizvodnju predmeta opće uporabe,
- ambalaža za predmete opće uporabe,
- dječje igračke, uključujući proizvode namijenjene dojenčadi i djeci mlađoj od tri godine za olakšavanje hranjenja i sisanja, umirivanja i spavanja,
- kozmetički proizvodi kako su propisani Uredbom (EZ) br. 1223/2009,
- deterdženti kako su propisani Uredbom (EZ) br. 648/2004, uključujući i one koji se koriste u proizvodnji i stavljanju hrane na tržište, uključujući i ostala sredstva za održavanje čistoće u kućanstvu i u industriji koja nisu uređena navedenom Uredbom, te dezinfekcijska sredstva i insekticidi za kućnu uporabu koji nisu uređeni posebnim propisima kojima se uređuju biocidni pripravci,
- duhan, duhanski proizvodi i pribor za pušenje (pribor koji pri pušenju dolazi u dodir s ustima i usnom šupljinom: lula i cigaretnik – usnik),
- određeni predmeti i sredstva koja pri uporabi dolaze u neposredan dodir s kožom i/ili sluznicom, uključujući i proizvode za zabavu odraslih i predmete za ukrašavanje lica i tijela (npr. tatoo, piercing i trajna šminka) i imitacija nakita,
- proizvodi koji u primjeni dolaze u dodir s kožom i/ili sluznicama, a sadrže zdravstvene tvrdnje, posebnu namjenu, ograničeni način primjene i specifična upozorenja.

4. *Proizvodnja predmeta opće uporabe* je njihova priprema, obrada, prerada, dorada i pakiranje te čuvanje kod proizvođača.

5. *Stavljanje na tržište predmeta opće uporabe* je prijevoz, skladištenje, prodaja, korištenje, odnosno uporaba predmeta opće uporabe u pružanju usluga, kao i svaki drugi način njihova stavljanja na tržište, uključujući i njihov uvoz ili izvoz.

6. *Subjekt u poslovanju s predmetima opće uporabe* je pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje djelatnosti proizvodnje i/ili uvoza i/ili distribucije i/ili prodaje predmeta opće uporabe.

7. *Poslovanje s predmetima opće uporabe* je poslovni postupak, bez obzira na to je li poduzet zbog ostvarivanja dobiti ili ne, javni ili privatni, u sklopu kojeg se izvršavaju poslovi vezani za bilo koju fazu proizvodnje, prerade, skladištenja, uvoza, prijevoza ili distribucije predmeta opće uporabe.

8. *Sustavno laboratorijsko ispitivanje radi praćenja zdravstvene ispravnosti, odnosno sukladnosti, predmeta opće uporabe (monitoring)* je provođenje niza planiranih aktivnosti koje se odnose na uzimanje uzoraka za ispitivanje i praćenje različitih parametara u određenom vremenskom intervalu zbog uvida u zdravstvenu ispravnost i sukladnost predmeta opće uporabe i njihov mogući štetni utjecaj na zdravlje ljudi, kao i uvid u pravilnu primjenu važećih propisa.

9. *Povrat* je svaka mjera usmjerena na povrat od korisnika/potrošača zdravstveno neispravnog, odnosno nesukladnog predmeta opće uporabe koji je već dostupan krajnjem korisniku/potrošaču.

10. *Povlačenje s tržišta* je svaka mjera usmjerena na sprječavanje da predmet opće uporabe u opskrbnom lancu bude dostupan na tržištu Republike Hrvatske.

11. *Ocjnjivanje sukladnosti* je ocjenjivanje sukladnosti kako je propisano Uredbom (EZ) br. 765/2008 Europskoga parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. kojom se utvrđuju zahtjevi za akreditaciju i nadzor nad tržištem koji se odnose na stavljanje na tržište proizvoda te kojom se ukida Uredba (EEZ) br. 339/93.

II. OPĆI UVJETI KOJE MORAJU ISPUNJAVATI PREDMETI OPĆE UPORABE

Članak 4.

Na tržište se smije staviti samo zdravstveno ispravan, odnosno sukladan predmet opće uporabe, tj. ispravan glede senzoričkih svojstava, vrste i sadržaja štetnih tvari, obavijesti o proizvodu, sastava i mikrobiološke ispravnosti tamo gdje je potrebno i koji ne može prouzročiti štetne utjecaje na zdravlje ljudi i okoliš, a sve sukladno ovome Zakonu i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

Članak 5.

(1) Zdravstveno neispravnim smatra se predmet opće uporabe ako:

1. su predmetu opće uporabe sastav ili senzorička svojstva zbog fizikalnih, kemijskih, mikrobioloških ili drugih procesa izmijenjeni u tolikoj mjeri da nije prikladan za uporabu,
2. je po svojoj namjeni, sastavu, obliku ili načinu izrade i/ili obrade opasan za zdravlje kada se upotrebljava u svrhu za koju je namijenjen i na predviđeni način,
3. sadrži sastojke koji nisu dopušteni u predmetima opće uporabe ili ako ih sadrži u nedopuštenoj količini,
4. sadrži mikroorganizme u količinama većim od dopuštenih ili druge mikroorganizme štetne za zdravlje ljudi,
5. sadrži štetne tvari iznad dopuštenih količina,
6. sadrži prirodne toksične tvari u količinama štetnim za zdravlje ljudi,
7. u dodiru s hranom ili drugim predmetom opće uporabe otpušta štetne tvari u količinama većim od propisanih ili tvari koje mogu mijenjati senzorička svojstva hrane i/ili predmeta opće uporabe ili prelaze količine štetne za zdravlje ljudi,
8. sadrži radionuklide,
9. je mehanički onečišćen primjesama koje mogu biti štetne za zdravlje ljudi ili izazivaju odbojnost,
10. mu je istekao rok uporabe označen na obavijesti o proizvodu i onaj koji nema podatke o roku uporabe,
11. se utvrdi neispravnost, odnosno nesukladnost koja nije određena točkama 1. do 10. ovoga stavka, a za koju postoji osnovana sumnja da predstavlja rizik za zdravlje ljudi.

(2) Zdravstveno neispravnim smatra se i predmet opće uporabe ako je neprikladan za stavljanje na tržište.

(3) Neprikladnim za stavljanje na tržište smatra se predmet opće uporabe ako:

1. mu sastav ne odgovara sastavu navedenom na obavijesti o proizvodu,
2. obavijest o proizvodu nije u skladu sa člankom 6. ovoga Zakona,
3. ne sadrži oznake i podatke propisane posebnim propisima koji uređuju zaštitu okoliša i gospodarenje otpadom.

(4) Odredbe ovoga članka odnose se na predmete opće uporabe koji nisu uređeni uredbama iz članka 2. ovoga Zakona i pravilnikom iz članka 8. stavka 3. ovoga Zakona.

Članak 6.

Podaci na obavijesti o proizvodu na predmetu opće uporabe koji se stavlja na tržište u Republici Hrvatskoj moraju biti u skladu s propisima o zaštiti potrošača i odredbama posebnih propisa kojima su uređene pojedine vrste predmeta opće uporabe.

Članak 7.

(1) Predmetima opće uporabe mogu se dodavati aditivi, djelatne i druge tvari u skladu s dobrom proizvođačkom praksom prema Uredbi (EZ) br. 2023/2006.

(2) Predmet opće uporabe mora na obavijesti o proizvodu imati podatke o vrsti i količini dodanih tvari, odnosno podatke propisane posebnim propisima.

(3) Predmet opće uporabe mora na obavijesti o proizvodu imati navedene podatke propisane posebnim propisima koji uređuju zaštitu okoliša i gospodarenje otpadom.

Članak 8.

(1) Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti pojedinih vrsta materijala i predmeta koji dolaze u neposredan dodir s hranom donosi ministar nadležan za zdravlje.

(2) Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti predmeta široke potrošnje donosi ministar nadležan za zdravlje.

(3) Pravilnik o sigurnosti igračaka donosi ministar nadležan za zdravlje.

(4) Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati zdravstvene ustanove i druge pravne osobe za provođenje zdravstvenog odgoja osoba koje obavljaju poslove u proizvodnji i prometu sredstava za održavanje osobne higijene, te fizičke osobe koje samostalno obavljaju djelatnost pružanja usluga njege ili uljepšavanja lica i tijela kao i osobe koje obavljaju poslove unošenja boja i stranih tijela u kožu i sluznice donosi ministar nadležan za zdravlje.

Članak 9.

(1) Zabranjeno je reklamirati predmete opće uporabe na način koji bi potrošače mogao dovesti u zabludu glede stvarnog sastava, svojstava i namjene predmeta opće uporabe.

(2) Zabranjeno je pripisivanje i reklamiranje ljekovitog svojstva predmetima opće uporabe.

(3) Zabranjeno je reklamiranje pribora za pušenje putem tiska, sredstava javnog priopćavanja, svih oblika reklame na javnim mjestima, objektima i sredstvima prometa, preko knjiga, časopisa, kalendara i odjevnih predmeta, te preko naljepnica, plakata i letaka ako su te naljepnice, plakati i leci odvojeni od ambalaže pribora za pušenje.

(4) Reklamiranjem iz stavka 3. ovoga članka smatraju se svi oblici izravnoga i neizravnoga reklamiranja, uključujući i isticanje naziva proizvođača pribora iz stavka 3. ovoga članka u reklamne svrhe, kao i dijeljenje u reklamne svrhe.

(5) Odredba stavka 3. ovoga članka ne odnosi se na stručne knjige, časopise i druge stručne publikacije u kojima se objavljuju obavijesti o svojstvima pribora iz stavka 3. ovoga članka, ako su te stručne publikacije namijenjene isključivo proizvođačima ili prodavačima tih proizvoda.

Članak 10.

(1) Ako subjekt u poslovanju s predmetima opće uporabe koji predmete proizvodi ili stavlja na tržište, sazna ili opravdano posumnja da predmet opće uporabe koji je proizveo ili stavio na tržište ne udovoljava zahtjevima zdravstvene ispravnosti, odnosno sukladnosti propisanim ovim Zakonom i pravilnicima donesenim na temelju ovoga Zakona, obavezan je odmah obustaviti proizvodnju predmeta opće uporabe, povući ih s tržišta, osigurati njihovo povlačenje od potrošača, i to u slučajevima kad su isti promijenili vlasnika, te o tome obavijestiti ministarstvo nadležno za zdravlje.

(2) Obveza iz stavka 1. ovoga članka odnosi se i na ovlaštene laboratorije iz članka 19. ovoga Zakona koji su po spoznaji okolnosti, odnosno osnovane sumnje iz stavka 1. ovoga članka obvezni o tome obavijestiti ministarstvo nadležno za zdravlje.

III. SUSTAV KONTROLE

Članak 11.

Sustav kontrole obuhvaća nadzor nad proizvodnjom i stavljanjem na tržište predmeta opće uporabe.

A. NADZOR NAD PROIZVODNOM I STAVLJANJEM NA TRŽIŠTE

Članak 12.

Nadzor nad proizvodnjom obuhvaća unutarnji i inspekcijski nadzor, a nadzor nad stavljanjem na tržište obuhvaća inspekcijski nadzor.

Članak 13.

Unutarnji nadzor podrazumijeva obvezu proizvođača za:

- vođenjem dokumentacije o nabavi i ispravnosti sirovina i ambalaže,
- provođenjem sustavne kontrole uvjeta proizvodnje u vezi s prostorom, opremom, priborom, radnicima i prijevozom u postupku proizvodnje i
- provođenjem sustavne kontrole gotovog proizvoda.

Članak 14.

(1) Inspekcijski nadzor obuhvaća kontrolu provođenja unutarnjeg nadzora, uvjeta proizvodnje, kao i kontrolu svih faza proizvodnog postupka, kontrolu gotovog proizvoda, uzimanje uzoraka za analizu te nadzor nad stavljanjem na tržište predmeta opće uporabe.

(2) Inspekcijski nadzor obavljaju sanitarni inspektori ministarstva nadležnog za zdravlje.

(3) U obavljanju inspekcijskog nadzora nad proizvodnjom i stavljanjem na tržište predmeta i materijala u neposrednom dodiru s hranom na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Uredbe (EZ) br. 882/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o službenom nadzoru koji se provodi radi verifikacije pridržavanja propisa o hrani i hrani za životinje te pravila o zdravlju i dobrobiti životinja.

Članak 15.

(1) Za obavljanje djelatnosti proizvodnje i stavljanja na tržište predmeta opće uporabe, subjekt u poslovanju s predmetima opće uporabe mora imati poslovni prostor koji mora ispunjavati sanitarno-tehničke i higijenske uvjete.

(2) Subjekt iz stavka 1. ovoga članka koji proizvodi kozmetičke proizvode i sredstva za dezinfekciju, pored uvjeta iz stavka 1. ovoga članka, mora imati odgovarajući broj radnika sa završenim odgovarajućim sveučilišnim diplomskim studijem ili specijalističkim diplomskim stručnim studijem, pod čijim se nadzorom obavlja proizvodnja.

(3) Subjekt iz stavka 1. ovoga članka koji se bavi stavljanjem na tržište kozmetičkih proizvoda mora imati poseban prostor za skladištenje koji osigurava uvjete zdravstvene ispravnosti.

(4) Obavljanje djelatnosti proizvodnje i stavljanja na tržište materijala i predmeta koji dolaze u neposredan dodir s hranom mora biti u skladu s odredbama Uredbe (EZ) br. 2023/2006.

(5) Obavljanje djelatnosti proizvodnje i stavljanja na tržište kozmetičkih proizvoda mora se provoditi u skladu s načelima dobre proizvođačke prakse za ovu vrstu proizvoda.

(6) Pravilnik o posebnim uvjetima za proizvodnju i stavljanje na tržište predmeta opće uporabe donijet će ministar nadležan za zdravlje.

Članak 16.

(1) Prijevoz predmeta opće uporabe mora se obavljati na način i pod uvjetima da ne utječe na njihovu zdravstvenu ispravnost, odnosno sukladnost.

(2) Predmet opće uporabe koji služi kao prijevozno sredstvo za prijevoz hrane (cisterna za prijevoz tekuće hrane) ne smije se upotrebljavati u druge svrhe i ne smije utjecati na zdravstvenu ispravnost hrane.

Članak 17.

(1) Osobe u proizvodnji kozmetičkih proizvoda te posuda i pribora za jelo za jednokratnu uporabu, koje na svojim radnim mjestima dolaze u neposredan dodir s navedenim proizvodima moraju nositi posebnu radnu odjeću, a gdje je to potrebno i radnu obuću kojom se osiguravaju sigurni uvjeti proizvodnje.

(2) Radna odjeća i obuća osoba iz stavka 1. ovoga članka ne smije se upotrebljavati izvan radnih prostora.

(3) Pravilnik o posebnoj radnoj odjeći i obući iz stavka 1. ovoga članka donijet će ministar nadležan za zdravlje.

Članak 18.

(1) Subjekt u poslovanju s predmetima opće uporabe, koji proizvodi ili uvozi predmete opće uporabe, obavezan je obavljati laboratorijsko ispitivanje proizvoda i voditi zapise o obavljenim ispitivanjima.

(2) Subjekt u poslovanju s predmetima opće uporabe, koji proizvodi kozmetičke proizvode, obavezan je ispitivati mikrobiološku čistoću opreme, pribora i ruku osoba u proizvodnji.

(3) Pravilnik o potrebnom opsegu i učestalosti ispitivanja predmeta opće uporabe iz stavka 1. ovoga članka i mikrobiološke čistoće opreme, pribora i ruku osoba u proizvodnji iz stavka 2. ovoga članka donosi ministar nadležan za zdravlje.

Članak 19.

(1) Laboratorijska ispitivanja zdravstvene ispravnosti, odnosno sukladnosti predmeta opće uporabe mogu obavljati:

1. ispitni laboratoriji proizvođača za kontrolu vlastitih proizvoda,
2. ovlašteni laboratorij za potrebe inspekcijskih nadzora i službenih kontrola,
3. referentni laboratoriji.

(2) Laboratorijska ispitivanja iz stavka 1. ovoga članka mogu obavljati zdravstvene ustanove i druge pravne osobe.

(3) Laboratoriji iz stavka 1. točaka 2. i 3. ovoga članka moraju biti akreditirani i ispunjavati pravilnikom propisane uvjete glede prostora, radnika i opreme.

(4) Ovlašteni laboratoriji iz stavka 1. točaka 2. i 3. ovoga članka obvezni su ministarstvu nadležnom za zdravlje dostavljati polugodišnja i godišnja izvješća o zdravstvenoj ispravnosti, odnosno sukladnosti uzoraka predmeta opće uporabe uzetih u okviru službenih kontrola.

(5) Sadržaj izvješća i način izvješćivanja iz stavka 4. ovoga članka propisuje ministar nadležan za zdravlje.

(6) Pravilnik iz stavka 3. ovoga članka donosi ministar nadležan za zdravlje.

(7) Ministar nadležan za zdravlje rješenjem utvrđuje koje zdravstvene i druge pravne osobe ispunjavaju uvjete iz stavka 3. ovoga članka.

(8) Protiv rješenja iz stavka 7. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(9) Rješenje iz stavka 7. ovoga članka objavljuje se u »Narodnim novinama«.

B. MONITORING

Članak 20.

(1) Ministarstvo nadležno za zdravlje izrađuje i provodi program monitoringa predmeta opće uporabe.

(2) Program iz stavka 1. ovoga članka izrađuje se u suradnji sa zavodima za javno zdravstvo.

Članak 21.

(1) Nadležni inspektor iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona u obavljanju inspekcijskog nadzora, radi provjere zdravstvene ispravnosti, odnosno sukladnosti, ima pravo uzimati uzorke predmeta opće uporabe u proizvodnji i na tržištu, uključujući i sirovine u postupku proizvodnje te ih dati na ispitivanje u ovlašteni laboratorij za potrebe inspekcijskih nadzora i službenih kontrola.

(2) Nadležni inspektor iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona ovlašten je u obavljanju inspekcijskog nadzora pregledati sve radne i pomoćne prostorije, prostore, dokumentaciju, propisane evidencije, odnosno zapise, opremu, predmete opće uporabe te predmete rada i poslovanja, koji su podvrgnuti inspekcijskom nadzoru te uzimati uzorke za analizu, uzimati izjave odgovornih radnika i iskaze svjedoka, a prema potrebi koristiti i usluge istaknutih stručnjaka i laboratorija iz članka 19. ovoga Zakona, kao i utvrđivati identitet osoba kada je to u interesu inspekcijskog nadzora.

Članak 22.

(1) Uzorci uzeti za analizu evidentiraju se zapisnički i plombiraju od strane nadležnog inspektora iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Subjekti u poslovanju s predmetima opće uporabe obvezni su nadležnim inspektorima dati besplatno na raspolaganje potrebne količine predmeta opće uporabe kao uzorke za laboratorijsko ispitivanje.

(3) Pravilnik o provođenju sustavnog praćenja zdravstvene ispravnosti, odnosno sukladnosti predmeta opće uporabe donosi ministar nadležan za zdravlje.

C. UZORKOVANJE PREDMETA OPĆE UPORABE ZA POTREBE INSPEKCIJSKIH NADZORA

Članak 23.

(1) Nadležni inspektori iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona obvezni su uzorak predmeta opće uporabe uzet za analizu dostaviti u ovlašteni laboratorij za potrebe inspekcijskih nadzora i službenih kontrola.

(2) Ovlašteni laboratorij za potrebe inspekcijskih nadzora i službenih kontrola kojem je uzorak dostavljen, obavezan je obaviti analizu uzorka, a nakon završetka analize izraditi analitičko izvješće i dostaviti ga inspektorima koji je dostavio uzorak i ministarstvu nadležnom za zdravlje.

(3) Analitičko izvješće mora sadržavati podatke o uvozniku i proizvođaču, datum dostave uzorka, datum početka i završetka analize te rezultate analize, odnosno mišljenje je li uzorak ispravan/neispravan, odnosno sukladan/nesukladan, a ako je neispravan ili nesukladan, zbog čega je neispravan, odnosno nesukladan.

(4) Inspektor iz stavka 1. ovoga članka obavezan je o rezultatu analize obavijestiti subjekt u poslovanju s predmetima opće uporabe, od kojeg je uzorak uzet.

Članak 24.

(1) Troškove ispitivanja zdravstvene ispravnosti, odnosno sukladnosti predmeta opće uporabe snosi subjekt u poslovanju s predmetima opće uporabe koji ih proizvodi ili stavlja na tržište, ako su uzorci neispravni, odnosno nesukladni.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka sve troškove ispitivanja zdravstvene ispravnosti odnosno sukladnosti predmeta opće uporabe prilikom njihovog uvoza snosi subjekt u poslovanju s predmetima opće uporabe koji ih uvozi.

(3) Troškove sustavnog praćenja zdravstvene ispravnosti, odnosno sukladnosti predmeta opće uporabe iz članka 20. ovoga Zakona i ispitivanja zdravstvene ispravnosti, odnosno sukladnosti predmeta opće uporabe iz članka 21. ovoga Zakona ako su uzorci predmeta opće uporabe ispravni snosi ministarstvo nadležno za zdravlje.

(4) Troškovi ispitivanja mikrobiološke čistoće predmeta opće uporabe iz članka 18. stavka 2. ovoga Zakona, provedene na zahtjev nadležnog inspektora iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona, podmiruju se na isti način kao i troškovi iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

Članak 25.

Deterdženti koji se proizvode i stavljaju na tržište Republike Hrvatske moraju ispunjavati uvjete propisane Uredbom (EZ) br. 648/2004.

Članak 26.

Kozmetički proizvodi koji se proizvode i stavljaju na tržište Republike Hrvatske moraju ispunjavati uvjete propisane Uredbom (EZ) br. 1223/2009.

Članak 27.

Materijali i predmeti koji dolaze u neposredan dodir s hranom koji se proizvode i stavljaju na tržište Republike Hrvatske moraju ispunjavati uvjete propisane Uredbom (EZ) br.

1935/2004, Uredbom (EZ) br. 1895/2005, Uredbom (EZ) br. 450/2009, Uredbom (EZ) br. 282/2008 i Uredbom (EU) br. 10/2011.

D. INSPEKCIJSKI NADZOR NAD UVOZOM IZ TREĆIH DRŽAVA

Članak 28.

(1) Inspekcijski nadzor nad predmetima opće uporabe koji se uvoze iz trećih država radi stavljanja na tržište Europske unije, obavlja se na graničnom prijelazu i drugim mjestima koje uredbom utvrdi Vlada Republike Hrvatske.

(2) Inspekcijski nadzor iz stavka 1. ovoga članka obavlja sanitarni inspektor na graničnom prijelazu.

Članak 29.

Predmeti opće uporabe koji se uvoze iz trećih država moraju ispunjavati uvjete propisane ovim Zakonom i pravilnicima donesenim na temelju ovoga Zakona.

Članak 30.

(1) Subjekt u poslovanju s predmetima opće uporabe koji obavlja djelatnost uvoza predmeta opće uporabe iz treće države obavezan je, prije carinjenja, u mjestu u kojem se obavlja inspekcijski nadzor, odnosno u drugom mjestu carinjenja, podnijeti sanitarnom inspektoru koji obavlja inspekcijski nadzor na graničnom prijelazu zahtjev za pregled pošiljke koju uvozi radi utvrđivanja zdravstvene ispravnosti, odnosno sukladnosti.

(2) Carinska tijela ne mogu obaviti carinjenje dok od inspektora iz stavka 1. ovoga članka ne dobiju rješenje da pošiljka, u vezi sa zdravstvenom ispravnosti, odnosno sukladnosti, odgovara propisanim uvjetima za takve predmete opće uporabe.

(3) Carinska tijela obvezna su, u okviru svojih prava i dužnosti, omogućiti inspektorima iz stavka 1. ovoga članka uvid u dokumentaciju i nesmetano obavljanje inspekcijskog nadzora nad zdravstvenom ispravnosti, odnosno sukladnošću pošiljaka, koje se nalaze pod carinskim nadzorom i pružiti pomoć u provođenju naređenih mjera.

Članak 31.

(1) Iznimno od članka 30. ovoga Zakona, carinska tijela mogu na zahtjev uvoznika iz treće države, na temelju suglasnosti sanitarnog inspektora, na granici ocariniti pošiljku i bez dokaza o njezinoj zdravstvenoj ispravnosti, odnosno sukladnosti ako je pošiljka podvrgnuta inspekcijskom nadzoru.

(2) Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se inspektorima nadležnim za obavljanje inspekcijskog nadzora u mjestu isporuke, odnosno skladištenja. Pošiljka ostaje pod nadzorom nadležnog inspektora iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona do dobivanja rezultata analiza.

(3) Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka sadrži i podatke o mjestu i uvjetima skladištenja, načinu prijevoza i obvezama skladištara i uvoznika iz treće države te druge uvjete važne za očuvanje zdravstvene ispravnosti, odnosno sukladnosti pošiljke.

(4) Uvoznik iz treće države ne smije stavljati na tržište ni prerađivati pošiljku iz stavka 1. ovoga članka do donošenja rješenja kojim se utvrđuje da je pošiljka zdravstveno ispravna, odnosno sukladna.

(5) Ako se laboratorijskim ispitivanjima utvrdi da pošiljka iz stavka 1. ovoga članka, u vezi zdravstvene ispravnosti, odnosno sukladnosti, ne ispunjava propisane uvjete, uvoznik će o svom trošku postupiti u skladu s rješenjem donesenim na temelju ovlasti iz članka 35. ovoga Zakona.

Članak 32.

Troškove inspekcijskog nadzora i utvrđivanja zdravstvene ispravnosti, odnosno sukladnosti predmeta opće uporabe koji se uvoze iz trećih država snosi uvoznik.

Članak 33.

Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se i na predmete opće uporabe koji se uvoze u slobodne carinske zone ili u konsignacijska skladišta u Republici Hrvatskoj.

Članak 34.

(1) Trećom državom u smislu članka 28. do 32. ovoga Zakona smatraju se države koje nisu članice Europske unije i Europskog gospodarskog prostora.

(2) Trećom državom ne smatra se Republika Turska sukladno Odluci br. 1/95 Vijeća o pridruživanju Europske unije i Republike Turske.

IV. OVLAŠTENJA NADLEŽNIH INSPEKTORA

Članak 35.

(1) U obavljanju inspekcijskog nadzora nad proizvodnjom i stavljanjem na tržište predmeta opće uporabe, a radi osiguranja zdravstvene ispravnosti, odnosno sukladnosti predmeta opće uporabe, nadležni inspektori iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona imaju pravo i dužnost poduzimati sljedeće mjere:

1. privremeno zabraniti proizvodnju i stavljanje na tržište te uporabu predmeta opće uporabe za koje se posumnja da nisu zdravstveno ispravni, odnosno da nisu sukladni, dok se laboratorijskim ispitivanjima ne utvrdi njihova zdravstvena ispravnost, odnosno sukladnost,

2. zabraniti proizvodnju, stavljanje na tržište i uporabu zdravstveno neispravnih, odnosno nesukladnih predmeta opće uporabe,

3. narediti uništenje zdravstveno neispravnih, odnosno nesukladnih predmeta opće uporabe,

4. narediti povlačenje s tržišta zdravstveno neispravnih, odnosno nesukladnih predmeta opće uporabe,

5. narediti povrat zdravstveno neispravnog, odnosno nesukladnog predmeta opće uporabe proizvođaču u slučajevima kada to ne predstavlja ugrožavanje javnozdravstvenog interesa,

6. narediti subjektu u poslovanju s predmetima opće uporabe da obavijesti potrošače o povlačenju zdravstveno neispravnih, odnosno nesukladnih predmeta opće uporabe,

7. zabraniti uvoz zdravstveno neispravnih, odnosno nesukladnih predmeta opće uporabe te narediti njihovo vraćanje pošiljatelju ili uništenje ako se pošiljka ne može vratiti pošiljatelju,

8. narediti otklanjanje nedostataka u proizvodnji i u postupku stavljanja na tržište predmeta opće uporabe te odrediti rok za njihovo otklanjanje,

9. privremeno zabraniti proizvodnju i stavljanje na tržište predmeta opće uporabe u slučaju neispunjavanja propisanih uvjeta, dok se isti ne ispune.

(2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka naređuju se rješenjem donesenim u upravnom postupku.

(3) Žalba protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka ne odgađa njegovo izvršenje.

(4) Nadležni inspektor iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona naredit će mjeru iz stavka 1. točke 3. ovoga članka samo u krajnjem slučaju kada druge mjere nisu dovoljne za osiguranje zaštite zdravlja ljudi.

(5) U provedbi inspekcijskog nadzora iz članka 41. stavka 2. ovoga Zakona gospodarski inspektor će rješenjem nadziranoj pravnoj ili fizičkoj osobi zabraniti prodaju proizvoda bez propisno istaknute obavijesti o proizvodu, odnosno zabraniti prodaju proizvoda koji ne odgovaraju propisanoj kakvoći.

Članak 36.

(1) Nadležni inspektori iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona prilikom obavljanja nadzora nad proizvodnjom i stavljanjem na tržište predmeta opće uporabe imaju pravo i dužnost mjere iz članka 35. ovoga Zakona izreći usmeno u slučaju:

1. kada opasnost ili osnovana sumnja na opasnost za zdravlje ili život ljudi zahtijeva da se određena mjera poduzme odmah, bez odgađanja i

2. kada postoji opasnost ili osnovana sumnja na opasnost od prikrivanja, zamjene ili uništenja predmeta opće uporabe, stvari ili dokaza ako se mjera osiguranja ne poduzme odmah.

(2) Nadležni inspektori iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona, na zahtjev stranke, izdat će pisani otporak usmenog rješenja u roku od osam dana. Usmeno rješenje mora se unijeti u zapisnik o izvršenom nadzoru.

Članak 37.

(1) Subjektu u poslovanju s predmetima opće uporabe od kojeg se uzima uzorak za laboratorijska ispitivanja, zbog sumnje u njegovu zdravstvenu ispravnost, odnosno sukladnost, izreći će se mjera zabrane stavljanja na tržište tih predmeta, te svako raspolaganje tim predmetom za ljudsku uporabu do okončanja laboratorijskih ispitivanja.

(2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka izriče se usmenim rješenjem, ako su ispunjeni uvjeti iz članka 36. stavka 1. ovoga Zakona. Na usmeno rješenje primjenjuju se odredbe članka 35. ovoga Zakona.

(3) Nadležni inspektori iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona rješenjem o izvršenju odredit će izvršenje na način da se zdravstveno neispravni, odnosno nesukladni predmeti pod njegovim nadzorom na neškodljiv način unište:

1. ako od predmeta prijeti neposredna opasnost za zdravlje ljudi,

2. ako vlasnik predmeta opće uporabe ne dostavi, u roku koji mu inspektor odredi, prijedlog za preradu u druge svrhe i

3. ako ne preradi predmet opće uporabe u roku koji mu odredi inspektor.

(4) Troškove u vezi s uništavanjem i preradom predmeta opće uporabe u druge svrhe snosi subjekt u poslovanju s predmetima opće uporabe koji je zdravstveno neispravan, odnosno nesukladan predmet opće uporabe stavio na tržište.

(5) Zdravstveno neispravni, odnosno nesukladni predmet opće uporabe uništava se na neškodljiv način sukladno posebnim propisima koji uređuju zaštitu okoliša i gospodarenje otpadom.

Članak 38.

Ako se za zdravstveno neispravne, odnosno nesukladne predmete opće uporabe može pretpostaviti da se nalaze na tržištu Republike Hrvatske, ministarstvo nadležno za zdravlje je obvezno o tome obavijestiti nadležne inspektore i Europsku komisiju.

Članak 39.

Ako nadležni inspektori iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona prilikom obavljanja nadzora nad proizvodnjom i stavljanjem na tržište predmeta opće uporabe pronađu zdravstveno neispravne, odnosno nesukladne predmete za koje se pretpostavlja da bi se mogli nalaziti na tržištu Republike Hrvatske, obvezni su o tome odmah obavijestiti ministarstvo nadležno za zdravlje koje o tome odmah obavještava ministarstvo nadležno za gospodarstvo, odnosno Europsku komisiju.

Članak 40.

Mjere iz članaka 35. do 39. ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju u obavljanju inspekcijskog nadzora nad primjenom izravno primjenjivih i neposredno obvezujućih propisa Europske unije.

Članak 41.

(1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona u obavljanju nadzora nad proizvodnjom i stavljanjem na tržište predmeta opće uporabe obavljaju nadležni sanitarni inspektori i sanitarni inspektori koji obavljaju inspekcijske poslove na graničnom prijelazu.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, inspekcijski nadzor nad odredbama ovoga Zakona kojima se uređuju obavijest o proizvodu i kakvoća predmeta opće uporabe u maloprodaji obavljaju gospodarski inspektori Državnog inspektorata.

V. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 42.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba kao subjekt u poslovanju s predmetima opće uporabe ako:

1. stavi na tržište zdravstveno neispravan, odnosno nesukladan predmet opće uporabe protivno članku 4. ovoga Zakona,

2. stavi na tržište predmet opće uporabe koji nema obavijest o proizvodu sukladno članku 6. ovoga Zakona,
 3. stavi na tržište predmet opće uporabe protivno članku 7. ovoga Zakona,
 4. reklamira pribor za pušenje protivno odredbi članka 9. stavka 3. ovoga Zakona,
 5. postupi protivno članku 10. ovoga Zakona,
 6. ne obavlja unutarnji nadzor sukladno članku 13. ovoga Zakona,
 7. postupi protivno članku 15. ovoga Zakona,
 8. se predmet opće uporabe koji služi kao prijevozno sredstvo za prijevoz hrane koristi u druge svrhe protivno članku 16. stavku 2. ovoga Zakona,
 9. ne obavi laboratorijsko ispitivanje proizvoda i ne vodi zapise o obavljenim ispitivanjima ili ako ne ispituje mikrobiološku čistoću u proizvodnji sukladno članku 18. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona,
 10. nadležnom inspektoru ne stavi na raspolaganje potrebne količine uzoraka za laboratorijsko ispitivanje sukladno članku 22. stavku 2. ovoga Zakona,
 11. proizvodi i stavlja na tržište deterdžente, kozmetičke proizvode i materijale i predmete koji dolaze u neposredan dodir s hranom protivno posebnim uvjetima propisanim člancima 25., 26. i 27. ovoga Zakona,
 12. uvozi predmete opće uporabe protivno članku 30. ovoga Zakona.
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi – subjektu u poslovanju s predmetima opće uporabe, novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna fizička osoba – obrtnik kao subjekt u poslovanju s predmetima opće uporabe.
- (4) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom od 3.000,00 do 10.000,00 kuna fizička osoba.

Članak 43.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj subjekt u poslovanju s predmetima opće uporabe ako ne osigura, odnosno ne koristi propisanu radnu odjeću i obuću (članak 17. stavak 1.).
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 kuna.

Članak 44.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna kaznit će se na mjestu izvršenja prekršaja odgovorna osoba u pravnoj osobi, odnosno fizička osoba koja obavlja gospodarsku djelatnost u području predmeta opće uporabe za nepoštivanje higijenskih uvjeta te drugih uvjeta utvrđenih propisima iz područja sanitarnog nadzora.
- (2) Ako osoba ponovi prekršaj iz stavka 1. ovoga članka u roku od šest mjeseci, kaznit će se na mjestu izvršenja globom u iznosu od 3.000,00 kuna.

Članak 45.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja laboratorijska ispitivanja obavlja bez rješenja ministra nadležnog za zdravlje (članak 19.).
- (2) Za radnju iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 46.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj ovlašteni laboratorij iz članka 19. ovoga Zakona ako ne izvrši obvezu iz članka 10. ovoga Zakona.

(2) Za radnju iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 47.

(1) Vlada Republike Hrvatske će uredbu iz članka 28. stavka 1. ovoga Zakona donijeti u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Pravilnike iz članka 8., članka 15. stavka 6., članka 17. stavka 3., članka 18. stavka 3., članka 19. stavka 6. i članka 22. stavka 3. ovoga Zakona za čije je donošenje ovlašten ovim Zakonom, ministar nadležan za zdravlje donijet će u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 48.

Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 47. ovoga Zakona ostaju na snazi propisi doneseni ili preuzeti na temelju Zakona o predmetima opće uporabe (»Narodne novine«, br. 85/06., 75/09. i 43/10.) u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 49.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti:

1. Pravilnik o deterđžentima (»Narodne novine«, br. 1/11.),
2. članak 1. podstavci 1. i 2., članak 3., članci 5., 6. i 7., Prilozi I., II., III. i V., slika 1., te dodaci 4. i 5. Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti materijala i predmeta koji dolaze u neposredan dodir s hranom (»Narodne novine«, br. 125/09. i 31/11.),
3. članci 15. do 22. Pravilnika o posebnim uvjetima za proizvodnju i stavljanje na tržište predmeta opće uporabe (»Narodne novine«, br. 82/10.).

Članak 50.

(1) Postupci vezani za izdavanje odobrenja za stavljanje na tržište kozmetike s posebnom namjenom započeti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se po odredbama Zakona o predmetima opće uporabe (»Narodne novine«, br. 85/06., 75/09. i 43/10.).

(2) Odobrenja za stavljanje na tržište kozmetike s posebnom namjenom koja su izdana na temelju Zakona o predmetima opće uporabe (»Narodne novine«, br. 85/06., 75/09. i 43/10.) važe do isteka roka na koji su dana.

Članak 51.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o predmetima opće uporabe (»Narodne novine«, br. 85/06., 75/09. i 43/10.).

Članak 52.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, osim odredbe članka 3. točke 3. podtočke 4. ovoga Zakona koja stupa na snagu 11. srpnja 2013.

Nakon pročišćavanja ostao je sljedeći članak iz Zakona o izmjenama Zakona o predmetima opće uporabe (Nar. nov., br. 47/14., od 16. travnja 2014.)

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

8. ZAKON O IZNIMNIM MJERAMA KONTROLE CIJENA

(Urednički pročišćeni tekst*)

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuju se uvjeti pod kojima nadležna državna tijela mogu poduzimati mjere kontrole u području cijena i način provedbe tih mjera.

Članak 2.

Iznimna mjera kontrole cijena provodi se:

- propisivanjem mjera izravne kontrole cijena,
- praćenjem kretanja cijena,
- određivanjem zajamčenih cijena poljoprivrednih proizvoda.

Članak 3.

Odredbe ovoga Zakona ne odnose se na proizvode i usluge za koje je kontrola cijena uređena posebnim zakonom.

II. IZRAVNA KONTROLA CIJENA

Članak 4.

Mjere izravne kontrole cijena propisuju se iznimno radi sprječavanja negativnih učinaka promjena pojedinih cijena ili radi sprječavanja monopolističkog određivanja cijena, kada se ti ciljevi ne mogu postići drugim mjerama gospodarske politike.

Članak 5.

Mjere izravne kontrole cijena su:

- određivanje najviše razine cijena,
- snižavanje cijena na određenu razinu,
- prijava cjenika, odnosno tarifa prije njihove primjene.

Članak 6.

Mjere izravne kontrole cijena propisuje Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) na prijedlog ministarstva nadležnog za cijene.

Članak 7.

Ako Vlada kao mjere izravne kontrole cijena propiše obvezu prijave cjenika, odnosno tarifa, Vlada određuje uvjete i način za provedbu te mjere.

Stručne i upravne poslove za provedbu mjere iz stavka 1. ovoga članka provodi ministarstvo nadležno za cijene.

Iznimno pri propisivanju mjere iz stavka 1. ovoga članka Vlada može ovlastiti i tijela lokalne samouprave za provedbu tih mjera.

* Pročišćeni tekst Zakona o iznimnim mjerama kontrole cijena sadrži:

- Zakon o iznimnim mjerama kontrole cijena (Nar. nov., br. 73/97.) od 14. srpnja 1997., a stupio je na snagu 22. srpnja 1997.

Napomene: a) Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Nar. nov., br. 128/99.) od 30. studenoga 1999., ukinuta je glava V. Zakona o iznimnim mjerama kontrole cijena; b) Zakonom o poljoprivredi (Nar. nov., br. 66/01.) od 20. srpnja 2001., ukinut je čl. 10. Zakona o iznimnim mjerama kontrole cijena

Članak 8.

Mjera izravne kontrole cijena može trajati dok se ne otklone razlozi za njezino propisivanje. Nakon propisivanja mjera izravne kontrole cijena Vlada je dužna poduzeti odgovarajuće mjere gospodarske politike radi otklanjanja razloga za izravnu kontrolu cijena.

III. PRAĆENJE KRETANJA CIJENA

Članak 9.

Kontrola cijena praćenjem provodi se obavješćivanjem nadležnog tijela o cijenama i tarifama nakon njihove promjene.

Ministar nadležan za cijene posebnim propisom određuje proizvode i usluge za koje se propisuje obvezno dostavljanje cjenika i tarifa radi praćenja.

Propisom o određivanju proizvoda i usluga iz stavka 2. ovoga članka određuju se obveznici dostavljanja podataka, podaci koji se dostavljaju, te način i rokovi dostavljanja podataka.

IV. ZAJAMČENE CIJENE

Članak 10.

(ukinut)

V. KONTROLA CIJENA NADLEŽNIH TIJELA LOKALNE SAMOUPRAVE

Članak 11.

(ukinut)

Članak 12.

(ukinut)

Članak 13.

(ukinut)

VI. KAZNENE ODREDBE

Članak 14.

Novčanom kaznom kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba u iznosu peterostrukog do dvadesetorostrukog iznosa cijene zaračunate iznad propisanih cijena (članak 5.).

Za radnje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 3.000 do 15.000 kuna.

Članak 15.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 20.000 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba ako:

- ne prijavi cjenik, odnosno tarifu, a poveća cijene ili poveća cijenu suprotno propisu (članak 7. i 11.).

Za radnju iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 3.000 do 15.000 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka oduzet će se imovinska korist koju čini razlika između primijenjene cijene i prijavljene cijene.

Članak 16.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 do 15.000 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba ako:

- ne dostavi podatke o cijenama, odnosno ako dostavi pogrešne podatke o cijenama (čl 9. i 11.).

Za radnju iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 5.000 kuna.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

Propis iz članka 9. stavka 2. ovoga Zakona ministar nadležan za cijene donijet će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga Zakona primjenjivat će se propis donesen na temelju Zakona o društvenoj kontroli cijena ("Narodne novine", br. 27/85. i 53/90.).

Članak 18.

Propisi o zaštitnim cijenama i propisi doneseni na temelju članka 13a. Zakona o sustavu kontrole cijena ("Narodne novine", br. 53/91., 73/91., 29/92., 26/93., 43/93. i 94/93.) ostaju na snazi dok Vlada ne propiše prestanak važenja tih propisa.

Članak 19.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o sustavu kontrole cijena ("Narodne novine", br. 53/91., 73/91., 29/92., 26/93., 43/93. i 94/93.) i Zakon o društvenoj kontroli cijena ("Narodne novine", br. 27/85. i 53/90.).

Članak 20.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

9. ZAKON O TEHNIČKIM ZAHTJEVIMA ZA PROIZVODE I OCJENJIVANJU SUKLADNOSTI

(Urednički pročišćeni tekst *)

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom utvrđuju nadležna tijela i zadaće nadležnih tijela za provedbu Uredbe (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i nadzor tržišta s obzirom na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 (SL L 218 od 13. kolovoza 2008.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 765/2008) i Uredbe (EZ) br. 764/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju postupaka koji se odnose na primjenu određenih nacionalnih tehničkih propisa na proizvode koji se zakonito stavljaju na tržište u drugoj državi članici i o stavljanju izvan snage Odluke br. 3052/95/EZ (SL L 218 od 13. kolovoza 2008.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 764/2008).

(2) Ovim se Zakonom uređuje način propisivanja tehničkih zahtjeva za proizvode i postupaka ocjenjivanja sukladnosti te donošenje propisa kojima čelnik središnjeg tijela državne uprave, na temelju ovoga Zakona, za pojedine proizvode, odnosno skupine proizvoda detaljnije uređuje najmanje jedan od sljedećih elemenata:

- tehničke zahtjeve koje moraju ispuniti proizvodi koji se stavljaju na tržište ili na raspolaganje na tržištu,
- prava i obveze gospodarskih subjekata koji stavljaju proizvode na tržište ili na raspolaganje na tržištu,
- postupke ocjenjivanja sukladnosti,
- prava i obveze tijela koja provode postupke ocjenjivanja sukladnosti proizvoda s tehničkim zahtjevima (u daljnjem tekstu: tijela za ocjenjivanje sukladnosti),
- dokumente o sukladnosti: isprave o sukladnosti (izvještaj o ispitivanju, potvrdu – certifikat o sukladnosti ili izvještaj ili potvrdu o pregledu), izjavu o sukladnosti i tehničku dokumentaciju potrebnu za dokazivanje sukladnosti proizvoda koji moraju biti dostupni nadležnim tijelima,
- način označivanja proizvoda.

(3) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na propisivanje tehničkih zahtjeva i provedbu postupaka ocjenjivanja sukladnosti za proizvode koji su uređeni posebnim zakonima.

Članak 2.

Pojmovi u smislu ovog Zakona imaju jednako značenje kao pojmovi definirani u Uredbi (EZ) br. 765/2008 osim pojma »usklađena norma« koji ima jednako značenje kao pojam definiran u Uredbi (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji i koja dopunjuje i mijenja direktive Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktive 94/9/EZ, 94/25/EZ, 95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća i stavlja izvan snage Odluku Vijeća br. 87/95/EEZ te Odluku br. 1673/2006/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća i pojma »hrvatska norma« koja je norma dostupna javnosti koju je prihvatilo hrvatsko nacionalno normirno tijelo.

* Pročišćeni tekst Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti sadrži:

– Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti (Nar. nov., br. **80/13.**) od 28. lipnja 2013., a stupio je na snagu 1. srpnja 2013.

– Zakon o izmjeni Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti (Nar. nov., br. **14/14.**) od 5. veljače 2014., a stupio je na snagu 6. veljače 2014.

Članak 3.

(1) Proizvod koji se stavlja na tržište ili na raspolaganje na tržištu mora biti u skladu s odredbama važećih propisa koji se odnose na taj proizvod.

(2) Gospodarski subjekt koji stavlja proizvod na tržište ili na raspolaganje na tržištu odgovoran je za sukladnost proizvoda s odredbama važećih propisa koji se odnose na taj proizvod.

(3) Gospodarski subjekt odgovoran je za točnost i potpunost podataka o svojim proizvodima te mora osigurati da ti podaci budu u skladu s propisanim zahtjevima za taj proizvod.

II. PROPISIVANJE TEHNIČKIH ZAHTEJEVA

Članak 4.

(1) Čelnik središnjeg tijela državne uprave u skladu sa svojom nadležnosti i djelokrugom donosi propise iz članka 1. stavka 2. ovoga Zakona uključujući, kad je to potrebno, i propise o redovitim i izvanrednim pregledima proizvoda u uporabi u svrhu:

- sigurnosti,
- zaštite života i zdravlja ljudi, domaćih životinja i biljaka,
- zaštite okoliša i prirode,
- zaštite potrošača i drugih korisnika.

(2) Kod donošenja propisa iz stavka 1. ovoga članka uzimaju se u obzir međunarodna načela i preuzete obveze iz međunarodnih ugovora radi sprječavanja nepotrebnih zapreka u međunarodnoj trgovini.

(3) Propisom iz stavka 1. ovoga članka će se propisati da se pretpostavlja da je proizvod sukladan s propisanim tehničkim zahtjevima važećih propisa ako je sukladan s odgovarajućim usklađenim normama.

(4) Popis hrvatskih normi kojima su prihvaćene usklađene norme u »Narodnim novinama« objavljuje čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležan za donošenje propisa iz stavka 1. ovoga članka u suradnji s hrvatskim nacionalnim normirnim tijelom.

(5) U slučajevima kada se smatra da norma iz stavka 3. ovoga članka ili njezin dio ne ispunjava u potpunosti propisane zahtjeve, čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za gospodarstvo uložiti će Europskoj komisiji obrazloženi formalni prigovor na normu.

(6) Čelnik nadležnoga središnjeg tijela državne uprave iz stavka 1. ovoga članka odmah će obavijestiti javnost o aktivnostima iz stavka 5. ovoga članka objavom putem obavijesti na svojim internetskim stranicama u skladu sa zakonom koji uređuje pravo na pristup informacijama.

III. OBVEZE GOSPODARSKIH SUBJEKATA

Obveze proizvođača

Članak 5.

(1) Kad stavlja svoj proizvod na tržište, proizvođač je obavezan osigurati da je njegov proizvod oblikovan i proizveden u skladu sa zahtjevima utvrđenim u propisima koji se odnose na taj proizvod.

(2) U slučaju kada propisi iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona to zahtijevaju, proizvođač je obavezan izraditi propisanu tehničku dokumentaciju i provesti ili osigurati provođenje primjerenog postupka ocjenjivanja sukladnosti proizvoda.

(3) Kad je postupkom ocjenjivanja sukladnosti iz stavka 2. ovoga članka dokazana sukladnost proizvoda s propisanim zahtjevima, proizvođač je obavezan sastaviti izjavu o sukladnosti i staviti oznaku sukladnosti kada je to propisano propisima iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona.

(4) Proizvođač je obavezan čuvati tehničku dokumentaciju i izjavu o sukladnosti nakon što je proizvod stavio na tržište, u razdoblju navedenom u propisu iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Proizvođač je obavezan osigurati postupke radi održanja sukladnosti proizvodne serije. Moraju se na primjeren način uzeti u obzir promjene u oblikovanju ili značajkama proizvoda te promjene u primijenjenim usklađenim normama ili tehničkim specifikacijama koje su navedene u izjavi o sukladnosti proizvoda.

(6) Proizvođač je obavezan, s obzirom na rizike koje predstavlja proizvod, a kako bi zaštitio zdravlje i sigurnost potrošača, provoditi ispitivanje uzoraka proizvoda koji se stavljaju na tržište, istraživati i ako je to potrebno, voditi knjigu pritužbi o nesukladnim proizvodima i povlačenju proizvoda te o tome mora obavješćivati distributera.

(7) Proizvođač je obavezan osigurati da njegov proizvod nosi broj tipa, šarže ili serije ili koji drugi element koji omogućuje njegovu identifikaciju ili, kad to ne dopušta veličina ili narav proizvoda, da se traženi podaci navedu na ambalaži ili u dokumentima koji prate proizvod.

(8) Proizvođač je obavezan na proizvodu ili, kad to nije moguće, na njegovoj ambalaži ili u dokumentu koji prati proizvod, navesti svoje ime, registrirano trgovačko ime ili registrirani trgovački znak i adresu na kojoj je dostupan. Adresa mora označivati jedinstvenu točku na kojoj je proizvođač dostupan.

(9) U slučaju kada propis iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona koji se odnosi na proizvod to zahtijeva, proizvođač mora osigurati da proizvod bude praćen uputama i podacima o sigurnosti na hrvatskom jeziku ili na jeziku koji mogu lako razumjeti potrošači i drugi korisnici.

(10) Kad proizvođač smatra ili ima razloga vjerovati da proizvod koji je stavio na tržište nije sukladan s odredbama propisa koji se primjenjuju na taj proizvod, treba bez odgode, poduzeti potrebne popravne radnje kako bi se taj proizvod uskladio ili povukao s tržišta ili spriječilo njegovo distribuiranje ako je to prikladnije. Nadalje, kad proizvod predstavlja rizik proizvođač mora o tome bez odgode obavijestiti nadležna inspekcijska tijela navodeći podatke, posebno o nesukladnosti proizvoda i svim poduzetim popravnim radnjama.

(11) Proizvođač je obavezan na opravdan zahtjev nadležnog inspektora osigurati sve podatke i dokumente nužne za dokazivanje sukladnosti proizvoda na jeziku lako razumljivom nadležnom inspektor. Proizvođač mora na zahtjev nadležnog inspektora surađivati u svakoj poduzetoj radnji kako bi se uklonili rizici koje predstavlja proizvod koji je stavio na tržište.

Ovlašteni zastupnici

Članak 6.

(1) Proizvođač može na temelju pisanog ovlaštenja ovlastiti fizičku ili pravnu osobu osnovanu u Europskoj uniji za svog ovlaštenog zastupnika.

(2) Obveze iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona i sastavljanje tehničke dokumentacije ne može biti obveza ovlaštenog zastupnika.

(3) Ovlašteni zastupnik je obavezan provoditi zadaće koje su specificirane u ovlaštenju danom od strane proizvođača. Tim se ovlaštenjem mora omogućiti ovlaštenom zastupniku najmanje sljedeće:

- da drži izjavu o sukladnosti i tehničku dokumentaciju na raspolaganju nadležnim inspektorima u razdoblju koje je navedeno u propisu koji se odnosi na taj proizvod,
- da na opravdan zahtjev nadležnog inspektora osigura sve podatke i dokumente nužne za dokazivanje sukladnosti proizvoda,
- da surađuje s nadležnim inspektorom na njegov zahtjev u svakoj poduzetoj radnji kako bi se uklonili rizici koje predstavlja proizvod obuhvaćen njegovim ovlaštenjem.

Obveze uvoznika

Članak 7.

(1) Uvoznik je obavezan na tržište Europske unije stavljati samo proizvod sukladan s odredbama propisa koji se primjenjuju na taj proizvod.

(2) Prije stavljanja proizvoda na tržište uvoznik je obavezan utvrditi da je proizvođač proveo odgovarajući postupak ocjenjivanja sukladnosti, sastavio tehničku dokumentaciju, da proizvod

nosi propisanu oznaku sukladnosti ili druge oznake, da je praćen propisanim dokumentima te da je ispunio zahtjeve utvrđene u članku 5. stavcima 7. i 8. ovoga Zakona.

(3) Kad uvoznik smatra ili ima razloga vjerovati da proizvod nije u skladu s odredbama propisa koji se primjenjuju na taj proizvod ne smije staviti proizvod na tržište sve dok se ne provede njegovo usklađivanje. Nadalje, kad proizvod predstavlja rizik, uvoznik je obavezan o tome obavijestiti proizvođača i nadležna inspekcijska tijela.

(4) Uvoznik je obavezan na proizvodu ili, kad to nije moguće, na njegovoj ambalaži ili u dokumentu koji prati proizvod navesti svoje ime, registrirano trgovačko ime ili registrirani trgovački znak i adresu na kojoj je dostupan.

(5) U slučaju kada propisi iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona to zahtijevaju uvoznik je obavezan osigurati da proizvod bude praćen uputama i podacima o sigurnosti na hrvatskom jeziku ili na jeziku koji mogu razumjeti potrošači i drugi korisnici.

(6) Uvoznik je obavezan dok je proizvod pod njegovom odgovornošću osigurati da uvjeti skladištenja ili prijevoza ne ugroze sukladnost proizvoda s propisanim zahtjevima.

(7) Kad to smatra prikladnim, s obzirom na rizike koje predstavlja proizvod, uvoznik je obavezan, kako bi zaštitio zdravlje i sigurnost potrošača, provoditi ispitivanje uzoraka proizvoda koje namjerava staviti na tržište, istraživati i, po potrebi, voditi knjigu pritužbi o nesukladnim proizvodima i povlačenjima proizvoda te o tome obavješćivati distributere.

(8) Kad uvoznik smatra ili ima razloga vjerovati da proizvod koji je stavio na tržište nije sukladan s odredbama propisa koji se primjenjuju na taj proizvod, obavezan je odmah poduzeti potrebne popravne radnje kako bi se taj proizvod uskladio, ili povukao s tržišta ili spriječilo njegovo distribuiranje. Nadalje, kad proizvod predstavlja rizik, uvoznik je obavezan odmah o tome obavijestiti nadležna inspekcijska tijela dajući podatke posebno o nesukladnosti proizvoda i svim poduzetim popravnim radnjama.

(9) U slučaju kada propisi iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona to zahtijevaju, uvoznik je obavezan, za razdoblje koje je navedeno u propisu koji se primjenjuje na taj proizvod, čuvati presliku izjave o sukladnosti radi stavljanja na raspolaganje nadležnim inspektorima te osigurati da tehnička dokumentacija bude raspoloživa nadležnim inspektorima na njihov zahtjev.

(10) Uvoznik je obavezan na opravdan zahtjev nadležnog inspektora osigurati sve podatke i dokumente nužne za dokazivanje sukladnosti proizvoda na jeziku lako razumljivom inspektorima te mora surađivati s nadležnim inspektorom u svim radnjama koje poduzima kako bi se uklonili rizici koje predstavlja proizvod koji je stavio na tržište.

Obveze distributera

Članak 8.

(1) Kad stavlja proizvod na raspolaganje na tržištu, distributer mora djelovati s dužnom pažnjom u odnosu na propisane zahtjeve.

(2) Prije stavljanja proizvoda na raspolaganje na tržištu distributer mora provjeriti je li proizvod označen propisanom oznakom sukladnosti ili drugim oznakama, je li praćen propisanim dokumentima, uputama i podacima o sigurnosti na hrvatskom jeziku ili na jeziku koji lako mogu razumjeti potrošači i drugi korisnici te jesu li proizvođač i uvoznik ispunili zahtjeve iz članka 5. stavaka 7. i 8. i članka 7. stavka 4. ovoga Zakona.

(3) Kad distributer smatra ili ima razloga vjerovati da proizvod nije sukladan s odredbama propisa koji se primjenjuju na taj proizvod, ne smije stavljati proizvod na raspolaganje na tržištu sve dok se ne provede njegovo usklađivanje. Kada proizvod predstavlja rizik, distributer mora o tome obavijestiti proizvođača ili uvoznika kao i nadležna inspekcijska tijela.

(4) Dok je proizvod pod njegovom odgovornošću distributer mora osigurati da uvjeti skladištenja ili prijevoza ne ugroze sukladnost proizvoda s propisanim zahtjevima.

(5) Kad distributer smatra ili ima razloga vjerovati da proizvod koji je stavio na raspolaganje na tržištu nije sukladan s odredbama propisa koji se primjenjuju na taj proizvod, mora

odmah osigurati da se provedu potrebne popravne radnje kako bi se, ako je to prikladno, taj proizvod uskladio, povukao s tržišta ili spriječilo njegovo distribuiranje. Kada proizvod predstavlja rizik, distributer mora odmah o tome obavijestiti nadležna inspekcijska tijela pri tome dajući podatke posebno o nesukladnosti proizvoda i svim poduzetim popravnim radnjama. Ako je proizvod stavljen na tržište zemalja članica Europske unije, dužan je na isti način obavijestiti nadležna inspekcijska tijela tih zemalja.

(6) Distributer mora na opravdan zahtjev nadležnog inspektora osigurati sve podatke i dokumente nužne za dokazivanje sukladnosti proizvoda te mora surađivati s nadležnim inspektorom u svim radnjama koje poduzima kako bi se uklonili rizici koje predstavlja proizvod koji je stavio na raspolaganje na tržištu.

Slučajevi u kojima se obveze proizvođača primjenjuju na uvoznike i distributere

Članak 9.

Ako uvoznik ili distributer stavlja proizvod na tržište pod svojim imenom ili trgovačkim znakom ili preinačuje proizvod koji je već stavljen na tržište na takav način da to može utjecati na sukladnost sa zahtjevima koji se primjenjuju na taj proizvod, smatrat će se proizvođačem te podliježe obvezama proizvođača u skladu sa člankom 5. ovoga Zakona.

Identifikacija gospodarskih subjekata

Članak 10.

Svaki gospodarski subjekt mora, u razdoblju koje je navedeno u propisu koji se primjenjuje na pojedini proizvod, na zahtjev nadležnog inspektora, dati podatke o identitetu:

- svakoga gospodarskog subjekta koji mu je isporučio proizvod,
- svakoga gospodarskog subjekta kojem je isporučen proizvod.

IV. TIJELA ZA OCJENJIVANJE SUKLADNOSTI I ZAHTEVI KOJE MORAJU ISPUNITI

Članak 11.

(1) Propisima iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona mogu se propisati posebni zahtjevi koje moraju ispuniti tijela za ocjenjivanje sukladnosti.

(2) Čelnik središnjeg tijela državne uprave koji donosi propise iz stavka 1. ovoga članka uređuje načine ispunjavanja svih propisanih zahtjeva za tijela koja provode ocjenjivanje sukladnosti.

(3) Propisima iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona može se propisati postupak praćenja rada tijela za ocjenjivanje sukladnosti te mjere koje će se poduzeti u slučaju neispunjavanja propisanih zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka i članka 12. ovoga Zakona.

Članak 12.

(1) Minimalni zahtjevi koje moraju ispuniti tijela za ocjenjivanje sukladnosti su:

– stručna osposobljenost osoblja u odgovarajućem području za koje je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ovlašteno,

- potrebna oprema i prostor,
- neovisnost i nepristranost u postupku ocjenjivanja sukladnosti,
- čuvanje poslovne tajne,
- osiguranje od odgovornosti, osim ako njihovu odgovornost preuzima država.

(2) Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ne smije biti gospodarski subjekt za proizvode koje ocjenjuje niti smije biti izravno uključeno u projektiranje, proizvodnju ili izradu, stavljanje na tržište ili na raspolaganje na tržištu, instalaciju, korištenje ili održavanje tih proizvoda.

Članak 13.

(1) Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti može obavljati poslove ocjenjivanja sukladnosti, koji su propisani člankom 4. stavkom 1. ovoga Zakona, samo na temelju rješenja o ovlaštenju (u daljnjem tekstu: ovlaštenje) koje donosi čelnik nadležnoga središnjeg tijela državne uprave koji je donio propis.

(2) Kada tijelo za ocjenjivanje sukladnosti dokaže svoju osposobljenost sa zahtjevima utvrđenim u hrvatskim normama kojima su prihvaćene odgovarajuće usklađene norme, pretpostavit će se da ispunjava zahtjeve iz članka 11. stavka 1. i članka 12. ovoga Zakona. Potvrda o akreditaciji koju dodjeljuje hrvatsko nacionalno akreditacijsko tijelo smatra se dokazom osposobljenosti tijela za ocjenjivanje sukladnosti sa zahtjevima utvrđenim u hrvatskim normama kojima su prihvaćene odgovarajuće usklađene norme.

(3) Ovlaštenje iz stavka 1. ovoga članka može se vremenski ograničiti ili vrijediti do ukidanja.

(4) Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti mora ispunjavati za cjelokupno vrijeme trajanja ovlaštenja zahtjeve propisa iz članka 11. stavka 1. ovoga Zakona i zahtjeve iz članka 12. ovoga Zakona.

(5) Čelnik nadležnog središnjeg tijela državne uprave iz stavka 1. ovoga članka osnovat će povjerenstvo koje će pratiti ispunjava li ovlašteno tijelo za ocjenjivanje sukladnosti propisane zahtjeve iz stavka 4. ovoga članka.

(6) Povjerenstvo iz stavka 5. ovoga članka čine najmanje tri člana od kojih je najmanje jedan predstavnik hrvatskog nacionalnog akreditacijskog tijela.

(7) Ako se utvrdi da je tijekom trajanja ovlaštenja tijelo za ocjenjivanje sukladnosti prestalo ispunjavati propisane zahtjeve, čelnik nadležnoga središnjeg tijela državne uprave koji je donio propis iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona ukinut će ovlaštenje u dijelu u kojem je tijelo prestalo ispunjavati zahtjeve.

(8) Čelnik središnjeg tijela državne uprave u skladu sa svojim nadležnostima prijavljuje Europskoj komisiji i državama članicama Europske unije tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja je ovlastio za provedbu postupaka ocjenjivanja sukladnosti te o svakoj promjeni vezanoj za ovlaštenje i o tome obavještava središnje tijelo državne uprave nadležno za gospodarstvo.

(9) Čelnik središnjeg tijela državne uprave može povjeriti poslove prijavljivanja iz stavka 8. ovoga članka hrvatskom nacionalnom akreditacijskom tijelu.

(10) Postupak prijavljivanja iz stavka 8. ovoga članka kao i zahtjevi koji se odnose na tijela koja provode prijavljivanje te zahtjevi koji se odnose na prijavljena tijela pravilnikom propisuje ministar nadležan za gospodarstvo.

(11) Popis ovlaštenih tijela za ocjenjivanje sukladnosti iz stavka 1. ovoga članka objavljuje u »Narodnim novinama« čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za donošenje propisa iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona u suradnji s hrvatskim nacionalnim akreditacijskim tijelom.

Članak 14.

(1) Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti, ovlašteno za provedbu zadataka u smislu odredaba ovoga Zakona, provodi postupke ocjenjivanja sukladnosti na temelju zahtjeva proizvođača ili njegovog ovlaštenog zastupnika.

(2) Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti i podnositelj zahtjeva uredit će ugovorom, sklopljenim u pisanom obliku, međusobna prava i obveze u vezi s provedbom postupaka ocjenjivanja sukladnosti.

Članak 15.

Postupak službenog obavješćivanja u području tehničkih propisa i propisa o uslugama informacijskog društva uredbom propisuje Vlada Republike Hrvatske.

V. INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 16.

(1) Inspekcijski nadzor nad provedbom Uredbe (EZ) br. 765/2008 i Uredbe (EZ) br. 764/2008, ovog Zakona i propisa donesenih na temelju ovog Zakona obavljaju nadležni inspektori središnjeg tijela državne uprave nadležnog za gospodarstvo.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, inspekcijski nadzor nad provedbom Uredbe (EZ) br. 765/2008 i Uredbe (EZ) br. 764/2008, ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona kojim se uređuje tehnički zahtjevi za :

- radijsku i telekomunikacijsku terminalnu opremu, obavljaju inspektori elektroničkih komunikacija Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije;

- sigurnost dizala, obavljaju nadležni inspektori središnjeg tijela državne uprave nadležnog za gospodarstvo i građevni inspektori središnjeg tijela državne uprave nadležnog za graditeljstvo;

- opremu i zaštitne sustave namijenjene za uporabu u potencijalno eksplozivnim atmosferama, obavljaju nadležni inspektori središnjeg tijela državne uprave nadležnog za gospodarstvo i nadležni inspektori središnjeg tijela državne uprave za unutarnje poslove.

- mjerila i neautomatske vage, obavljaju mjeriteljski inspektori središnjeg tijela državne uprave nadležnog za mjeriteljstvo.

(3) Obavješćivanje Europske komisije o primjeni Uredbe (EZ) br. 764/2008 i Uredbe (EZ) br. 765/2008 obavljaju inspekcijska tijela sukladno svojim nadležnostima.

Članak 17.

Čelnik središnjeg tijela državne uprave, odnosno čelnik nadležne regulatorne agencije objavit će popis inspekcijskih tijela iz svoje nadležnosti na svojim internetskim stranicama u skladu sa zakonom koji uređuje pravo na pristup informacijama.

Ovlasti inspektora

Članak 18.

(1) Nadležni inspektori imaju ovlasti na temelju ovoga Zakona:

- zahtijevati od gospodarskih subjekata sve podatke i potrebnu dokumentaciju za dokazivanje sukladnosti proizvoda s propisanim tehničkim zahtjevima,

- provoditi odgovarajuće preglede i ispitivanja proizvoda radi utvrđivanja njihove sukladnosti s propisanim tehničkim zahtjevima čak i nakon što su stavljeni na tržište ili na raspolaganje na tržištu,

- besplatno uzimati uzorke proizvoda i dati ih na ispitivanje i ocjenjivanje sukladnosti s propisanim tehničkim zahtjevima.

(2) Ako nadležno inspekcijsko tijelo ne raspolaže potrebnim stručnim znanjem ili opremom za provedbu pregleda ili ispitivanja iz stavka 1. ovoga članka, provedbu pojedinih radnji u okviru inspekcijskog nadzora može povjeriti stručnoj ustanovi koja nije bila uključena u ispitivanje i ocjenjivanje sukladnosti istog proizvoda prije stavljanja na tržište ili na raspolaganje na tržištu.

Upravne mjere

Članak 19.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora nadležni inspektor će rješenjem gospodarskom subjektu koji proizvod stavlja na tržište ili na raspolaganje na tržištu:

- privremeno zabraniti stavljanje na tržište ili na raspolaganje na tržištu proizvoda, isporuku, ponudu isporuke, oglašavanje ili izlaganje proizvoda u vremenu potrebnom za različite preglede i ispitivanja ako postoji osnovana sumnja da proizvod ne odgovara propisanim tehničkim zahtjevima,

- narediti otklanjanje utvrđenih nesukladnosti i odrediti primjereni rok za njihovo otklanjanje,

– zabraniti ili ograničiti stavljanje na tržište ili na raspolaganje na tržištu nesukladnih proizvoda, ili narediti njihovo povlačenje s tržišta ili povrat od krajnjih korisnika i provesti dodatne mjere kojima će se osigurati poštivanje te zabrane,

– narediti uništavanje nesukladnih proizvoda ako je to nužno za zaštitu zdravlja i sigurnosti ljudi, životinja i biljaka, okoline i imovine.

(2) Nadležni inspektor će rješenjem narediti gospodarskom subjektu otklanjanje nepravilnosti i odrediti primjereni rok u kojem nepravilnosti treba otkloniti ako utvrdi da je proizvod koji je stavio na tržište ili na raspolaganje na tržištu (proizvod s formalnim nedostatkom):

– bez propisanih oznaka ili nepropisno označen,

– bez dokumenata ili nepotpunim dokumentima o sukladnosti ili ako dokumenti nisu dostupni,

– bez propisanih uputa i podataka o sigurnosti proizvoda ili ako propisane upute i podaci o sigurnosti ne prate proizvod.

(3) Ako gospodarski subjekt ne otkloni nepravilnosti u određenom roku iz stavka 1. podstavka 2. i stavka 2. ovoga članka, inspektor će donijeti rješenje kojim će zabraniti stavljanje na tržište ili na raspolaganje proizvoda na tržištu.

(4) Kad inspektori poduzimaju mjere iz ovoga članka, moraju postupati tako da provode te mjere na način razmjeran ozbiljnosti rizika i vodeći računa o načelu opreznosti, odnosno tako da poduzeta mjera bude primjerena naravi prijetee opasnosti ili rizika.

(5) Žalba izjavljena protiv rješenja inspektora iz stavka 1. podstavka 3. i 4. i stavka 3. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

Troškovi inspekcijskog postupka

Članak 20.

Troškove inspekcijskog postupka (troškovi ispitivanja i provjere sukladnosti proizvoda i troškove prijevoza u vezi s inspekcijskim nadzorom) snosi gospodarski subjekt koji je na tržište ili na raspolaganje na tržištu stavio proizvod koji nije sukladan s tehničkim zahtjevima.

Provjera proizvoda pri uvozu radi stavljanja na tržište Europske unije

Članak 21.

Provjeru proizvoda pri uvozu radi stavljanja na tržište Europske unije u skladu sa člancima 27. do 29. Uredbe (EZ) br. 765/2008 obavlja Carinska uprava Ministarstva financija.

VI. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 22.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

– suprotno članku 3. ovoga Zakona, stavi proizvod na tržište ili na raspolaganje na tržištu,

– suprotno člancima 5., 7. i 8. ovoga Zakona, stavi proizvod na tržište ili na raspolaganje na tržištu,

– suprotno članku 10. ovoga Zakona, nadležnom inspekcijskom tijelu ne dostavi podatke o identifikaciji gospodarskih subjekata,

– suprotno članku 18. stavku 1., članku 19. stavcima 1., 2. i 3. ovoga Zakona ne postupa u skladu s izvršnim odlukama nadležnih inspekcijskih tijela,

– ne postupa sukladno propisima iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona,

– suprotno članku 30. Uredbe (EZ) br. 765/2008 ne stavi propisanu oznaku »CE« i/ili označi proizvode oznakama koje su slične oznaci »CE« do te mjere da bi mogli stvoriti zabunu na tržištu ili dovesti potrošače u zabludu,

– suprotno članku 11. ovoga Zakona, obavlja poslove tijela za ocjenjivanje sukladnosti u postupcima ocjenjivanja sukladnosti,

– suprotno članku 19. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 765/2008, nadležnom inspektoru uskratiti uzimanje potrebnih uzoraka proizvoda za laboratorijsku provjeru.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 500,00 do 50.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka koje je počinila u vezi s obavljanjem svoga obrta ili samostalne djelatnost kaznit će se i fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost novčanom kaznom od 1.000,00 do 500.000,00 kuna.

Članak 23.

Nadležni inspektor neće podnositi optužni prijedlog ili izdati prekršajni nalog za proizvod koji je gospodarski subjekt stavio na tržište ili na raspolaganje na tržištu (proizvod s formalnim nedostatkom):

- bez propisanih oznaka ili nepropisno označen,
 - bez dokumenata ili nepotpunim dokumentima o sukladnosti ili ako dokumenti nisu dostupni,
 - bez propisanih uputa i podataka o sigurnosti proizvoda ili ako propisane upute i podaci o sigurnosti ne prate proizvod,
- ako gospodarski subjekt otkloni utvrđene nepravilnosti u ostavljenom roku iz rješenja, a za koje je utvrđeno da ih je počinio prvi put.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 24.

Dokumente o sukladnosti i oznaka »C« za proizvode koji su stavljeni na tržište do dana stupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji vrijede na području Republike Hrvatske do isteka zaliha tih proizvoda, a najdulje dvije godine od dana stavljanja na tržište.

Članak 25.

Postupci pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti (»Narodne novine«, br. 20/10.).

Članak 26.

(1) Podzakonski propisi doneseni i preuzeti na temelju Zakona o normizaciji (»Narodne novine«, br. 55/96.):

- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu niskonaponskih mreža i pripadnih transformatorskih stanica (»Službeni list SFRJ«, br. 13/78.),
 - Pravilnik o tehničkim mjerama za pogon i održavanje elektroenergetskih postrojenja (»Službeni list SFRJ«, br. 19/68.),
 - Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnih napona od 1 kV do 400 kV (»Službeni list SFRJ«, br. 65/88., »Narodne novine«, br. 24/97.),
 - Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova (»Službeni list SFRJ«, br. 51/73., 69/73. – ispravak, 11/80-izmjena, članak 10. Pravilnika o tehničkim normativima za postavljanje elektroenergetskih vodova i telekomunikacijskih kablinskih vodova – broj 36/86, članak 333. Pravilnika o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnih napona od 1 kV do 400 kV-broj 65/88), na snazi su samo odredbe koje se odnose na niskonaponske elektroenergetske vodove i priključke nazivnog napona do 1 kV,
 - Pravilnik o tehničkim normativima za postavljanje nadzemnih elektroenergetskih vodova i telekomunikacijskih kablinskih vodova (»Službeni list SFRJ«, br. 36/86.),
- ostaju na snazi do stupanja na snagu propisa donesenih na temelju posebnih propisa ili ovoga Zakona.

(2) Za stavljanje izvan snage propisa koji su doneseni i preuzeti na temelju Zakona o normizaciji (»Narodne novine«, br. 55/96.) nadležni su čelnici središnjih tijela državne uprave sukladno njihovom djelokrugu.

(3) Podzakonski propisi doneseni na temelju Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti (»Narodne novine«, br. 158/03. i 79/07.) a koji su ostavljeni na snazi Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti (»Narodne novine«, br. 20/10.):

- Pravilnik o zahtjevima za energetske učinkovitost kućanskih električnih hladnjaka, ledenica i njihovih kombinacija (»Narodne novine«, br. 135/05.),

- Pravilnik o zahtjevima za energetske učinkovitost prigušnica za fluorescentnu rasvjetu (»Narodne novine«, br. 32/09.),

- Pravilnik o utvrđivanju zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (»Narodne novine«, br. 97/09.),

- Pravilnik za proizvode od kristalnog stakla (»Narodne novine«, br. 135/05. i 32/09.),

- Pravilnik o zahtjevima za stupnjeve djelovanja novih toplovođenih kotlova na tekuće i plinovito gorivo (»Narodne novine«, br. 135/05. i 140/12.),

- Pravilnik o pokretnoj tlačnoj opremi (»Narodne novine«, br. 126/08.),

- Pravilnik o mjeriteljskim i temeljnim zahtjevima za neautomatske vage (»Narodne novine«, br. 1/05., 11/05., 42/07.),

- Pravilnik o tehničkim i mjeriteljskim zahtjevima koji se odnose na mjerila (»Narodne novine«, br. 2/07.),

- Pravilnik o pregledima i ispitivanju opreme pod tlakom (»Narodne novine«, br. 138/08.), ostaju na snazi i dalje do stupanja na snagu propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.

(4) Podzakonski propisi doneseni na temelju Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti (»Narodne novine«, br. 20/10.):

- Uredba o postupcima službenog obavješćivanja u području norma, tehničkih propisa te propisa o uslugama informacijskog društva (»Narodne novine«, br. 40/13.),

- Pravilnik o prijavljivanju tijela za ocjenjivanje sukladnosti (»Narodne novine«, br. 34/11.),

- Pravilnik o opremi i zaštitnim sustavima namijenjenim za uporabu u potencijalno eksplozivnim atmosferama (»Narodne novine«, br. 34/10.),

- Pravilnik o tehničkim zahtjevima za drvene ploče (»Narodne novine«, br. 24/11.),

- Pravilnik o sigurnosti dizala (»Narodne novine«, br. 58/10.),

- Pravilnik o sigurnosti strojeva (»Narodne novine«, br. 28/11.),

- Pravilnik o tlačnoj opremi (»Narodne novine«, br. 58/10. i 140/12.),

- Pravilnik za plinske aparate (»Narodne novine«, br. 55/10.),

- Pravilnik o električnoj opremi namijenjenoj za uporabu unutar određenih naponskih granica (»Narodne novine«, br. 41/10.),

- Pravilnik o jednostavnim tlačnim posudama (»Narodne novine«, br. 58/10. i 140/12.),

- Pravilnik o elektromagnetskoj kompatibilnosti (EMC) (»Narodne novine«, br. 23/11.),

- Pravilnik o stavljanju na tržište osobne zaštitne opreme (»Narodne novine«, br. 89/10.),

- Pravilnik o radijskoj opremi i telekomunikacijskoj terminalnoj opremi (»Narodne novine«, br. 25/12.),

- Pravilnik o sirovinskom sastavu i nazivima tekstila (»Narodne novine«, br. 41/10.),

- Pravilnik o određenim metodama kvantitativne analize dvokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana (»Narodne novine«, br. 41/10.),

- Pravilnik o aerosolnim raspršivačima (»Narodne novine«, br. 83/10.),

- Pravilnik o metodama kvantitativne analize trokomponentnih mješavina tekstilnih vlakana (»Narodne novine«, br. 41/10.),

- Pravilnik o označavanju materijala glavnih dijelova obuće namijenjene prodaji potrošaču (»Narodne novine«, br. 41/10.),

ostaju na snazi do stupanja na snagu propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.

Članak 27.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti (»Narodne novine«, br. 20/10.) i Pravilnik o obliku, sadržaju i izgledu oznake »C« i »CE« (»Narodne novine«, br. 18/11. i 133/12.).

Članak 28.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Nakon pročišćavanja ostao je sljedeći članak iz Zakona o izmjenama Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti (Nar. nov., br. 14/14., od 5. veljače 2014.)

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

10. ZAKON O INSPEKCIJAMA U GOSPODARSTVU *

1. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju inspekcijski poslovi, ustrojstvo, način rada, prava, obveze i ovlasti inspektora te druga pitanja važna za rad inspekcija u gospodarstvu.

(2) Izrazi koji u ovom Zakonu imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se na muške i ženske osobe.

Članak 2.

(1) Ministarstvo nadležno za gospodarstvo (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) obavlja poslove inspekcija u gospodarstvu.

(2) Inspekcije u gospodarstvu su: tržišna inspekcija, elektroenergetska inspekcija, rudarska inspekcija, inspekcija opreme pod tlakom i inspekcija gospodarenja otrovnim kemikalijama.

(3) Ministar nadležan za gospodarstvo (u daljnjem tekstu: ministar), ministar obrane i ministar unutarnjih poslova, u skladu sa zakonom, utvrđuju koje će poslove nadzora iz stavka 1. ovoga članka obavljati Ministarstvo za potrebe Ministarstva obrane, odnosno Ministarstva unutarnjih poslova.

2. USTROJSTVO I DJELOKRUG INSPEKCIJA TE UVJETI ZA OBAVLJANJE INSPEKCIJSKIH POSLOVA

Članak 3.

(1) Inspekcijske poslove u području zaštite potrošača obavlja tržišna inspekcija.

(2) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju obavljanje inspekcijskog nadzora provedbe zakona i drugih propisa te propisa Europske unije kojima se uređuje:

– zaštita ekonomskih interesa potrošača pri kupnji proizvoda i usluga, kao i pri drugim oblicima stjecanja proizvoda i usluga

– opći sigurnosni zahtjevi za proizvode

– tehnički zahtjevi za proizvode, postupci ocjenjivanja sukladnosti s propisanim zahtjevima, dokumenti o sukladnosti, isprave koje moraju imati proizvodi označavanje, oglašavanje, obilježavanje i pakiranje proizvoda

– homologacija vozila i dijelova vozila

– zahtjevi energetske učinkovitosti proizvoda

– prodaja javnih usluga potrošačima te opći uvjeti pružanja javnih usluga

– obavljanje inspekcijskih i drugih poslova kada je to određeno posebnim propisima.

Članak 4.

(1) Inspekcijske poslove u području elektroenergetike obavlja elektroenergetska inspekcija.

(2) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju obavljanje inspekcijskog nadzora provedbe zakona i drugih propisa kojima se uređuju:

– način i uvjeti za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti

– obveze energetske subjekata i kupaca energije tijekom obavljanja energetske djelatnosti i korištenja energije glede ispunjavanja zahtjeva za sigurnost i kvalitetu opskrbe električnom energijom

* Nar. nov., br. 14/14., od 5. veljače 2014., a stupio je na snagu 6. veljače 2014.

- obveze energetskih subjekata i kupaca energije pri stavljanju u uporabu, uporabe odnosno pogona i održavanja energetskih objekata, postrojenja, vodova, priključaka na mrežu, instalacija i opreme glede sigurnosti i kvalitete opskrbe električnom energijom
- ispunjavanje propisanih uvjeta radnika zaposlenih na određenim poslovima u elektroenergetici
- tehnički zahtjevi za proizvode i ocjenu sukladnosti te zahtjevi za opću sigurnost proizvoda koji su stavljeni u uporabu
- obavljanje inspekcijskih i drugih poslova kada je to određeno posebnim propisima.

Članak 5.

- (1) Inspekcijske poslove u području rudarstva obavlja rudarska inspekcija.
- (2) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju obavljanje inspekcijskog nadzora provedbe zakona i drugih propisa kojima se uređuje:
 - istraživanje i eksploatacija mineralnih sirovina
 - zaštita na radu, tehnički normativi, sigurnost ljudi i imovine pri izvođenju rudarskih radova istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina
 - gradnja rudarskih objekata i postrojenja
 - uporaba rudarskih objekata i postrojenja do završetka eksploatacije i sanacija istraživanjem i eksploatacijom mineralnih sirovina devastiranog prostora
 - korištenje rudarskih strojeva, objekata, postrojenja, opreme, alata, uređaja i instalacija
 - ispunjavanje propisanih uvjeta radnika zaposlenih na određenim poslovima u rudarstvu
 - zaštita od požara pri podzemnim rudarskim radovima
 - obveze u vezi s rudarskim planovima i rudarskim mjerenjima
 - postupanje s mineralnim sirovinama pri izvođenju građevinskih radova
 - organiziranje službe spašavanja i vatrogasne jedinice
 - uviđaji smrtnih slučajeva, grupnih ozljeda i iznimnih događaja koji uzrokuju veću materijalnu štetu pri izvođenju rudarskih radova
 - poslovanje rudarskih gospodarskih subjekata registriranih za poslove istraživanja i/ili eksploatacije mineralnih sirovina
 - obavljanje inspekcijskih i drugih poslova kada je to određeno posebnim propisima.

Članak 6.

- (1) Inspekcijske poslove u području opreme pod tlakom obavlja inspekcija opreme pod tlakom.
- (2) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju obavljanje inspekcijskog nadzora provedbe zakona i drugih propisa kojima se uređuje:
 - uporaba opreme pod tlakom i pokretne tlačne opreme
 - ispunjavanje propisanih uvjeta radnika zaposlenih na određenim poslovima u području opreme pod tlakom
 - ispunjavanje propisanih uvjeta pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnosti u području opreme pod tlakom i pokretne tlačne opreme
 - tehničke zahtjeve i ocjenu sukladnosti za opremu pod tlakom i pokretnu tlačnu opremu u uporabi
 - obavljanje inspekcijskih i drugih poslova kada je to određeno posebnim propisima.

Članak 7.

- (1) Inspekcijske poslove u području gospodarenja otrovnim kemikalijama obavlja inspekcija gospodarenja otrovnim kemikalijama.
- (2) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju obavljanje inspekcijskog nadzora nad provedbom posebnog zakona kojim se uređuje gospodarenje kemikalijama sadržanim u Konvenciji o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenja kemijskog oružja i o njegovu uništenju (»Narodne novine«, br. 127/13.) kako slijedi:

- ispunjavanja uvjeta za izvođenje posebnih aktivnosti propisanih zakonom i provedbenim propisima
 - pravilnosti primjene propisanih postupaka i organizacijsko-tehničkih mjera koje su u vezi s uvjetima propisanim zakonom i provedbenim propisima, a koja uključuju:
 - proizvodnju, stavljanje na tržište i/ili uporabu otrovnih kemikalija i njihovih prekursora
 - uvoz otrovnih kemikalija i njihovih prekursora, radi prerade, dorade i/ili stavljanja na tržište
 - provjeru kakvoće otrovnih kemikalija i njihovih prekursora
 - način vođenja dokumentacije
 - ispunjavanje uvjeta glede prostora, zaposlenika i opreme
 - obavljanje inspekcijskih i drugih poslova kada je to određeno posebnim propisima.
- (3) Poslovi međunarodne inspekcije propisani su posebnim propisom.

Članak 8.

- (1) Poslovi iz djelokruga inspekcija u gospodarstvu obavljaju se unutar ustrojstvene jedinice u sjedištu Ministarstva.
- (2) Radi obavljanja poslova iz djelokruga inspekcija u gospodarstvu ustrojavaju se i područne jedinice u Rijeci, Splitu, Osijeku, Varaždinu i Zagrebu.
- (3) Unutarnje ustrojstvo, broj i sjedište ispostava područnih jedinica (samostalnih izvršitelja), kao i okvirni broj inspektora i drugih državnih službenika utvrđuju se Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva.

Članak 9.

- (1) Poslove inspekcijskog nadzora obavljaju inspektori Ministarstva (u daljnjem tekstu: inspektori).
- (2) Inspektori, sukladno odredbama ovoga Zakona kojima se propisuje inspekcijski nadzor za pojedina upravna područja i uvjeti koje moraju ispunjavati inspektori, raspoređuju se na radna mjesta: viši tržišni inspektor – specijalist, viši tržišni inspektor, tržišni inspektor i tržišni inspektor II. vrste, viši rudarski inspektor – specijalist, viši rudarski inspektor, rudarski inspektor, viši elektroenergetski inspektor – specijalist, viši elektroenergetski inspektor, elektroenergetski inspektor, viši inspektor opreme pod tlakom – specijalist, viši inspektor opreme pod tlakom, inspektor opreme pod tlakom, viši inspektor gospodarenja otrovnim kemikalijama i inspektor gospodarenja otrovnim kemikalijama.
- (3) Inspekcijski poslovi su poslovi kod kojih postoje posebni uvjeti rada.
- (4) Inspektori su dužni, po nalogu nadređenog službenika, inspekcijski nadzor obavljati i duže od punoga radnog vremena, ako je to nužno radi uspješnog i pravodobnog obavljanja tih poslova.
- (5) Inspektorima se može odgoditi početak godišnjeg odmora ili prekinuti započeto korištenje godišnjeg odmora radi obavljanja inspekcijskog nadzora koji ne trpi odgodu.

Članak 10.

- (1) Poslove inspekcijskog nadzora iz nadležnosti inspekcija u gospodarstvu u prvom stupnju obavljaju inspektori iz članka 9. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona, u skladu s odredbama članka 8. ovoga Zakona.
- (2) Inspektori raspoređeni na radna mjesta unutar ustrojstvenih jedinica u sjedištu Ministarstva prema potrebi mogu obavljati inspekcijske poslove na cjelokupnom području Republike Hrvatske.
- (3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, inspektori područnih jedinica, po prethodnom ovlaštenju ministra povremeno mogu obavljati inspekcijske poslove izvan svoje mjesne nadležnosti.

Tržišni inspektori

Članak 11.

Inspekcijski nadzor koji se odnosi na primjenu zakona i drugih propisa u području zaštite potrošača provodi tržišni inspektor i viši tržišni inspektor.

Članak 12.

(1) Za tržišnog inspektora II. vrste može se postaviti osoba koja osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu ima preddiplomski sveučilišni studij – sveučilišni prvostupnik (baccalaureus) pravne; ekonomske; tehničke: elektrotehničke, građevinske, kemijsko-inženjerske, strojarke, prometne i tekstilno-tehnološke; biotehničke struke, ima najmanje jednu godinu radnog iskustva u struci i položen državni stručni ispit za tržišnog inspektora.

(2) Za tržišnog inspektora može se postaviti osoba koja osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu ima sveučilišni diplomski studij ili diplomski specijalistički stručni studij pravne; ekonomske; tehničke: elektrotehničke, građevinske, kemijsko-inženjerske, strojarke, prometne i tekstilno-tehnološke; biotehničke struke, najmanje jednu godinu radnog iskustva u struci i položen državni stručni ispit za tržišnog inspektora.

(3) Za višeg tržišnog inspektora može se postaviti osoba koja osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu ima sveučilišni diplomski studij ili diplomski specijalistički stručni studij pravne; ekonomske; tehničke: elektrotehničke, građevinske, kemijsko-inženjerske, strojarke, prometne i tekstilno-tehnološke; biotehničke struke, najmanje četiri godine radnog iskustva u struci, od čega najmanje dvije godine na najsloženijim poslovima inspeksijskog nadzora u području zaštite potrošača nakon položenog državnog stručnog ispita za tržišnog inspektora.

(4) Za višeg tržišnog inspektora – specijalista može se postaviti osoba koja osim ispunjavanja uvjeta iz stavka 3. ovoga članka, ispunjava sljedeće posebne uvjete:

- najmanje pet godina radnog iskustva na inspeksijskim poslovima, od čega najmanje četiri godine na najsloženijim poslovima u području zaštite potrošača te istaknute rezultate u području od značaja za rad tržišne inspekcije
- stupanj samostalnosti koji uključuje rad u skladu s uputama rukovodećeg službenika
- stupanj odgovornosti za pravilnu primjenu metodologije rada, postupaka i stručnih tehnika.

Rudarski inspektor

Članak 13.

Inspeksijski nadzor koji se odnosi na primjenu zakona i drugih propisa u području rudarstva provodi rudarski inspektor i viši rudarski inspektor.

Članak 14.

(1) Za rudarskog inspektora u području nadzora iz članka 5. ovoga Zakona koji se odnosi na energetske mineralne sirovine osim ugljikovodika i geotermalnih voda; mineralne sirovine za industrijsku preradbu osim mineralnih voda; mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala, arhitektonsko-građevni kamen i mineralne sirovine kovina; može se postaviti osoba koja osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završen diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij rudarske struke, jednu godinu radnog iskustva na odgovarajućim poslovima i položen državni stručni ispit za rudarskog inspektora.

(2) Za rudarskog inspektora u području nadzora iz članka 5. ovoga Zakona koji se odnosi na ugljikovodike, mineralne i geotermalne vode te trajno zbrinjavanje plinova u geološkim strukturama, može se postaviti osoba koja osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završen diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij rudarsko-naftne struke, najmanje jednu godinu radnog iskustva na odgovarajućim poslovima i položen državni stručni ispit za rudarskog inspektora.

(3) Za rudarskog inspektora u području nadzora iz članka 5. ovoga Zakona koji se odnosi na rudarske strojeve, objekte, postrojenja, opremu, alate, uređaje i instalacije, u dijelu proizvodnje, razdiobe i uporabe električne energije, može se postaviti osoba koja osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završen diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij elektrotehničke struke, najmanje jednu godinu radnog iskustva na odgovarajućim poslovima i položen državni stručni ispit za rudarskog inspektora.

(4) Za višeg rudarskog inspektora može se postaviti osoba koja osim ispunjavanja uvjeta iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka ima najmanje četiri godine radnog iskustva u struci, od čega najmanje dvije godine na poslovima rudarskog inspektora, nakon položenoga državnoga stručnog ispita.

(5) Za višeg rudarskog inspektora – specijalista može se postaviti osoba koja osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu i uvjeta iz stavka 1. – 4. ovoga članka ispunjava sljedeće posebne uvjete:

- najmanje pet godina radnog iskustva na inspekcijskim poslovima, od čega najmanje četiri godine na najsloženijim poslovima iz područja rudarstva, te istaknute rezultate u području od značaja za rad rudarske inspekcije

- stupanj samostalnosti koji uključuje rad u skladu s uputama rukovodećeg službenika

- stupanj odgovornosti za pravilnu primjenu metodologije rada, postupaka i stručnih tehnika.

Elektroenergetski inspektor

Članak 15.

Inspekcijski nadzor koji se odnosi na primjenu zakona i drugih propisa u području elektroenergetike provodi elektroenergetski inspektor i viši elektroenergetski inspektor.

Članak 16.

(1) Za elektroenergetskog inspektora može se postaviti osoba koja osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu ima sveučilišni diplomski studij ili diplomski specijalistički stručni studij elektrotehničke struke, energetskog ili drugog odgovarajućeg smjera, najmanje jednu godinu radnog iskustva u struci i položen državni stručni ispit za elektroenergetskog inspektora.

(2) Za višeg elektroenergetskog inspektora može se postaviti osoba koja osim ispunjavanja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka ima najmanje četiri godine radnog iskustva u struci, od čega najmanje dvije godine na poslovima inspektora, nakon položenog državnog stručnog ispita.

(3) Za višeg elektroenergetskog inspektora – specijalista može se postaviti osoba koja osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu i uvjeta iz stavka 1. i 2. ovoga članka ispunjava sljedeće posebne uvjete:

- najmanje pet godina radnog iskustva na inspekcijskim poslovima, od čega najmanje četiri godine na najsloženijim poslovima iz područja elektroenergetike, te istaknute rezultate u području od značaja za rad elektroenergetske inspekcije

- stupanj samostalnosti koji uključuje rad u skladu s uputama rukovodećeg službenika

- stupanj odgovornosti za pravilnu primjenu metodologije rada, postupaka i stručnih tehnika.

Inspektor opreme pod tlakom

Članak 17.

Inspekcijski nadzor koji se odnosi na primjenu zakona i drugih propisa u području opreme pod tlakom provodi inspektor opreme pod tlakom i viši inspektor opreme pod tlakom.

Članak 18.

(1) Za inspektora opreme pod tlakom može se postaviti osoba koja osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu ima sveučilišni diplomski studij ili diplomski specijalistički stručni studij strojarске struke, najmanje jednu godinu radnog iskustva u struci i položen državni stručni ispit za inspektora opreme pod tlakom.

(2) Za višeg inspektora opreme pod tlakom može se postaviti osoba koja osim ispunjavanja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka ima najmanje četiri godine radnog iskustva u struci, od čega najmanje dvije godine na poslovima inspektora, nakon položenog državnog stručnog ispita.

(3) Za višeg inspektora opreme pod tlakom – specijalista može se postaviti osoba koja osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu i uvjeta iz stavka 1. i 2. ovoga članka ispunjava sljedeće posebne uvjete:

- najmanje pet godina radnog iskustva na inspekcijskim poslovima, od čega najmanje četiri godine na najsloženijim poslovima iz područja opreme pod tlakom, te istaknute rezultate u području od značaja za rad inspekcije opreme pod tlakom
- stupanj samostalnosti koji uključuje rad u skladu s uputama rukovodećeg službenika
- stupanj odgovornosti za pravilnu primjenu metodologije rada, postupaka i stručnih tehnika.

Inspektor gospodarenja otrovnim kemikalijama

Članak 19.

(1) Za inspektora gospodarenja otrovnim kemikalijama može se postaviti osoba koja osim zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu ima sveučilišni diplomski studij ili diplomski specijalistički stručni studij: medicine, sanitarnog inženjerstva, biokemijskog inženjerstva, prehrambenog inženjerstva, bioprocenog inženjerstva, kemijskog inženjerstva i tehnologije, inženjerske biologije, arhitekture, građevinarstva, inženjerske fizike, strojarstva ili elektrotehnike i računarstva te diplomirani profesori biologije odnosno magistri biologije, najmanje jednu godinu radnog iskustva na odgovarajućim poslovima, položen državni stručni ispit za inspektora gospodarenja otrovnim kemikalijama.

(2) Za višeg inspektora gospodarenja otrovnim kemikalijama može se postaviti osoba koja osim ispunjavanja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka ima najmanje četiri godine radnog iskustva u struci, od čega najmanje dvije godine na poslovima inspektora, nakon položenog državnog stručnog ispita za inspektora.

3. PRAVA, OBVEZE I OVLASTI INSPEKTORA

1. ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 20.

(1) Službeno svojstvo, identitet i ovlasti inspektori dokazuju službenom iskaznicom i značkom.

(2) Ministar će pravilnikom propisati oblik i sadržaj obrasca službene iskaznice, izgled službene značke te način izdavanja, uporabe i vođenja upisnika o izdanim službenim iskaznicama i značkama.

Članak 21.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašten fotografirati ili snimiti osobe, pregledati, fotografirati ili snimiti zgrade, objekte, poslovne prostorije i druge prostorije i prostore; luke; privremena radilišta; izvođenje radova, objekte namijenjene za rad s pripadajućim prostorima, prostorijama i instalacijama; proizvode, uređaje, opremu, sredstva rada, vozila, poslovne knjige, registre, dokumente, ugovore, isprave i drugu poslovnu dokumentaciju koja omogućuje uvid u poslovanje pravne i fizičke osobe glede primjene propisa iz članaka 3., 4., 5., 6. i 7. ovoga Zakona te obavljati i druge radnje u skladu s drugim propisom.

(2) Pod poslovnim prostorijama, u smislu ovoga Zakona, razumijevaju se i stambene prostorije prijavljene kao poslovni prostor i druge prostorije, prijevozna sredstva i slično, u kojima nadzirana pravna i fizička osoba obavlja odobrenu djelatnost odnosno rad.

(3) Inspektor je ovlašten u postupku nadzora zatražiti i pregledati isprave na temelju kojih se može utvrditi identitet osobe (osobna iskaznica, putovnica i sl.), a osoba koja podliježe nadzoru i osoba zatečena na mjestu nadzora dužna je na zahtjev inspektora dati mu takvu ispravu na uvid.

(4) Prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora inspektor može uzimati izjave od predstavnika nadziranih pravnih, fizičkih osoba i svjedoka.

Članak 22.

O početku obavljanja nadzora inspektor može obavijestiti odgovornu osobu nadzirane pravne osobe i fizičku osobu, ako je dostupna, osim ako smatra da bi obavještanje umanjilo učinkovitost nadzora.

Članak 23.

(1) O obavljenom inspekcijskom nadzoru inspektor je dužan sastaviti zapisnik.

(2) Zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru sastavlja se po odredbama Zakona o općem upravnom postupku.

Članak 24.

(1) Pravne i fizičke osobe koje podliježu nadzoru inspektora dužne su mu omogućiti obavljanje nadzora sukladno odredbi članka 21. stavka 1. i 3. ovoga Zakona i osigurati mu uvjete za neometan rad.

(2) Smatra se da nadzirana pravna ili fizička osoba nije omogućila obavljanje nadzora iz stavka 1. ovoga članka i u slučaju ako u roku određenom u zapisniku inspektora ili roku određenom u pozivu za saslušanje stranke ne osigura uvid u proizvode, traženu poslovnu dokumentaciju i druge isprave potrebne za utvrđivanje činjeničnog stanja u započetom nadzoru.

(3) Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su na traženje inspektora privremeno obustaviti poslovanje nadziranog objekta za vrijeme inspekcijskog nadzora ako inspektor ne bi mogao na drugi način obaviti inspekcijski nadzor ili utvrditi činjenično stanje. Zahtjev za privremenu obustavu poslovanja inspektor je dužan unijeti u zapisnik o obavljenom inspekcijskom nadzoru.

(4) Inspektor može od nadzirane pravne i fizičke osobe tražiti izvršenje pojedine radnje u postupku radi potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i odrediti rok izvršenja te radnje.

Članak 25.

Pravne i fizičke osobe dužne su na pisano traženje inspektora, u primjerenom roku koji odredi inspektor, dostaviti ili pripremiti točne i potpune podatke, obavijesti i materijale koji su mu potrebni za obavljanje inspekcijskog nadzora.

Članak 26.

(1) Ako se inspektoru prilikom nadzora pruži fizički otpor, odnosno ako se takav otpor osnovano očekuje, ovlaštena službena osoba nadležne policijske uprave dužna je na zahtjev inspektora pružiti mu pomoć.

(2) Ministarstvo nadležno za unutarnje poslove je dužno, na zahtjev inspektora u postupku izvršenja inspekcijskog rješenja putem druge osobe te kada se na osnovi raspoloživih podataka očekuje otpor nadzirane fizičke osobe i/ili pravne osobe u postupku obavljanja inspekcijskog nadzora, osigurati zaštitu službene osobe i uvjete za obavljanje inspekcijskog nadzora.

Članak 27.

Ako inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis iz nadležnosti drugog tijela, obvezan je o tome bez odgode obavijestiti nadležno tijelo.

Članak 28.

(1) Inspektor pokreće postupak po službenoj dužnosti, iznimno na zahtjev stranke, kada je to zakonom propisano.

(2) Kod ocjene o postojanju razloga za pokretanje postupka po službenoj dužnosti, inspektor će uzeti u obzir predstavke koje upućuju na potrebu zaštite javnog interesa.

(3) Kada inspektor povodom zaprimljene predstavke obavi inspekcijski nadzor, podnosiocima će u pisanom obliku obavijestiti o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama.

(4) Inspektor je dužan kao službenu tajnu čuvati dokumentaciju, činjenice i podatke utvrđene, odnosno nastale u inspekcijskom postupku, kao i identitet podnositelja predstavke.

(5) Dokumentaciju, činjenice, podatke i identitet podnositelja predstavke utvrđene u inspekcijskom nadzoru inspektor, odnosno drugi državni službenik, može dati samo sudovima, tijelima državne uprave koja vode prekršajni postupak i drugim javnopravnim tijelima, na njihov obrazloženi pisani zahtjev, u sudskim i upravnim postupcima iz njihove nadležnosti.

Članak 29.

(1) U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor može privremeno oduzeti, do donošenja pravomoćne odluke o prekršaju, odnosno pravomoćne presude o počinjenom kaznenom djelu, dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili kaznenom postupku mogu poslužiti kao dokaz.

(2) O privremenom oduzimanju dokumentacije i predmeta iz stavka 1. ovoga članka izdaje se potvrda o točno naznačenoj oduzetoj dokumentaciji i predmetima.

Članak 30.

(1) Ako je zakonom ili drugim propisom predviđeno pravo oduzimanja predmeta koji je bio namijenjen ili uporabljen za počinjenje prekršaja ili je nastao počinjenjem prekršaja ili kaznenog djela, inspektor može privremeno oduzeti taj predmet.

(2) Inspektor je dužan privremeno oduzeti predmet iz stavka 1. ovoga članka kad je propisom predviđeno obvezno oduzimanje predmeta.

(3) Osobi od koje se oduzimaju predmeti izdaje se potvrda s točno označenim oduzetim predmetima po vrsti i količini.

(4) Inspektor je dužan s oduzetim predmetima postupati i na način kako je to određeno posebnim zakonom.

(5) Ministarstvo je dužno osigurati uvjete za čuvanje privremeno oduzetih predmeta do pravomoćne odluke o prekršaju.

(6) S privremeno oduzetim predmetima, do pravomoćne odluke o prekršaju, inspektor ne može raspolagati (predmet uništiti, prodati, predati, darovati, zamijeniti i sl.), osim ako posebnim zakonom ili drugim propisom nije drukčije određeno.

(7) Ako inspektor umjesto podnošenja optužnog prijedloga izda prekršajni nalog, tim nalogom, sukladno Prekršajnom zakonu, odlučit će i o mjeri oduzimanja predmeta.

Članak 31.

(1) Ako je zakonom predviđeno da se za utvrđenu nezakonitost donosi određena upravna mjera, inspektor je dužan rješenjem izreći tu mjeru.

(2) Inspektor će rješenje iz stavka 1. ovoga članka donijeti bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam dana od dana završetka nadzora s utvrđenim činjenicama presudnim za donošenje rješenja.

(3) Ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, rješenje iz stavka 1. ovoga članka inspektor neće donositi u situaciji kad su utvrđene nepravilnosti otklonjene tijekom inspekcijskog nadzora ili kad izvršenje uopće nije moguće, što će inspektor utvrditi i navesti u zapisniku.

Članak 32.

(1) Protiv rješenja inspektora iz članka 31. ovoga Zakona može se izjaviti žalba.

(2) Žalbu protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka rješava Povjerenstvo za žalbe Ministarstva (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo za žalbe).

(3) Povjerenstvo za žalbe čine tri člana i tri zamjenika, koje imenuje ministar.

(4) Predsjednik, odnosno zamjenik predsjednika i stalni član, odnosno zamjenik stalnog člana Povjerenstva za žalbe, može biti osoba koja ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij pravne struke, s najmanje četiri godine radnog iskustva na poslovima inspektora i položen državni stručni ispit za inspektora.

(5) Promjenjivi član, odnosno zamjenik promjenjivog člana Povjerenstva za žalbe, može biti osoba koja nema završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij pravne struke, a ispunjava druge uvjete iz stavka 4. ovoga članka.

Članak 33.

Na postupak inspektora koji nije uređen ovim Zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku i drugih posebnih zakona.

Članak 34.

(1) Ako inspektor utvrdi da je počinjen prekršaj, uz rješenje za čije je donošenje ovlašten, odnosno uz zapisnik ako ne postoji ovlaštenje za donošenje rješenja, dužan je bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka nadzora s utvrđenim činjenicama odlučnim za poduzimanje mjera, podnijeti optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno izdati prekršajni nalog.

(2) Na postupak inspektora u slučaju osnovane sumnje da je počinjen prekršaj, primjenjuju se odredbe Prekršajnog zakona i drugih posebnih zakona.

Članak 35.

(1) Ako inspektor utvrdi postojanje sumnje da je počinjeno kazneno djelo, uz rješenje za čije je donošenje ovlašten, odnosno uz zapisnik ako ne postoji ovlaštenje za donošenje rješenja, dužan je bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka nadzora s utvrđenim činjenicama odlučnim za poduzimanje mjera, podnijeti kaznenu prijavu.

(2) Državno odvjetništvo kojem je podnesena kaznena prijava obvezno je o ishodu postupka obavijestiti podnositelja.

Članak 36.

(1) Inspektor je dužan utvrditi iznos imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem.

(2) Inspektor je dužan u optužnom prijedlogu za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno u kaznenoj prijavi za pokretanje postupka zbog kaznenog djela predložiti oduzimanje utvrđenog iznosa imovinske koristi iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 37.

Ministar godišnjim programom određuje najmanji broj, strukturu, prioritete i način obavljanja nadzora nad primjenom propisa iz djelokruga inspekcija u gospodarstvu.

Članak 38.

(1) O obavljenim inspekcijskim nadzorima i poduzetim mjerama inspektori vode očevidnik, čiji sadržaj, oblik i način vođenja propisuje pravilnikom ministar.

(2) Podaci o obavljenom inspekcijskom nadzoru vode se kao službene evidencije u elektroničkom očevidniku.

Članak 39.

Ministar naputkom propisuje način pečaćenja, kada se rješenja donesena na temelju ovoga Zakona ili drugih zakona izvršavaju pečaćenjem.

2. POSEBNE ODREDBE O INSPEKCIJSKOM NADZORU TRŽIŠNE INSPEKCIJE

Članak 40.

Ako je u postupku inspekcijskog nadzora potrebno utvrditi odgovaraju li proizvodi stavljeni na tržište propisanim zahtjevima označavanja, sigurnosnim odnosno tehničkim zahtjevima i sl., inspektor od tih proizvoda može uzimati uzorke i dati ih zapečaćene i propisno označene na ispitivanje stručnoj instituciji.

Članak 41.

Prilikom uzimanja uzoraka za pojedine proizvode inspektor ima pravo i dužnost:

- pod istim uvjetima i u isto vrijeme od istog proizvoda uzeti najviše dva uzorka u količini potrebnoj za ispitivanje (za analizu i superanalizu)
- sastaviti zapisnik o uzimanju uzoraka
- uzorak uzet za analizu bez odgađanja dostaviti stručnoj instituciji, a uzorak namijenjen za superanalizu čuvati u odgovarajućim uvjetima do završetka analize, odnosno superanalize
- bez odgađanja pisano izvijestiti stranku o rezultatima analize

– na zahtjev stranke, uzorak za superanalizu bez odgađanja dostaviti stručnoj instituciji po svom izboru.

Članak 42.

(1) Rezultat analize uzorka po pisanom zahtjevu stranke može se pobijati rezultatom superanalize uzorka uzetog u isto vrijeme i na isti način, ispitan istom metodom.

(2) Zahtjev se podnosi u roku od tri dana od dana dostave rezultata analize.

(3) Ako se zahtjev ne podnese u roku iz stavka 2. ovoga članka, smatrat će se da je stranka suglasna s rezultatom analize.

(4) Ako rezultat superanalize nije u skladu s rezultatom analize, mjerodavan je rezultat superanalize uzorka.

(5) Za obavljanje analize i superanalize istog uzorka ne može se koristiti ista stručna institucija.

Članak 43.

(1) Pravne i fizičke osobe obvezne su besplatno staviti na raspolaganje potrebne količine proizvoda za ispitivanje od kojih se uzima uzorak.

(2) Troškove ispitivanja snosi stranka ako se utvrdi da uzorci ne odgovaraju propisanim zahtjevima označavanja, sigurnosnim odnosno tehničkim zahtjevima.

(3) Troškove ispitivanja snosi Ministarstvo ako se utvrdi da uzorci odgovaraju propisanim zahtjevima označavanja, sigurnosnim odnosno tehničkim zahtjevima.

(4) Rezultat superanalize mjerodavan je i za troškove analize.

(5) Sredstva za provedbu ispitivanja osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Članak 44.

Odredbe članka 40. do 43. ovoga Zakona ne odnose se na proizvode za koje su ta pitanja uređena posebnim propisima.

3. POSEBNE ODREDBE O INSPEKCIJSKOM NADZORU INSPEKCIJE GOSPODARENJA OTROVNIM KEMIKAJIJAMA

Članak 45.

(1) Objekti i oprema koja se koristi za preradu, skladištenje i potrošnju otrovnih kemikalija i njihovih prekursora, nepopisanih prekidnih organskih kemikalija DOC/PSF, evidencije i dokumentacija korisnika i krajnjih korisnika te postupci osoba koje sudjeluju u tim procesima ili prometuju otrovnim kemikalijama i prekursorima predmet su inspekcijskog nadzora sukladno Zakonu o gospodarenju kemikalijama sadržanim u Konvenciji o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenja kemijskog oružja i o njegovu uništenju.

(2) Nadzor obuhvaća provjeru podataka koje korisnik dostavlja Ministarstvu, a odnosi se na točnost svih podataka, evidencija i dokumentacije korisnika i krajnjeg korisnika, posebno provjeru podataka o provođenju mjera za sprječavanje zlouporabe otrovnih kemikalija i njihovih prekursora, podataka o dozvoljenim i stvarnim količinama uvezenih i izvezenih otrovnih kemikalija i njihovih prekursora te njihovu skladištenju i potrošnji odnosno prometu.

(3) Odgovorna osoba korisnika ili krajnjeg korisnika koji obavlja posebne aktivnosti u Republici Hrvatskoj, na mjestu nadzora dužna je, uz ostale obveze nadzirane pravne osobe propisane ovim Zakonom, pružiti potrebnu pomoć inspektorima pri uzimanju uzoraka kemikalija iz stavka 1. ovog članka.

(4) U vezi s inspekcijskim nadzorom u području gospodarenja otrovnim kemikalijama primjenjuju se odredbe ovog Zakona ako posebnim zakonom nije propisano drugačije.

Članak 46.

(1) Inspektori gospodarenja otrovnim kemikalijama u obavljanju svojih ovlasti obavljaju redovne i izvanredne nadzore.

(2) Redovni nadzor provodi se na temelju godišnjeg programa rada inspekcijske službe.

(3) Ako predstavka pravne ili fizičke osobe upućuje na povredu propisa o gospodarenju otrovnim kemikalijama, inspektor će radi zaštite javnog interesa provesti izvanredni nadzor.

(4) Kada inspektor povodom zaprimljene predstavke obavi izvanredni nadzor, podnosiocima će u pisanom obliku obavijestiti o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama.

(5) Kontrola izvršenja mjera i radnji iz rješenja provodi se po isteku roka određenog za otklanjanje nepravilnosti i nedostataka u postupanju s predmetom nadzora.

4. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 47.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 120.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako inspektor ne omogućiti obavljanje nadzora prema odredbama ovoga Zakona, ili mu na bilo koji drugi način onemogućiti pregled ili ne osigura uvjete za neometan rad, ili mu ne dostavi ili ne pripremi podatke, obavijesti i materijale u određenom roku, ili mu dostavi ili pripremi netočne i nepotpune podatke, obavijesti i materijale (članak 24. stavak 1. i članak 25.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 3000,00 do 20.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 80.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba obrtnik.

(4) Novčanom kaznom od 5000,00 do 20.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba.

Članak 48.

Novčanom kaznom od 3000,00 do 12.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja podliježe nadzoru i fizička osoba zatečena na mjestu nadzora ako na zahtjev inspektora ne stavi na uvid ispravu iz koje se može utvrditi njezin identitet (članak 21. stavak 3.).

Članak 49.

(1) Novčanom kaznom od 15.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

– ako ne dozvoli inspektor privremeno oduzimanje dokumentacije i drugih predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz u prekršajnom i kaznenom postupku (članak 29. stavak 1.)

– ako ne dozvoli inspektor oduzimanje predmeta koji je bio namijenjen ili upotrijebljen za počinjenje prekršaja ili je nastao počinjenjem prekršaja ili kaznenog djela (članak 30. stavaka 1. i 2.)

– ako uskrati uzimanje uzoraka radi ispitivanja proizvoda (članak 43. stavak 1.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 3000,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 80.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba obrtnik.

(4) Novčanom kaznom od 5000,00 do 20.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba.

Članak 50.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 120.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja ne izvrši izvršno rješenje inspektora.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 6000,00 do 20.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 80.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba obrtnik.

(4) Novčanom kaznom od 5000,00 do 20.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba.

Članak 51.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 160.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja oštećati poslovne ili druge prostorije, postrojenja, uređaje i druga sredstva za rad ili koja oštetiti ili odstrani službeni pečat inspektora stavljen u postupku izvršenja rješenja.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 6000,00 do 20.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 80.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba obrtnik.

(4) Novčanom kaznom od 5000,00 do 20.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba.

5. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 52.

(1) Postupci započeti prema odredbama Zakona o Državnom inspektoratu (»Narodne novine« br. 116/08., 123/08. i 49/11.) koji nisu pravomoćno dovršeni do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

(2) O žalbama protiv rješenja inspektora u području zaštite potrošača, elektroenergetike, rudarstva i opreme pod tlakom o kojima do dana stupanja na snagu ovoga Zakona nije riješilo Povjerenstvo za žalbe Državnog inspektorata, riješit će Povjerenstvo za žalbe Ministarstva.

Članak 53.

Inspektori koji su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečeni u obavljanju poslova iz članka 3., 4., 5. i 6. ovoga Zakona nastavljaju obavljanje tih poslova i u slučaju da ne ispunjavaju uvjete propisane člancima 12., 14., 16. i 18. ovoga Zakona glede stručnih uvjeta.

Članak 54.

Ministar će donijeti pravilnike iz članka 20. stavka 2., članka 38. stavka 1. i naputak iz članka 39. ovoga Zakona u roku od dva mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 55.

(1) Do stupanja na snagu pravilnika i naputka iz članka 54. ovoga Zakona, u dijelu u kojem se odnose na inspektore koji su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečeni u obavljanju poslova iz članka 3., 4., 5. i 6. ovoga Zakona i u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona, na odgovarajući se način primjenjuju:

- Pravilnik o načinu vođenja očevidnika o obavljenim inspekcijskim nadzorima i poduzetim mjerama inspektora Državnog inspektorata (»Narodne novine«, br. 134/09. i 68/13.)

- Pravilnik o obrascu službene iskaznice i izgledu znaka gospodarskog inspektora, rudarskog i elektroenergetskog inspektora, te inspektora rada i posuda pod tlakom (»Narodne novine«, br. 105/09.)

- Naputak o načinu pečaćenja kada se rješenje inspektora Državnog inspektorata izvršava pečaćenjem (»Narodne novine«, br. 134/09.).

(2) Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 20. stavka 2. ovoga Zakona te preuzimanja novih službenih iskaznica i znački u skladu s tim pravilnikom, inspektori koji su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečeni u obavljanju poslova iz članka 3., 4., 5. i 6. ovoga Zakona nastavljaju koristiti već zadužene službene iskaznice i značke u skladu s Pravilnikom iz stavka 1. podstavka 2. ovog članka.

Članak 56.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe Zakona o Državnom inspektoratu (»Narodne novine«, br. 116/08., 123/08. i 49/11.) koje se odnose na inspekcijske poslove u području zaštite potrošača, rudarstva, elektroenergetike i opreme pod tlakom.

Članak 57.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

11. Na temelju članka 9. stavka 7. Zakona o trgovini (»Narodne novine«, broj 87/08 i 116/08) ministar gospodarstva, rada i poduzetništva donosi

PRAVILNIK O KLASIFIKACIJI PRODAVAONICA I DRUGIH OBLIKA TRGOVINE NA MALO*

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se oblici prodaje za specijalizirane prodavaonice prehrambenih i neprehrambenih proizvoda, tvorničke prodavaonice prehrambenih i neprehrambenih proizvoda, klasične prodavaonice, mini markete, supermarkete, hipermarkete, diskontne prodavaonice, cash & carry prodavaonice, benzinske postaje i prodavaonice na benzinskim postajama, nespecijalizirane prodavaonice pretežno neprehrambenih proizvoda, robne kuće, outlet centre, outlet prodavaonice, kioske, prodaju putem automata, štandove i klupe, pokretnu prodaju, direktnu prodaju, prodaju na daljinu, prodaju putem kataloga, TV prodaju, prodaju putem Interneta, prodaju putem telefona, trgovačke centre, tržnice i ostale oblike prodaje izvan prodavaonica.

Članak 2.

Svrha donošenja ovog Pravilnika je izrada klasifikacije prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo u Republici Hrvatskoj za potrebe statističkog praćenja i izradu baze podataka u trgovini na malo kao i definiranje prodavaonica prema određenim zajedničkim temeljnim obilježjima.

Članak 3.

Prodaja proizvoda u prodavaonicama i izvan njih obavlja se sukladno Zakonu o trgovini kao i sukladno posebnim propisima o minimalnim tehničkim uvjetima za prodaju proizvoda, zdravstvenoj ispravnosti i zdravstvenom nadzoru namirnica, sanitarnim i veterinarskim uvjetima.

II. DEFINIRANJE TEMELJNIH OBILJEŽJA PRODAVAONICA I OSTALIH OBLIKA PRODAJE

PRODAVAONICE

PRODAVAONICE PRETEŽNO PREHRAMBENIH I NEPREHRAMBENIH PROIZVODA

Specijalizirana prodavaonica prehrambenih proizvoda

Članak 4.

Specijalizirana prodavaonica prehrambenih proizvoda je prodavaonica koja nudi specijalizirani asortiman prehrambenih proizvoda.

Ovaj tip prodavaonice ima višu razinu usluge, a metoda prodaje je najčešće klasična prodaja direktnim posredovanjem prodavača prema kupcu.

* Nar. nov., br. 39/09., od 31. ožujka 2009., a stupio je na snagu 8. travnja 2010.

Članak 5.

Tvornička prodavaonica prehrambenih proizvoda

Tvornička prodavaonica prehrambenih proizvoda je prodavaonica u kojoj se obavlja izravna prodaja vlastitih prehrambenih proizvoda, a smještene su uz proizvodni pogon.

NESPECIJALIZIRANE PRODAVAONICE PRETEŽNO HRANOM, PIĆEM I DUHANSKIM PROIZVODIMA

Klasična prodavaonica

Članak 6.

Klasična prodavaonica je prodavaonica koja nudi ograničeni asortiman proizvoda s velikim koeficijentom obrtaja, uglavnom dnevne, ali i povremene potrošnje.

Prodaja se obavlja na klasičan način direktnim posredovanjem prodavača.

Mini market

Članak 7.

Mini market je prodavaonica čiji pretežni asortiman čine uobičajeni dnevni prehrambeni proizvodi, ali se nude i neprehrambeni proizvodi, a smještena je u naseljima.

Metoda prodaje je samoposluživanje ili samoposluživanje s direktnim posredovanjem prodavača prema kupcu.

Supermarket

Članak 8.

Supermarket je prodavaonica čiji pretežni asortiman čine prehrambeni proizvodi ali se nude i neprehrambeni proizvodi.

Metoda prodaje je samoposluživanje ili samoposluživanje s direktnim posredovanjem prodavača prema kupcu.

Hipermarket

Članak 9.

Hipermarket je prodavaonica koja nudi asortiman različitih robnih grupa prehrambenih i neprehrambenih proizvoda i razne vrste usluga.

Metoda prodaje je samoposluživanje ili samoposluživanje s direktnim posredovanjem prodavača prema kupcu.

Diskontna prodavaonica

Članak 10.

Diskontna prodavaonica je prodavaonica koja nudi ograničen asortiman prehrambenih i neprehrambenih proizvoda po povoljnim cijenama, u kojem najznačajniji dio čine vlastite robne marke, a cijene su niže od cijena iste vrste proizvoda u ostalim prodavaonicama u toku cijele godine zbog nižih troškova poslovanja i potpunog odustajanja od posredovanja prodavača prema kupcu.

Metoda prodaje je samoposluživanje.

»Cash&Cary« prodavaonica

Članak 11.

»Cash&Cary« je oblik prodavaonice (prodajno skladište) u kojoj se roba prodaje na bazi samoposluživanja za daljnju prodaju, preradu i krajnju potrošnju.

Benzinska postaja i prodavaonica na benzinskoj postaji

Članak 12.

Benzinska postaja je prodajno mjesto čija je osnovna djelatnost prodaja naftnih derivata, te na posebno odvojenim mjestima prodaja plina u plinskim bocama i dijelova za automobile.

Prodavaonica na benzinskoj postaji je posebno uređen prodajni objekt manje prodajne površine, a nalazi se u prostoru benzinske postaje u kojem se nudi različiti asortiman proizvoda u originalnom pakiranju.

PRODAVAONICE PRETEŽNO NEPREHRAMBENIH PROIZVODA

Specijalizirana prodavaonica neprehrambenih proizvoda

Članak 13.

Specijalizirana prodavaonica neprehrambenih proizvoda je posebno uređen prodajni objekt koji nudi višu razinu usluga i specijalizirani asortiman neprehrambenih proizvoda.

Metoda prodaje je klasična prodaja direktnim posredovanjem prodavača prema kupcu.

Članak 14.

Tvornička prodavaonica neprehrambenih proizvoda

Tvornička prodavaonica neprehrambenih proizvoda je prodavaonica u kojoj se obavlja vlastita prodaja neprehrambenih proizvoda, a smještene su uz proizvodni pogon.

Nespecijalizirana prodavaonica pretežno neprehrambenim proizvodima

Članak 15.

Nespecijalizirana prodavaonica pretežno neprehrambenih proizvoda je posebno uređen prodajni objekt koji nudi asortiman različitih robnih grupa neprehrambenih proizvoda.

Robna kuća

Članak 16.

Robna kuća je prodajni objekt koji pruža višu razinu usluge kroz organiziranu prodaju po odjelima, a obično se dijele na više pododjeljenja, na kojima se nudi asortiman prehrambenih i neprehrambenih proizvoda različitih robnih grupa.

Metoda prodaje je samoposluživanje za prodaju prehrambenih proizvoda ili direktno posredovanje prodavača prema kupcu.

Trgovački centar

Članak 17.

Trgovački centar je prodajni objekt planski građen na većem prostoru, namijenjen trgovini na malo i drugim uslužnim djelatnostima s jedinstvenom upravom i organiziranim parkiralištem za osobne automobile kupaca.

»Outlet centar«

Članak 18.

»Outlet« centar je prodajno mjesto koje se sastoji od različitih vrsta outlet prodavaonica te ponude usluga, a smješten je uglavnom izvan grada uz autoceste ili na području s dobrom prometnom infrastrukturom u blizini većih gradova.

»Outlet« prodavaonica

Članak 19.

»Outlet« prodavaonica je prodajni objekt u kojem se nude proizvodi poznatih robnih marki, po tvorničkim cijenama koje su niže od onih u uobičajenim trgovinama, a riječ je najčešće o izvan sezonskim modelima ili pak viškovima na skladištu ili neprodanoj robi iz maloprodaje.

»Second hand shop«

Članak 20.

»Second hand shop« je prodavaonica koja nudi kvalitetne rabljene stvari po povoljnim cijenama.

Ljekarna

Članak 21.

U ljekarnama se obavlja promet na malo lijekovima i medicinskim proizvodima sukladno odredbama Zakona o ljekarništvu.

OSTALI OBLICI PRODAJE

Kiosk

Članak 22.

Kiosk je prodajno mjesto u kojem se prodaje ograničen asortiman proizvoda kroz odgovarajući otvor na kiosku bez ulaska kupca u prodajni prostor.

Prodaja putem automata

Članak 23.

Prodaja robe putem automata je oblik maloprodaje različitih proizvoda i usluga koji se odvija putem aparata na način da se ubaci u za to predviđeni otvor na aparatu novac, žeton ili posebna kartica.

Asortiman robe koja se nudi na ovakav način obuhvaća poznate marke prehrambenih proizvoda.

Štandovi i klupe izvan tržnica

Članak 24.

Štandovi i klupe su prodajna mjesta uglavnom smještena na javno-prometnim površinama i na površinama koje imaju pristup s javno-prometne površine, tržnicama i izvan njih, kao i unutar trgovačkih centara i ustanova.

Pokretna prodaja

Članak 25.

Pokretna prodaja je prodaja bez stalnog prodajnog mjesta, koja se može realizirati putem posebno uređenog i opremljenog vozila za prodaju robe, putem kolica koja se prevoze od mjesta do mjesta te putem plovnog objekta koji je opremljen za prodaju na malo različitog asortimana prehrambenih i neprehrambenih proizvoda.

Direktna prodaja

Članak 26.

Direktna prodaja je prodaja proizvoda kupcima izravno od proizvođača ili registriranog trgovca, na mjestu proizvodnje ili putem zastupnika, najčešće u njihovim domovima ili domovima drugih osoba te na ostalim mjestima izvan stalnih maloprodajnih mjesta.

Asortiman u direktnoj prodaji može sačinjavati prehrambene i neprehrambene proizvode i usluge.

Prodaja na daljinu

Članak 27.

Prodaja na daljinu je oblik prodaje gdje se proizvodi i usluge nude potencijalnim kupcima putem sredstava za daljinsku komunikaciju, a proizvodi se kupcu dostavljaju putem pošte ili na drugi odgovarajući način.

Oblici prodaje na daljinu su prodaja putem kataloga, TV prodaja, prodaja putem Interneta i prodaja putem telefona.

Prodaja putem kataloga

Članak 28.

Prodaja putem kataloga uključuje prodaju trgovačke robe koristeći katalog kao sredstvo za ponudu robe i stjecanje kupaca.

Asortiman mogu sačinjavati prehrambeni i neprehrambeni proizvodi.

TV prodaja

Članak 29.

Televizijska prodaja je prodaja pri kojoj se putem televizije, nude određeni prehrambeni i neprehrambeni proizvodi. Prilikom sklapanja ugovora između kupaca i prodavača nema fizičkog kontakta, već se prodaja obavlja pozivom kupca na određeni telefonski broj prikazan na TV ekranu.

Prodaja putem Interneta

Članak 30.

Internet trgovina je oblik elektroničkog poslovanja koji se ostvaruje na način da se različiti asortiman proizvoda i usluga nudi i naručuje putem Interneta.

Prodaja putem telefona

Članak 31.

Prodaja putem telefona je prodaja ponuđene robe bez izravnog kontakta između prodavača i kupca.

Ostali oblici prodaje izvan prodavaonica

Članak 32.

Ostali oblici prodaje izvan prodavaonica jesu rashladne škrinje i vitrine, izložbeno-prodajni prostor, kolporter, prodajna mjesta u institucijama (npr. poštanskim uredima) i sl.

Tržnica

Članak 33.

Tržnica je prodajni objekt otvoreni ili zatvoreni, posebno uređeni, opremljeni i organizirani poslovno-prodajni prostor i/ili zgrade, s pratećom infrastrukturom u kojem se prema unaprijed određenim pravilima i uz naplatu prodajnih prostora obavlja izravna prodaja poljoprivrednih proizvoda te djelatnost trgovine na veliko ili na malo.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 34.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

12. Na temelju članka 7. stavka 9. Zakona o zaštiti potrošača (»Narodne novine«, broj 41/14.) ministar gospodarstva donosi

PRAVILNIK O NAČINU ISTICANJA MALOPRODAJNE CIJENE I CIJENE ZA JEDINICU MJERE PROIZVODA I USLUGA*

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom određuje se način isticanja maloprodajne cijene i cijene za jedinicu mjere proizvoda i usluga.

Članak 2.

(1) Maloprodajna cijena i cijena za jedinicu mjere proizvoda odnosno usluga mora biti za potrošača istaknuta nedvosmisleno, jasno, vidljivo i čitljivo.

(2) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, cijenu nije potrebno istaknuti kod proizvoda koji nisu namijenjeni prodaji.

(3) Cijene iz stavka 1. ovoga članka moraju biti istaknute u kunama oznakom »kn«.

(4) Cijena je nedvosmisleno istaknuta ako je isključena mogućnost njene zamjene s maloprodajnom cijenom drugog proizvoda koji se nalazi u neposrednoj blizini.

(5) Uz obvezu iz stavka 1. i 3. ovoga članka, trgovac može maloprodajnu cijenu i cijenu za jedinicu mjere proizvoda i usluga istaknuti i u drugim valutama.

(6) Ukoliko je cijena istaknuta i u drugoj valuti, za potrošača je mjerodavna cijena istaknuta u kunama.

II. ISTICANJE CIJENA PROIZVODA

Isticanje maloprodajne cijene

Članak 3.

(1) Maloprodajna cijena proizvoda mora biti istaknuta na proizvodu ili na prodajnom mjestu.

(2) Ukoliko je maloprodajna cijena proizvoda istaknuta na prodajnom mjestu, mora biti isključena mogućnost njene zamjene s maloprodajnom cijenom drugog proizvoda koji se nalazi u neposrednoj blizini.

(3) Maloprodajna cijena mora biti istaknuta i za sve proizvode koji se prodaju, a nalaze se u izlogu.

Članak 4.

(1) Maloprodajna cijena proizvoda koja je istaknuta na prodajnom mjestu, mora biti istaknuta na oznaci s nazivom proizvoda i to ispred ili ispod ili pokraj proizvoda na prodajnom mjestu.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, maloprodajna cijena proizvoda može se istaknuti i iznad proizvoda, uz uvjet da ne postoji mogućnost njene zamjene s maloprodajnom cijenom drugog proizvoda koji se nalazi u neposrednoj blizini.

* Nar. nov., br. 66/14., od 30. svibnja 2014., a stupio je na snagu 30. svibnja 2014.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, maloprodajna cijena proizvoda koji se prodaju putem kioska i sličnih objekata može se istaknuti i u obliku cjenika u kojem za svaki proizvod mora biti, uz maloprodajnu cijenu, označen i naziv proizvoda.

III. CIJENA ZA JEDINICU MJERE

Članak 5.

Cijena za jedinicu mjere mora biti istaknuta na prodajnom mjestu.

Članak 6.

(1) Cijena za jedinicu mjere, ističe se za sljedeće proizvode:

1. hranu i hranu za životinje, osim ako nije drugačije propisano
2. deterdžente u smislu propisa kojima se uređuje zdravstvena ispravnost deterdženata
3. dječje pelene
4. boje i lakove, izuzev slikarskih boja
5. ulja i tekućine za motore i motorna vozila
6. destiliranu vodu
7. proizvode za njegu lica i tijela
8. proizvode za pranje i čišćenje lica i tijela
9. proizvode za pranje i njegu kose
10. proizvode za pranje, čišćenje i njegu zubi i usne šupljine.

(2) Iznimno od stavka 1. podstavka 1. ovoga članka isticanje cijene za jedinicu mjere nije potrebno za:

- proizvode mase manje od 50 grama ili obujma manjeg od 50 mililitara
- proizvode koji se prodaju kao poklon paketi ili kompleti
- proizvode koji se prodaju u okviru posebnih oblika prodaje
- poslastice za kućne ljubimce
- kolače
- alkoholna pića u pakiranjima do 100 ml
- smrznute deserte obujma do 500 ml
- voće i povrće koje se prodaje komadno ili u svežnju.

(3) Za proizvode kod kojih se navodi težina ocijeđene mase, cijena za jedinicu mjere odnosi se na navedenu težinu ocijeđene mase.

Članak 7.

(1) Trgovac čiji je prodajni prostor površine veće od 50 četvornih metara obavezan je isticati cijenu za jedinicu mjere sukladno odredbama članka 5. i 6. ovoga Pravilnika.

(2) Trgovac čiji je prodajni prostor površine manje od 50 četvornih metara može isticati cijenu za jedinicu mjere sukladno odredbama članaka 5. i 6. ovoga Pravilnika

IV. OZNAČAVANJE CIJENA USLUGA

Članak 8.

(1) Trgovac koji pruža uslugu mora imati cjenik usluga istaknut u poslovnim prostorijama lako dostupan potrošaču.

(2) Istaknute cijene moraju biti nedvosmislene, jasne, vidljive i čitljive.

(3) Ukoliko trgovac, obzirom na broj i raznovrsnost usluga, nije u mogućnosti sve usluge koje pruža istaknuti na cjeniku, tada cijenu usluge mora istaknuti u obliku:

- kataloga usluga s cijenama
- posebne brošure ili prospekta s nedvosmislenim opisom usluga s cijenama
- ili na drugi odgovarajući način.

(4) Uz cijenu usluge, trgovac je dužan navesti vrstu i opseg usluga.

Članak 9.

Ukoliko se usluga pruža izvan poslovnih prostorija trgovca, u cijeni usluge moraju biti istaknuti i svi pripadajući troškovi.

Članak 10.

Ukoliko su proizvodi (ugradbeni ili zamjenski) sastavni dio usluge, njihova cijena mora biti istaknuta uz cijenu pripadajuće usluge.

V. ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 11.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o načinu isticanja malo-prodajne cijene i cijene za jedinicu mjere proizvoda usluga (»Narodne novine« br. 52/10 i 86/10).

Članak 12.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objave u »Narodnim novinama«.

13. Na temelju članka 7. stavka 8. Zakona o općoj sigurnosti proizvoda («Narodne novine» broj 30/09) ministar gospodarstva, rada i poduzetništva donosi

PRAVILNIK O OBAVJEŠĆIVANJU O PROIZVODU KOJI JE OPASAN ZA POTROŠAČE (Urednički pročišćeni tekst*)

Članak 1.

Ovaj Pravilnik određuje obvezu obavješćivanja, te oblik i sadržaj obavijesti koju moraju dostaviti proizvođači i distributeri ako na temelju informacija kojima raspolažu, utvrde da je proizvod koji su stavili na tržište, opasan za potrošače, te da nije sukladan s općim sigurnosnim zahtjevima.

Članak 2.

Odredbe ovoga Pravilnika primjenjuju se i na proizvode čija je sigurnost uređena posebnim propisom, osim ukoliko poseban propis ne uređuje obvezu obavješćivanja o opasnostima koje ti proizvodi mogu predstavljati na potrošače.

Članak 3.

Proizvođačem se smatra:

- proizvođač proizvoda čije je sjedište u Republici Hrvatskoj i svaka druga pravna ili fizička osoba koja se predstavlja kao proizvođač stavljanjem na proizvod svojega imena, svojega zaštitnog znaka ili kojega drugoga razlikovnog znaka, ili onaj koji preraduje proizvod,
- ovlašteni zastupnik ili predstavnik proizvođača kad proizvođač nema sjedište u Republici Hrvatskoj ili uvoznik proizvoda kad proizvođač nema predstavnika ili ovlaštenog zastupnika kojem je sjedište u Republici Hrvatskoj,
- svaka druga pravna ili fizička osoba u opskrbnom lancu, u mjeri u kojoj njezine djelatnosti mogu utjecati na sigurnosne značajke proizvoda,
- proizvođač proizvoda čije je sjedište u državi članici Europske unije i svaka druga pravna ili fizička osoba koja se predstavlja kao proizvođač stavljanjem na proizvod svojega imena, svojega zaštitnog znaka ili kojega drugoga razlikovnog znaka, ili onaj koji preraduje proizvod,
- ovlašteni zastupnik ili predstavnik proizvođača kad proizvođač nema sjedište u nekoj državi članici Europske unije ili uvoznik proizvoda kad proizvođač nema predstavnika ili ovlaštenog zastupnika kojemu je sjedište u nekoj državi članici Europske unije.

Distributerom se smatra svaka pravna ili fizička osoba koja sudjeluje u opskrbnom lancu čija djelatnost ne utječe na sigurnosne značajke proizvoda.

Članak 4.

(1) Obavijest iz članka 1. ovoga Pravilnika, šalje se na obrascu koji se nalazi u Prilogu I ovoga Pravilnika, Državnom inspektoratu, te ostalim nadležnim inspeksijskim tijelima suklad-

* Pročišćeni tekst Pravilnika o obavješćivanju o proizvodu koji je opasan za potrošače sadrži:

– Pravilnik o obavješćivanju o proizvodu koji je opasan za potrošače (Nar. nov., br. **55/10.**) od 5. svibnja 2010., a stupio je na snagu 13. svibnja 2010., osim odredaba čl. 3. podst. 3. i 4. koji su stupili na snagu 1. srpnja 2013.

– Pravilnik o izmjenama Pravilnika o obavješćivanju o proizvodu koji je opasan za potrošače (Nar. nov., br. **90/10.**) od 21. srpnja 2010., a stupio je na snagu 29. srpnja 2010.

no posebnim propisima iz članka 2. ovoga Pravilnika, odmah, a najkasnije u roku od 5 dana od dana saznanja za postojanje opasnosti.

(2) Obrazac je dostupan i na web-stranici Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva (www.mingorp.hr) i Državnog inspektorata (www.inspektorat.hr), a šalje se običnom ili elektroničkom poštom.

Članak 5.

Ako proizvođač, odnosno distributer dvoji o tome koja je inspekcija nadležna za proizvod na koji se obavijest odnosi, obavijest šalje nadležnom Državnom inspektoratu.

Članak 6.

(1) Nositelji obveze obavješćivanja iz članka 7. ovoga Pravilnika ne smiju odgađati obavješćivanje, ukoliko im dio podataka još nije dostupan.

(2) Podatke iz odjeljaka od 1-5 obrasca nositelji obveze obavješćivanja dužni su dostaviti u roku iz članka 4. ovoga Pravilnika.

(3) U slučaju da proizvod predstavlja ozbiljan rizik, nositelji obveze obavješćivanja dužni su podatke iz odjeljka 6. dostaviti u roku iz članka 4. ovoga Pravilnika.

Članak 7.

(1) Obveza obavješćivanja odnosi se na proizvođača i distributera u smislu članka 3. ovoga Pravilnika.

(2) Ako je proizvođač iz stavka 1. ovoga članka taj koji prvi ima dokaz da je proizvod opasan, dužan je obavijestiti nadležna inspekcijska tijela iz članka 4. stavka 1. ovoga Pravilnika i presliku obavijesti proslijediti distributerima.

(3) Distributeri iz stavka 2. ovoga članka dužni su presliku obavijesti proslijediti svim trgovcima na malo kojima su isporučili taj proizvod.

(4) Ako je distributer proizvoda taj koji prvi ima dokaz da je proizvod opasan, dužan je obavijestiti proizvođača iz stavka 1. ovoga članka, nadležna tijela iz članka 4. stavka 1. ovoga Pravilnika i presliku obavijesti proslijediti i svim trgovcima na malo kojima je isporučio taj proizvod.

(5) Proizvođač iz stavka 1. ovoga članka koji primi presliku obavijesti od distributera iz stavka 4. ovoga članka, dužan je proslijediti nadležnim (inspekcijskim) tijelima iz članka 4. stavka 1. ovog Pravilnika sve podatke kojima raspolaže vezano uz opasan proizvod, a naročito popis ostalih distributera, kako bi se utvrdila sljedivost proizvoda.

Članak 8.

U cilju prikupljanja podataka o opasnom proizvodu, nositelji obveze obavješćivanja iz članka 6. ovoga Pravilnika mogu se koristiti sljedećim podacima:

- izvješćima ili drugim informacijama o nesrećama povezanim s proizvodima,
- prigovorima potrošača vezanim uz sigurnost,
- potraživanjima iz osiguranja vezano uz opasne proizvode,
- o neispunjavanju sigurnosnih zahtjeva koje je proizvođač iz članka 6. stavka 1. ovoga Pravilnika ustanovio provođenjem postupaka kontrole kvalitete;
- svim ostalima podacima vezano uz neispunjavanja sigurnosnih zahtjeva, a koji su upućeni od strane inspekcijskih tijela, udruga za zaštitu potrošača potrošača ili drugih pravnih i fizičkih osoba koje stavljaju i /ili su stavile proizvod na tržište
- informacije o znanstvenim dostignućima vezano uz sigurnost proizvoda

Članak 9.

Ukoliko nadležnom inspekcijskom tijelu iz članka 4. stavka 1. ovoga Pravilnika nisu dostavljeni svi potrebni podacima o opasnom proizvodu, isto može zahtijevati od nositelja obveze obavješćivanja dodatne podatke o opasnom proizvodu.

Članak 10.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 3. stavka 1. podstavka 4. i 5. koji stupaju na snagu na dan prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju.

PRILOG I.

Obrazac obavijesti o opasnim proizvodima koji proizvođači ili distributeri upućuju nadležnim inspekcijskim tijelima

Odjeljak 1. Podaci o nadležnom inspekcijskom tijelu/pravni i /ili fizičkim osobama koje stavljaju proizvod na tržište	
Nadležno inspekcijsko tijelo/Osoba za kontakt/Adresa/Telefon/Faks/Elektronička pošta/Web-stranica	
Podaci o pravnim i/ili fizičkim osobama i njihova uloga u stavljanju proizvoda na tržište	
Odjeljak 2.: Podaci o proizvođaču/distributeru	
Proizvođač ili ovlašteni zastupnik ili predstavnik proizvođača ili uvoznik/distributer koji popunjava obrazac	
Osoba za kontakt/Funkcija/Adresa/Telefon/Faks/Elektronička pošta/Web-stranica	
Odjeljak 3.: Podaci o proizvodu	
Vrsta proizvoda/ Zaštitni znak(žig)/ Robna marka/Naziv modela/EAN cod/Zemlja porijekla	
Opis/Fotografija	
Odjeljak 4.: Podaci o riziku	
Opis rizika i mogućnosti ugrožavanja zdravlja /sigurnosti i rezultati provedenog ocjenjivanja i vrednovanja rizika	
Podaci o nesrećama	
Odjeljak 5.: Podaci o poduzetim aktivnostima	
Vrsta/Opseg/Trajanje poduzetih aktivnosti te podaci o pravnoj ili fizičkoj osobi koja je aktivnost poduzela.	

Odjeljak 6 pravne i fizičke osobe koje stavljaju proizvod na tržište moraju popuniti samo u slučaju ozbiljnog rizika

Odjeljak 6.: Podaci o ostalim pravnim i fizičkim osobama u opskrbnom lancu	
Popis proizvođača/ovlaštenog zastupnika/predstavnika/ uvoznika: Naziv/Adresa/Telefon/Faks/Elektronička pošta/Web-stranica	
Popis distributera /trgovaca na veliko/trgovaca na malo Naziv/Adresa/Telefon/Faks/Elektronička pošta/Web-stranica	
Ukupan broj proizvoda (serijski broj ili oznaka datuma/ koji se nalaze kod proizvođača/ovlaštenog zastupnika/predstavnika/uvoznik/distributer/ trgovac na veliko/trgovac na malo/potrošača	

(*1) Unose se, pošiljatelju, poznati podaci o nadležnim inspekcijama/pravnim i fizičkim osobama koje stavljaju ili su stavile proizvod na tržište, te o njihovoj ulozi u stavljanju proizvoda na tržište, a kojima će biti poslana obavijest. O obvezi obavješćivanja vidjeti članak 6. ovoga Pravilnika.

(*2) Unose se podaci o pravnoj ili fizičkoj osobi koja popunjava obrazac i šalje obavijest nadležnim inspekcijskim tijelima.

(*3) Unose se podaci o proizvodu i prilaže se njegova fotografija. Obavijest se šalje i ako pošiljatelj nema na raspolaganju sve potrebne podatke – vidjeti članak 4. ovog Pravilnika.

(*4) Unose se podaci o vrsti i prirodi rizika, uključujući i podatke o mogućim nesrećama i ustanovljenom djelovanju na zdravlje odnosno sigurnost. Unose se i rezultati obavljenih ispitivanja uzimajući u obzir Vodič za procjenu i vrednovanje rizika vezano za Pravilnik o obavješćivanju o proizvodu koji je opasan za potrošače objavljen na web stanici Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva (www.mingorp.hr) i Državnog inspektorata(www.inspektorat.hr).

(*5) Unose se podaci o poduzetim ili planiranim aktivnostima za sprečavanje ili otklanjanje rizika za potrošače (npr.obustava isporuke, povrat ili povlačenje proizvoda, promjene na proizvodu, obavješćavanje potrošača)i podaci o pravnoj ili fizičkoj osobi koja je poduzela predmetnu aktivnost.

(*6) Unose se podaci o ostalim pravnim i fizičkim osobama u opskrbnom lancu koji imaju opasan proizvod na zalihi. Unose se i podaci o približnom ukupnom broju proizvoda koji su nalaze kod proizvođača/ovlaštenog zastupnika/predstavnika/uvoznika/trgovca na veliko/trgovca na malo/potrošača

Nakon pročišćavanja ostao je sljedeći članak iz Pravilnika o izmjenama Pravilnika o obavješćivanju o proizvodu koji je opasan za potrošače (Nar. nov., br. 90/10., od 21. srpnja 2010.)

Članak 4.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

14. Na temelju članka 12. stavak 2. i 3. Zakona o trgovini (»Narodne novine«, br. 87/08. i 116/08.) ministar gospodarstva, rada i poduzetništva uz suglasnost ministra zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, ministra poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja i ministra zdravstva i socijalne skrbi donio je

PRAVILNIK O MINIMALNIM TEHNIČKIM I DRUGIM UVJETIMA KOJI SE ODOSE NA PRODAJNE OBJEKTE, OPREMU I SREDSTVA U PRODAJNIM OBJEKTIMA I UVJETIMA ZA PRODAJU ROBE IZVAN PRODAVAONICA

(Urednički pročišćeni tekst*)

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovaj Pravilnik propisuje minimalne tehničke uvjete koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima, uvjete koji se odnose na vanjske površine prodajnog objekta i uvjete za prodaju robe izvan prodavaonica.

(2) Prodajni objekti u kojima se obavlja trgovina robama, za koje su uvjeti propisani posebnim propisima, moraju pored uvjeta propisanih ovim Pravilnikom odgovarati i uvjetima iz tih propisa.

(3) Pravilnik o klasifikaciji prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo propisuje oblike prodaje kao i definiranje prodavaonica prema određenim zajedničkim temeljnim obilježjima.

Članak 2.

(1) Odredbe ovog Pravilnika glede uvjeta za obavljanje trgovine odnose se na pravne i fizičke osobe, koje kao registrirani trgovci obavljaju trgovinu, kao i na pojedince, pravne i fizičke osobe iz članka 5. Zakona o trgovini.

(2) Odredbe ovog Pravilnika odnose se i na pravne i fizičke osobe koje upravljaju i održavaju tržnice na malo i tržnice na veliko, kao i na organizatore sajмова.

* Pročišćeni teksta Pravilnika o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica sadrži:

- Pravilnik o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica (Nar. nov., br. **66/09.**) od 8. lipnja 2009., a stupio je na snagu 16. lipnja 2009.

- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica (Nar. nov., br. **108/09.**) od 11. rujna 2009., a stupio je na snagu 19. rujna 2009.

- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica (Nar. nov., br. **8/10.**) od 15. siječnja 2010., a stupio je na snagu 23. siječnja 2010. Ove izmjene Pravilnika o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica tiskane su masnim slovima.

I. MINIMALNI TEHNIČKI I DRUGI UVJETI KOJI SE ODNOSU NA POSLOVNE PROSTORE, OPREMU I SREDSTVA U PRODAJNIM OBJEKTIMA TRGOVINE NA VELIKO I MALO

Članak 3.

Prodajni objekti, oprema i sredstva, u kojima se trguje na veliko i malo, moraju odgovarati načinu trgovanja robom, fizikalno-kemijskim i drugim karakteristikama robe, uvjetima propisanim ovim Pravilnikom i drugim propisima (propisi o higijeni, požarno-preventivni, o gradnji objekata, zaštiti okoliša, zaštiti na radu).

Članak 4.

U prodajne objekte u kojima se trguje na veliko i malo, prema odredbama ovog Pravilnika ubrajaju se:

- (1) prodavaonica u kojoj se obavlja djelatnost trgovine na malo
- (2) skladište u kojem se obavlja djelatnost trgovine robom na veliko i na malo
- (3) tržnica (tržnica na veliko i tržnica na malo)
- (4) drugi oblici prodaje robe izvan prodavaonice.

1. Prodavaonica

Članak 5.

Prodavaonica, prema odredbama ovog Pravilnika je posebno uređen prodajni objekt u kojem se obavlja djelatnost trgovine svim vrstama robe prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, u skladu s odredbom iz članka 3. ovog Pravilnika.

Članak 6.

Prodavaonica mora imati prodajni prostor i pomoćne prostorije.

(1) Prodajni prostor, prema odredbama ovog Pravilnika je prostor u kojem se neposredno trguje, dok se pod pomoćnim prostorima podrazumijeva: skladište za čuvanje robe i ambalaže te sanitarni prostori.

(2) Skladište za čuvanje robe i ambalaže može se nalaziti u prodavaonici ili u njezinoj neposrednoj blizini.

Ako se skladište nalazi u sklopu prodajnog prostora, taj dio prostora mora biti odvojen. Skladište za čuvanje hrane mora biti funkcionalno povezano s prodajnim prostorom.

(3) Sanitarni prostori, prema odredbama ovog Pravilnika su: sanitarije s toplom i hladnom vodom, a može i određeno mjesto u kojem se čuvaju pomagala i sredstva za čišćenje prostorija, te prostor s garderobnim ormarima za odjeću zaposlenika u prodavaonici.

Sanitarije, prostor ili mjesto za čuvanje pomagala za čišćenje prostorija mogu se nalaziti pokraj prodavaonice ili u njezinoj neposrednoj blizini. Kod prodavaonica s hranom, sanitarije i prostor ili mjesto za čuvanje pomagala za čišćenje moraju biti povezani s prodavaonicom.

Članak 7.

(1) Minimalni tehnički uvjeti koje moraju ispuniti prodajni objekti su sljedeći:

1. vanjština mora biti građevinski dovršena;
2. na vanjskoj strani mora biti na vidljivom mjestu natpis u kojem se navodi tvrtka, sjedište i naziv pravne ili fizičke osobe registrirane za obavljanje kupnje ili prodaje robe i/ili pružanje usluga u trgovini. Radno vrijeme treba istaknuti jasno, vidljivo i čitljivo na ulazu;
3. prostor ispred i ulaz mora biti siguran, nesmetan, uređen od materijala koji se lako čisti i održava te osvijetljen. Ulaz može biti iz ulice, ceste, dvorišta, veže zgrade ili javnog prilaza, i ne smije biti zajednički s ulazom u stambene prostore. Prolaz u izlaznim vratima ne smije biti uži od 0,70 m. Ako su odvojena vrata za ulaz i za izlaz, na vratima moraju biti istaknute uočljive oznake »ulaz« i »izlaz« i moraju omogućiti laku manipulaciju robom;

4. prostorije (zidovi i podovi) moraju biti građevinski dovršene i izgrađene od materijala koji je nepropustan, neupijajući, periv, neotrovan i glatkih površina do visine primjerene radnjama koje se obavljaju;

5. prostori (prodajni prostori, pomoćni prostori) moraju biti na odgovarajući način osvijetljeni (uz prirodno osvijetljenje kroz prozor i vrata i napravama za umjetno osvijetljenje), prozračivani (prirodno prozračivanje pomoću prozora i vrata i naprava za umjetno prozračivanje) i s obzirom na robu koja se skladišti, i grijani. Najmanja svjetla visina (od završne obrade poda do završne obrade stropa) iznosi 2,8 metara. Iznimno, svjetla visina prodavaonice može biti manja od 2,8 metara, ali ne manja od 2,2 metra, uz uvjet da je ta iznimka u skladu s posebnim propisima;

6. ako je prodajni objekt na više etaža, one moraju biti međusobno povezane stepeništem, čija korisna površina ne može biti manja od 1,10 m² i teretnim dizalom ukoliko se u prodavaonici prodaju teški i veliki proizvodi, kako bi se na taj način osiguralo sigurno kretanje ljudi zaposlenih u prodavaonici, kupaca i postupanje s robom, a prodajni prostor površine 1200 m² i više mora imati ugrađeno osobno dizalo za 4 i više osoba ili pokretne stepenice,

7. ako se u prodajnom objektu obavlja i ugostiteljska djelatnost, osim ponude bezalkoholnih napitaka i pića iz automata, taj prostor mora biti funkcionalno odvojen;

8. površina ne smije biti manja od 6 m², osim prodajne površine kioska u kojem se ne priprema hrana, a ista ne smije biti manja od 3,5 m²;

9. prodajni objekt s površinom od više od 600 m² mora imati agregat za dobivanje električne energije, dok drugi moraju imati naprave za odgovarajuće osvijetljenje u nuždi u skladu s točkom 5. ovoga članka;

10. prodajni objekti korisne površine 600 m² i veće, moraju imati prostorije za zdravstveno-sanitarne potrebe kupaca, i to odvojeno dvije grupe prostorija, jedna grupa za muškarce (ista grupa treba sadržavati najmanje jedan nužnik s pisoarom, odvojeni pred prostor s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom), a jedna grupa za žene (ta grupa treba sadržavati najmanje jedan nužnik, odvojeni predprostor s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom). Tehničko rješenje, oprema i uređenje tih prostorija treba biti u skladu s posebnim propisima;

11. oprema mora biti prilagođena vrsti i načinu prodaje robe i izrađena od materijala koji se lako čiste i održavaju;

12. ako je prodaja robe na malo organizirana na način da se obavlja pretežno samoposluživanjem kupaca prodajni objekt mora biti opskrbljen i košaricama za nošenje robe i kolicima za prijevoz robe;

13. raspored opreme mora osigurati sigurno kretanje kupaca i zaposlenih u prodajnom objektu i nesmetano postupanje s robom;

14. u prodajnom objektu u kojem se prodaje odjeća, kabine za isprobavanje moraju biti osvijetljene te imati ogledalo, vješalicu i stolac;

15. s obzirom na vrstu robe koja se prodaje potrebno je imati sprave za mjerenje, vaganje i ispitivanje robe, koje moraju biti ispravne i postavljene tako da je kupcima omogućen uvid u mjerenje;

16. za praćenje isporuke roba i usluga mora se osigurati naplatni uređaj ili drugi oblik evidencije sukladno posebnim propisima;

17. prodajni objekt u kojem se prodaje hrana životinjskog podrijetla mora imati vitrine za hlađenje, ormare za zamrzavanje, odnosno škrinje;

18. ako se prodaje pečeno meso (u komadu ili narezano) i razne salate, potreban je dodatni uređaj za umjetno provjetravanje, odgovarajućeg kapaciteta odzračivanja, kojim se osigurava potpuno odvođenje zagađenog zraka iz prodavaonice;

19. ako se prodaje hrana koja nije u originalnom pakiranju, potreban je odgovarajući dovod tople i hladne vode i praonik za ruke;

20. prodajni objekti s površinom od 1.200 m² i većom, moraju imati osigurano odgovarajuće parkiralište.

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, prodavaonica ukoliko se nalazi u zgradi koja je registrirana kao povijesno-kulturni objekt ili u objektu od posebne ambijentalne vrijednosti, odnosno u zajedničkoj spomeničkoj cjelini, može odgovarajuće odstupiti od minimalnih uvjeta, uz prethodno pribavljanje odobrenja sukladno propisima o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

DEFINIRANJE TEMELJNIH OBILJEŽJA PRODAVAONICA I OSTALIH OBLIKA PRODAJE

Specijalizirana prodavaonica prehrambenih ili neprehrambenih proizvoda

Članak 8.

(1) Asortiman prodavaonice prehrambenih proizvoda čini roba sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti za trgovinu na malo u specijaliziranim prodavaonicama.

(2) Asortiman prodavaonice neprehrambenih proizvoda čini raznovrsna roba koja nije hrana, sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti za trgovinu na malo u specijaliziranim prodavaonicama.

(3) Površina prodajnog prostora prodavaonice je najmanje 6 m².

(4) Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na specijaliziranu prodavaonicu prehrambenih ili neprehrambenih proizvoda.

Nespecijalizirane prodavaonice pretežno hranom, pićem i duhanskim proizvodima

Klasična prodavaonica

Članak 9.

(1) Asortiman prodavaonice čini ograničen asortiman proizvoda uglavnom dnevne ali i povremene potrošnje, sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti za trgovinu na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama.

(2) Površina prodajnog prostora je najmanje 12 m².

(3) Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na klasičnu prodavaonicu.

Minimarket

Članak 10.

(1) Asortiman prodavaonice čini raznovrsna roba sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti za trgovinu na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama.

(2) Površina prodajnog prostora je od najmanje 12 m² do najviše 400 m².

(3) Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na minimarket.

Supermarket

Članak 11.

(1) Asortiman prodavaonice čini raznovrsna roba sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti za trgovinu na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama.

(2) Površina prodajnog prostora je od najmanje 400 m² do najviše 2500 m².

(3) Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na supermarket.

Hipermarket

Članak 12.

(1) Asortiman prodavaonice čini raznovrsna roba sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti za trgovinu na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama.

(2) Površina prodajnog prostora je najmanje 2500 m².

(3) Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na hipermarket.

Diskontna prodavaonica

Članak 13.

(1) Asortiman prodavaonice čini raznovrsna roba u izvornim pakirnim jedinicama, sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti za trgovinu na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama.

(2) Površina prodajnog prostora je najmanje 50 m².

(3) Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na diskontnu prodavaonicu.

»Cash&Cary« prodavaonica

Članak 14.

(1) Asortiman prodavaonice čini raznovrsna roba sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti za trgovinu u nespecijaliziranim prodavaonicama.

(2) Površina prodajnog prostora je najmanje 50 m².

(3) Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na »Cash&Cary« prodavaonicu.

Benzinska postaja i prodavaonica na benzinskoj postaji

Članak 15.

(1) Asortiman benzinske postaje čini roba sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti za trgovinu na malo motornim gorivima i mazivima u specijaliziranim prodavaonicama.

(2) Asortiman prodavaonice na benzinskim postajama čini raznovrsna roba u kojoj ne prevladavaju hrana, pića i duhanski proizvodi, a svi su proizvodi u originalnom pakiranju.

(3) U asortiman prodavaonice na benzinskoj postaji ne ulazi hrana koja prema posebnim propisima zahtijeva posebne uvjete čuvanja i izlaganja na policama, koja ne smije biti izložena izvoru kontaminacije, teških metala i otrovnih plinova, a koristi se u svakodnevnoj prehrani ljudi uporabom u kućanstvu.

(4) Odredbe članka 7. stavak 1. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na benzinsku postaju i prodavaonicu na benzinskoj postaji.

Robna kuća

Članak 16.

(1) Asortiman prodavaonice čini raznovrsna roba raspoređena po odjelima, sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti za trgovinu na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama.

(2) Površina prodajnog prostora je najmanje 600 m².

(3) Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na robnu kuću.

Trgovački centar

Članak 17.

(1) U trgovačkom centru nalaze se različite vrste prodavaonica (specijalizirane prodavaonice, samoposlude, robne kuće i sl.), a mogu se nalaziti i drugi sadržaji kao što su npr. poslovni-
ce banaka, poštanski uredi, ugostiteljski objekti, objekti za slobodno vrijeme te ostalo.

(2) Površina prodajnog prostora je najmanje 3000 m².

(3) Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na prodavaonice unutar trgovačkog centra.

Članak 18.

Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na upravitelja trgovačkog centra kada se prodaja roba i/ili usluga obavlja na štandovima i klupama unutar trgovačkog centra.

» Outlet« centar

Članak 19.

(1) U »Outlet« centru nalaze se različite vrste »Outlet« prodavaonica (odjeće, obuće, kozmetičkih proizvoda, knjiga, sportske opreme i sl.), a mogu se nalaziti i drugi sadržaji kao što su npr. poslovnice banaka, ugostiteljski objekti, objekti za slobodno vrijeme i slično.

(2) Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na prodavaonice unutar »Outlet« centra.

» Outlet« prodavaonica i » Second hand shop«

Članak 20.

Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na »Outlet« prodavaonicu i »Second hand shop« prodavaonicu.

Skladišta u kojima se obavlja trgovina na malo

Članak 21.

Na skladišta u kojima se obavlja trgovina na malo na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 7. ovog Pravilnika.

II. POSLOVNE PROSTORIJE U KOJIMA SE OBAVLJA TRGOVINA NA VELIKO

Skladište za trgovanje robom na veliko

Članak 22.

(1) Skladište je prema odredbama ovog Pravilnika prodajni objekt (otvoren, natkriven ili zatvoren) namijenjen za smještaj i čuvanje robe te za obavljanje ostalih aktivnosti skladištenja, odnosno prodajni objekt u kojem se obavlja trgovina.

(2) Površina skladišta za trgovanje robom na veliko je najmanje 50 m².

Članak 23.

(1) Skladište za trgovanje robom na veliko namijenjeno je prodaji i skladištenju robe. Uz skladište, za trgovanje robom na veliko potrebno je imati i uredski prostor i sanitarne prostorije.

(2) Za trgovanje na veliko hranom biljnog i životinjskog podrijetla na raspolaganju moraju biti još i prostori za sortiranje i pakiranje robe te prostori za dozrijevanje i hlađenje robe.

Članak 24.

Minimalno tehnički uvjeti koje moraju ispuniti skladišta za trgovanje robom na veliko su sljedeći:

(1) pakiranje, rukovanje i skladištenje ekoloških proizvoda provodi se vremenski i prostorno odvojeno od drugih proizvoda sukladno posebnim propisima;

(2) skladište koje ima hladnjaču i komore za dozrijevanje, mora imati agregat za dobivanje električne energije;

(3) skladište mora imati rampu za dostavu; Ako su skladišni prostori ispod ili iznad rampe, u skladištu mora postojati tovarni lift;

(4) skladišta (spremnici) za trgovanje naftnim derivatima moraju ispunjavati uvjete propisane posebnim propisima;

(5) unutar skladišta moraju se osigurati odgovarajuće prometnice za nesmetano kretanje vozila i osoba, te odgovarajuća transportna sredstva namijenjena za utovar i istovar robe.

(6) Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na skladišta za trgovanje robom na veliko.

III. UVJETI ZA PRODAJU ROBE IZVAN PRODAVAONICA

Tržnica na malo

Članak 25.

(1) Na tržnici na malo trguje se hranom i ostalim proizvodima koji nisu hrana ako su ispunjeni uvjeti određeni ovim Pravilnikom i odredbama posebnih propisa.

(2) Prostor tržnice može biti otvoren ili zatvoren. Na tržnici se trguje na štandovima i klupama.

(3) Pomoćni prostori tržnice prema odredbama ovog Pravilnika su skladišni prostor za čuvanje robe, prostor ili mjesto za čuvanje pokretne opreme prostora tržnice i sanitarije. Sanitarije za zaposlene na tržnici moraju biti odvojene od sanitarija za posjetitelje tržnice.

Članak 26.

Minimalni tehnički uvjeti koje moraju ispuniti tržnice na kojima se trguje robom su sljedeći:

(1) otvoreni prostor tržnice mora biti osvijetljen te komunalno i infrastrukturno uređen;

(2) raspored prodajnih mjesta na tržnici mora odgovarati vrsti robe koja se prodaje na tržnici;

(3) na tržnici mora na vidljivom mjestu biti obješen kućni red tržnice;

(4) tržnica mora imati i poseban prostor za odlaganje otpadaka, koji mora biti osiguran pred vremenskim utjecajima;

(5) ostali proizvodi koji nisu namijenjeni hrani mogu se prodavati na tržnici u zatvorenom ili otvorenom prostoru tržnice, koji mora biti odvojen od prostora gdje se prodaje hrana;

(6) Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na zatvoreni prostor tržnice kao i na prodajna mjesta na kojima se prodaju ostali proizvodi koji nisu namijenjeni hrani.

Tržnica na veliko

Članak 27.

(1) Tržnica na veliko je posebno organiziran i uređen proslovni prostor gdje se trguje na veliko u izvorno pakiranim jedinicama (sanduci, palete, kontejneri i slično).

(2) Tržnica na veliko mora biti uređena tako da se nesmetano odvija prodaja velike količine robe uz osiguran nesmetan protok robe i kupaca.

(3) Na tržnici na veliko se može, uz poljoprivredne proizvode, trgovati i hranom biljnog i životinjskog podrijetla, šumskim voćem i ljekovitim biljem.

Članak 28.

(1) Tržnica na veliko mora imati prostor na kojem će se izlagati roba, prostor za prodavanje i skladištenje poljoprivrednih proizvoda, čija veličina mora odgovarati vrsti, količini i strukturi robe, a mora imati i uredske prostore i mosnu vagu nosivosti najmanje 20 tona.

(2) Tržnica na veliko na kojoj se prerađuju, odnosno dorađuju poljoprivredni proizvodi, za obavljanje tih poslova mora imati posebne prostore. Isto tako, posebne prostore mora imati za probiranje i razvrstavanje poljoprivrednih proizvoda.

(3) Na skladišta tržnice na veliko na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 24. ovog Pravilnika.

OSTALI OBLICI PRODAJE IZVAN PRODAVAONICA

Kiosk

Članak 29.

(1) Prodaja robe na javno-prometnim površinama putem kioska može se obavljati samo na mjestima koje svojim propisom odredi predstavničko tijelo mjesno nadležnog grada ili općine.

(2) Prodaja robe putem kioska na površinama koje imaju pristup s javno-prometne površine može se obavljati samo na mjestima za koja je nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave dalo odobrenje.

Članak 30.

(1) Asortiman kioska čini roba sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti za trgovinu na malo u specijaliziranim prodavaonicama.

(2) Kiosk u kojem se prodaje hrana koja nije u originalnom pakiranju mora biti opremljen praonikom za ruke s toplom i hladnom vodom.

(3) Kiosk mora imati osigurane prostorije za zdravstveno-sanitarne potrebe na udaljenosti od najviše 100 m.

(4) Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na kiosk.

Štandovi i klupe izvan tržnica

Članak 31.

(1) Prodaja robe na javno-prometnim površinama na štandovima i klupama izvan tržnica na malo može se obavljati samo na mjestima koje svojim propisom odredi predstavničko tijelo mjesno nadležnog grada ili općine.

(2) Prodaja robe na štandovima i klupama izvan tržnica na malo na površinama koje imaju pristup s javno-prometne površine može se obavljati samo na mjestima za koja je nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave dalo odobrenje.

Članak 32.

(1) Prodaja hrane na štandovima i klupama može se obavljati samo ako su osigurani uvjeti propisani posebnim propisima koji se odnose na hranu.

(2) Hrana ne smije biti smještena izravno na pod ili neposredno uz robu čija svojstva mogu štetno djelovati na hranu.

(3) Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na prodaju robe na štandovima i klupama izvan tržnica na malo.

Prodajni automati

Članak 33.

(1) Prodaja putem prodajnih automata izvan prodavaonica može se obavljati samo na mjestima koja svojom odlukom odredi predstavničko tijelo mjesno nadležnog grada ili općine, odnosno vlasnik ili korisnik prostora na kojem se smješta automat.

(2) Prodaja robe putem prodajnih automata na površinama koje imaju pristup s javno-prometne površine može se obavljati samo na mjestima za koja je nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave dalo odobrenje.

Članak 34.

(1) Putem prodajnih automata može se prodavati hrana i ostali proizvodi koji nisu namijenjeni hrani u originalnom pakiranju.

(2) Prodaja putem prodajnih automata obavlja se sukladno tehničkim uvjetima i opremljenosti automata ovisno o vrsti proizvoda.

(3) Trgovac koji prodaje robu putem prodajnih automata dužan je pratiti i osigurati ispravno funkcioniranje automata.

(4) Na prodaju putem prodajnih automata na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 7. ovog Pravilnika.

Pokretna prodaja

Članak 35.

(1) U pokretne prodajne objekte za prodaju robe izvan prodavaonica ubrajaju se: pokretno vozilo za prodaju, kolica koja se prevoze od mjesta do mjesta, te plovni objekt.

(2) Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na prodaju robe kolicima koja se prevoze od mjesta do mjesta kao i na plovni objekt.

Pokretno vozilo za prodaju

Članak 36.

(1) Pokretno vozilo za prodaju u smislu odredbi ovoga Pravilnika je prilagođeno vozilo koje omogućuje trgovanje robom na malo iz vozila, ako su ispunjeni uvjeti određeni ovim Pravilnikom i sukladno odredbama posebnih propisa.

(2) Pomoću pokretnog vozila za prodaju može se prodavati hrana i ostali proizvodi koji nisu namijenjeni hrani ako su ispunjeni uvjeti iz članka 7. ovog Pravilnika, te ako su ispunjeni uvjeti iz posebnih propisa (o sigurnosti vozila, higijeni hrane, zaštiti okoliša, uređenju naselja, života i zdravlja ljudi, te zaštita na radu).

Prigodna prodaja (sajmovi, izložbe i sl.)

Članak 37.

(1) Prigodna prodaja može se obavljati samo na mjestima koja svojom odlukom odredi predstavničko tijelo mjesno nadležnog grada ili općine, odnosno vlasnik ili korisnik prostora.

(2) Prigodna prodaja na površinama koje imaju pristup s javno-prometne površine može se obavljati samo na mjestima za koja je nadležno tijelo jedinice lokalne samouprave dalo odobrenje.

Članak 38.

(1) U prodaju robe na pokretnim štandovima ubraja se i prodaja robe na malo tijekom prigodne prodaje.

(2) Tijekom prigodne prodaje prodaja se može obavljati još i pomoću prodajnih automata, u skladu s odredbama članka 33. i 34. ovog Pravilnika.

(3) Odredbe članka 7. ovog Pravilnika na odgovarajući način primjenjuju se na prodaju robe na pokretnim štandovima.

Zajedničke odredbe

Članak 39.

(1) Za prodaju robe na štandovima i klupama izvan tržnica, u kioscima, putem automata, interneta, prodaja na daljinu putem sredstava za daljinsku komunikaciju, gdje se proizvodi kupcu dostavljaju putem pošte, te TV prodaju trgovac mora osigurati odgovarajuće skladištenje robe koju prodaje odnosno nudi izvan prodavaonice i robom rukovati na način kojim se osigurava očuvanje njezine kakvoće.

(2) Na tržnici, kao i na štandovima i klupama izvan tržnice ne mogu se prodavati elektrotehnički i elektronski aparati, radio i TV-prijemnici, njihovi dijelovi i pribor, te pripremljeni nesnimljeni i snimljeni nosači za snimanje zvuka, slike ili sličnih zapisa (audio i video kazete, CD-i, DVD-i i sl.).

(3) Osim proizvoda iz stavka 2. ovog članka na klupama se ne može prodavati roba koju je prema odredbama posebnih propisa zabranjeno prodavati izvan prodavaonica.

IV. POSTUPAK UTVRĐIVANJA UVJETA KOD DONOŠENJA RJEŠENJA

Članak 40.

Trgovačka društva i obrti registrirani za obavljanje trgovačke djelatnosti kao i osobe iz članka 5. stavka 1. podstavka 1., 2., 3., 4. i 6. Zakona o trgovini trebaju prije početka rada od mjesno nadležnog ureda državne uprave u županiji, odnosno gradskog ureda Grada Zagreba nadležnog za gospodarstvo ishoditi rješenje da prostor i oprema ispunjavaju uvjete propisane ovim Pravilnikom.

Članak 41.

Stranke iz članka 40. uz zahtjev prilažu sljedeće dokumente: zahtjev, upravnu pristojbu, rješenje Trgovačkog suda o upisu u sudski registar (za pravne osobe) ili rješenje o upisu u Obrtni registar (za fizičke osobe) ili dokaz u Upisnik sukladno posebnim propisima, dokaz o pravu korištenja poslovnog prostora (Ugovor o zakupu prostora ili Vlasnički list); dokaz o ispunjavanju uvjeta poslovnog prostora temeljem Zakona o prostornom uređenju i gradnji, rješenje Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode, ostale isprave sukladno posebnim propisima.

Članak 42.

(1) Mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno gradski ured Grada Zagreba nadležan za gospodarstvo u postupku donošenja rješenja da prodajni objekt, oprema i sredstva ispunjavaju minimalne uvjete, temeljem Pravilnika o klasifikaciji prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo i Nacionalne klasifikacije djelatnosti u dispozitiv će navesti sljedeće podatke: adresa prodajnog objekta, oblik prodajnog objekta, površinu prodajnog objekta, vrstu djelatnosti sukladno NKD-u.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 43.

(1) Prodajni objekt, oprema i sredstva koji na dan stupanja na snagu ovog Pravilnika za obavljanje trgovačke djelatnosti ispunjavaju uvjete propisane Pravilnikom o minimalnim tehničkim uvjetima za poslovne prostorije u kojima se obavlja trgovina i uvjetima za prodaju robe izvan prostorija (Nar.nov, broj 37/98., 73/02., 153/02. i 12/06), nastavljaju s radom prema uvjetima iz toga Pravilnika.

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka ako su se stekli uvjeti koji utječu na prodajni objekt, opremu i sredstva potrebno je uskladiti uvjete za obavljanje trgovine prema odredbama ovog Pravilnika i Pravilnika o klasifikaciji prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo u roku od šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.

(3) Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika u skladu sa odredbom stavka 2. ovog članka, Rješenja o udovoljavanju minimalnih tehničkih, općih sanitarnih, zdravstvenih i drugih uvjeta sadržavat će podatke iz članka 42. ovog Pravilnika u svrhu statističkog praćenja i izrade podataka u trgovini na malo.

Članak 44.

(brisan)

Članak 44.

(1) Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o minimalnim tehničkim uvjetima za poslovne prostorije u kojima se obavlja trgovina i posredovanje u trgovini i uvjetima za prodaju robe (Nar.nov, br. 37/98., 73/02., 153/02. i 12/06).

Članak 45.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Odredbe Pravilnika o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica (Nar. nov., br. 108/09.) koje nisu ušle u pročišćeni tekst:

Članak 2.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Odredba Pravilnika o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica (Nar. nov., br. 8/10.) koja nije ušla u pročišćeni tekst:

Članak 4.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

STVARNO KAZALO*

A

agresivna poslovna praksa, 82
akcijska prodaja, 75
akvakultura, 2
alkohol, 5
ambalaža, 75
antidampinške mjere, 11

B

blagdani, 2

C

Caching, 43
Carinska uprava, 16, 17
cijena za jedinicu mjere, 70
cijena, 70

D

damping, 11
dampinški uvoz, 11
davanje darova, 15
davanje podataka o drugom trgovcu, 14
davatelj usluga, 37
digitalni sadržaj, 70
dijamanti, 18
dnevni odmor, 13
dobavljač, 2, 6
dodatak na plaću, 13
dopušteno prekoračenje, 48
dozvole za izvoz robe, 12
dozvole za uvoz robe, 12
dražbe, 3
druge koristi, 15,

E

efektivna kamatna stopa, 49
EKS, v. efektivna kamatna stopa
elektronička trgovina, 37
elektronički potpis, 37, 41
EU, v. Europska unija
Europska unija, 3, 12
Europski gospodarski prostor, 3, 12

F

financijske usluge, 70

G

godišnji odmor, 13

H

hosting, 43

I

informacije prije sklapanja ugovora, 51
informacije vezane uz ugovor o kreditu, 50
informacijsko društvo, 37, 39
inspekcija rada, 13
inspekcijski nadzor nad primjenom Zakona o trgovini, 15
inspektori Ministarstva financija, 15
institucionalni okvir zaštite potrošača, 109
ispitnog postupka, 9
isprave koje prate robu pri izvozu i uvozu, 7
isprave o robi u prodajnom objektu, 6
isprave u elektroničkom obliku, 41
ista roba, 2
isticanje cijena proizvoda, 73
isticanje radnog vremena, 14
istraživanja tržišta, 12
izložbe, 2
izuzeća od primjene kontingenata, 10

J

jamstveni list, 7
jamstveni rok, 7
jamstvo za ispravnost prodane stvari, 70
javna dražba, 70
javne usluge koje se pružaju potrošačima, 76
jednostrani raskid ugovora, 92

K

kamatna stopa, 49
klupe, 4, 5
komercijalno priopćenje, 37, 40
kompenzacijska pristojba, 11
kompenzacijske mjere, 11

* Broj iza pojma označava stranicu ovoga priručnika.

kontingent, 8, 9 10
korisnik usluge, 37
kreditni posrednik, 48
kreditni registri, 54

L

likvidacija trgovačkog društva, 15

M

maloljetnici, 5
maloprodajna cijena, 70
manifestacije, 2
materijalno-financijsko poslovanje, 1
minimalni tehnički uvjeti, 5
ministarstvo nadležno za gospodarstvo, 3
mjera zabrane obavljanja djelatnosti trgovine, 16
mjere zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza, 8
mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, 6

N

nabavna cijena, 2
način izdavanja potvrda o podrijetlu robe, 7
način raspodjele kontingenata, 9
nadležno upravno tijelo Grada Zagreba, 6
nadzor nad primjenom propisa, 15
naknada plaće, 13
naknada štete, 15
Narodne novine, 9, 23
nedjelja, v. rad nedjeljom
nedopušteni utjecaj, 70
neopravdano raskidanje ugovora s pojedinim trgovcem, 14
nepoštena poslovna praksa, 78
nepošteno trgovanje, 14
netražena komercijalna priopćenja, 40
neželjene elektroničke komunikacije, 40
noćni rad, 13
nositelj pravila postupanja trgovaca, 70
novčane kazne, 17, 18

O

obavljanje trgovine, 2
obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, v. OPG
obustava upravnog postupka, 16
odluka o kupnji, 70
odluka o pokretanju ispitnog postupka, 9

odluka Ustavnog suda RH br. U-I-642/2009, U-I-679/2009, U-I-685/2009 i U-I-1574/2009, 23
oglasne poruke – ostavljanje, 75
oglašavanje, 14
opći sanitarni uvjeti, 5
operator sredstava daljinske komunikacije, 70
OPG, 2
osnivanje stranih predstavništava u RH, 12
osobe zaposlene u obrtu, 6
osobe zaposlene u trgovačkom društvu, 6
otkaz ugovora o radu, 14
otklanjanje nadzorom utvrđenih nedostataka, 16
označavanje, 72

P

PDV, 14
pečaćenje prodajnog objekta, 16
plaća, 13
po specifikaciji potrošača, 71
podatak, 37
podatci o stanju robe u prodajnom objektu, 6
poduzetnička sloboda, 27
pohrana, 43
ponuda robe, 14
porez na dodanu vrijednost, v. PDV
posebni oblici prodaje, 75
posebni oblici trgovine s inozemstvom, 8
poslodavac, 13
poslovanje trgovaca s potrošačima, 72
poslovna praksa trgovca, 70
poslovne prostorije, 71
postupak za ocjenu suglasnosti pojedinih odredaba Zakon o trgovini s Ustavom RH, 23
postupovnopravna zaštita prava potrošača, 104
potrošač, 4, 37, 71, 48
potrošački ugovorni odnosi, 83
potrošačko kreditiranje, 49
povezani ugovor o kreditu, 49
povezani ugovor, 71
poziv na kupnju, 71
pravila o podrijetlu robe, 8
pravila postupanja trgovaca, 71
Pravilnik o klasifikaciji prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo, 172
Pravilnik o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim

objektima i uvjetima za prodaju robe
 izvan prodavaonica, 184
 Pravilnik o načinu isticanja maloprodajne
 cijene i cijene za jedinicu mjere proizvo-
 da i usluga, 177
 Pravilnik o obavješćivanju o proizvodu
 koji je opasan za potrošače, 180
 predstavništvo, 12
 predujam, 74
 prekomjernog uvoza 8
 prekoračenje, 48
 prekovremeni rad, 13
 prekršaji, 17
 preraspodijela radnog vremena, 13
 prešutno prihvaćeno prekoračenje, 48
 prigodna prodaja, 2, 4
 prigovor potrošača, 70, 73
 prijelazne i završne odredbe Zakona o tr-
 govini, 19
 prijevremena otpлата, 60
 priključak na distribucijsku mrežu, 77
 priredabe, 2
 privremena pohrana, 43
 privremene mjere, 45
 privremeni dolazak u RH, 13
 privremeni izvoz, 8, 13
 privremeni odlazak u inozemstvo, 13
 privremeni uvoz, 8
 prodaja alkoholnih pića mladima od 18 go-
 dina, 5
 prodaja duhana i duhanskih proizvoda
 mladima od 18 godina, 5
 prodaja putem automata, 4
 prodaja robe ispod nabavne cijene, 14
 prodaja strane robe s carinskog skladišta, 8
 prodajna cijena robe, 6
 prodajni objekt, 1
 prodavač kao radno mjesto, 6
 prodavač, 1
 prodavaonica, 1, 13
 profesionalna pažnja, 71
 profesionalni korisnici, 3
 proizvod kojem istječe rok uporabe, 76
 proizvod s greškom, 76
 proizvod, 71
 proizvodni objekti, 4
 promjena prodajne cijene robe, 7
 provoz robe, 7

R

račun, 73
 rad nedjeljom, 26, 27
 radno vrijeme prodavaonica, 14
 radno vrijeme u djelatnosti trgovine 1, 13
 raspodjela kontingenata, 10
 raspolaganje osobnim podacima, 74
 raspored radnog vremena, 13
 rasprodaja, 75
 razduženju robe, 6
 reklamacije, 77
 reklamiranje, 14
 Republika Turska, 3
revolving, v. ugovori o kreditu bez roka dos-
 pijeća
 roba, 71
 robe komercijalnog karaktera, 4

S

sadržaj ugovora o kreditu, 55
 sajmovi, 2
 sezonsko sniženje, 76
 skladište, 1
 sloboda obavljanja usluga informacijskog
 društva, 39
 sloboda pružanja usluga informacijskog
 društva, 39
 specijalizirana prodavaonica, 1
 spremištima, 4
 srednje obrazovanje u trogodišnjem trajanju, 6
 sredstva daljinske komunikacije, 71
 standardne informacije koje se moraju
 uključiti u oglašavanje, 50
 stanka, 13
 stavljanje robe na tržište, 7
 stečaj trgovačkog društva, 15
 stranih predstavništava, 12
 Svjetska trgovinska organizacija, 13

Š

štandovi, 5
 šumoposjednik, 2

T

timeshare, v. ugovor o pravu na vremenski
 ograničenu uporabu
 tjedni odmor, 13
 trajni medij, 49, 71
 trapilišta, 4
 treće zemlje, 3

trenutak sklapanja ugovora, 42
 trgovac, 2, 3, 4
 trgovački običaji, 14
 trgovački poslovođa kao radno mjesto, 6
 trgovački poslovođa, 1
 trgovački predstavnik, 15
 trgovački putnik, 15
 trgovina na malo izvan prodavaonica, 4
 trgovina na malo, 2, 3
 trgovina na veliko, 2, 3
 trgovina, 2
 trgovinski zaštitni mehanizmi, 8
 tržišna sloboda, 27
 tržnica, 4
 tržnice na malo, 4
 tržnice na veliko, 3
 tužba, 13, 15

U

ugovor na daljinu, 71
 ugovor o dugotrajnom turističkom proizvodu, 72
 ugovor o kreditu, 48
 ugovor o kupoprodaji, 72
 ugovor o ponovnoj prodaji, 72
 ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu, 72, 100
 ugovor o radu, 13
 ugovor o usluzi, 72
 ugovor o zamjeni, 72
 ugovor sklopljen izvan poslovnih prostorija, 71
 ugovori na daljinu, 91, 96
 ugovori o kreditu bez roka dospijeca, 59
 ugovori sklopljeni izvan poslovnih prostorija, 89
 ugovori u elektroničkom obliku, 37
 ukidanje odredaba Zakon o trgovini, 23
 ukupni troškovi kredita za potrošača, 49
 Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, 2
 Upisnik šumoposjednika, 2
 upozorenje kupcima, 14
 upravne mjere, 15
 upravni nadzor nad primjenom Zakona o trgovini, 15
 Uredbe Vijeća (EZ-a), 1, 15
 uređena profesija, 72
 usluga informacijskog društva, 37, 39
 usmeno rješenje, 16
 ustanove, 4
 Ustav RH, 23

Ustavom zajamčena prava i slobode, 26, 27
 uvjet uzajamnosti, 13
 uvjeti koje mora ispunjavati roba pri uvozu, 7
 uvjeti prodaje, 73
 uvjeti za obavljanje trgovine, 5
 uvoz, 7

V

važan utjecaj na ekonomsko ponašanje potrošača, 72
 vjerovnik, 48
 Vlada RH, 3, 8, 9

W

WTO, v. Svjetska trgovinska organizacija

Z

zabrana daljnjeg obavljanja djelatnosti trgovine, 15
 zabrana oglašavanja, izlaganja i prodaja robe pornografskog sadržaja, 5
 zabuna glede određenih svojstava ili drugih osobina robe, 14
 zaduženja za vlastitu robu, 7
 zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine, 5
 zahtjev za pokretanje ispitnog postupka, 9
 zajednička trgovinska politika EU, 7
 Zakon o elektoničkoj trgovini, 37
 Zakon o informiranju potrošača o hrani, 128
 Zakon o inspekcijama u gospodarstvu, 160
 Zakon o iznimnim mjerama kontrole cijena, 146
 Zakon o općoj sigurnosti proizvoda, 120
 Zakon o potrošačkom kreditiranju, 48
 Zakon o predmetima opće uporabe, 134
 Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti, 149
 Zakon o trgovini, 1, 23
 Zakon o zaštiti potrošača, 69
 zapisnik o kontroli izvršenja rješenja, 17
 zaštita prava potrošača, 64, 69
 zavaravajuća propuštanja, 79
 zavaravajuća poslovna praksa, 79
 zavaravajuće radnje, 78
 zdravstveni uvjeti, 5

Ž

žalba, 13, 16, 17

